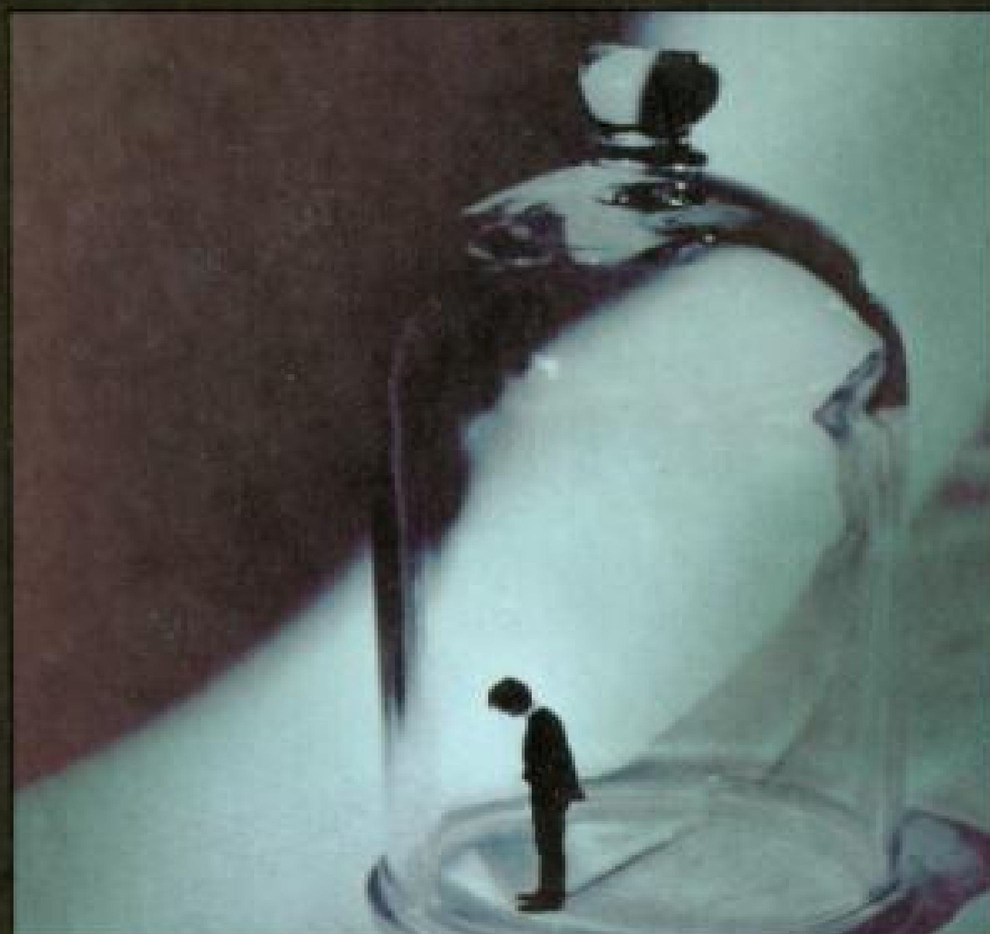
ARNALDUR INDRIDASON

Cel mai popular autor islandez

«O lectură care te cutremură.» The Times

orașul borcanelor

3

FICTION CONNECTION

gazeta

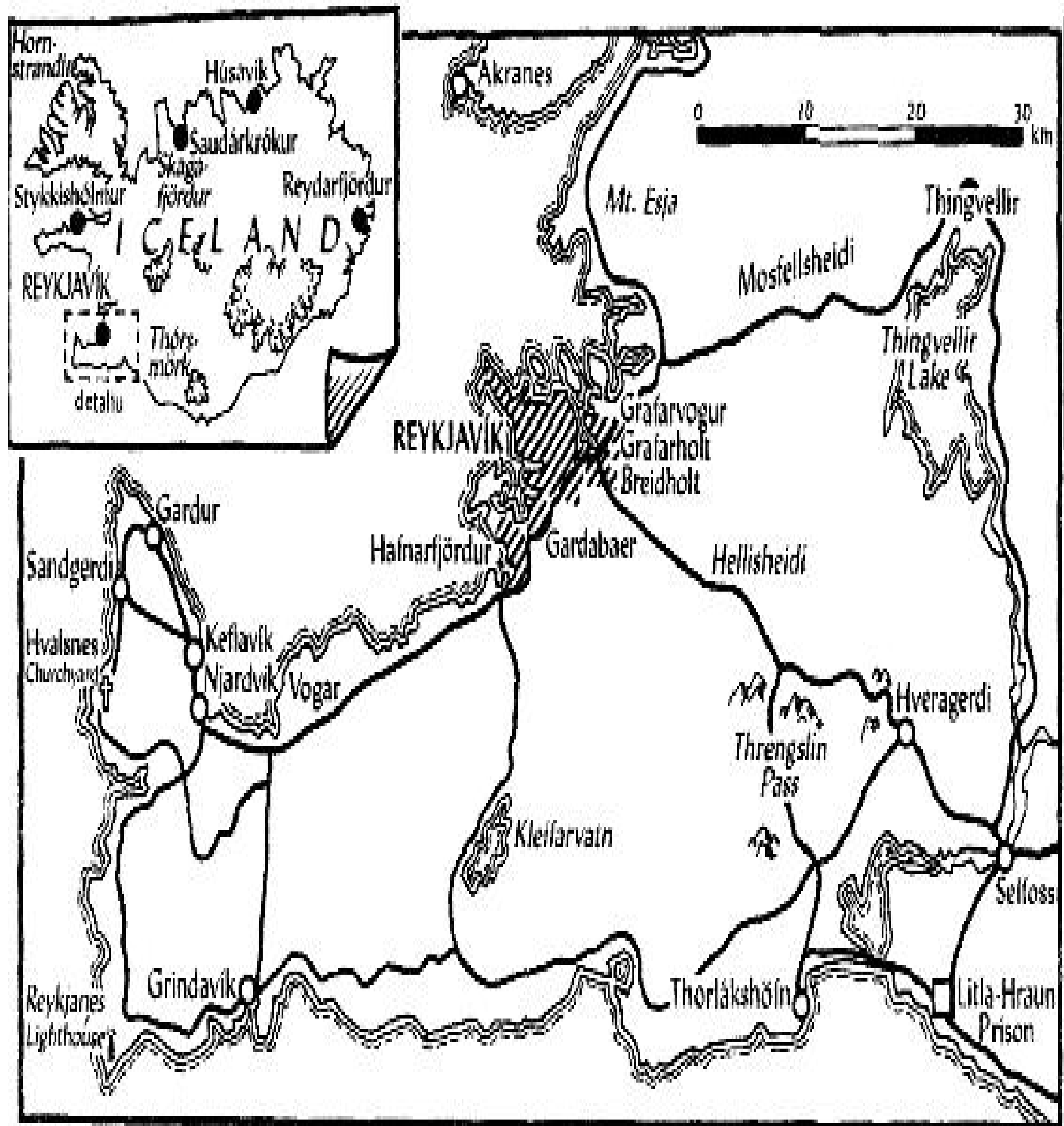
TREI

Arnaldur Indridason

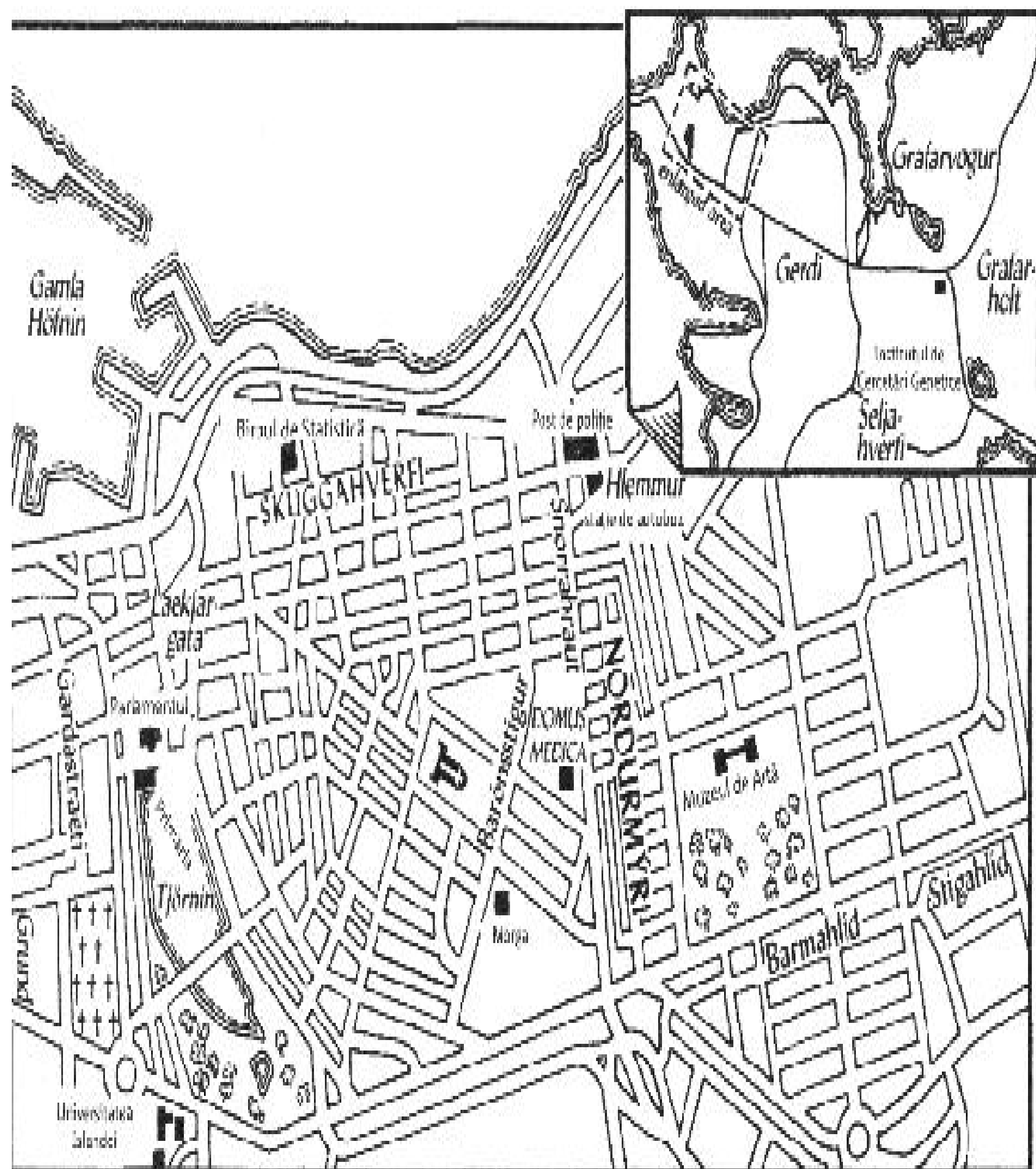
Oraşul borcanelor

Traducere de Monica Vlad

Totul nu-i decât o harababură nenorocită.
Inspectorul Erlendur Sveinsson

Horn-
strandir
Húsavík
Saudárkrókur
Skaga-
fjördur
Reydarfjördur
Stykkishólmur
I C E L A N D
REYKJAVÍK
Thórs-
mörk
detail
Akranes
0
10
20
30
km
Mt. Esja
Thingvellir
Mosfellsheidi
Thingvellir
Lake
Grafarvogur
Grafarholt
Breidholt
REYKJAVÍK
Gardur
Sandgerdi
Hafnarfjördur
Gardabaer
Hellisheidi
Hvalsnes
Churchyard
Keflavík
Njardvík
Vogar
Hveragerdi
Threngslin
Pass
Kleifarvatn
Selfoss
Grindavík
Thorlákshöfn
Litla-Hraun
Prison
Reykjanes
Lighthouse

Gamla Höfnin
Biroul de Statistică
SKUGGAHVERFI
Post de poliție
Hlemmur
stație de autobuz
Snorrabraut
Laekjar-
gata
Gardastraeti
Parlamentul
Tjörnin
Barónsstígur
DOMUS MEDICA
NORDURMYRI
Muzeul de Artă
Morga
Barmahlíd
Stigahlíd
Universitatea
Islandei
Grafarvogur
Gerdi
Grafar-
holt
Institutul de
Cercetări Genetice
Selja-
hverfi

O notă asupra numelor islandeze

Islandezii se adresează unul altuia întotdeauna pe numele mic, fiindcă cei mai mulţi nu au un „nume de familie specific”, ci, mai degrabă, unul patronimic, cu terminaţia *-son* pentru fiu şi *-dóttir* pentru fiică. Până şi în cartea de telefon, abonaţii sunt înregistraţi după numele mic. Chiar dacă poate părea ciudat, numele mici sunt, aşadar, folosite peste tot în ierarhia poliţienească şi atunci când poliţiştii şi infractorii se adresează unul altuia. Numele întreg al lui Erlendur este *Erlendur Sveinsson,* iar fiica sa este *Eva Lind Erlendsdóttir.* Numele matronimice sunt rare, deşi Audur înseamnă în mod precis *Kolbrúnardóttir,* „fiica lui Kolbrún”. Totuşi, unele familii au nume tradiţionale, fie derivate direct, fie după model danez, ca rezultat al legii coloniale care s-a aplicat până la începutul secolului douăzeci. *Briem* este unul dintre aceste nume de familie tradiţionale şi nu indică genul purtătorului – în cazul lui *Marion Briem* numele mic ambiguu sporeşte acest mister suplimentar.

Reykjavík 2001

1

Cuvintele erau scrise cu creionul pe o bucată de hârtie aşezată deasupra cadavrului. Trei cuvinte, de neînţeles pentru Erlendur.

Era trupul unui bărbat de aproximativ şaptezeci de ani. Zăcea pe podea pe partea dreaptă lângă sofa, într-o cameră mică de zi, îmbrăcat cu o cămaşă albastră şi nişte pantaloni din catifea reiată de culoare bej. În picioare avea papuci. Părul începuse să i se rărească şi era aproape în întregime cărunt. Era pătat cu sângele provenit din rana enormă de la cap. Pe podea, nu departe de trup, se afla o scrumieră mare de sticlă cu colţurile ascuţite. Şi aceasta era plină de sânge. Măsuţa de cafea era răsturnată.

Era un apartament aflat în subsolul unei case cu două niveluri, din Nordurmýri. Clădirea se afla în mijlocul unei mici grădini, închisă din trei părţi de un zid de piatră. Frunzele căzuseră şi făcuseră un covor ce acoperea pământul, iar ramurile noduroase ale copacilor se înălţau înspre cerul întunecat. Pe o alee de pietriş ce ducea către garaj, cei de la Departamentul de Investigare a Crimei din Reykjavík soseau la faţa locului. Era aşteptată sosirea medicului evaluator districtual, care avea să semneze certificatul de deces. Se raportase găsirea trupului neînsufleţit cu aproximativ cincisprezece minute în urmă. Inspectorul Erlendur împreună cu poliţia din Reykjavík fuseseră cei care sosiseră primii la locul crimei. Îl aştepta pe colegul său, Sigurdur Óli, care trebuia să ajungă dintr-o clipă într-alta.

Amurgul lunii octombrie se întindea peste oraş şi ploaia cădea purtată de colo-colo de vântul toamnei. Cineva aprinsese o lampă care se afla pe o masă în camera de zi, iar aceasta răspândea o lumină sumbră în jurul său. Altfel, nimic nu fusese atins la locul faptei. Echipa de legişti instala lămpi fluorescente puternice pe un trepied pentru a lumina apartamentul. Erlendur observă o bibliotecă şi nişte obiecte uzate de mobilier, măsuţa răsturnată de cafea, un birou vechi într-un colţ, un covor pe podea, sânge pe covor.

Camera de zi dădea în bucătărie şi o altă uşă ducea de acolo înspre pivniţă şi înspre un mic coridor unde se aflau două camere şi o toaletă.

Poliţia fusese înştiinţată de vecinul de deasupra. Se întorsese în acea după-amiază după ce îi luase pe cei doi băieţi ai săi de la şcoală şi i se păruse ciudat să vadă că uşa de la subsol era larg deschisă. S-a uitat în interiorul apartamentului vecinului său şi a strigat pentru a afla dacă acesta era sau nu acolo. Nu a primit niciun răspuns. S-a uitat cu atenţie în interior şi l-a strigat din nou pe nume, însă tot nu a primit niciun răspuns. Locuiau la etajul de deasupra de mai mulţi ani, însă nu îl cunoşteau prea bine pe bătrânul care stătea la subsol. Fiul mai mare, în vârstă de nouă ani, nu fusese la fel de precaut ca tatăl său şi într-o fracţiune de secundă intrase în camera de zi a vecinului. Câteva clipe mai târziu, copilul se întorsese şi spusese că în apartament era un om mort şi chiar nu părea să fie prea tulburat de acest lucru.

— Ai văzut prea multe filme, spusese tatăl băiatului şi cu precauţie îşi croise drum în apartamentul respectiv, unde îl văzuse pe vecinul său zăcând pe podeaua din camera de zi.

Erlendur cunoştea numele bărbatului mort. Se afla scris deasupra soneriei de la intrare. Însă pentru a evita riscul de a se face de râs, îşi puse nişte mănuşi subţiri de cauciuc şi extrase portofelul bărbatului dintr-o jachetă ce atârna pe un cuier-pom de lângă uşa de la intrare şi găsi o carte de credit cu o fotografie pe ea. Numele bărbatului era Holberg, în vârstă de şaizeci şi nouă de ani. Murise în casa lui. Se presupunea că fusese crimă.

Erlendur se plimbă prin apartament şi se gândi la cele mai simple întrebări. Asta era meseria lui: să investigheze ceea ce era evident. Legiştii aveau de-a face cu treburile misterioase. Nu se vedea nicio urmă de efracţie, nici la ferestre şi nici la uşi. La prima impresie, bărbatul părea să-i fi dat singur drumul atacatorului în apartament. Vecinii de deasupra lăsaseră urme de tălpi peste tot în holul de la intrare şi pe covorul din camera de zi când veniseră de afară din ploaie, iar atacatorul trebuie să fi făcut şi el acelaşi lucru. Doar dacă nu cumva îşi scosese pantofii în holul de la intrare. Erlendur credea că acesta fusese mult prea grăbit ca să mai aibă ocazia de a-şi scoate pantofii.

Echipa de legişti adusese un aspirator pentru a aduna cele mai mici particule şi granule din care să scoată la iveală indicii. Căutaseră amprente şi murdărie care nu proveneau din casă. Căutaseră ceva din exterior. Ceva care lăsase urme de distrugere.

Din câte îşi dădea seama Erlendur, bărbatul nu îşi tratase vizitatorul cu cine ştie ce ospitalitate. Nu făcuse cafea. După câte se părea, filtrul de cafea din bucătărie nu fusese folosit în ultimele câteva ore. Nu erau urme că s-ar fi consumat ceai, nicio ceaşcă nu era scoasă din bufet. Paharele stăteau neatinse acolo unde trebuiau să se afle. Bărbatul omorât fusese genul de om ordonat. Totul era curat şi aranjat cu grijă. Probabil că nu îl cunoştea bine pe atacator. Probabil vizitatorul îl atacase fără niciun fel de preambul, în momentul în care uşa se deschisese. Fără a-şi scoate pantofii.

Oare poţi omorî pe cineva în şosete?

Erlendur se uită peste tot în jurul său şi îşi spuse că trebuia, într-adevăr, să-şi ordoneze mai bine gândurile.

În orice caz, vizitatorul se grăbise. Nu se sinchisise să închidă uşa în urma lui. Atacul părea să fi fost înfăptuit în grabă şi fără avertisment. Nu erau urme de încăierare în apartament. Din câte se părea, bărbatul căzuse pe podea, se lovise de măsuţa de cafea şi o răsturnase. La o primă impresie, restul era neatins. Erlendur nu vedea nicio urmă cum că apartamentul ar fi fost jefuit. Toate dulapurile erau bine închise, sertarele la fel, iar un computer nou şi o combină stereo veche se aflau la locul lor. Jacheta din cuierul-pom de lângă uşă avea încă portofelul şi în el se găseau o bancnotă de două mii de coroane şi două carduri, unul de debit şi altul de credit.

Era ca şi cum atacatorul înşfăcase primul lucru care îi fusese la îndemână şi îl lovise pe bărbat în cap. Scrumiera era din sticlă groasă de culoare verde şi cântărea cel puţin un kilogram şi jumătate, gândi Erlendur. O armă a crimei, fără doar şi poate. Era puţin probabil ca atacatorul să o fi adus cu el şi să o fi abandonat pe podeaua din camera de zi, plină de sânge.

Acestea erau indiciile evidente: bărbatul deschisese uşa şi îşi poftise vizitatorul înăuntru sau cel puţin venise cu el în camera de zi. Pesemne îşi cunoştea vizitatorul, însă nu neapărat. Fusese atacat cu o scrumieră, i se dăduse o lovitură puternică şi atacatorul îşi luase repede tălpăşiţa, lăsând uşa de la intrare deschisă. Cât se poate de simplu.

Cu excepţia mesajului.

Era scris pe o bucată de hârtie liniată format A4, ce părea să fi fost smulsă dintr-un caiet legat cu spirală şi era singurul indiciu că aici fusese comisă o crimă cu premeditare; sugera că vizitatorul intrase în casă cu scopul clar de a săvârşi un omor. Nu fusese cuprins brusc de impulsul nebunesc de a comite crima în timp ce stătea acolo în camera de zi. Intrase în apartament cu intenţia de a comite o crimă. Scrisese un mesaj. Trei

cuvinte care pentru Erlendur nu aveau nici cap, nici coadă. Oare scrisese mesajul înainte de a veni aici? O altă întrebare evidentă care avea nevoie de un răspuns. Erlendur se duse la biroul din colţul camerei de zi. Acolo erau împrăştiate documente, facturi, plicuri şi hârtii. Peste toate acestea stătea un caiet legat cu spirală, cu colţul de la o foaie rupt. Se uită după un creion care ar fi putut fi folosit pentru a scrie mesajul respectiv, însă nu văzu niciunul. Uitându-se îndeaproape pe birou, găsi unul dedesubt. Nu atinse nimic. Privi şi cugetă.

— Oare nu e aceasta o crimă tipic islandeză? întrebă detectivul Sigurdur Óli, care intrase în apartamentul de la subsol fără ca Erlendur să-l observe şi stătea acum lângă cadavru.

— Poftim? făcu Erlendur, cufundat în gândurile sale.

— Murdară, inutilă şi comisă fără nicio încercare de a o ascunde, de schimbare a indiciilor sau de tăinuire a dovezilor.

— Da, zise Erlendur. O crimă islandeză jalnică.

— Doar dacă nu cumva el a căzut peste masă şi s-a lovit cu capul de scrumieră, zise Sigurdur Óli.

Colega lor, Elínborg, era cu el. Erlendur încercase să limiteze mişcările poliţiei, ale echipei de legişti şi ale paramedicilor, în timp ce se plimba prin casă, cu capul înclinat sub pălărie.

— Şi în timp ce cădea a scris un mesaj incomprehensibil? zise Erlendur.

— E posibil să-l fi ţinut în mâini.

— Poţi înţelege ceva anume din acest mesaj?

— Poate e Dumnezeu, zise Sigurdur Óli. Poate criminalul, nu ştiu. Accentul pe ultimul cuvânt e ciudat. EL este scris cu majuscule.

— Mie nu mi se pare că a fost scris pe fugă. Ultimul cuvânt e cu majuscule, însă primele două sunt cursive. Vizitatorul nu se grăbea când a scris asta. Dar nu a închis uşa în urma lui. Ce înseamnă asta? Îl atacă pe bărbat şi fuge, totuşi scrie un bilet criptic pe o bucată de hârtie şi se străduieşte să sublinieze cuvântul final.

— Probabil că se referă la el, zise Sigurdur Óli. La cadavru, vreau să spun. Nu pot face legătura cu nimeni altcineva.

— Nu ştiu, zise Erlendur. Care e rostul în a lăsa genul ăsta de mesaj în urma ta şi de a-l aşeza peste cadavru? Ce încearcă să spună făcând asta? Oare ne spune ceva? Oare criminalul vorbeşte cu el însuşi? Vorbeşte cu victima?

— Un dement nenorocit, zise Elínborg, aplecându-se ca să ridice mesajul.

Erlendur o opri.

— Trebuie să fi fost mai mult de unul, zise Sigurdur Óli. Atacatori, vreau să spun.

— Aminteşte-ţi de mănuşi, Elínborg, zise Erlendur, ca şi cum ar fi vorbit cu un copil. Nu distruge probele. Mesajul a fost scris la biroul de acolo, adăugă el, arătând înspre colţul respectiv. Hârtia a fost ruptă dintr-un caiet de-al victimei.

— E posibil să fi fost mai mult de unul, repetă Sigurdur Óli.

Credea că găsise un punct de vedere interesant.

— Da, da, zise Erlendur. Poate.

— Cam cu sânge rece, zise Sigurdur Óli. Mai întâi omori un bătrân şi apoi te aşezi să scrii un bilet. Oare pentru asta nu-ţi trebuie nervi de oţel? Oare ăla care a făcut un astfel de lucru nu e un ticălos desăvârşit?

— Sau unul fără frică, zise Elínborg.

— Sau unul cu un complex mesianic, zise Erlendur.

Se apleacă să ridice mesajul şi îl studie în tăcere.

Un complex mesianic uriaş, gândi el, pentru sine.

2

Erlendur se întoarse pe la zece seara în apartamentul unde locuia şi băgă nişte mâncare semipreparată în cuptorul cu microunde pentru a o încălzi. Rămase în picioare şi privi cum mâncarea se învârtea în spatele geamului. Era o chestie mai bună decât televizorul, gândi el. Afară, vântul toamnei şuiera şi nu era nimic altceva în afară de ploaie şi întuneric.

Se gândi la oamenii care lăsau mesaje şi dispăreau. Într-o astfel de situaţie, ce ar fi putut el să scrie? Cui i-ar lăsa el un mesaj? Fiica sa, Eva Lind, îi apăru în minte. Era dependentă de droguri şi voia probabil să ştie dacă el avea ceva bani. Devenise extrem de insistentă în această privinţă. Fiul său, Sindri Snaer, încheiase de curând a treia perioadă într-un centru de reabilitare psihică. Mesajul pentru el ar fi unul simplu: destul cu Hiroshima!

Erlendur zâmbi ca pentru sine în timp ce cuptorul cu microunde emise trei bipuri scurte. Nu că s-ar fi gândit vreodată să dispară de tot.

Erlendur şi Sigurdur Óli vorbiseră cu vecinul care găsise cadavrul. Soţia lui venise deja acasă şi discutaseră despre faptul că băieţii trebuiau duşi în altă parte, la mama acesteia. Vecinul, al cărui nume era Ólafur, spusese că el şi familia lui, soţia şi cei doi fii, plecau la şcoală şi la serviciu în fiecare zi la opt dimineaţa şi că niciunul nu se întorcea acasă mai devreme de patru după-amiaza. Era obligaţia lui să ia băieţii de la şcoală. Nu observaseră nimic neobişnuit când plecaseră de acasă în acea dimineaţă.

Uşa de la apartamentul bărbatului era închisă. Dormiseră buştean cu o noapte înainte. Nu auziseră nimic. Nu prea aveau de-a face cu vecinul lor. Era un străin în toate privinţele, deşi locuiseră deasupra apartamentului său de câţiva ani buni.

Patologul trebuie că stabilise deja momentul exact al morţii, însă Erlendur bănuia că acea crimă fusese comisă în jurul prânzului. La momentul cel mai plin al zilei, după cum se spune. Oare cum era posibil să aibă cineva timp de asemenea lucruri în zilele astea? gândi el pentru sine. Fusese emisă o declaraţie pentru mass-media, cum că un bărbat pe nume Holberg, de aproximativ şaptezeci de ani, fusese găsit mort în apartamentul său din Nordurmýri, probabil asasinat. Oricine observase ceva suspect cu

douăzeci şi patru de ore înainte, în zona în care locuise Holberg, era rugat să contacteze poliţia din Reykjavík.

Erlendur avea în jur de cincizeci de ani, divorţase cu mulţi ani în urmă şi era tatăl a doi copii. Nu lăsase niciodată pe nimeni să-şi dea seama că nu putea suporta numele copiilor săi. Fosta lui soţie, cu care nu prea mai vorbise de mai mult de douăzeci de ani, crezuse că acele nume sunaseră drăgălaş la momentul respectiv. Divorţul fusese unul urât, iar Erlendur ţinuse mai mult sau mai puţin legătura cu copiii lui când erau mici. Ei îl căutaseră când se făcuseră mai mari şi el îi primise cu bucurie, însă regretase că ajunseseră în halul în care ajunseseră. Era în mod special îndurerat de soarta Evei Lind. Sindri Snaer o ducea mai bine. Însă doar atât.

Îşi scoase mâncarea din cuptorul cu microunde şi se aşeză la masa din bucătărie. Era un apartament cu un singur dormitor plin-ochi cu cărţi. Fotografii vechi de familie atârnau pe pereţi, înfăţişând rude din Fiordurile Estice, unde se născuse el. Nu avea fotografii cu el sau cu copiii săi. Un vechi şi rablagit televizor marca Nordmende stătea lipit de perete cu un fotoliu şi mai rablagit în faţa sa. Erlendur ţinea apartamentul destul de îngrijit, cu un minimum de curăţenie.

Nu ştia exact ce anume mânca. Ambalajul frumos împodobit promitea ceva în legătură cu nişte delicii orientale, însă mâncarea, ascunsă într-un fel de aluat, avea gust de ulei de păr. Erlendur o împinse deoparte. Se întrebă dacă mai avea pâinea de secară pe care o cumpărase cu câteva zile înainte. Şi drobul de miel. Apoi soneria sună. Eva Lind se hotărâse să treacă pe la el.

— Cum o mai duci, sulă? întrebă ea în timp ce năvăli pe uşă şi se lăsă să cadă cu zgomot pe sofaua din camera de zi.

Felul ei de a vorbi îl enerva.

— Ei, zise Erlendur şi închise uşa. Nu vorbi porcăriile astea cu mine.

— Credeam că vrei să-mi aleg cu grijă cuvintele, zise Eva Lind, care fusese dădăcită de către taică-său în mod repetat în legătură cu limbajul folosit.

— Atunci spune ceva inteligent.

Era dificil să-ţi dai seama ce personalitate imita ea în seara asta. Eva Lind era cea mai bună actriţă pe care o cunoscuse vreodată, cu toate că asta nu spunea prea multe, pentru că el nu se ducea niciodată la teatru sau la cinema, ci, în cea mai mare parte a timpului, urmărea programe educative la televizor. Piesa Evei Lind era în general o dramă de familie într-unul până

la trei acte şi trata despre cea mai bună modalitate de a obţine bani de la tatăl ei. Chestia asta nu se întâmpla foarte des, pentru că Eva Lind avea căile ei de a face rost de bani, despre care Erlendur prefera să ştie cât mai puţin posibil. Însă din când în când, atunci când nu avea „niciun nenorocit de bănuţ”, după cum se exprima ea, apela la el.

Uneori era fetiţa lui mică, lipindu-se de el şi torcând ca o pisică. Alteori era în pragul disperării, mergând cu paşi apăsaţi prin apartament, complet ieşită din minţi, aruncându-i acuzaţii că era un tată rău pentru că îi părăsise pe ea şi pe Sindri Snaer când erau atât de mici. Putea să fie şi grosolană, maliţioasă şi afurisită. Însă uneori lui Erlendur i se părea că era ea însăşi, aproape normală, dacă exista într-adevăr aşa ceva, şi simţea că putea vorbi cu ea aşa cum vorbeşti cu o fiinţă umană.

Purta nişte jeanşi rupţi şi o geacă neagră de piele. Avea părul scurt şi negru ca pana corbului, două inele de argint în sprânceana dreaptă şi o cruce de argint atârnându-i dintr-o ureche. Avusese dinţi albi şi frumoşi odinioară, însă începuseră să prezinte semne de distrugere: când zâmbea larg lăsa să se vadă că doi dinţi de sus îi lipseau. Era foarte slabă şi trasă la faţă, cu cearcăne negre sub ochi. Erlendur simţea uneori că vede în Eva asemănarea cu mama ei. Blestemă soarta Evei Lind şi dădu vina pentru halul în care ajunsese pe faptul că o neglijase.

— Am vorbit azi cu mama. Sau mai degrabă ea a vorbit cu mine şi m-a întrebat dacă o să vorbesc cu tine. E minunat să ai părinţi divorţaţi.

— Şi maică-ta vrea ceva de la mine? întrebă Erlendur cu surprindere.

După douăzeci de ani, ea încă îl ura. Nu o zărise decât o dată în tot acest timp şi nu era nicio îndoială în legătură cu aversiunea care i se citise pe chip. Îi vorbise o dată despre Sindri Snaer, însă asta era o conversaţie pe care prefera să o uite.

— E o javră snoabă.

— Nu vorbi aşa despre maică-ta.

— E în legătură cu nişte prieteni de-ai ei putred de bogaţi din Gardabaer. Şi-au căsătorit fiica în weekend şi ea şi-a luat tălpăşiţa de la nuntă. Foarte stânjenitor, pe bune. Asta a fost sâmbătă şi nu au mai luat legătura cu ea de atunci. Mama a fost la nuntă şi a rămas şocată de scandalul care s-a iscat din treaba asta. Eu trebuie să te rog să vorbeşti cu părinţii fetei. Nu vor să pună un anunţ în ziar, ai dracu’ snobi, însă ştiu că tu lucrezi la Departamentul de Investigare a Crimei şi presupun că pot face

treaba asta fără prea mult tam-tam. Eu sunt cea care trebuie să te rog să vorbeşti cu oamenii ăia. Nu mama. Ai priceput? Niciodată!

— Îi cunoşti pe oamenii ăştia?

— Ei bine, nu am fost invitată la nunta pe care târfuliţa aia a stricat-o.

— Atunci o cunoşteai pe fată?

— Nu prea.

— Şi unde ar fi putut fugi?

— De unde să ştiu eu?

Erlendur ridică din umeri.

— Mă gândeam la tine chiar acum un minut, zise el.

— Drăguţ, spuse Eva Lind. Eu tocmai mă întrebam dacă…

— Nu am niciun ban, zise Erlendur, aşezându-se în fotoliul lui, cu faţa la ea. Ţi-e foame?

Eva Lind îşi arcui spatele.

— De ce nu pot niciodată vorbi cu tine fără să aduci vorba de bani? zise ea şi Erlendur simţi de parcă i-ar fi furat replica.

— Şi eu de ce nu pot niciodată vorbi cu tine?

— Oh, du-te dracu'!

— De ce vorbeşti aşa? Care e problema? „Du-te dracu'!", „Ce mai faci, sulă?" Ce fel de limbaj e ăsta?

— Iisuse Hristoase, mormăi Eva Lind.

— De data asta cine eşti? Cu cine vorbesc acum? Unde este adevărata persoană sub acest morman de droguri?

— Nu începe iar rahatul ăsta. „Cine eşti?" îl imită ea. „Unde este adevărata ta persoană?" Sunt aici. Stau în faţa ta. Eu sunt!

— Eva.

— Zece mii de coroane! zise ea. Ce înseamnă pentru tine? Nu poţi să scoţi zece mii? Înoţi în bani.

Erlendur se uită la fiica sa. Observase că ceva nu era în regulă cu ea din momentul în care venise. Avea respiraţia întretăiată, broboane de sudoare pe frunte şi se foia întruna în scaun. Ca şi cum ar fi fost bolnavă.

— Eşti bolnavă? întrebă el.

— Sunt în regulă. Am doar nevoie de ceva bani. Te rog, nu fi dificil.

— Eşti bolnavă?

— Te rog!

Erlendur continuă să-şi privească fiica.

— Încerci să te laşi? zise el.

— Te rog, zece mii! E o nimica toată. O nimica toată pentru tine. Nu o să mă mai întorc niciodată să-ţi mai cer bani.

— Da, fireşte. De cât timp… – Erlendur ezită, nesigur cum anume să formuleze – … foloseşti chestia aia?

— Nu contează. Am renunţat. Am renunţat să mai renunţ să mai renunţ să mai renunţ să mai renunţ să mai renunţ să mai renunţ!

Eva Lind se ridicase în picioare.

— Dă-mi zece mii. Te rog! Cinci. Dă-mi cinci mii. Nu ai atâta în buzunar? Cinci! Ăsta e mărunţiş.

— De ce încerci să te opreşti acum?

Eva Lind se uită la tatăl ei.

— Nu pune întrebări idioate. Nu renunţ. La ce să renunţ? La ce ar trebui să renunţ? Tu să renunţi să mai spui aşa nişte prostii!

— Ce se întâmplă? De ce eşti atât de pornită? Eşti bolnavă?

— Mda, sunt bolnavă moartă. Îmi poţi împrumuta zece mii? E un împrumut, o să ţi-l dau înapoi, ce zici? Ticălos avar ce eşti.

— Avar e un cuvânt bun. Eşti bolnavă, Eva?

— De ce mă tot întrebi asta? zise ea şi deveni şi mai agitată.

— Ai temperatură?

— Dă-mi banii. Două mii! E o nimica toată! Nu înţelegi! Jigodie bătrână şi idioată!

Erlendur era şi el în picioare acum, iar Eva se năpusti spre el de parcă avea de gând să-l atace.

Nu putea înţelege această bruscă agresivitate. O privi de sus în jos.

— La ce te uiţi? îi strigă ea în faţă. Ţi-ar plăcea puţin? Ei, ce zici? I-ar plăcea puţin tăticului bătrân şi pervers?

Erlendur o lovi peste faţă, însă nu foarte tare.

— Ţi-a plăcut asta? zise ea.

O lovi din nou, mai tare de data asta.

— Ţi s-a sculat? zise Eva, şi Erlendur se îndepărtă de ea. Fiica lui nu-i vorbise niciodată în felul ăsta. Într-o clipă devenise un monstru. Nu o mai văzuse niciodată în starea asta. Se simţea neajutorat în faţa ei şi, încet-încet, furia lui se transformă în milă.

— De ce încerci să renunţi acum? repetă el.

— Nu încerc să renunţ acum! ţipă ea. Ce e în neregulă cu tine? Nu poţi înţelege ce-ţi spun? Cine a zis ceva de renunţare?

— Care e problema, Eva?

— Încetează cu „care e problema, Eva”! Nu-mi poţi da pur şi simplu cinci mii? Îmi răspunzi?

Părea că se calmează. Poate îşi dăduse seama că ajunsese prea departe, nu putea vorbi în felul ăsta cu tatăl ei.

— De ce acum? întrebă Erlendur.

— O să-mi dai zece mii dacă-ţi spun?

— Ce s-a întâmplat?

— Cinci mii.

Erlendur o privi fix pe fiică-sa.

— Eşti gravidă? întrebă el.

Eva Lind se uită la tatăl ei cu un zâmbet supus.

— Bingo, zise ea.

— Dar cum? gemu Erlendur.

— Ce vrei să spui prin „cum”? Vrei să intru în detalii?

— Să nu faci pe deşteaptă cu mine. Sigur foloseşti mijloace contraceptive? Prezervative? Pilule?

— Nu ştiu cum s-a întâmplat. S-a întâmplat pur şi simplu.

— Şi vrei să renunţi la droguri?

— Nu mai vreau. Nu mai pot. Acum ţi-am spus totul. Totul! Îmi datorezi zece mii.

— O să-ţi droghezi şi copilul.

— Nu e vorba de un copil, ticălosule. E pentru puţină zăpadă. Nu pot renunţa chiar acum. O să renunţ mâine. Promit. Doar că nu acum. Două mii. Ce e suma asta pentru tine?

Erlendur veni înapoi la ea.

— Însă ai încercat. Vrei să renunţi. O să te ajut eu.

— Nu pot! strigă Eva Lind.

Transpiraţia îi curgea pe faţă, iar ea încerca să ascundă tremuratul care îi cuprinsese întregul trup.

— De asta ai venit să mă vezi, zise Erlendur. Te-ai fi putut duce în altă parte ca să faci rost de bani. Ai mai făcut-o până acum. Dar ai venit la mine pentru că vrei…

— Termină cu căcatul ăsta! Am venit pentru că mama mi-a cerut-o şi pentru că ai bani, nu din alt motiv. Dacă nu vrei să-mi dai, oricum o să fac rost de ei. Nu e o problemă. Sunt o grămadă de tipi bătrâni ca tine care sunt gata să mă plătească.

Erlendur refuză să se lase înfrânt de ea.

— Ai mai fost gravidă înainte?

— Nu, răspunse Eva Lind, privind în altă parte.

— Cine e tatăl?

Eva Lind rămase cu gura căscată şi privi în sus, cu ochi mari, la tatăl ei.

— ALO! strigă ea. Arăt ca şi cum tocmai am venit din apartamentul nupţial al afurisitului de Hotel Saga?

Şi înainte ca Erlendur să aibă ocazia să facă ceva, ea îl împinse şi ieşi în goană din apartament, coborî scările şi ajunse în stradă, unde dispăru în ploaia rece de toamnă.

El închise încetişor uşa în urma ei, întrebându-se dacă folosise abordarea corectă. Se părea că nu mai puteau vorbi unul cu altul fără să se certe şi fără să ţipe, iar lui îi era lehamite de asta.

Fără să mai aibă poftă de mâncare, se aşeză din nou în fotoliu, privind gânditor în gol şi întrebându-se cu îngrijorare la ce ar fi putut recurge Eva Lind. În cele din urmă luă cartea pe care o citea şi care zăcea deschisă pe o măsuţă de lângă fotoliu. Făcea parte dintr-una din colecţiile lui preferate, descriind grele încercări şi dezastre în sălbăticie.

Reluă lectura unei povestiri intitulate „Vieţi pierdute pe Mosfellsheidi” şi se cufundă curând într-un vifor neobosit care făcea ca nişte tineri să moară îngheţaţi.

3

Erlendur şi Sigurdur Óli coborâră din maşină în ploaia torenţială şi începură să urce în goană scările către blocul de apartamente de pe Stigahlíd. Sunară la uşă. Avuseseră de gând să aştepte până se oprea rafala de ploaie, însă Erlendur se plictisise şi ţâşnise afară din maşină. Nevrând să fie lăsat deoparte, Sigurdur Óli îl urmă. Se udară până la piele într-o clipită. Ploaia picura din părul lui Sigurdur Óli, şiroindu-i pe spate şi acesta se uită urât la Erlendur în timp ce aşteptau ca uşa să se deschidă.

La şedinţa din acea dimineaţă, poliţiştii care se ocupau de investigaţii analizaseră posibilităţile. O teorie era că respectiva crimă nu avusese absolut niciun mobil şi că atacatorul dăduse târcoale prin cartier ceva vreme, probabil chiar câteva zile: vreun hoţ ce căuta un loc unde să dea o spargere. Ciocănise la uşa lui Holberg pentru a vedea dacă era cineva acasă şi apoi intrase în panică atunci când proprietarul deschisese uşa. Mesajul pe care îl lăsase în urma lui fusese doar cu intenţia de a conduce poliţia pe o pistă greşită. Nu avea pentru moment un alt înţeles evident.

În aceeaşi zi în care Holberg fusese omorât, locatarii unui bloc de apartamente din Stigahlíd raportaseră că două femei în vârstă, surori gemene, fuseseră atacate de un tânăr îmbrăcat într-o jachetă militară verde. Cineva îi dăduse drumul pe uşa de la intrarea în bloc şi el ciocănise la uşa apartamentului acestora. În momentul în care deschiseseră uşa, năvălise în apartament, trântise uşa în urma lui şi le ceruse bani. În momentul în care ele refuzară, o lovise pe una dintre ele în faţă cu pumnul şi o împinsese pe cealaltă la podea, lovind-o cu piciorul înainte de a-şi lua tălpăşiţa.

O voce răspunse la interfon şi Sigurdur Óli îşi spuse numele. Uşa zbârnâi şi ei intrară. Scara era prost luminată şi mirosea urât. Când ajunseră la ultimul etaj, una dintre femei stătea în pragul uşii, aşteptându-i.

— L-aţi prins? întrebă ea.

— Nu, din nefericire, zise Sigurdur Óli, scuturând din cap, însă am dori să vorbim cu dumneavoastră despre…

— L-au prins? se auzi o voce din interiorul apartamentului şi o copie fidelă a primei femei îşi făcu apariţia în faţa lor în pragul uşii.

Aveau în jur de şaptezeci de ani şi ambele purtau fuste negre şi pulovere roşii. Aveau o constituţie robustă, părul cărunt şi înfoiat şi o expresie care indica limpede că aşteptau o lămurire.

— Nu încă, zise Erlendur.

— Era un amărât, spuse femeia numărul unu, al cărei nume era Fjóla.

Îi invită înăuntru.

— Să nu cumva să-ţi fie milă de el, zise femeia numărul doi, al cărei nume era Birna, şi închise uşa în urma lor. Era o brută urâtă care te-a lovit în cap. Ăsta e un amărât pentru tine, aud?

Detectivii se aşezară în camera de zi, privind mai întâi pe rând la femei, apoi unul la altul. Era un apartament mic. Sigurdur Óli observă două dormitoare alăturate. Din camera de zi putea vedea interiorul unei bucătării mici.

— V-am citit declaraţia, zise Sigurdur Óli, care o răsfoise în maşină în drum către cele două surori. Ne mai puteţi oferi detalii în legătură cu bărbatul care v-a atacat?

— Bărbatul? zise Fjóla. Era mai degrabă un băiat.

— Deşi suficient de mare ca să ne atace, spuse Birna. A fost suficient de mare pentru asta. M-a împins la podea şi m-a lovit cu piciorul.

— Nu am avut bani, zise Fjóla.

— Nu ţinem banii aici, adăugă Birna. Şi i-am spus şi lui asta.

— Însă el nu ne-a crezut.

— Şi ne-a atacat.

— Era sălbatic.

— Şi înjura. Ce chestii ne-a spus!

— Era îmbrăcat cu jacheta aia verde oribilă. Ca un soldat.

— Şi purta genul ăla de ghete cu şireturi; grele, negre şi înalte.

— Însă nu a spart nimic.

— Nu, doar a rupt-o la goană.

— Nu a luat nimic? întrebă Erlendur.

— Parcă n-ar fi fost zdravăn la cap, zise Fjóla, care se străduia din răsputeri să-i găsească o scuză atacatorului. Nu a spart nimic şi nu a luat nimic. Doar ne-a atacat când şi-a dat seama că nu o să obţină niciun ban de la noi. Bietul amărât.

— Era mai degrabă drogat, izbucni Birna. Bietul amărât?

Se întoarse către sora ei.

— Uneori eşti o adevărată cretină. Era drogat rău. Îţi puteai da seama după ochi. Nişte ochi sălbatici şi sticloşi. Şi transpira.

— Transpira? zise Erlendur.

— Îi curgea pe faţă. Transpiraţia.

— Aia era ploaia, zise Fjóla.

— Nu. Şi tremura din toate încheieturile.

— Ploaia, repetă Fjóla şi Birna se uită urât la ea.

— Te-a lovit în cap, Fjóla. Asta era tot ce-ţi mai trebuia ţie.

— Încă te mai doare acolo unde ţi-a dat cu piciorul? întrebă Fjóla şi se uită la Erlendur.

El ar fi putut jura că ochii ei jucau de bucurie.

Era încă dimineaţă devreme în momentul în care Erlendur şi Sigurdur Óli sosiră în Nordurmýri. Vecinii lui Holberg, de la parter şi de la etajul întâi, îi aşteptau. Poliţia luase deja o declaraţie de la familia care îl găsise pe Holberg, însă Erlendur voia să mai stea de vorbă cu ei. La ultimul etaj locuia un pilot. Sosise acasă de la Boston pe la prânz, în ziua în care Holberg fusese omorât, se dusese la culcare după-amiază şi nu se mişcase până ce poliţia nu îi bătuse la uşă.

Începură cu pilotul, care veni la uşă nebărbierit şi îmbrăcat cu un maiou şi pantaloni scurţi. Avea treizeci şi ceva de ani, locuia singur şi apartamentul lui era un fel de morman de gunoi; haine împrăştiate peste tot, două valize deschise pe o canapea nouă de piele, pungi de plastic de la magazine duty-free pe podea, sticle de vin pe mese şi cutii deschise de bere oriunde era loc pentru aşa ceva. Se uită la amândoi, după care intră înapoi în apartament, fără să spună un cuvânt şi se lăsă să cadă pe un scaun. Ei rămaseră în picioare în faţa lui. Nu putură găsi un loc unde să se aşeze. Erlendur se uită în jurul său prin cameră şi se gândi că nu s-ar urca nici măcar pe un simulator de zbor împreună cu acest bărbat.

Fără un motiv anume, pilotul începu să vorbească despre divorţul prin care trecea şi întrebă dacă acesta ar putea deveni o chestiune poliţienească. Târfa începuse să şi-o tragă cu altul. El era departe, zbura cu avionul. A venit într-o zi acasă de la Oslo şi şi-a găsit nevasta cu un mai vechi prieten de şcoală de-al lui. Ceva îngrozitor, adăugă pilotul, şi ei nu ştiură ce anume găsea el mai îngrozitor, faptul că nevastă-sa îi fusese necredincioasă sau faptul că trebuise să stea la Oslo.

— În legătură cu crima care a fost comisă în apartamentul de la subsol, zise Erlendur, întrerupând monologul neclar al pilotului.

— Aţi fost vreodată la Oslo? întrebă pilotul.

— Nu, zise Erlendur. Nu avem de gând să vorbim despre Oslo.

Pilotul se uită mai întâi la Erlendur şi apoi la Sigurdur Óli şi, în cele din urmă, păru să priceapă.

— Nu îl cunoşteam deloc pe bărbatul respectiv, zise el. Am cumpărat acest apartament acum patru luni şi, din câte am înţeles, fusese gol un timp destul de lung înainte de asta. L-am întâlnit de vreo câteva ori, doar pe afară. Părea în regulă.

— În regulă? zise Erlendur.

— În regulă când stăteai de vorbă cu el, vreau să spun.

— Despre ce aţi vorbit?

— Despre zboruri. În cea mai mare parte. Era interesat de pilotaj.

— Ce vreţi să spuneţi prin interesat de pilotaj?

— De aeronavă, zise pilotul, deschizând o cutie de bere pe care o pescui dintr-una din pungile de plastic. De oraşe, adăugă el şi înghiţi cu zgomot nişte bere. Despre însoţitoarele de bord, zise el şi râgâi. A pus o mulţime de întrebări despre însoţitoarele de zbor. Înţelegeţi.

— Nu, zise Erlendur.

— Înţelegeţi dumneavoastră. În escale. În străinătate.

— Da.

— Ce se întâmplă, dacă sunt bune. Chestii de genul ăsta. Auzise că lucrurile se cam încing… în zborurile internaţionale.

— Când a fost ultima dată când l-aţi văzut? întrebă Sigurdur Óli.

Pilotul căzu pe gânduri. Nu-şi putea aduce aminte.

— Acum câteva zile, zise el în cele din urmă.

— Aţi observat dacă l-a vizitat cineva în ultimul timp? întrebă Erlendur.

— Nu, nu stau prea mult pe acasă.

— Aţi observat pe cineva dând târcoale prin cartier, comportându-se suspect sau doar învârtindu-se prin jurul locuinţelor?

— Nu.

— Pe cineva purtând o jachetă militară de culoare verde?

— Nu.

— Vreun tânăr purtând ghete de armată?

— Nu. El a fost? Ştiţi cine a făcut-o?

— Nu, zise Erlendur şi răsturnă o cutie de bere pe jumătate goală în momentul în care se întoarse pentru a ieşi din apartament.

Femeia se hotărâse să-i ducă pe copii la mama ei pentru câteva zile şi era gata de plecare. Nu mai voia ca ei să se afle în acea casă, după cele întâmplate. Soţul ei încuviinţă din cap. Era lucrul cel mai bun pentru ei. Părinţii erau în mod vizibil şocaţi. Cumpăraseră apartamentul cu patru ani în urmă şi le plăcea să locuiască în Nordurmýri. Era o locuinţă bună. Şi era şi pentru oameni cu copii. Băieţii stăteau lângă mama lor.

— A fost groaznic să-l găsim în halul în care l-am găsit, zise soţul, cu vocea aproape şoptită.

Se uită la băieţi.

— Le-am spus că dormea, adăugă el. Însă…

— Ştim că era mort, zise băiatul mai mare.

— Omorât, zise băiatul mai mic.

Cuplul schiţă un zâmbet stânjenit.

— Suportă bine chestia asta, zise mama şi îl mângâie pe băiatul cel mare pe obraz.

— Nu îmi displăcea Holberg, zise soţul. Stăteam uneori de vorbă afară. Locuia în casa asta de multă vreme, vorbeam despre grădină şi întreţinerea acesteia, genul ăsta de lucruri. Aşa cum faci de obicei cu vecinii.

— Însă nu era apropiat, zise mama. Contactul nostru cu el, vreau să spun. Cred că aşa trebuie să fie. Nu cred că ar trebui să fie prea apropiat. Ştiţi, dreptul la intimitate.

Nu observaseră persoane ciudate în apropierea casei şi nu văzuseră pe nimeni într-o jachetă militară verde dând târcoale prin cartier. Soţia era nerăbdătoare să plece cu băieţii de acolo cât mai repede.

— Holberg avea mulţi vizitatori? întrebă Sigurdur Óli.

— Nu am observat niciodată pe vreunul, zise soţia.

— Era cam singuratic, spuse soţul.

— Apartamentul lui puţea, zise fiul mai mare.

— Puţea, repetă fratele lui.

— E umezeală mare la subsol, zise soţul, parcă scuzându-se.

— Se ridică uneori şi până aici sus, spuse soţia. Mirosul de umezeală.

— Am vorbit cu el despre asta.

— Avea de gând să se ocupe de asta.

— Asta a fost acum doi ani.

4

Cuplul din Gardabaer îl privi cu suferinţă în ochi pe Erlendur. Fetiţa lor dispăruse. Nu auziseră de ea de trei zile. De la nunta de la care fugise. Fetiţa lor. Erlendur îşi închipuia o copilă cu zulufi aurii, până în momentul în care i se spuse că avea douăzeci şi trei de ani şi că studia psihologia la Universitate.

— Nunta? zise Erlendur, privind în jurul său în salonul spaţios; era cât un întreg etaj al blocului în care locuia.

— Propria ei nuntă! zise tatăl ca şi cum tot nu putea pricepe acest lucru. Fata a fugit de la propria ei nuntă!

Mama îşi duse o batistă mototolită la nas.

Era amiază. Din cauza lucrărilor la carosabil pe care le întâlnise venind de la Reykjavík, lui Erlendur îi luase o jumătate de oră să ajungă în Gardabaer şi găsi casa impunătoare şi izolată numai după o îndelungă căutare. Era aproape invizibilă din stradă, înconjurată de o grădină mare cu tot felul de copaci care creşteau în ea, până la o înălţime de şase metri. Cuplul îl întâmpină într-o stare vizibilă de şoc.

Erlendur se gândi că era o pierdere de timp. Alte chestiuni, mult mai importante, îl aşteptau, însă deşi nu prea vorbise cu fosta lui soţie de două decenii, tot se simţea înclinat să-i facă o favoare.

Mama purta un deux-piéces elegant de un verde-deschis, tatăl purta un costum negru. Îi zise că devenea din ce în ce mai îngrijorat în legătură cu fiica lui. Ştia că avea să vină în cele din urmă acasă şi că era teafără şi nevătămată – refuza să creadă altceva – însă voia să consulte poliţia, cu toate că nu vedea niciun motiv să apeleze imediat la echipe de căutare-salvare sau să trimită anunţuri la radio, ziare şi televiziune.

— A dispărut pur şi simplu, zise mama.

Cuplul părea puţin mai în vârstă decât Erlendur, probabil aveau în jur de şaizeci de ani. Conduceau o afacere cu haine de import pentru copii şi chestia asta le permitea să se bucure din plin de un stil de viaţă prosper. Nou-îmbogăţiţi. Bătrâneţea fusese blândă cu ei. Erlendur observă în faţa garajului lor dublu două maşini noi, atât de lustruite, că străluceau.

Femeia îşi adună toate puterile şi începu să-i spună povestea lui Erlendur.

— S-a întâmplat sâmbătă – acum trei zile, Doamne, Dumnezeule, cum mai zboară timpul – şi era o zi atât de minunată. Tocmai fuseseră cununaţi de acel vicar atât de cunoscut.

— Descurajant, zise soţul ei. A venit în mare grabă, a spus vreo câteva clişee şi apoi a plecat iar, luându-şi servieta cu el. Nu pot înţelege de ce e atât de faimos.

Soţia lui nu ar fi lăsat ca nimic să strice frumuseţea nunţii.

— O zi minunată! Soare şi o vreme încântătoare de toamnă. În mod categoric o sută de oameni doar la biserică. Ea are atât de mulţi prieteni. E o fată atât de sociabilă. Am ţinut petrecerea într-un salon aici, în Gardabaer. Cum se numea locul acela? Întotdeauna uit.

— Gardaholt, zise tatăl.

— Un loc atât de minunat şi de confortabil, continuă ea. A fost plin de lume. Salonul, vreau să spun. Atât de multe cadouri. Şi apoi când… apoi când…

— Trebuiau să danseze primul dans, continuă tatăl când soţia lui izbucni în lacrimi, şi idiotul ăla de băiat stătea singur pe ringul de dans. Am strigat-o pe Dísa Rós, dar ea nu a apărut. Am început să o căutăm, însă era de parcă pământul se deschisese şi o înghiţise.

— Dísa Rós? zise Erlendur.

— S-a dovedit că luase maşina mirilor.

— Maşina mirilor?

— Limuzina. Aia cu flori şi funde, care îi adusese de la biserică. A fugit pur şi simplu de la nuntă. Fără avertisment! Fără niciun fel de explicaţie!

— De la propria ei nuntă! strigă mama.

— Şi nu ştiţi ce a determinat-o să facă asta?

— Evident, s-a răzgândit, zise mama. E sigur că a regretat toată chestia asta.

— Dar de ce? zise Erlendur.

— Vă rog, o puteţi găsi? întrebă tatăl. Nu a luat legătura cu noi şi vă puteţi da seama cât suntem de îngrijoraţi. Nunta a fost distrusă. Suntem complet zăpăciţi. Şi fetiţa noastră a dispărut.

— Maşina mirilor. S-a găsit?

— Da. În Gardastraeti.

— De ce acolo?

— Nu ştiu. Nu cunoaşte pe nimeni acolo. Hainele ei erau în maşină. Hainele ei de stradă erau în maşină.

Erlendur ezită.

— Hainele ei de stradă erau în maşină? zise el în cele din urmă, cântărind repede direcţia în care alunecase această conversaţie şi dacă era într-un fel răspunzător de acest lucru.

— Şi-a scos rochia de nuntă şi s-a îmbrăcat cu hainele pe care, după câte s-ar părea, le ţinea în maşină, zise soţia.

— Credeţi că o puteţi găsi? întrebă tatăl. Am contactat pe toată lumea care o cunoaşte şi nimeni nu ştie nimic. Pur şi simplu nu ştim la cine să apelăm. Am o fotografie de-a ei aici.

Îi întinse lui Erlendur o fotografie de şcoală a tinerei şi frumoasei blonde care era acum de negăsit. Ea îi zâmbea din fotografie.

— Nu aveţi idee ce s-a întâmplat?

— Nu avem nici cea mai vagă idee, replică mama fetei.

— Niciuna, zise tatăl.

— Şi acestea sunt cadourile?

Erlendur se uită la masa gigantică, plină până sus cu pachete colorate, funde drăgălaşe, celofan şi flori. Se duse către masă pe când cuplul îl privea. Nu văzuse atât de multe cadouri în viaţa lui şi se întreba ce se afla în interiorul acelor pachete. Porţelanuri peste porţelanuri, îşi închipui el.

Ce mai viaţă!

— Şi ce e chestia asta de aici? zise el, arătând către nişte decupaje dintr-un copăcel, care se afla într-un vas mare la un capăt al mesei.

Nişte cartoane roşii tăiate în formă de inimă atârnau, legate cu funde, de ramuri.

— E un copac cu mesaje.

— Un ce? zise Erlendur.

Fusese doar la o singură nuntă în viaţa lui şi asta se întâmplase cu mult timp în urmă. Acolo nu fuseseră copaci cu mesaje.

— Invitaţii scriu urări către mireasă şi mire pe cartonaşe şi apoi le atârnă în copac. Au fost atârnate multe cartonaşe înainte ca Dísa Rós să dispară, zise mama, încă ţinându-şi batista la nas.

Telefonul mobil al lui Erlendur sună în buzunarul pardesiului. În timp ce cotrobăia după el, telefonul rămase înţepenit în deschizătură şi, în loc să încerce să-l desprindă cu răbdare, lucru care ar fi fost atât de uşor, Erlendur

îl smuci cu putere până ce buzunarul cedă. Mâna care ţinea telefonul se trase înapoi şi trimise copacul cu mesaje la podea. Erlendur se uită la cei doi cu o privire prin care încerca să se scuze şi răspunse la telefon.

— Vii cu noi în Nordurmýri? întrebă Sigurdur Óli fără nicio introducere. Ca să ne uităm mai bine prin apartament.

— Sunteţi deja acolo? întrebă Erlendur. Se retrăsese într-o parte.

— Nu. Te vom aştepta şi pe tine, zise Sigurdur Óli. Unde dracu eşti?

Erlendur închise.

— O să văd ce pot face, zise el cuplului. Nu cred că e vorba de niciun fel de pericol. Fiica dumneavoastră s-a pierdut cu firea şi stă la nişte prieteni. Nu ar trebui să vă faceţi prea multe griji. Sunt sigur că o să vă sune în curând.

Cuplul se aplecă să ridice cartonaşele care căzuseră pe podea. Erlendur observă că omiseseră câteva cartonaşe care alunecaseră sub un scaun şi se aplecă să le ridice. Apoi citi urările şi se uită la cuplu.

— Aţi văzut asta? întrebă el, întinzându-le cartonaşul.

Tatăl citi mesajul şi o expresie uimită îi traversă chipul. Îi întinse cartonaşul soţiei. Ea îl citi şi reciti însă nu părea să înţeleagă. Erlendur întinse mâna după cartonaş şi îl citi din nou. Mesajul era nesemnat.

— E scrisul fiicei dumneavoastră? întrebă el.

— Cred că da, răspunse mama.

Erlendur întoarse cartonaşul în mâna sa şi reciti mesajul:

E UN MONSTRU. CE AM FĂCUT?

5

— Unde ai fost? îl întrebă Sigurdur Óli pe Erlendur când acesta se întoarse la birou, însă nu primi niciun răspuns.

— A încercat să mă contacteze Eva Lind? întrebă el.

Sigurdur Óli îi răspunse că nu crede. O cunoştea pe fiica lui Erlendur şi îi ştia problemele, însă niciunul dintre ei nu pomenea vreodată de acest lucru. Chestiunile personale interveneau rar în conversaţiile lor.

— Ceva nou despre Holberg? întrebă Erlendur şi se duse drept către biroul său.

Sigurdur Óli îl urmă şi închise uşa. Crimele erau rare în Reykjavík şi generau o publicitate enormă în puţinele ocazii când erau comise. Departamentul de Investigare a Crimei îşi făcuse o regulă din a informa mass-media despre detaliile anchetelor pe care le desfăşura doar dacă era absolut necesar. Regula respectivă nu se aplica în acest caz.

— Ştim ceva mai multe despre el, zise Sigurdur Óli, deschizând un dosar pe care îl ţinea în mână. S-a născut în Saudárkrókur, avea şaizeci şi nouă de ani. Şi-a petrecut ultimii ani muncind ca şofer de tir la Iceland Transport. Încă mai lucra acolo din când în când.

Sigurdur Óli făcu o pauză.

— Nu ar trebui să vorbim cu colegii lui de muncă? zise el, îndreptându-şi cravata.

Purta un costum nou, era înalt şi chipeş şi studiase criminologia la o universitate americană. Era tot ceea ce Erlendur nu era: modern şi organizat.

— Ce cred cei de la birou? întrebă Erlendur, răsucind un nasture slăbit al jachetei sale care, în cele din urmă, îi căzu în palmă.

Era robust şi bine clădit, cu un păr stufos şi roşcat, unul dintre cei mai experimentaţi detectivi din echipă. Făcea în general ceea ce voia. Superiorii şi colegii săi renunţaseră de mult să se mai lupte cu el. Lucrurile se petreceau astfel de ani de zile. Lui Erlendur nu-i displăcea asta.

— Că a fost probabil un nebun, zise Sigurdur Óli. În acest moment căutăm o jachetă militară de culoare verde. Vreun puşti care voia bani, însă a intrat în panică atunci când Holberg a refuzat.

— Ce poţi spune despre familia lui Holberg? Avea familie?

— Nu avea familie, însă nu am obţinut toate informaţiile încă. Le adunăm încă; familie, prieteni, colegi de serviciu.

— După cum arată apartamentul lui, aş spune că era celibatar şi că aşa era de mult timp.

— Tu ţi-ai da seama de treaba asta, bineînţeles, izbucni Sigurdur Óli, însă Erlendur se prefăcu că nu auzise.

— Ceva de la patolog? De la legişti?

— Raportul provizoriu e aici. Nu e nimic ce să nu cunoaştem în el. Holberg a murit de la lovitura primită în cap. A fost o lovitură dură, însă, în esenţă, forma scrumierei, muchiile ascuţite au fost cele decisive. I-a crăpat cutia craniană şi a murit pe loc… sau aproape. Pare să fi lovit colţul măsuţei de cafea în momentul în care a căzut. Avea o rană urâtă pe frunte care se potrivea cu colţul măsuţei. Amprentele de pe scrumieră sunt ale lui Holberg, însă mai sunt cel puţin şi alte două seturi, dintre care unul e şi pe creion.

— Atunci sunt ale asasinului?

— Există toate şansele să fie ale asasinului, da.

— Exact, o crimă islandeză tipică şi înfăptuită stângaci.

— Tipică. Şi asta e ipoteza la care lucrăm.

*

Ploua încă. Fronturile atmosferice cu presiune scăzută care se deplasau de departe, dinspre Atlantic, în acea perioadă a anului se îndreptau în mod succesiv spre est de-a lungul Islandei, aducând cu ele vânt, umezeală şi amurg întunecat de iarnă. Departamentul de Investigare a Crimei era încă la lucru în clădirea din Nordurmýri. Banda galbenă pe care o pusese poliţia în jurul clădirii îi amintea lui Erlendur de semnul de electricitate; o gaură în şosea, un cort murdar pus deasupra acesteia, o sclipire de lumină în interiorul cortului, toate îngrijit legate cu bandă galbenă. În acelaşi fel, poliţia înconjurase locul crimei cu bandă galbenă de plastic cu numele autorităţii respective imprimată pe ea. Erlendur şi Sigurdur Óli se întâlniră cu Elínborg şi cu ceilalţi detectivi care cercetaseră atent clădirea în timpul nopţii şi al dimineţii de toamnă şi care tocmai îşi terminaseră treaba.

Oamenii din clădirile învecinate erau chestionaţi, însă nici unul dintre ei nu observase vreo mişcare suspectă la locul crimei, în intervalul dintre

luni dimineaţă şi până când trupul fusese găsit.

Curând nu mai rămase nimeni în clădire în afară de Erlendur şi Sigurdur Óli. Sângele de pe covor devenise negru. Scrumiera fusese luată de acolo pentru a fi folosită ca probă. Şi creionul împreună cu caietul. În altă ordine de idei, era ca şi cum nu se întâmplase nimic. Sigurdur Óli se duse să se uite în cămară şi pe coridorul către dormitor, în timp ce Erlendur se învârti prin camera de zi. Îşi puseră mănuşi albe de cauciuc. Pe pereţi erau înrămate şi aşezate gravuri care arătau de parcă fuseseră cumpărate în faţa uşii de la un comis-voiajor. În bibliotecă erau thrillere traduse, volume broşate de la un cerc de lectură, unele dintre ele citite, altele aparent neatinse. Nu erau volume cartonate interesante. Erlendur se aplecă până aproape de podea pentru a citi titlurile de pe raftul de jos şi recunoscu doar unul: *Lolita* de Nabokov; volum broşat. Îl luă din bibliotecă. Era o ediţie englezească şi fusese în mod evident citită.

Puse cartea la loc şi înaintă încet către birou. Era în formă de L şi ocupa un colţ al camerei de zi. Avea un scaun nou şi confortabil, cu un preş sub el pentru a proteja covorul. Biroul părea mult mai vechi decât scaunul. Erau sertare pe ambele părţi sub blatul larg şi unul lung în mijloc, nouă în total. Pe partea mai îngustă a biroului stătea un monitor cu o diagonală de 17 inci cu o tăviţă ajustabilă pentru ca tastatura să aibă loc dedesubt. Unitatea era pe podea. Toate sertarele erau încuiate.

Sigurdur Óli scotoci prin şifonierul din dormitor. Era destul de organizat, cu şosete într-un sertar, lenjerie intimă în altul, pantaloni, pulovere. Nişte cămăşi şi trei costume atârnau de o bară, cel mai vechi costum fiind din era disco, gândi Sigurdur Óli, cu dungi maro. Mai multe perechi de pantofi, în partea de jos a şifonierului. Lenjerie de pat, în sertarul de sus. Bărbatul îşi făcuse patul înainte ca vizitatorul său să sosească. O pătură albă acoperea pilota şi perna. Era un pat de o singură persoană.

Pe măsuţa de lângă pat se aflau un ceas deşteptător şi două cărţi, una cu o serie de interviuri cu un bine-cunoscut politician, iar cealaltă, o carte cu fotografii de camioane Scania-Vabis. Şi măsuţa de lângă pat avea un dulăpior încorporat în ea, cu medicamente, spirt medicinal, pastile de dormit, Panadol şi un mic borcan cu vaselină.

— Vezi pe undeva vreo cheie? întrebă Erlendur, care se afla acum lângă uşă.

— Nicio cheie. Chei de uşă, vrei să spui?

— Nu, de birou.

— Nici dintr-astea.

Erlendur se duse în cămară şi de acolo în bucătărie. Deschise sertarele şi dulapurile însă văzu doar cuţite şi pahare, linguri şi farfurii. Nicio cheie. Se duse la cuierele de lângă uşă, cotrobăi prin jachete, dar nu găsi nimic, cu excepţia unui mic portofel cu un inel cu chei şi nişte monede în el. Două chei mici atârnau pe inel împreună cu altele de la uşa de la intrare, de la apartament şi de la camere. Erlendur le încercă la birou. Aceeaşi se potrivea la toate cele nouă sertare.

Deschise mai întâi sertarul cel mare din centrul biroului. Conţinea facturi – de telefon, de electricitate, de încălzire şi desfăşurătoare de cărţi de credit – şi, de asemenea, un abonament la ziar. Cele două sertare de jos din stânga erau goale şi în următorul de sus erau formulare fiscale şi fluturaşi de salariu. În sertarul de sus era un album de fotografii. Toate alb-negru, fotografii vechi cu persoane din timpuri diferite, uneori gătite şi instalate în ceea ce părea să fie o cameră de zi în Nordurmýri, alteori la picnicuri: la mestecenii pitici, la cascada Gullfoss şi la Marele Geysir[1]. Văzu două fotografii despre care crezu că ar putea fi ale bărbatului asasinat când era tânăr, însă niciuna făcută de curând.

Deschise sertarele din dreapta. Cele două de sus erau goale. În al treilea găsi un pachet de cărţi de joc, o tablă de şah şi o călimară veche.

Găsi fotografia sub sertarul de jos.

Erlendur închidea din nou sertarul de jos, în momentul în care auzi ceea ce părea să fie un fâsâit uşor din interior. Când îl deschise şi îl închise din nou auzi acelaşi fâsâit. Se freca de ceva ce se afla pe făgaşul său. Oftă şi se aplecă pe vine, privi în interior şi nu văzu nimic. Îl trase din nou în afară, însă nu auzi nimic, apoi îl închise şi sunetul se auzi iar. Îngenunche pe podea, scoase sertarul de tot, văzu ceva înţepenit şi întinse mâna după acel lucru.

Era o mică fotografie alb-negru, înfăţişând un mormânt într-un cimitir iarna. Nu recunoscu cimitirul. Era o piatră funerară pe mormânt şi aproape toată inscripţia de pe aceasta era extrem de clară. Un nume de femeie era cioplit pe piatra respectivă. AUDUR. Niciun alt nume. Erlendur nu putea vedea foarte clar datele. Scotoci în buzunarul jachetei după ochelari, şi-i puse şi ţinu fotografia aproape de ochi. 1964–1968. Putea foarte vag să distingă un epitaf, însă literele erau mici şi nu reuşi să-l citească. Suflă cu grijă praful de pe fotografie.

Fata avea doar patru ani când a murit.

Erlendur privi afară la ploaia de toamnă ce se lovea de ferestre. Era miezul zilei, însă cerul era negru şi sumbru.

6

Camionul mare se legăna în furtună ca un animal preistoric şi ploaia se lovea de el. Îi luase ceva timp poliţiei ca să-l localizeze, deoarece nu era parcat în Nordurmýri, unde locuise Holberg, ci într-o parcare din vestul Snorrabrautului, lângă centrul medical Domus Medica, la câteva minute de mers pe jos de acasă de la Holberg. În cele din urmă făcuseră un anunţ prin staţie, cerând informaţii despre locul unde se afla camionul. O patrulă de poliţie îl găsise cam în acelaşi timp în care Erlendur şi Sigurdur Óli părăsiseră apartamentul lui Holberg, luând fotografia cu ei. O echipă de legişti fusese chemată să cerceteze în amănunt vehiculul, în căutare de indicii. Era un model MAN cu o cabină roşie. Tot ceea ce scoase la iveală o percheziţie rapidă fu o colecţie de reviste pornografice. Deciseră să mute camionul la sediul Departamentului de Investigare a Crimei pentru cercetări suplimentare.

În timp ce acest lucru era în plină desfăşurare, legiştii se apucară să studieze fotografia. Se dovedi că era imprimată pe hârtie fotografică Ilford, care fusese mult utilizată în anii ’60, însă nu se mai folosea de mult timp. Probabil că fotografia fusese developată chiar de fotograf sau de un amator; începuse să se decoloreze ca şi cum treaba nu fusese făcută cu foarte multă atenţie. Pe spatele fotografiei nu era scris nimic şi nu erau semne după care să se poată recunoaşte cimitirul în care fusese făcută. Ar fi putut fi făcută oriunde în ţară.

Fotograful stătuse la o distanţă de aproximativ trei metri de piatra funerară. Cadrul fusese luat mai mult sau mai puţin din faţa acesteia; fotograful trebuie că-şi îndoise genunchii – asta dacă nu era scund de înălţime. Chiar şi de la distanţa aceea unghiul era destul de îngust. Lângă mormânt nu creştea nimic. Solul era acoperit cu zăpadă fină ca o pulbere. Nu se putea vedea un alt mormânt. În spatele mormântului, tot ceea ce era vizibil era un abur alb.

Legiştii se concentrară asupra epitafului care era, în mare, imperceptibil pentru că fotograful stătuse atât de departe. Fură făcute mai multe reproduceri ale fotografiei şi epitaful fu mărit până ce fiecare literă fu tipărită pe hârtie A5, numerotată şi aranjată în aceeaşi succesiune ca şi pe

piatra funerară. Erau imagini macrogranulare, nimic altceva decât nişte puncte albe şi negre care alternau şi creau nuanţe de lumină şi umbră, însă odată scanate într-un calculator, efectul de ecran şi rezoluţia puteau fi procesate. Unele litere erau mai clare decât altele, iar echipa de legişti trebui să umple golurile. Literele M, F şi O erau în mod clar vizibile. Altele erau mai greu de distins.

Erlendur sună acasă la un şef de departament de la Biroul Naţional de Statistică, iar acesta fu de acord, blestemând şi înjurând, să se întâlnească cu el la sediul din Skuggasund. Erlendur ştia că toate certificatele de deces emise începând din 1916 erau adăpostite acolo. Nu era nimeni în clădire, tot personalul plecase de la serviciu cu ceva timp în urmă. Şeful de departament opri maşina în faţa Biroului de Statistică o jumătate de oră mai târziu şi îi strânse scurt mâna lui Erlendur. Introduse un cod PIN în sistemul de securitate şi pătrunseră în clădire cu ajutorul unui card. Erlendur îi prezentă chestiunea, spunându-i doar lucrurile esenţiale.

Se uitară la toate certificatele de deces emise în 1968 şi găsiră două cu numele Audur. Pe unul scria că fetiţa avea patru ani. Murise în februarie. Un doctor semnase certificatul de deces şi găsiră curând numele lui în registrul naţional. Locuia în Reykjavík. Numele mamei apărea pe certificat. O găsiră fără niciun fel de problemă. Numele ei era Kolbrún. Ultimul său domiciliu fusese în Keflavík la începutul anilor ’70. Apoi verificară din nou prin certificatele de deces. Kolbrún murise în 1971, la trei ani după fiica ei.

Fata murise din cauza unei tumori maligne pe creier.

Mama se sinucisese.

7

Mirele îl întâmpină pe Erlendur în biroul său. Era director de calitate şi marketing la o companie de produse angro care importa cereale pentru micul dejun din America, iar Erlendur, care nu gustase în viaţa lui cereale americane pentru micul dejun, se gândi, în momentul în care lua loc în biroul respectiv, ce anume făcea de fapt un director de calitate şi marketing la o companie de produse angro. Nu avea chef să întrebe. Mirele purta o cămaşă albă bine călcată, bretele groase şi îşi suflecase mânecile de parcă a se ocupa de probleme de calitate îi solicita fiece dram de putere. Era de statură medie, puţin durduliu şi avea o mică barbă în jurul gurii cu buze groase. Viggó era numele lui.

— Nu am veşti de la Dísa, zise repede Viggó şi se aşeză cu faţa la Erlendur.

— A fost ceva ce i-aţi spus…

— Asta e ceea ce crede toată lumea, zise Viggó. Toată lumea presupune că e vina mea. Ăsta e cel mai rău lucru. Partea cea mai rea din toată treaba asta. Nu suport asta.

— Aţi observat ceva neobişnuit în legătură cu ea înainte de a fugi? Orice care ar fi putut să o supere?

— Toată lumea se distra pur şi simplu. Ştiţi dumneavoastră, ca la nuntă, înţelegeţi ce vreau să spun.

— Nu.

— Cu siguranţă aţi fost la nunţi.

— O dată. Cu foarte mult timp în urmă.

— Era timpul pentru primul dans. Discursurile se terminaseră şi prietenele Dísei organizaseră un moment distractiv, acordeonistul sosise şi trebuia să dansăm. Eu stăteam la masa noastră şi toată lumea a început să o caute pe Dísa, însă ea dispăruse.

— Unde aţi văzut-o ultima dată?

— Stătea la masă cu mine şi a zis că trebuie să se ducă la toaletă.

— Şi aţi spus ceva care ar fi putut-o face să se bosumfle?

— Nu, deloc! Am sărutat-o şi i-am spus să se grăbească.

— Cât timp a trecut de când a plecat şi până aţi început să o căutaţi?

— Nu ştiu. Am stat de vorbă cu nişte prieteni şi apoi am ieşit să fumez – toţi fumătorii trebuiau să iasă afară –, acolo am vorbit cu nişte persoane, iar când m-am întors, m-am aşezat din nou la masă şi acordeonistul a venit la mine şi am vorbit despre dans şi muzică. Am mai vorbit şi cu alte persoane, cred că trebuie să fi fost o jumătate de oră, nu ştiu.

— Şi nu aţi văzut-o deloc în tot acest timp?

— Nu. Când ne-am dat seama că plecase a fost un dezastru absolut. Toată lumea se zgâia la mine de parcă era vina mea.

— Ce credeţi că s-a întâmplat cu ea?

— Am căutat peste tot. Am vorbit cu toţi prietenii ei şi cu toate rudele, însă nimeni nu ştie nimic sau, oricum, asta e ceea ce spun.

— Credeţi că cineva minte?

— Ei bine, trebuie să fie undeva.

— Ştiaţi că a lăsat un mesaj?

— Nu. Ce mesaj? Ce vreţi să spuneţi?

— A agăţat un cartonaş în copacul ăla. „E un monstru, ce am făcut?” scria pe el. Ştiţi ce a vrut să spună cu asta?

— „E un monstru”, repetă Viggó. Despre cine vorbea?

— Credeam că poate despre dumneavoastră.

— Despre mine? zise Viggó, devenind agitat. Nu i-am făcut nimic, nimic. Niciodată. Nu sunt eu. Nu poate fi vorba despre mine.

— Maşina pe care a luat-o a fost găsită în Gardastraeti. Chestia asta vă spune ceva?

— Nu ştie pe nimeni acolo. Aveţi de gând să o daţi dispărută?

— Cred că părinţii ei vor să-i dea timp să se întoarcă.

— Şi dacă nu o face?

— Atunci vom vedea.

Erlendur ezită.

— Mă gândeam că v-ar contacta. Ca să vă spună că totul e în regulă.

— Ia staţi puţin, sugeraţi cumva că a fost vina mea şi că nu vrea să vorbească cu mine pentru că i-am făcut ceva? Iisuse Hristoase, ce poveste horror tâmpită. Ştiţi cum a fost să mă întorc luni la serviciu? Toţi colegii mei au fost la nuntă. Şeful meu a fost şi el la nuntă! Credeţi că e vina mea? La dracu’! Toată lumea crede că e vina mea.

— Femeile, zise Erlendur în momentul în care se ridica în picioare. O problemă spinoasă pentru controlul calităţii.

Erlendur tocmai sosise la birou când sună telefonul. Recunoscu imediat vocea, deşi nu o mai auzise de mult. Era încă limpede şi puternică în ciuda vârstei avansate. Erlendur îl cunoştea pe Marion Briem de aproape treizeci de ani şi nu îi fusese întotdeauna uşor.

— Tocmai m-am întors de la cabană, zise vocea, şi am auzit vestea abia acum când am ajuns în oraş.

— Vorbeşti despre Holberg? întrebă Erlendur.

— Te-ai uitat la rapoartele despre el?

— Ştiu că Sigurdur Óli verifica în calculator datele despre el, însă nu ştiu mai multe despre asta. Ce rapoarte?

— Întrebarea e dacă mai sunt încă înregistrate în calculatoare. Poate le-au şters. Există vreo lege în legătură cu asta, atunci când rapoartele se învechesc? Sunt distruse?

— Unde baţi?

— Se pare că Holberg nu era un cetăţean model, zise Marion Briem.

— În ce sens?

— Există posibilitatea ca el să fi fost un violator.

— Există posibilitatea?

— A fost acuzat de viol, însă nu a fost condamnat niciodată. Era prin 1963. Trebuie să arunci o privire peste rapoarte.

— Cine l-a acuzat?

— O femeie cu numele de Kolbrún. Locuia în…

— Keflavík?

— Da, de unde ştiai asta?

— Am găsit o fotografie în biroul lui Holberg. Era ca şi cum ar fi fost ascunsă acolo. Era fotografia pietrei funerare a unei fete pe nume Audur, dintr-un cimitir pe care nu l-am identificat încă. L-am trezit pe unul din morţii vii de la Biroul Naţional de Statistică şi am găsit numele lui Kolbrún pe certificatul de deces. Era mama fetiţei. Mama lui Audur. Şi ea e moartă.

Marion nu zise nimic.

— Marion? zise Erlendur.

— Şi ce îţi spune chestia asta? replică vocea.

Erlendur se gândi.

— Ei bine, dacă Holberg a violat-o pe mamă e foarte posibil ca el să fie tatăl fetei şi de aceea era fotografia în biroul lui. Fata avea doar patru ani când a murit, era născută în 1964.

— Holberg nu a fost niciodată condamnat, zise Marion Briem. S-a renunţat la caz din cauza probelor insuficiente.

— Crezi că ea a inventat chestia asta?

— Nu prea ar fi fost posibil în acele vremuri, însă nimic nu a putut fi demonstrat. Bineînţeles, nu e niciodată uşor pentru femeile care depun plângere pentru genul ăsta de violenţă. Nu-ţi poţi închipui prin ce ar fi trecut acum aproape patruzeci de ani. Şi astăzi este destul de dificil pentru femei să iasă în faţă, însă pe atunci era cu mult mai dificil. Nu prea e posibil să o fi făcut-o doar ca să se distreze. Poate că fotografia e un fel de dovadă a paternităţii. De ce ar fi ţinut-o Holberg în biroul său? Violul a avut loc în 1963. Kolbrún a născut-o pe fiică-sa în anul următor, spui. Patru ani mai târziu fiica moare. Kolbrún o înmormântează. Holberg e oarecum implicat. Poate a făcut chiar el fotografia. De ce, nu ştiu. Poate chestia asta e irelevantă.

— Cu siguranţă n-ar fi putut să fie la înmormântare, însă ar fi putut să se ducă la mormânt mai târziu şi să facă fotografia. Te gândeşti la ceva de genul ăsta?

— Mai e şi altă posibilitate.

— Da?

— Poate Kolbrún a făcut chiar ea fotografia şi i-a trimis-o lui Holberg.

Erlendur se gândi o clipă.

— Dar de ce? Dacă a violat-o, de ce să-i trimită o fotografie cu mormântul fetiţei?

— Bună întrebare.

— Scria în certificatul de deces de ce anume a murit Audur? întrebă Marion Briem. A fost din cauza unui accident?

— A murit din cauza unei tumori pe creier. Crezi că lucru ăsta ar putea fi important?

— S-a făcut autopsie?

— Cu siguranţă. Numele doctorului se află pe certificatul de deces.

— Şi mama?

— A murit brusc acasă.

— Sinucidere?

— Da.

— Nu prea ai mai trecut să mă vezi, zise Marion Briem după o scurtă tăcere.

— Prea ocupat, replică Erlendur. Prea al dracului de ocupat.

8

A doua zi dimineaţa încă ploua şi pe şoseaua către Keflavík apa se strângea în urmele adânci lăsate de roţile camioanelor pe care maşinile încercau să le evite. Ploua atât de tare, încât Erlendur cu greu putea vedea prin geamurile maşinii, care erau încărcate de apă şi şuierau în furtuna neîndurătoare ce venea dinspre sud-est. Ştergătoarele nu puteau îndepărta apa de pe parbriz suficient de repede şi Erlendur apucă volanul atât de strâns, încât încheieturile degetelor i se albiră. Putea distinge vag farurile roşii ale maşinilor din faţă şi încerca să le urmeze cât putea de bine.

Călătorea singur. I se părea cea mai bună soluţie după o conversaţie telefonică foarte dificilă pe care o avusese cu sora lui Kolbrún ceva mai devreme în acea dimineaţă. Apărea ca următoarea rudă pe certificatul de deces. Sora nu era cooperantă. Refuzase să se întâlnească cu el. Ziarele tipăriseră o fotografie a bărbatului mort împreună cu numele acestuia. Erlendur o întrebă dacă o văzuse şi era gata să întrebe dacă îşi amintea de el în momentul în care ea închise telefonul. Se hotărî să testeze ce ar face dacă ar apărea în pragul uşii. Prefera să nu trimită poliţia după ea.

Erlendur dormise prost în acea noapte. Era îngrijorat în legătură cu Eva Lind şi se temea ca ea să nu fi făcut un gest prostesc. Avea telefon mobil, însă de fiecare dată când o suna, un robot îi răspundea, spunându-i că numărul nu era disponibil. Erlendur îşi amintea rar visele. Avea o stare de disconfort când se trezea cu frânturi dintr-un vis urât, trecându-i prin minte înainte de a se şterge în cele din urmă complet.

Poliţia avea nişte informaţii preţioase în legătură cu Kolbrún. Se născuse în 1934 şi venise cu acuzaţii de viol împotriva lui Holberg pe 23 noiembrie 1963. Înainte ca Erlendur să o pornească către Keflavík, Sigurdur Óli îi prezentase acuzaţia de viol, inclusiv o descriere a incidentului luată dintr-un dosar de poliţie pe care îl găsise în arhive – după un pont dat de Marion Briem.

Kolbrún avea treizeci de ani când o născuse pe fiica ei, Audur. La nouă luni după viol. Potrivit martorilor ei, Kolbrún îl întâlnise pe Holberg la sala de dans Cross, între Keflavík şi Njardvík. Era într-o sâmbătă seara. Kolbrún nu îl cunoştea şi nu îl mai văzuse niciodată înainte. Era cu două prietene, iar

Holberg şi alţi doi bărbaţi fuseseră cu ele la dans în acea seară. Când se terminase, se duseseră cu toţii la o petrecere acasă la una dintre prietenele lui Kolbrún. Noaptea, destul de târziu, Kolbrún se pregătise să plece acasă. Holberg se oferise să o însoţească, pentru a fi în siguranţă. Ea nu obiectase. Niciunul dintre ei nu se afla sub influenţa alcoolului. Kolbrún afirmase că băuse două votci şi o Coca-Cola la dans şi nimic după ce plecase. Holberg nu băuse nimic în seara aceea. El spusese, şi Kolbrún îl auzise, că lua penicilină pentru că avea o infecţie la ureche. Un certificat de la medic, împreună cu o chitanţă, confirmau acest lucru.

Holberg întrebase dacă putea telefona după un taxi care să-l ducă în Reykjavík. Ea ezitase pentru o clipă, apoi îi spusese unde se afla telefonul. El se dusese în camera de zi ca să dea telefon, în timp ce ea îşi scotea haina în hol şi apoi se dusese în bucătărie după un pahar cu apă. Nu îl auzise terminând conversaţia telefonică, dacă într-adevăr fusese una. Îl simţise brusc în spatele ei în timp ce stătea lângă chiuveta din bucătărie.

Se speriase atât de tare, încât scăpase paharul, vărsând apa pe masa din bucătărie. Strigase când mâinile lui îi cuprinseră sânii şi se refugiase într-un colţ.

— Ce faci? îl întrebase.

— Nu ar trebui să ne distrăm şi noi puţin? zisese Holberg, rămânând în faţa ei, cu statura lui musculoasă şi cu mâinile puternice cu degete groase.

— Vreau să pleci, zisese ea cu hotărâre. Acum! Te rog să pleci de aici.

— Nu ar trebui să ne distrăm şi noi puţin? repetase el.

Făcuse un pas către ea, iar femeia întinsese mâinile încercând să se apere.

— Nu te apropia! strigase. O să sun la poliţie!

Brusc simţise cât de singură şi lipsită de apărare era în faţa acelui străin pe care îl lăsase în casa ei şi care acum venise aproape de ea, îi răsucise braţele la spate şi încerca să o sărute.

Opusese rezistenţă, însă fără folos. Încercase să vorbească cu el, să-l facă să renunţe, însă tot ce putuse simţi fusese propria vulnerabilitate în faţa lui.

*

Erlendur era cufundat în gândurile sale când brusc, un camion gigantic claxonă şi îl depăşi cu un huruit puternic care trimise valuri de apă de ploaie peste maşina lui. Smuci de volan şi maşina dansă pe apă pentru câteva clipe. Partea din spate a maşinii derapă şi, pentru o secundă, Erlendur crezu că avea să piardă controlul şi să fie aruncat pe câmpul de lavă. Frână cu un scârţâit de roţi până ce maşina aproape că se opri şi reuşi să rămână pe şosea, apoi îl înjură pe şoferul care deja dispăruse din câmpul lui vizual în perdeaua de apă.

Douăzeci de minute mai târziu, opri maşina în faţa unei căsuţe învelite cu tablă ondulată, aflată în partea cea mai veche a Keflavíkului. Era vopsită în alb şi avea un mic gard în jurul ei şi o grădină care părea să fie întreţinută cu de-a sila. Numele surorii era Elín. Era cu câţiva ani mai mare decât Kolbrún şi acum era pensionară. Se afla în hol, cu haina pe ea şi gata de plecare, în momentul în care Erlendur sună la uşă. Îl privi cu surprindere, o femeie măruntă şi slabă, cu o expresie dură pe chip, ochi pătrunzători, pometi înalţi şi riduri în jurul gurii.

— Credeam că v-am spus la telefon că nu vreau să am deloc de-a face cu dumneavoastră sau cu poliţia, zise ea mânioasă când Erlendur se prezentă.

— Ştiu, zise Erlendur, însă…

— Vă cer să mă lăsaţi în pace, spuse ea. Nu ar fi trebuit să vă pierdeţi timpul bătând atâta drum până aici.

Păşi peste prag, închise uşa în urma ei, coborî cele trei trepte ce duceau spre grădină şi deschise portiţa, lăsând-o deschisă ca semn că dorea ca şi Erlendur să plece. Nu se uită deloc la el. Erlendur rămase pe trepte, urmărind-o cum se îndepărtează.

— Ştiţi că Holberg e mort, strigă el. Ea nu-i răspunse.

— A fost omorât acasă la el. Ştiţi asta.

Erlendur se afla la baza treptelor, grăbindu-se să o ajungă din urmă. Ea ţinea o umbrelă neagră peste care ploaia cădea cu putere. El avea doar o pălărie care să-l apere de ploaie. Femeia grăbi pasul. Erlendur fugi ca să o ajungă din urmă. Nu ştia ce să-i spună ca să o determine să-l asculte. Nu ştia de ce reacţionase aşa faţă de el.

— Voiam să vă întreb despre Audur, îi zise.

Elín se opri brusc, se întoarse şi se îndreptă către el cu o privire dispreţuitoare pe chip.

— Poliţist nenorocit, şuieră ea printre dinţii încleştaţi. Să nu îndrăzneşti să-i pomeneşti numele. Cum îndrăzneşti? După tot ce i-aţi făcut mamei. Cară-te! Cară-te în clipa asta! Poliţist nenorocit!
Se uită la Erlendur cu ură în ochi şi el îi înfruntă privirea.
— După tot ce i-am făcut? zise el. Cui?
— Pleacă, strigă ea, se întoarse şi se îndepărtă, lăsându-l pe Erlendur în locul unde era.
Renunţă să o mai urmărească şi o privi cum dispare în ploaie, uşor încovoiată, cu trenciul ei verde şi cu ghete negre. Se întoarse şi se îndreptă către casă şi locul unde îşi lăsase maşina, adânc cufundat în gânduri. Intră în maşină şi îşi aprinse o ţigară, crăpă puţin geamul, porni motorul şi se îndepărtă încetişor de casă.
În timp ce trăgea fumul în piept simţi iar o uşoară durere în capul pieptului. Nu era ceva nou. Era motiv de preocupare pentru Erlendur de aproape un an deja. O durere difuză care îl întâmpina dimineaţa, însă dispărea de cele mai multe ori la scurt timp după ce se ridica din pat. Nu avea o saltea bună de dormit. Uneori îl durea tot corpul dacă stătea prea mult în pat.
Trase fumul în piept. Din fericire era salteaua.
În timp ce Erlendur stingea ţigara, mobilul îi sună în buzunarul hainei. Era şeful legiştilor, care îi transmise că reuşiseră să descifreze inscripţia de pe mormânt şi că o localizaseră în Biblie.
— E luată din Psalmul 64, zise şeful legiştilor.
— Da, spuse Erlendur.
— „Ocroteşte-mi viaţa împotriva vrăjmaşului de care mă tem!”
— Poftim?
— Asta scrie pe piatra funerară: „Ocroteşte-mi viaţa împotriva vrăjmaşului de care mă tem!” Din Psalmul 64.
— „Ocroteşte-mi viaţa împotriva vrăjmaşului de care mă tem!”
— Te ajută chestia asta într-un fel?
— N-am idee.
— Pe fotografie erau două seturi de amprente.
— Da, mi-a spus Sigurdur Óli.
— Un set e al lui Holberg, însă pe celelalte nu le avem în dosarele noastre. Sunt destul de şterse. Sunt nişte amprente foarte vechi.
— Îţi poţi da seama cu ce fel de aparat foto a fost făcută? întrebă Erlendur.

— E imposibil să-ţi dai seama. Însă mă îndoiesc că a fost unul de bună calitate.

9

Sigurdur Óli îşi parcă maşina în curtea companiei Iceland Transport, sperând că nu blochează pe nimeni. Camioanele stăteau aliniate pe rânduri în curte. Unele erau încărcate, altele plecau, altele erau descărcate în hala de mărfuri. O duhoare de motorină şi ulei umplea aerul şi zgomotul motoarelor era asurzitor. Personalul şi clienţii forfoteau prin curte şi hală.

Centrul naţional de meteorologie anunţase că o să plouă şi mai mult. Sigurdur Óli încerca să se protejeze de ploaie, trăgându-şi haina peste cap în timp ce fugea spre hală. Era îndrumat către supraveghetorul care stătea într-o gheretă de sticlă verificând nişte hârtii şi părând extrem de ocupat.

Supraveghetorul, un bărbat durduliu îmbrăcat cu un hanorac albastru prins cu un singur nasture peste burtă şi ţinând un ciot de trabuc între degete, auzise de moartea lui Holberg şi zise că-l cunoştea destul de bine. Îl descrise drept un om de încredere, o persoană dedicată muncii, care făcuse kilometri întregi dintr-un capăt al ţării într-altul ani de zile, şi cunoştea reţeaua rutieră a Islandei ca-n palmă. Zise că era un tip secretos, nu vorbea niciodată despre el sau în termeni personali, nu-şi făcea niciodată prieteni la companie şi nu vorbea despre ceea ce făcuse înainte, credea că fusese întotdeauna şofer de tir. Vorbea ca unul care fusese. Necăsătorit şi fără copii, din câte ştia el. Nu vorbea niciodată despre cei apropiaţi sau despre cei dragi.

— Asta e povestea pe scurt, zise supraveghetorul, de parcă dorea să încheie conversaţia, apoi luă o brichetă din buzunarul hanoracului şi aprinse ciotul de trabuc. E al naibii de păcat – puf, puf – că s-a dus aşa – puf.

— Cu cine stătea aici în cea mai mare parte a timpului? întrebă Sigurdur Óli, încercând să nu inhaleze mirosul înecăcios al fumului de trabuc.

— Puteţi vorbi cu Hilmar, cred că el îl ştia cel mai bine. Hilmar e afară, în faţă. E din Reydarfjördur, deci stătea uneori în Nordurmýri, acasă la Holberg, atunci când trebuia să rămână ca să se odihnească undeva în oraş. Sunt reguli cărora şoferii trebuie să li se supună, aşa că trebuie să aibă un loc unde să rămână în oraş.

— A stat acolo weekendul trecut, ştiţi cumva?

— Nu, se afla undeva în est. Însă e posibil să fi fost acolo weekendul dinainte.

— Puteţi bănui cine i-ar fi vrut răul lui Holberg? Au fost ceva disensiuni aici la muncă sau…

— Nu, nu, nimic – puf – de – puf – de genul ăsta – puf.

Bărbatul se chinuia să-şi ţină trabucul aprins.

— Vorbiţi cu – puf – colegul – puf – Hilmar. E posibil să vă poată ajuta.

Sigurdur Óli îl găsi pe Hilmar după indicaţiile supraveghetorului. Stătea lângă una dintre nişele halei, supraveghind descărcarea unui tir. Hilmar era o huidumă, înalt de doi metri, musculos, roşcovan, bărbos şi cu nişte braţe păroase ce-i ieşeau afară din tricou. Părea să aibă în jur de cincizeci de ani. Nişte bretele albastre demodate îi susţineau jeanşii zdrenţăroşi. Un mic elevator cu furcă descărca tirul. Un alt tir dădea cu spatele în nişa alăturată; în acelaşi timp doi şoferi claxonară şi se înjurară în curte.

Sigurdur Óli se duse la Hilmar şi îl bătu uşor pe umăr, însă bărbatul nu-l observă. Îl bătu mai tare şi în cele din urmă Hilmar se întoarse. Îl vedea pe Sigurdur Óli vorbindu-i, însă nu putea auzi ce-i spune şi se uita în jos la el cu nişte ochi bovini. Sigurdur Óli ridică vocea, însă fără folos. Ridică şi mai mult vocea şi crezu că detectează un licăr de înţelegere în ochii lui Hilmar, însă se înşela. Hilmar scutură din cap şi arătă înspre ureche.

La asta, Sigurdur Óli îşi dublă eforturile, se arcui, se ridică pe vârfuri şi strigă din toate puterile chiar în momentul în care totul amuţi şi cuvintele lui răsunară în toată splendoarea între pereţii halei gigantice şi în curte:

— AI DORMIT CU HOLBERG?

10

Grebla frunzele din grădina sa în momentul în care Erlendur îl văzu. Înălţă capul abia după ce Erlendur stătu şi-l privi o bună bucată de timp, în vreme ce îşi vedea de treaba sa cu mişcările lente ale unui bătrân. Îşi şterse o picătură de pe vârful nasului. Nu părea să conteze că ploua, că frunzele erau lipite unele de altele şi că erau dificil de manevrat. Nu făcea nimic în grabă, agăţa frunzele cu grebla şi încerca să le adune în mici mormane. Locuia încă în Keflavík. Se născuse şi crescuse acolo.

Erlendur o rugase pe Elínborg să adune informaţii despre el, iar ea scormonise după detaliile importante referitoare la bătrânul pe care Erlendur îl urmărea acum în grădină: cariera lui de poliţist, numeroasele critici despre conduita lui şi despre metodele sale din perioada mulţilor ani în serviciu, tratarea cazului lui Kolbrún şi mai ales modul în care fusese mustrat din cauza asta. Ea telefonă înapoi cu informaţiile respective, în timp ce Erlendur se afla la masă, încă în Keflavík. Se gândea să amâne vizita pentru ziua următoare, apoi îşi spuse că nu avea chef să conducă până acolo şi înapoi, într-o furtună dezlănţuită, aşa că avea să se ducă acum direct la el.

Bărbatul purta un hanorac verde şi o şapcă de baseball. Mâinile lui osoase şi albe ţineau mânerul greblei. Era înalt şi odinioară fusese, în mod evident, mai robust şi avusese o statură mai impunătoare, însă acum era bătrân, ridat şi îi curgea nasul. Erlendur îl urmări, un bătrân care îşi făcea de lucru în grădină. Bărbatul ridică privirea din frunzele pe care le grebla, însă nu dădu o atenţie specială observatorului său. Un răstimp destul de lung trecu astfel, până ce Erlendur se hotărî să facă o mişcare.

— De ce nu vrea sora ei să vorbească cu mine? zise el, iar bătrânul ridică privirea tresărind.

— Cum? Ce anume?

Bărbatul se opri din ceea ce făcea.

— Cine eşti? întrebă el.

— Cum aţi tratat-o pe Kolbrún când a venit la dumneavoastră să depună plângere? întrebă Erlendur.

Bătrânul se uită la acest străin care îi intrase în grădină şi îşi şterse nasul cu dosul palmei. Îl măsură pe Erlendur din cap până în picioare.

— Vă cunosc? zise el. Despre ce vorbiţi? Cine sunteţi?

— Numele meu e Erlendur. Investighez asasinarea unui bărbat din Reykjavík cu numele de Holberg. A fost acuzat de viol acum aproape patruzeci de ani. Dumneavoastră v-aţi ocupat de investigaţii. Femeia care a fost violată se numea Kolbrún. E moartă. Sora ei nu vrea să vorbească cu poliţia din motive pe care încerc să le stabilesc. Mi-a spus: „După tot ce i-aţi făcut”. Aş vrea să-mi spuneţi la ce se referă.

Bărbatul se uită la Erlendur fără să spună un cuvânt. Îl privi în ochi şi rămase tăcut.

— Ce i-aţi făcut? repetă Erlendur.

— Nu-mi pot aminti… ce drept ai tu? Şi oricum, ce fel de insultă e asta?

Vocea îi tremura uşor.

— Ieşi afară din grădina mea sau o să sun la poliţie.

— Nu, Rúnar, eu reprezint poliţia. Şi nu am timp de aiurelile astea.

Rúnar cumpăni puţin.

— Asta e o metodă nouă? Să atacaţi oamenii cu acuzaţii şi injurii?

— Bine că ai pomenit de metode şi injurii, zise Erlendur. Odată ai adunat opt acuzaţii de abuz în serviciu, inclusiv brutalitate. Nu ştiu pe cine a trebuit să slugăreşti ca să-ţi păstrezi slujba, însă nu l-ai tratat suficient de bine până la sfârşit pentru că, în cele din urmă, ai plecat din poliţie în dizgraţie. Ai fost dat afară…

— Taci din gură, zise Rúnar, întorcându-se şi privind în jurul său. Cum îndrăzneşti?

—… pentru hărţuire sexuală repetată.

Mâinile osoase şi albe ale bărbatului îşi întăriră strânsoarea pe greblă, întinzându-i pielea palidă până ce încheieturile îi ieşiră în afară. Chipul i se strânse, îi apărură nişte riduri pline de ură în jurul gurii, privirea i se îngustă până ce ochii i se închiseră pe jumătate. Pe drum, în vreme ce informaţiile de la Elínborg îi goneau în minte ca un şoc electric, Erlendur se întrebase dacă Rúnar ar trebui să fie condamnat pentru ce făcuse în altă viaţă, când fusese alt om. Erlendur era în poliţie de îndeajuns de mult timp pentru a afla poveştile despre el, despre necazurile pe care le provocase. De fapt, îl întâlnise pe Rúnar cu mulţi ani înainte, însă bărbatul pe care îl vedea acum în grădină era atât de bătrân şi decrepit, încât lui Erlendur îi luă ceva vreme ca să se asigure că era aceeaşi persoană. Poveşti despre Rúnar circulau încă printre poliţişti. Erlendur citise odată că trecutul era o „ţară” diferită şi

înţelegea acest lucru. Înţelegea că vremurile se schimbă şi oamenii, la fel. Însă nu era pregătit să şteargă trecutul.

Rămaseră în grădină, privindu-se faţă în faţă.

— Ce poţi spune despre Kolbrún? zise Erlendur.

— Cară-te!

— Nu înainte de a-mi spune despre Kolbrún.

— Era o curvă nenorocită! zise Rúnar brusc printre dinţii încleştaţi. Aşa că mulţumeşte-te cu asta şi cară-te! Tot ce mi-a spus şi ce a spus despre mine sunt nişte minciuni gogonate. Nu a fost niciun viol. A minţit tot timpul!

Erlendur şi-o imagină pe Kolbrún stând în faţa acestui bărbat cu mulţi ani în urmă când scrisese acuzaţia de viol. Şi-o închipui adunându-şi încet-încet curajul, până ce în cele din urmă îndrăznise să meargă la poliţie să spună ce i se întâmplase. Îşi închipui teroarea pe care o trăise şi, mai presus de toate, dorind să uite ca şi cum nu se întâmplase niciodată nimic, ca şi cum nu fusese altceva decât un coşmar din care se trezise într-un final. Apoi şi-o imagină dându-şi seama că nu o să se trezească niciodată din asta. Fusese pângărită. Fusese atacată şi apoi siluită.

— Şi-a făcut apariţia la trei zile după incident şi l-a acuzat pe bărbatul ăla de viol, zise Rúnar. Nu era foarte convingătoare.

— Aşa că ai dat-o afară, zise Erlendur.

— Minţea.

— Şi ai râs de ea, ai minimalizat fapta şi i-ai spus să uite. Însă ea nu a uitat, nu-i aşa?

Bătrânul se uită la Erlendur cu aversiune în privire.

— S-a dus la Reykjavík, nu-i aşa? zise Erlendur.

— Holberg nu a fost niciodată condamnat.

— Şi mulţumită cui, crezi tu?

Erlendur şi-o imagină pe Kolbrún certându-se cu Rúnar în biroul său. Certându-se cu el! Cu bărbatul ăla! Argumentând adevărul faptei prin care trecuse. Încercând să-l convingă că spune adevărul de parcă el era judecătorul suprem al cazului ei.

*

Trebuise să-şi adune toate puterile ca să-i relateze evenimentele din acea noapte şi încercase să facă un raport îngrijit, însă era pur şi simplu prea

dureros. Nu putea descrie acel lucru. Nu putea descrie ceva indescriptibil, respingător, hidos. Într-un fel reuşise să adune laolaltă povestea dezlânată. Oare acela era un rânjet? Nu înţelegea de ce rânjea poliţistul. Avea impresia că era un rânjet, însă nu putea fi adevărat. Apoi el începu să o chestioneze în legătură cu detaliile.

— Spune-mi exact cum a fost.

Ea se uită la el, confuză. Ezitând, îşi începu iar povestea.

— Nu, am auzit asta. Spune-mi exact ce s-a întâmplat. Purtai chiloţi. Cum ţi-a scos chiloţii? Cum a intrat în tine?

Vorbea serios? În cele din urmă ea întrebă dacă acolo lucrau şi femei.

— Nu. Dacă vrei să-l acuzi pe bărbatul ăsta de viol, trebuie să fii mai clară de atât, înţelegi? L-ai făcut, într-un fel, să creadă că e posibil ca tu să vrei asta?

Să vrea ce? Îi spuse cu o voce aproape imperceptibilă că ea cu siguranţă nu dorise asta.

— Va trebui să vorbeşti mai tare. Cum ţi-a dat chiloţii jos?

Era sigură că era un rânjet. El o chestionă cu neruşinare, o întrebă ce spusese, era grosolan, unele dintre întrebări erau de-a dreptul exagerate, porcoase, se comporta de parcă ea provocase violul, de parcă ea dorise să facă sex cu bărbatul şi, probabil, se răzgândise, însă după aceea fusese prea târziu, se înţelege, prea târziu să mai dea înapoi din genul ăsta de treabă.

— Ce sens are să mergi la dans, să flirtezi cu bărbatul ăla şi apoi să te opreşti la jumătate? Nu are deloc sens, zisese el.

Ea plângea în hohote în momentul în care deschise în cele din urmă geanta, scoase o pungă de plastic şi i-o înmâna. El deschise punga şi scoase de acolo chiloţii ei sfâşiaţi…

*

Rúnar dădu drumul greblei şi se pregătea să treacă pe lângă Erlendur, însă acesta îi bloca ferm calea şi îl ţintui de zidul casei. Se priviră în ochi.

— Ţi-a dat o probă, zise Erlendur. Singura probă pe care o avea. Era sigură că Holberg lăsase ceva în urmă.

— Nu mi-a dat niciodată nimic, şuieră Rúnar printre dinţi. Lasă-mă în pace.

— Ţi-a dat o pereche de chiloţi.

— A minţit.

— Ar fi trebuit să fii concediat pe loc. Bestie jalnică şi nenorocită ce eşti.

Cu o expresie de repulsie, Erlendur se îndepărtă încetişor de bătrânul ramolit care acum se strânsese de tot lângă perete.

— Îi arătam doar la ce să se aştepte dacă depunea plângere, zise el cu o voce piţigăiată. Îi făceam o favoare. Curtea râde de genul ăsta de caz.

Erlendur se întoarse şi plecă, întrebându-se cum Dumnezeu, dacă exista, putea justifica faptul că permitea cuiva ca Rúnar să trăiască până la o vârstă înaintată, însă lua viaţa unei fetiţe inocente de patru ani.

Plănuia să se întoarcă să o vadă pe sora lui Kolbrún, dar mai întâi se duse la biblioteca din Keflavík. Merse printre rafturile de cărţi, plimbându-şi ochii peste cotoarele cărţilor până ce găsi Biblia. Erlendur cunoştea bine Biblia. O deschise la Psalmi şi găsi Psalmul numărul 64. Găsi versetul care era gravat pe piatra funerară. „Ocroteşte-mi viaţa împotriva vrăjmaşului de care mă tem!”

Îşi amintise corect. Epitaful era o continuare a primului verset al Psalmului. Erlendur îl citi de câteva ori, trecându-şi gânditor degetele de-a lungul rândurilor şi repetând încetişor propoziţia pentru sine în timp ce stătea lângă raftul de cărţi.

Primul verset al Psalmului era o rugăciune către Dumnezeu. Erlendur aproape că putea auzi plânsetul tăcut al femeii peste ani.

— Ascultă-mi glasul, Dumnezeule, când gem!

11

Erlendur parcă în faţa casei albe acoperite cu tablă ondulată şi opri motorul. Rămase în maşină şi îşi termină ţigara. Încerca să renunţe la fumat şi redusese numărul la cinci pe zi când lucrurile mergeau bine. Asta era ţigara numărul opt din acea zi şi nu era nici măcar trei după-amiază.

Ieşi din maşină, urcă treptele spre casă şi sună la uşă. Aşteptă un răstimp destul de lung, însă nu se întâmplă nimic. Sună din nou, dar fără niciun rezultat. Îşi lipi faţa de geam şi văzu haina verde de ploaie, umbrela şi ghetele. Sună a treia oară, rămase pe ultima treaptă şi încercă să se ferească de ploaie. Brusc, uşa se deschise şi Elín îl săgeta cu o privire plină de duşmănie.

— Lasă-mă în pace, auzi? Pleacă! Du-te!

Încercă să-i trântească uşa în faţă, însă Erlendur fu pe fază, blocând-o cu piciorul.

— Nu suntem toţi ca Rúnar, zise el. Ştiu că sora ta nu a fost tratată cum trebuie. Am fost şi am vorbit cu Rúnar. Ceea ce a făcut el e de neiertat, însă nu poate fi schimbat acum. E senil şi boşorog şi nu o să vadă niciodată că a făcut rău în ce a făcut.

— Nu vrei să mă laşi în pace!

— Trebuie să vorbesc cu tine. Dacă nu merge aşa, va trebui să te aduc la poliţie pentru interogatoriu. Vreau să evit asta.

Scoase din buzunar fotografia cu cimitirul şi o strecură prin deschizătura uşii.

— Am găsit fotografia asta în apartamentul lui Holberg, zise el.

Elín nu-i răspunse. Trecu un răstimp destul de lung. Erlendur ţinu fotografia prin deschizătura uşii, dar nu o putea vedea pe Elín, care încă împingea uşa. Încetul cu încetul, simţi că presiunea din piciorul său slăbeşte şi Elín luă fotografia. Curând uşa se deschise. Ea se duse înăuntru ţinând fotografia în mână. Erlendur intră în casă şi închise uşa cu grijă în urmă.

Elín dispăru în camera de zi şi, pentru o clipă, Erlendur se întrebă dacă trebuia sau nu să-şi scoată pantofii. Şi-i şterse de preş şi o urmă pe Elín în camera de zi, trecu pe lângă bucătăria curată şi pe lângă birou. În camera de

zi erau atârnate pe pereţi fotografii şi goblenuri în rame aurii şi o mică orgă electrică într-un colţ.

— Recunoşti fotografia? întrebă Erlendur cu prudenţă.

— Nu am văzut-o niciodată, zise ea.

— Sora ta a ţinut legătura cu Holberg după… incident?

— Nu, din câte ştiu eu. Niciodată. Îţi poţi închipui şi tu.

— Şi nu s-a făcut un test de sânge pentru a determina dacă el era tatăl?

— Pentru ce?

— Ar fi susţinut declaraţia surorii tale. Că a fost violată.

Ea ridică privirea din fotografie şi se uită lung la el, apoi spuse:

— Sunteţi cu toţii la fel, voi, poliţiştii. Prea leneşi ca să vă faceţi datoria.

— Chiar aşa?

— Nu ai studiat cazul?

— Detaliile importante. Cred.

— Holberg nu a negat că au făcut sex. A fost mai deştept de atât. A negat că a fost viol. A zis că soră-mea îl dorea. Că l-a ademenit şi că l-a invitat în casă. Asta a fost marea lui apărare. Că sora mea a făcut sex cu el de bunăvoie. A făcut pe nevinovatul. A făcut pe nevinovatul, ticălosul.

— Dar…

— Kolbrún nu a vrut să demonstreze paternitatea. Nu dorea ca el să aibă deloc de-a face cu copilul ei. Să demonstreze că Holberg era tatăl lui Audur nu ar fi constituit nicio diferenţă pentru acuzaţia de viol, aşa că un test de sânge ar fi fost inutil.

— Nu mi-am dat seama de asta.

— Tot ceea ce avea sora mea era o pereche de chiloţi rupţi, continuă Elín. Nu părea să fi fost molestată. Nu era puternică, nu putea opune cine ştie ce rezistenţă şi mi-a spus că era aproape paralizată de frică când el s-a năpustit asupra ei în bucătărie. A împins-o în dormitor şi şi-a făcut mendrele cu ea acolo. De două ori. A ţinut-o aplecată, a pipăit-o şi i-a vorbit porcos până ce a fost gata să o ia de la capăt. Ei i-au trebuit trei zile ca să-şi ia inima în dinţi şi să se ducă la poliţie. Şi nici examinarea medicală pe care i-au făcut-o nu a ajutat. Nu a înţeles niciodată ce l-a determinat să o atace. S-a învinovăţit că ea a provocat ce a făcut el. A crezut că era posibil ca ea să-l fi provocat în vreun fel la acea petrecere la care s-au dus după ce s-a închis sala de dans. Că a zis sau a sugerat ceva care probabil l-a stârnit. S-a învinovăţit singură. Cred că asta e o reacţie normală.

Elín se opri pentru o clipă din vorbit.

— Când, în cele din urmă, a acţionat, a dat peste Rúnar, continuă ea. M-aş fi dus cu ea, însă îi era atât de ruşine, încât nu a spus nimănui ce s-a întâmplat decât la mult timp după aceea. Holberg a ameninţat-o. A zis că dacă face ceva în legătură cu asta o să se întoarcă şi o să o tortureze. Când s-a dus la poliţie a crezut că o să fie în siguranţă. Că o să fie ajutată. Că ei vor avea grijă de ea. Abia când Rúnar a trimis-o înapoi acasă, după ce a râs de ea, i-a luat chiloţii şi i-a spus să uite de asta, a venit la mine.

— Chiloţii nu au fost niciodată găsiţi, zise Erlendur. Rúnar a negat…

— Kolbrún a zis că i-a dat lui şi ştiu că sora mea nu minţea niciodată. Nu ştiu la ce se gândea bărbatul ăla. L-am văzut plimbându-se prin oraş uneori, la supermarket sau la pescărie. O dată am strigat la el. Nu m-am putut controla. Părea că-i face plăcere chestia asta. Rânjea. Kolbrún mi-a vorbit odată despre acel rânjet. A zis că ea nu i-a dat nicio pereche de chiloţi şi că declaraţia ei a fost atât de neclară, încât el a crezut că se afla sub influenţa alcoolului. De asta a trimis-o acasă.

— A primit un avertisment până la urmă, zise Erlendur, însă nu a avut cine ştie ce efect. Rúnar primea mereu avertismente. În poliţie era cunoscut ca fiind un bătăuş, însă cineva îl proteja, până nu a mai putut fi protejat. Apoi l-au dat afară.

— Nu au fost probe suficiente pentru a se aduce acuzaţii, asta au spus. Ce a spus Rúnar a fost corect, Kolbrún ar fi trebuit să uite pur şi simplu. Bineînţeles că ea a ezitat o bună perioadă de timp, prea mult timp, şi a fost suficient de proastă să cureţe întreaga casă dintr-un colţ într-altul, şi cearşafurile, a îndepărtat toate probele. Chiloţii i-a păstrat. După toate cele întâmplate a încercat să păstreze o probă. De parcă ar fi simţit că era suficient. De parcă acest lucru ar fi fost pur şi simplu suficient ca să spună adevărul. Voia să şteargă cu buretele acel incident din viaţa ei. Nu voia să trăiască cu asta. Şi, după cum a spus, nu părea să fi fost molestată. Avea buza spartă unde el îi ţinuse mâna peste gură şi unul dintre ochi era injectat, însă alte răni nu avea.

— A trecut peste asta?

— Niciodată. Era o femeie foarte sensibilă, sora mea. Un suflet frumos şi o pradă uşoară pentru oricine dorea să-i facă rău. Unul ca Holberg. Unul ca Rúnar. Ei au simţit asta, amândoi. Au atacat-o fiecare în felul său. Şi-au sfârtecat prada.

Femeia privi în podea.

— Animalele.

Erlendur aşteptă o clipă înainte de a continua.

— Cum a reacţionat când a descoperit că era însărcinată? întrebă el.

— Foarte înţelept, am crezut. S-a decis din capul locului să se bucure de copil, în ciuda circumstanţelor, şi a iubit-o sincer pe Audur. Erau foarte ataşate una de alta; iar sora mea s-a ocupat extrem de bine de fiica ei. A făcut tot ce a putut pentru ea. Acea biată fetiţă drăgălaşă.

— Deci Holberg a ştiut că fetiţa era a lui?

— Bineînţeles că a ştiut, însă a negat în totalitate acest lucru. A zis că nu avea nimic de-a face cu el. A acuzat-o pe sora mea că s-a mai culcat şi cu alţii.

— Atunci nu au păstrat legătura, nici în ceea ce priveşte fiica lor sau…

— Legătura? Niciodată. Cum îţi poţi închipui un asemenea lucru? Asta nu s-ar fi putut întâmpla niciodată.

— Kolbrún nu ar fi putut să-i trimită fotografia?

— Nu. Nu, nu-mi pot închipui aşa ceva. Iese din discuţie.

— Ar fi putut să o facă singur. Sau cineva care cunoştea povestea a făcut-o şi i-a trimis-o. Poate a văzut anunţul morţii fetiţei în ziare. S-a scris vreun necrolog despre Audur?

— A fost un necrolog în ziarul local. Eu am scris un necrolog scurt. Ar fi putut citi asta.

— Audur e înmormântată în Keflavík?

— Nu, noi suntem din Sandgerdi, eu şi sora mea, şi e un mic cimitir la Hvalsnes, chiar lângă oraş. Kolbrún dorea să fie înmormântată acolo. Era pe la mijlocul iernii. Le-a luat mult timp să sape mormântul.

— Certificatul de deces spune că a avut o tumoră pe creier.

— Asta a fost explicaţia pe care i-au dat-o surorii mele. A murit pur şi simplu. A murit în braţele noastre, micuţa de ea, şi nu am putut face nimic, la cei patru anişori ai ei.

Elín ridică privirea din fotografie şi se uită la Erlendur.

— A murit pur şi simplu.

*

Era întuneric în casă şi cuvintele răsunară în beznă pline de întrebări şi durere. Elín se ridică încet în picioare şi aprinse lumina slabă a unei veioze obişnuite în timp ce ieşea pe hol şi se ducea în bucătărie. Erlendur o auzi

deschizând robinetul, umplând ceva cu apă, o turnă, deschise o cutie, iar el simţi aroma de cafea. Se ridică în picioare şi se uită la tablourile atârnate pe pereţi. Erau desene şi picturi. Un pastel făcut de un copil se afla într-o ramă subţire şi neagră. În cele din urmă găsi ceea ce căuta. Erau două, făcute probabil în doi ani diferiţi. Fotografii ale lui Audur.

Fotografia mai timpurie fusese făcută într-un studio foto. Era alb-negru. Fetiţa nu avea probabil mai mult de un an şi stătea pe o pernă mare purtând o rochie drăguţă, cu o fundă în păr şi o zornăitoare într-o mână. Era pe jumătate întoarsă către fotograf şi zâmbea, arătându-şi cei patru dinţişori. În cealaltă avea cam trei ani. Erlendur îşi închipui că maică-sa i-o făcuse. Era color. Fetiţa stătea printre nişte tufe şi soarele cădea direct peste ea. Purta un pulover roşu gros şi o fustiţă, cu şosete albe şi pantofi negri cu catarame strălucitoare. Se uita drept în aparatul de fotografiat. Expresia ei era serioasă. Poate refuza să zâmbească.

— Kolbrún nu a trecut niciodată peste asta, zise Elín, din pragul camerei de zi.

Erlendur îşi îndreptă spatele.

— Chestia asta trebuie să fie cel mai rău lucru prin care ar putea cineva să treacă, zise el, luând o ceaşcă de cafea.

Elín se aşeză iar pe sofa cu ceaşca în mână; Erlendur se aşeză cu faţa la ea şi sorbi din cafea.

— Poţi fuma dacă vrei, zise ea.

— Încerc să mă las, spuse Erlendur, străduindu-se să nu pară că se scuză.

Gândurile i se întoarseră la durerea pe care o avea în piept, însă pescui totuşi un pachet mototolit din buzunarul hainei şi luă o ţigară. Era a noua ţigară din ziua respectivă. Ea împinse o scrumieră înspre el.

— Slavă Domnului că nu a durat mult până a murit, zise Elín. A început să simtă o durere la cap. De parcă ar fi avut o migrenă, iar doctorul care a examinat-o nu vorbea decât despre o migrenă de copii. I-a dat nişte pilule, însă nu i-au făcut niciun bine. Nu era un doctor bun. Kolbrún mi-a spus că simţise miros de alcool în respiraţia lui şi că îşi făcea griji în legătură cu asta. Apoi totul s-a întâmplat atât de brusc. Starea fetei s-a înrăutăţit. S-a pomenit de o tumoră pe piele pe care doctorul ei ar fi trebuit să o observe. O pată. În spital sunt numite *café au lait*[2]. În special sub braţe. În cele din urmă a fost trimisă la spital aici, la Keflavík, unde au decis că

era un fel de tumoră neurală. S-a dovedit că era o tumoră pe creier. Toată treaba a durat aproape şase luni.

Elín tăcu.

— După cum am spus, Kolbrún nu a mai fost deloc aceeaşi după asta, oftă ea. Cred că nimeni nu poate trece peste o astfel de tragedie.

— Lui Audur i s-a făcut autopsie? întrebă Erlendur, imaginându-şi trupuşorul luminat de lămpi fluorescente pe o masă rece de metal, cu o tăietură în formă de Y de-a lungul pieptului.

— Lui Kolbrún nu i-ar fi surâs ideea, zise Elín, însă nu avea ce să spună în situaţia asta. A înnebunit când a descoperit că o deschiseseră. A înnebunit de durere, bineînţeles, după ce i-a murit copilul şi nu voia să asculte pe nimeni. Nu putea suporta gândul ca fetiţa ei să fie deschisă. Era moartă şi nimic nu putea schimba acest lucru. Autopsia a confirmat diagnosticul. I-au găsit o tumoră malignă pe creier.

— Şi sora ta?

— Kolbrún s-a sinucis trei ani mai târziu. A căzut într-o depresie de necontrolat şi a avut nevoie de îngrijire medicală. Şi-a petrecut ceva timp într-o clinică psihiatrică din Reykjavík, apoi s-a întors acasă în Keflavík. Am încercat să am grijă de ea cât am putut de bine, însă era ca şi cum ar fi fost deconectată de la realitate. Nu mai avea dorinţa de a trăi. Audur îi adusese fericire în viaţă, în ciuda acelor circumstanţe îngrozitoare. Însă acum dispăruse.

Elín se uită la Erlendur.

— Te întrebi probabil cum a făcut-o.

Erlendur nu răspunse.

— S-a băgat în baie şi şi-a tăiat venele de la ambele mâini. A cumpărat o lamă pentru asta.

Elín se opri din vorbit şi întunericul din camera de zi îi învălui.

— Ştii la ce mă gândesc când îmi aduc aminte de acea sinucidere? Nu la sângele din baie. Nu la faptul că sora mea zăcea în apa roşie. Nu la tăieturi. Ci la Kolbrún la magazin cumpărând lamele. Numărând monedele.

Elín se opri din vorbit.

— Nu crezi că e ciudat felul în care îţi funcţionează mintea? întrebă ea, de parcă ar fi vorbit cu sine.

Erlendur nu ştia ce să-i răspundă.

— Eu am găsit-o, continuă Elín. A făcut în felul următor. Mi-a telefonat şi mi-a cerut să trec pe la ea în seara aceea. Am discutat puţin.

Eram totdeauna în gardă din cauza depresiei, însă se părea că lucrurile se îmbunătăţiseră către sfârşit. De parcă s-ar fi ridicat ceaţa. De parcă era capabilă să ia din nou viaţa de la capăt. Nu era niciun semn în vocea ei din acea seară că plănuia să se omoare. Departe de asta. Am vorbit despre viitor. Aveam de gând să călătorim împreună. Când am găsit-o acolo era liniştită într-un fel în care nu o mai văzusem de ani de zile. Pace şi acceptare, însă ştiu că nu a acceptat asta nici cât negru sub unghie şi că nu a găsit pace în suflet.

— Trebuie să te întreb un lucru şi apoi o să plec, zise Erlendur. Trebuie să aud răspunsul tău.

— Ce anume?

— Ai vreo informaţie despre asasinarea lui Holberg?

— Nu, nu am.

— Şi nu ai participat la asta, direct sau indirect?

— Nu.

Rămaseră tăcuţi un scurt răstimp.

— Epitaful pe care l-a ales pentru fiica ei era în legătură cu un duşman, zise Erlendur.

— „Ocroteşte-mi viaţa împotriva vrăjmaşului de care mă tem!” Ea l-a ales, cu toate că nu mergea pe piatra sa funerară, zise Elín.

Se ridică, se duse la un dulap frumos cu vitrină, deschise un sertar şi scoase o cutiuţă neagră. O deschise cu o cheie, ridică nişte plicuri şi scoase o bucăţică de hârtie.

— Am găsit asta pe masa din bucătărie în noaptea în care a murit, însă nu ştiu dacă dorea să o gravez pe propriul ei mormânt. Mă îndoiesc. Nu cred că mi-am dat seama cât de mult a suferit până nu am văzut asta.

Îi înmâna lui Erlendur bucata de hârtie şi acesta citi primele patru cuvinte din Psalmul pe care el îl căutase în Biblie mai devreme: „Ascultă-mi glasul, Dumnezeule”.

12

Când Erlendur se întoarse acasă în acea seară, fiica sa, Eva Lind, stătea lipită de uşa apartamentului său, aparent adormită. El îi vorbi şi încercă să o trezească. Ea nu îi răspunse, aşa că el o luă de subsuori, o ridică şi o cără înăuntru. Nu ştia dacă dormea sau era drogată. O aşeză pe sofaua din camera de zi. Avea respiraţia regulată. Pulsul părea normal. O privi o vreme şi se întrebă ce să facă. Cel mai mult voia să o ducă în baie. Degaja un miros urât, mâinile îi erau murdare şi părul i se încâlcise de la murdărie.

— Unde ai fost? şopti Erlendur pentru el.

Se aşeză în fotoliu lângă ea, cu pălăria pe cap şi haina pe el, şi se gândi la fiica lui până căzu într-un somn adânc.

Nu voia să se trezească atunci când Eva Lind îl scutură în dimineaţa următoare. Încercă să se agate de frânturile de vise care stârniseră acelaşi disconfort în el precum cel avut cu o noapte înainte. Ştia că era acelaşi vis, însă nu reuşea să-l fixeze în minte mai mult decât data trecută, nu putea să-l desluşească. Tot ceea ce rămânea era un disconfort persistent.

Nu era încă opt dimineaţa şi afară era întuneric beznă. După câte îşi dădea seama Erlendur, ploaia şi vântul toamnei nu încetaseră. Spre mirarea lui adulmecă o aromă de cafea venind dinspre bucătărie şi abur de parcă cineva făcuse baie. Observă că Eva Lind purta una din cămăşile lui şi nişte jeanşi vechi pe care şi-i încinsese în jurul taliei cu o curea. Era în picioarele goale şi era curată.

— Erai într-o formă bună azi-noapte, zise el şi imediat regretă acest lucru.

Apoi se gândi că ar fi trebuit să renunţe cu mult timp în urmă să fie delicat cu ea.

— Am luat o decizie, zise Eva Lind, ducându-se în bucătărie. O să te fac bunic. Bunicul Erlendur.

— Deci azi-noapte a fost ultima ta distracţie, sau ce?

— E în regulă să stau aici o perioadă, doar până găsesc altceva?

— Nu am nimic împotrivă.

Se aşeză la masa din bucătărie împreună cu ea şi sorbi din cafeaua pe care i-o turnase într-o ceaşcă.

— Şi cum ai ajuns la această concluzie?

— Aşa, pur şi simplu.

— Pur şi simplu?

— Pot să stau cu tine, sau nu?

— Cât vrei tu de mult. Ştii asta.

— Şi o să încetezi să-mi pui întrebări? O să încetezi cu interogatoriile alea ale tale? E ca şi cum ai fi tot timpul la serviciu.

— Sunt tot timpul la serviciu.

— Ai găsit-o pe fata din Gardabaer?

— Nu. Cazul ăsta nu are prioritate. Am vorbit ieri cu bărbatu-său. Nu ştie nimic. Fata a lăsat un bilet în care scria: „E un monstru, ce-am făcut?”

— Probabil că a şucărit-o cineva la nuntă.

— A şucărit-o? zise Erlendur. Ăsta e un cuvânt?

— Ce-i poţi face unei mirese la o nuntă ca să o determini să fugă?

— Nu ştiu, zise Erlendur fără prea mare interes. Bănuiala mea e că mirele pipăia toate domnişoarele de onoare şi că ea l-a văzut. Sunt fericit că ai de gând să faci copilul. Poate că el o să te ajute să ieşi din acest cerc vicios. E timpul.

Se opri.

— E ciudat cât de plină de viaţă eşti după starea în care te aflai ieri, zise el în cele din urmă.

Se exprimă cât de prudent putu, însă ştia că, în circumstanţe normale, Eva Lind nu ar străluci ca o zi de vară, proaspăt ieşită din baie, făcând cafea şi comportându-se de parcă nu făcuse niciodată altceva decât să aibă grijă de taică-său. Îl privi şi el văzu cum cântăreşte opţiunile şi o aşteptă să vorbească, o aşteptă să sară în picioare şi să ţipe la el. Însă ea nu o făcu.

— Am adus nişte pilule cu mine, zise ea foarte calm. Nu se întâmplă de bunăvoie. Şi nu peste noapte. Se întâmplă încet, după o perioadă de timp, însă ăsta e felul în care vreau s-o fac.

— Şi copilul?

— Nu o să-i facă rău ceea ce folosesc. Nu intenţionez să-i fac rău copilului. Am de gând să-l păstrez.

— Ce ştii despre efectul pe care îl au drogurile asupra unui embrion?

— Ştiu.

— Fă cum vrei tu. Ia ceva, lasă-te sau cum îi spui tu, stai aici în apartament, gândeşte-te bine la tine. Eu pot…

— Nu, zise Eva Lind. Să nu faci nimic. Tu continuă să-ţi trăieşti viaţa şi încetează să mă mai spionezi pe mine. Nu te gândi la ceea ce fac. Dacă nu sunt aici când vii acasă, nu contează. Dacă mă întorc târziu sau nu mă întorc deloc aici în apartament, atunci nu te băga. Dacă se întâmplă asta, plec de tot, finito.

— Deci nu e treaba mea.

— Nu a fost niciodată treaba ta, zise Eva Lind şi sorbi din cafea.

Telefonul sună şi Erlendur se ridică şi răspunse. Era Sigurdur Óli, care suna de acasă.

— Nu am putut da de tine ieri, zise el.

Erlendur îşi aminti că-şi închisese mobilul în timp ce vorbea cu Elín în Keflavík şi nu îl repornise.

— Ceva chestii noi? întrebă Erlendur.

— Am vorbit ieri cu un bărbat care se numeşte Hilmar. Un alt şofer de tir care dormea uneori la Holberg acasă, în Nordurmýri. Rămânea pentru pauza de odihnă sau cum or numi ei chestia asta. Mi-a spus că Holberg era un coleg bun, nu avea de ce să se plângă, şi că toată lumea de la serviciu părea să-l placă, era săritor şi sociabil, bla, bla, bla. Nu-şi poate închipui că avea vreun duşman, însă a adăugat că nu îl cunoştea foarte bine. Hilmar mi-a mai spus şi că nu era în apele lui ultima dată când a rămas la el, adică cu aproximativ zece zile în urmă. Se pare că se comporta ciudat.

— Ciudat în ce fel?

— După cum a descris Hilmar, îi era într-un fel frică să răspundă la telefon. A zis că un poponar nu voia să-l lase în pace, după cum s-a exprimat el, îi telefona mereu. Hilmar a zis că a stat la el sâmbătă noaptea şi că Holberg l-a rugat să răspundă la telefon o dată în locul lui. Hilmar a făcut-o, însă când şi-a dat seama că nu Holberg răspunsese, cel care suna închisese telefonul.

— Putem afla cine îl suna pe Holberg în ultimul timp?

— Verific asta. Apoi mai e ceva. Am primit un desfăşurător de la compania de telefonie cu telefoanele pe care le-a dat Holberg şi ceva interesant a ieşit la iveală.

— Ce anume?

— Îţi aminteşti calculatorul lui?

— Da.

— Nu ne-am uitat în el.

— Nu. Cei de la tehnic fac asta.

— Ai observat că era conectat la telefon?

— Nu.

— Majoritatea apelurilor lui Holberg, aproape toate de fapt, erau printr-un server de Internet. Obişnuia să-şi petreacă zile întregi navigând pe net.

— Şi ce înseamnă asta? întrebă Erlendur, care era prost informat în legătură cu tot ceea ce ţinea de calculatoare.

— Poate vom vedea asta când îi deschidem calculatorul, replică Sigurdur Óli.

Sosiră la apartamentul lui Holberg din Nordurmýri în acelaşi timp. Banda galbenă pusă de poliţie dispăruse şi nu mai era niciun semn vizibil că acolo avusese loc o crimă. Nu erau lumini la etajele de sus. Vecinii nu păreau să fie acasă. Erlendur avea cheia de la apartament. Se duseră direct la calculator şi îl porniră. Începu să zumzăie.

— E un calculator destul de puternic, zise Sigurdur Óli, întrebându-se pentru o clipă dacă ar trebui să-i explice lui Erlendur în legătură cu dimensiunea şi tipul, însă se decise să o lase moartă.

— OK, zise el, o să mă uit să văd ce adrese de web a stocat el la favorite. O grămadă, o grămadă, ale naibii. Poate a descărcat şi nişte fişiere. Pfiu!

— Ce? zise Erlendur.

— Are hardul plin până la maxim.

— Şi ce înseamnă asta?

— Ai nevoie de al dracului de multe chestii ca să umpli o unitate hard. Trebuie să fie o grămadă de filme aici. Uite ceva căruia el îi zice *avideo3.* Vrei să vedem ce e?

— Absolut.

Sigurdur Óli deschise fişierul şi apăru o fereastră cu un filmuleţ. Priviră timp de câteva secunde. Era un clip porno.

— Ăla pe care îl ţineau deasupra ei era un ţap? întrebă Erlendur neîncrezător.

— Sunt 312 fişiere *avideo,* zise Sigurdur Óli. Ar putea fi clipuri cum e acesta, chiar filme întregi.

— *Avideo?* întrebă Erlendur.

— Nu ştiu, zise Sigurdur Óli. Poate clipuri cu animale. Sunt şi nişte *gvideo.* Să ne uităm şi la, să zicem, *gvideo88?* Dublu-clic… mărim

fereastra…

— Dublu…? zise Erlendur, însă se opri în mijlocul propoziţiei în momentul în care patru bărbaţi care făceau sex se întinseră pe tot ecranul monitorului de 17 inci.

— *Gvideo* trebuie să însemne gay video, zise Sigurdur Óli când scena se încheie.

— Era în mod evident obsedat, remarcă Erlendur. Câte filme sunt în total?

— Sunt mai mult de o mie de fişiere aici, însă ar putea fi mult mai multe stocate în altă parte pe drive.

Telefonul lui Erlendur sună în buzunarul hainei. Era Elínborg. Încercase să dea de cei doi bărbaţi care fuseseră cu Holberg la petrecerea din Keflavík în noaptea în care Kolbrún spusese că fusese violată. Elínborg îi spuse lui Erlendur că unul dintre ei, Grétar, dispăruse cu mulţi ani în urmă.

— A dispărut? zise Erlendur.

— Da. Una dintre persoanele date dispărute.

— Şi celălalt? întrebă Erlendur.

— Celălalt e la închisoare, zise Elínborg. A avut întotdeauna probleme. I-a mai rămas un an de ispăşit dintr-o condamnare la patru ani.

— Pentru ce?

— Spune-mi tu.

13

Erlendur le aminti legiştilor de calculator. O să le ia ceva timp să investigheze tot ce era în el. Le spuse să se uite la toate fişierele, să le listeze, să le clasifice şi să facă un raport detaliat despre conţinutul fiecăruia. Apoi el şi Sigurdur Óli o porniră către închisoarea Litla-Hraun, în estul oraşului. Le luă mai mult de o oră să ajungă acolo. Vizibilitatea era slabă, şoseaua era plină de gheaţă şi maşina avea cauciucuri de vară, aşa că trebuiră să fie prudenţi. Vremea se mai încălzi îndată ce ajunseră în trecătoarea Threngslin. Traversară râul Ölfusá şi văzură curând cele două clădiri ale închisorii conturându-se în depărtare pe malurile de pietriş dur. Clădirea mai veche avea trei etaje şi un acoperiş triunghiular. De ani de zile avusese acoperişul din tablă ondulată de culoare roşie şi, de la distanţă, semăna cu o fermă gigantică şi veche. Acum acoperişul fusese vopsit cenuşiu ca să se asorteze cu clădirea cea nouă de alături. Aceea era îmbrăcată în oţel, era de culoare gri-cobalt şi avea un turn de pază, modern şi fortificat – aducea cu o instituţie financiară din Reykjavík.

Cum se mai schimbă vremurile, gândi Erlendur pentru sine.

Elínborg le spusese autorităţilor închisorii să-i aştepte şi cu ce deţinut doreau să vorbească. Guvernatorul închisorii îi întâmpină pe detectivi şi îi însoţi până în biroul său. Voia să le dea mai întâi nişte detalii despre prizonier. Sosiseră în cel mai prost moment posibil. Prizonierul în chestiune era în regim celular[3] după ce el şi alţi doi atacaseră un pedofil condamnat de curând şi îl omorâseră. Spuse că prefera să nu intre în detalii, însă dorea să informeze poliţia, ca totul să fie clar, că vizita lor era o întrerupere a regimului celular şi că prizonierul ar putea fi, în cel mai bun caz, într-o stare psihică instabilă. După această întâlnire, inspectorii fură conduşi la vorbitor. Se aşezară acolo şi îl aşteptară pe prizonier.

Numele lui era Ellidi şi era un recidivist în vârstă de cincizeci şi şase de ani. Erlendur îl cunoştea, de fapt o dată îl însoţise el însuşi la Litla-Hraun. Ellidi avusese slujbe diferite în timpul vieţii sale jalnice: fusese pe mare, pe vase de mărfuri şi pescadoare, unde făcuse contrabandă cu alcool şi droguri şi fusese, în cele din urmă, condamnat pentru asta. Încercase să facă o fraudă de asigurare, incendiind un vas de douăzeci de tone, departe

pe coasta de sud-vest, şi scufundându-l. Trei dintre ei „supravieţuiseră”. Al patrulea membru al grupului fusese lăsat acolo din greşeală, încuiat în camera motoarelor, şi se scufundase împreună cu vasul; crima fusese descoperită în momentul în care scafandrii coborâră pe epavă şi ieşi la iveală că focul se declanşase în trei locuri în acelaşi timp. Ellidi făcu patru ani la Litla-Hraun pentru fraudă de asigurare, omor prin imprudenţă şi un număr de delicte minore pentru care fu condamnat în acelaşi timp şi care se acumulaseră la biroul Procurorului Statului. Petrecu doi ani şi jumătate la închisoare cu această ocazie.

Ellidi era renumit pentru atacurile fizice violente care, în cele mai rele cazuri, lăsau victimele mutilate şi schilodite pe viaţă. Erlendur îşi aminti de un caz special şi i-l descrise lui Sigurdur Óli, în timp ce mergeau cu maşina prin ţinutul mlăştinos. Ellidi avusese nişte conturi de reglat cu un tânăr într-o casă din Snorrabraut. Când poliţia ajunsese la locul respectiv, el îl bătuse deja pe bărbatul acela atât de rău, că trebuise să stea la terapie intensivă timp de patru zile. Legându-l de un scaun, se amuzase să-i taie faţa cu o sticlă spartă. Înainte de a reuşi să-l imobilizeze, Ellidi doborâse un poliţist şi îi rupsese altuia o mână. Îngăduinţa judecătorilor islandezi fusese proverbială. Primise o condamnare de doi ani pentru delictul acesta şi alte câteva delicte minore acumulate între timp, ca data trecută. Când s-a citit verdictul, el şi-a bătut joc de acest lucru.

Uşa se deschise şi Ellidi fu adus la vorbitor de doi gardieni. Era bine făcut, în ciuda vârstei. Cu pielea smeadă şi cu capul ras. Avea urechi mici cu lobi rotunjiţi, însă, cu toate astea, reuşise să-şi facă o gaură într-unul din ei, din care atârna acum o svastică neagră. Dinţii lui falşi şuierau când vorbea. Purta jeanşi rupţi şi un tricou negru care îi scotea în evidenţă bicepşii proeminenţi cu tatuaje până sus pe ambele braţe. Domina cu statura lui de peste un metru optzeci şi cinci. Observară că avea cătuşe la mâini. Unul din ochi era roşu, avea faţa zgâriată şi buza superioară umflată.

Un sadic psihopat, îşi spuse Erlendur.

Gardienii rămaseră pe poziţii lângă uşă şi Ellidi se duse la masă, unde se aşeză cu faţa înspre Erlendur şi Sigurdur Óli. Îi măsură cu privirea lui cenuşie şi obtuză, total neinteresat.

— Ai cunoscut un bărbat pe nume Holberg? întrebă Erlendur.

Ellidi nu răspunse. Se prefăcu că nu auzise întrebarea. Se uită pe rând la Erlendur şi la Sigurdur Óli cu aceeaşi privire obtuză. Gardienii vorbiră unul cu altul în şoaptă, lângă uşă. Se auzeau ţipete de undeva din clădire. O

uşă se trânti. Erlendur repetă întrebarea, iar cuvintele răsunară în sala pustie.

— Holberg! Îţi aminteşti de el?

Tot nu obţinu niciun răspuns de la Ellidi, care privi fără ţintă prin cameră, de parcă ei nici n-ar fi fost acolo. Trecu ceva vreme în tăcere. Erlendur şi Sigurdur Óli se uitară unul la altul şi Erlendur puse întrebarea pentru a treia oară. Îl cunoscuse pe Holberg, care fusese relaţia lor? Holberg era mort. Găsit mort.

Interesul lui Ellidi fu stârnit când auzi ultimele cuvinte. Îşi puse braţele viguroase pe masă, zornăind cătuşele, incapabil să-şi ascundă surprinderea. Se uită iscoditor la Erlendur.

— Holberg a fost omorât acasă la el weekendul trecut, zise Erlendur. Stăm de vorbă cu cei care l-au cunoscut la momente diferite şi se pare că voi doi aţi fost cunoştinţe.

Ellidi se uita ţintă la Sigurdur Óli, care îi înfruntă privirea. Nu-i răspunse lui Erlendur.

— E o chestiune de rutină…

— Nu vreau să vorbesc cu tine cu cătuşele astea la mâini, zise Ellidi brusc, fără să-şi ia ochii de la Sigurdur Óli.

Avea vocea răguşită, dură şi provocatoare. Erlendur se gândi o clipă, apoi se ridică şi se duse la cei doi gardieni. Le explică cererea lui Ellidi şi întrebă dacă i-ar putea fi îndepărtate cătuşele. Ei ezitară, însă apoi se duseră la el, îi desfăcură cătuşele şi îşi reluară poziţia lângă uşă.

— Ce ne poţi spune despre Holberg? întrebă Erlendur.

— Să plece ei mai întâi, zise Ellidi, arătând cu capul înspre gardieni.

— Exclus, spuse Erlendur.

— Eşti un poponar nenorocit? întrebă Ellidi, cu privirea fixată asupra lui Sigurdur Óli.

— Nu ne lua cu rahatul ăsta, zise Erlendur.

Sigurdur Óli nu-i răspunse. Se priviră în ochi.

— Nu e nimic exclus, zise Ellidi. Să nu-mi spui mie că e exclus ceva.

— Ei nu pleacă, spuse Erlendur.

— Eşti poponar? zise iar Ellidi, încă privind stăruitor la Sigurdur Óli, care nu schiţă niciun fel de reacţie.

Rămaseră în tăcere un răstimp. În cele din urmă, Erlendur se ridică în picioare, se duse la cei doi gardieni, repetă ceea ce spusese Ellidi şi îi întrebă dacă exista vreo şansă de a fi lăsaţi singuri cu el. Gardienii spuseră

că lucrul acesta era imposibil, aveau ordine să nu lase prizonierul nesupravegheat. După o oarecare ciondăneală, îl lăsară pe Erlendur să vorbească cu guvernatorul printr-o staţie de emisie-recepţie. Erlendur zise că nu era nicio diferenţă de care parte a uşii se aflau gardienii, el şi Sigurdur Óli bătuseră drumul de la Reykjavík şi că prizonierul arăta o oarecare bunăvoinţă de a coopera dacă anumite condiţii erau acceptate. Guvernatorul vorbi cu oamenii lui şi le zise că-şi asumă personal răspunderea pentru siguranţa celor doi detectivi. Gardienii ieşiră şi Erlendur se întoarse la masă şi se aşeză.

— Acum vrei să vorbeşti cu noi? întrebă el.

— Nu ştiam că Holberg a fost asasinat, zise Ellidi. Fasciştii ăştia mi-au pus regim celular pentru un căcat pe care nu l-am făcut. Cum a fost omorât?

Ellidi se uita încă urât la Sigurdur Óli.

— Nu e treaba ta, zise Erlendur.

— Tata zicea că eram cel mai curios ticălos de pe faţa pământului. Mereu zicea asta. Nu e treaba ta. Nu e treaba ta! E mort. A fost înjunghiat? Holberg a fost înjunghiat?

— Asta nu e treaba ta.

— Nu e treaba mea! repetă Ellidi şi se uită la Erlendur. Du-te dracu' atunci.

Erlendur se gândi o clipă. Nimeni din afara Departamentului de Investigare a Crimei nu cunoştea detaliile cazului. Se săturase să-i facă atâtea concesii acestui personaj.

— A fost lovit în cap. I-a fost zdrobit craniul. A murit aproape pe loc.

— A fost un ciocan?

— O scrumieră.

Ellidi îşi întoarse încet privirea de la Erlendur către Sigurdur Óli.

— Ce labagiu foloseşte o scrumieră? zise el.

Erlendur observă mici broboane de sudoare formându-se pe fruntea lui Sigurdur Óli.

— Asta e ceea ce încercăm să aflăm, zise el. Ai păstrat legătura cu Holberg?

— A suferit?

— Nu.

— Ticălosul.

— Îţi aminteşti de Grétar? întrebă Erlendur. A fost cu tine şi cu Holberg în Keflavík.

— Grétar?

— Îţi aminteşti de el?

— De ce întrebi de el? zise Ellidi. Ce-i cu el?

— Înţeleg că Grétar a dispărut cu mulţi ani în urmă, zise Erlendur. Ştii ceva în legătură cu dispariţia lui?

— Ce ar trebui să ştiu despre asta? zise Ellidi. Ce te face să crezi că ştiu ceva de asta?

— Ce făceaţi voi trei – tu, Grétar şi Holberg – în Keflavík…

— Grétar era nebun, zise Ellidi, întrerupându-l pe Erlendur.

— Ce făceaţi în Keflavík când…

—… a violat-o pe pizda aia? i-o tăie Ellidi.

— Ce-ai spus? întrebă Erlendur.

— De asta aţi venit aici? Să puneţi întrebări despre pizda aia din Keflavík?

— Deci îţi aminteşti de treaba asta?

— Şi ce are asta a face?

— Nu am spus deloc…

— Lui Holberg îi plăcea să vorbească despre asta. Se lăuda. Scăpase. I-a tras-o de două ori, ştiai asta?

Ellidi zise asta fără ocolişuri şi se uită pe rând la ei.

— Vorbeşti despre violul din Keflavík?

— Ce culoare de chiloţei porţi, drăguţo?

Ellidi se întoarse către Sigurdur Óli, privindu-l din nou fix. Erlendur se uită la colegul său, ai cărui ochi rămaseră fixaţi asupra lui Ellidi.

— Ai grijă la gura aia spurcată, zise Erlendur.

— El a întrebat-o. Holberg. A întrebat-o de chiloţii ei. Era şi mai nebun decât mine, chicoti Ellidi. Şi ei m-au trimis pe mine la mititica!

— Pe cine a întrebat despre chiloţi?

— Pe tipa din Keflavík.

— Ţi-a spus despre asta?

— Toate detaliile, zise Ellidi. Vorbea întotdeauna despre asta. Oricum, de ce întrebi despre Keflavík? Ce are a face Keflavíkul cu asta? Şi de ce întrebi acum despre Grétar? Nu pricep.

— E doar o chestiune plictisitoare de rutină, zise Erlendur.

— Sigur, deci cum ies de aici?

— Ai tot ce ai vrut. Stăm singuri aici cu tine şi ţi-au fost scoase cătuşele. Ţi-am ascultat mizeriile. Nu mai putem face nimic altceva pentru

tine. Răspunzi la întrebare acum sau plecăm.

Nu putu rezista tentaţiei. Întinzându-se peste masă îi apucă faţa lui Ellidi în mâinile lui puternice şi îl întoarse înspre el.

— Nu ţi-a spus niciodată tac-tu că e nepoliticos să te zgâieşti aşa? zise el.

Sigurdur Óli se uită la Erlendur.

— Mă descurc. E în regulă, zise el.

Erlendur slăbi strânsoarea.

— Cum l-ai cunoscut pe Holberg? întrebă el.

Ellidi îşi frecă falca. Ştia că obţinuse o victorie minoră. Şi că nu se oprea aici.

— Să nu crezi că nu-mi amintesc de tine, îi zise el lui Erlendur. Să nu crezi că nu ştiu cine eşti. Să nu crezi că n-o cunosc pe Eva.

Erlendur se uită fix la prizonier, ca trăsnit. Nu era prima oară că auzea genul ăsta de lucruri de la delincvenţi, însă nu era niciodată bine pregătit pentru asta. Nu ştia exact cu cine se încurca Eva Lind, însă unii dintre ei erau delincvenţi, dealeri, spărgători, prostituate, mafioţi. Era o listă lungă. Avusese şi ea probleme cu legea. O dată fusese arestată după un pont dat de un părinte, pentru vânzare de droguri într-o şcoală. Putea cu uşurinţă să cunoască un bărbat de felul lui Ellidi. Un bărbat ca Ellidi putea cu uşurinţă să o cunoască.

— Cum l-ai cunoscut pe Holberg? repetă Erlendur.

— Eva e în regulă, zise Ellidi.

Erlendur putea citi nenumărate înţelesuri în vorbele sale.

— Dacă o mai pomeneşti iar, plecăm, zise el. Şi atunci nu o să mai ai cu cine să te joci.

— Ţigări, un tv în celulă, fără muncă şi fără regim celular. Oare cer prea mult? Nu pot oare doi superpoliţişti să aranjeze asta? Şi ar fi frumos să mi se aducă o tartă aici o dată pe lună sau cam aşa ceva. De la gagica lui, spre exemplu, zise el arătând înspre Sigurdur Óli.

Erlendur se ridică, iar Sigurdur Óli începu să se ridice şi el încet. Ellidi începu să râdă. Un râs răguşit care clocotea în interiorul său, transformându-se într-un gâlgâit zgomotos şi culminând cu o tuse şi cu eliminarea unei flegme galbene pe podea. Se îndepărtară de el şi merseră spre uşă.

— Mi-a vorbit mult despre violul ăla din Keflavík! strigă Ellidi după ei. Mi-a spus tot despre ea. Cum a guiţat pizda aia ca un porc înjunghiat şi

ce i-a şoptit el în ureche în timp ce aştepta să i se scoale iar. Vrei să auzi ce a fost? Vrei să auzi ce i-a spus? Labagii împuţiţi! Vreţi să auziţi ce a fost?

Erlendur şi Sigurdur Óli se opriră. Se întoarseră să-l vadă pe Ellidi scuturându-şi capul către ei, făcând spume la gură şi ţipând înjurături şi sudalme. Era în picioare, cu mâinile pe masă, aplecându-se peste ea, întinzându-şi capul lui mare în direcţia lor şi mugind către ei ca un taur furios.

Uşa vorbitorului se deschise şi cei doi gardieni intrară înăuntru.

— I-a spus despre cealaltă! ţipă Ellidi. I-a spus ce i-a făcut celeilalte pizde nenorocite pe care a violat-o!

14

Când Ellidi văzu gardienii deveni violent. Sări peste masă, se repezi la cei patru bărbaţi, ţipând şi se aruncă peste ei. Ateriza peste Erlendur şi Sigurdur Óli, care fură amândoi răsturnaţi la pământ, înainte de a putea face ceva. Îi dădu un cap în faţă lui Sigurdur Óli, sângele le ţâşni amândurora pe nas şi pumnul i se ridică pentru a lovi faţa lipsită de apărare a lui Erlendur, în momentul în care unul dintre gardieni scoase la iveală un mic dispozitiv negru şi îi dădu un şoc electric într-o parte a corpului. Chestia asta îl încetini pe Ellidi, însă nu-l făcu să se oprească. Ridică din nou braţul. Abia când celălalt paznic îi dădu al doilea şoc electric, se prăbuşi şi căzu peste Erlendur şi Sigurdur Óli.

Aceştia ieşiră târându-se de sub el. Sigurdur Óli ţinea o batistă la nas pentru a încerca să oprească sângerarea. Lui Ellidi i se dădu un al treilea şoc electric şi, în cele din urmă, se linişti. Gardienii îi puseră cătuşele şi, cu mare dificultate, îl ridicară. Aveau de gând să-l scoată afară de acolo, însă Erlendur le ceru să aştepte o clipă. Se duse la Ellidi.

— Care cealaltă? întrebă el.

Ellidi nu avu nicio reacţie.

— Care cealaltă pe care a violat-o? repetă Erlendur.

Ellidi încercă să zâmbească, zăpăcit de şocul electric, şi o grimasă îi trecu peste chip. Sângele îi curgea din nas în gură şi dinţii lui falşi erau plini de sânge. Erlendur încercă să-şi ascundă nerăbdarea din voce, de parcă nu se sinchisea nici cât negru sub unghie de ce ştia Ellidi. Încercă să nu pară vulnerabil. Încercă să nu aibă nicio expresie. Ştia că cea mai mică urmă de slăbiciune făcea să le crească inima în piept unor bărbaţi precum Ellidi, îi transforma în bărbaţi adevăraţi, le dădea un scop în jalnica lor iluzie de viaţă. Un ton de nerăbdare în glas, o expresie a ochilor, o mişcare a mâinilor, o urmă de nelinişte. Ellidi reuşise să încline balanţa în favoarea lui când o pomenise pe Eva Lind. Erlendur nu avea de gând să-i dea satisfacţia că se târa acum în patru labe în faţa lui.

Se priviră amândoi în ochi.

— Scoateţi-l de aici, zise Erlendur şi se îndepărtă de Ellidi. Gardienii erau pe cale de a scoate prizonierul afară, însă acesta se opuse şi nu vru să

se clintească din loc în momentul în care încercară să-l mişte. Se uită lung la Erlendur, de parcă ar fi cugetat la ceva, însă în cele din urmă renunţă şi le dădu voie să-l scoată din cameră. Sigurdur Óli încă încerca să oprească sângerarea. Nasul i se umflase şi batista era îmbibată de sânge.

— E o sângerare urâtă, zise Erlendur şi examina nasul lui Sigurdur Óli. Cu toate astea nimic altceva, nimic grav. Nu sunt tăieturi şi nu ai nasul rupt.

Îl apucă cu putere de nas şi Sigurdur Óli scoase un ţipăt de durere.

— Oh, poate e rupt, nu sunt doctor, zise Erlendur.

— Un ticălos nenorocit, zise Sigurdur Óli. Un ticălos nenorocit.

— Se joacă cu noi sau chiar ştie cu adevărat de altă femeie? zise Erlendur în timp ce părăseau vorbitorul. Dacă a mai fost una, probabil că au mai fost şi altele pe care le-a violat şi care nu au ieşit niciodată în faţă.

— Sub nicio formă nu se poate vorbi rezonabil cu bărbatul ăsta, zise Sigurdur Óli. O făcea ca să se amuze, ne aburea. Se juca doar cu noi. Nu poţi avea încredere în nimic din ce spune. O javră. O javră nenorocită.

Se duseră în biroul guvernatorului şi îi făcură un raport scurt a ceea ce se întâmplase. După părerea lor, ziseră ei, singurul loc pentru Ellidi era o celulă căptuşită într-un spital de psihiatrie. Guvernatorul încuviinţă plictisit, însă spuse că singura soluţie disponibilă pentru autorităţi era să-l ţină la Litla-Hraun. Nu era prima dată că Ellidi fusese pus în regim celular în închisoare pentru violenţă şi, cu siguranţă, nu va fi nici ultima.

Ieşiră la aer curat. În timp ce se îndepărtau cu maşina de închisoare şi aşteptau ca poarta mare şi albastră a parcării să se deschidă, Sigurdur Óli observă că un gardian fuge după ei şi le face semn cu mâna să oprească. Aşteptară până ce el ajunse maşina din urmă. Erlendur coborî geamul.

— Vrea să vorbească cu dumneavoastră, zise paznicul, gâfâind.

— Cine? întrebă Erlendur.

— Ellidi. Ellidi vrea să vorbească cu dumneavoastră.

— Am vorbi cu Ellidi, zise Erlendur. Spune-i s-o lase baltă.

— Zice că are de gând să vă dea informaţiile pe care le vreţi.

— Minte.

— Asta a spus el.

Erlendur se uită la Sigurdur Óli, care ridică din umeri. Se gândi o clipă.

— În regulă. Atunci o să venim, zise el în cele din urmă.

— Vrea să vorbească doar cu dumneavoastră, nu şi cu el, zise paznicul, uitându-se la Sigurdur Óli.

Lui Ellidi nu i se permise să iasă iar din celula lui izolată, aşa că Erlendur trebui să-i vorbească printr-o mică gaură din uşă. Aceasta se deschidea prin glisarea unui panou într-o parte. Celula era întunecoasă şi, din această cauză, Erlendur nu vedea înăuntru. Auzea vocea lui Ellidi, răguşită şi gâlgâită. Gardianul îl condusese pe Erlendur până la uşă şi apoi îl lăsase singur.

— Ce mai face poponarul? fu primul lucru pe care îl întrebă Ellidi.

În loc să stea în faţa deschizăturii din uşă, se retrăsese înăuntru. Poate stătea pe pat. Poate stătea lipit de perete. Erlendur avu impresia că vocea venea de undeva de departe, din întunericul celulei. În mod evident Ellidi se calmase.

— Ăsta nu e un ceai dansant, replică Erlendur. Tu ai vrut să vorbeşti cu mine.

— Cine crezi că l-a omorât pe Holberg?

— Nu ştim. Ce poţi să-mi spui despre Holberg?

— Numele ei era Kolbrún, gagica aia căreia i-a tras-o în Keflavík. Vorbea deseori despre asta. Spunea că fusese cât pe ce să fie prins când păsărică aia a fost destul de proastă să facă reclamaţie. A descris toate detaliile. Vrei să auzi ce a spus?

— Nu, zise Erlendur. Ce relaţie ai avut tu cu el?

— Ne întâlneam din când în când. Îi vindeam băutură şi îi cumpăram materiale pornografice când lucram pe vas. Ne-am cunoscut când lucram împreună la Autoritatea pentru Porturi şi Faruri. Înainte ca el să înceapă să lucreze ca şofer de tir. Mergeam împreună prin oraşe. Nu ratam nimic. Ăsta a fost primul lucru pe care l-am învăţat de la el. Ştia cum să vorbească. Impresionant. Ştia cum să vrăjească femeile. Era un tip haios.

— Vă duceaţi prin oraşe?

— De aia ne aflam în Keflavík. Vopseam farul Reykjanes. Ale dracului fantome ce erau acolo. Ai fost vreodată acolo? Ţipau şi urlau toată noaptea. Era mai rău decât în haznaua asta. Lui Holberg nu-i era frică de fantome. Lui nu-i era frică de nimic.

— Şi ţi-a spus pe faţă cum a violat-o pe Kolbrún, când te-a întâlnit?

— Mi-a făcut cu ochiul când a condus-o acasă de la petrecere. Ştiam ce însemna asta. Putea fi un vrăjitor atunci când voia. Credea că a fost amuzant să scape din treaba asta. A râs de n-a mai putut de un poliţist la care s-a dus fata şi de cum i-a distrus ăla cazul.

— Se cunoşteau, Holberg şi poliţistul ăla?
— Nu ştiu.
— A vorbit vreodată de fiica pe care Kolbrún a născut-o după viol?
— Fiică? Nu. A rămas gravidă?
— Ştii despre celălalt viol, zise Erlendur fără să-i răspundă. Cealaltă femeie pe care a violat-o. Cine era? Care era numele ei?
— Nu ştiu.
— Atunci de ce m-ai chemat înapoi?
— Nu ştiu cine a fost, însă ştiu când s-a întâmplat şi unde locuieşte. Mai mult sau mai puţin. E suficient ca să o găseşti.
— Când? Şi unde?
— Mdea, sigur, şi eu ce obţin la faza asta?
— Tu?
— Ce poţi face pentru mine?
— Nu pot face nimic pentru tine şi nici nu vreau să fac nimic pentru tine.
— Sigur că poţi. Atunci o să-ţi spun ce ştiu.
Erlendur cumpăni.
— Nu-ţi pot promite nimic, zise el.
— Nu suport să fiu în regim celular.
— De asta m-ai chemat înapoi?
— Nu ştii ce-ţi face chestia asta. Înnebunesc în celula asta. Nu aprind niciodată lumina. Nu ştiu ce zi e. Eşti ţinut aici ca un animal într-o cuşcă. Te tratează ca pe o bestie.
— Şi ce, eşti cumva Contele de Monte Cristo? zise Erlendur sarcastic. Eşti un sadic, Ellidi. Cea mai rea speţă de psihopat şi sadic din câte există. Un idiot căruia îi place violenţa. Un homofob şi un rasist. Eşti cel mai rău tip de retardat din câţi cunosc. Nu-mi pasă dacă te ţin încuiat aici pentru tot restul vieţii tale. Am să mă duc sus şi chiar am să recomand acest lucru.
— O să-ţi spun unde locuieşte dacă mă scoţi de aici.
— Nu te pot scoate de aici, idiotule. Nu am autoritatea asta şi, chiar dacă aş avea-o, nu aş face-o. Dacă vrei să nu mai fii ţinut în regim celular probabil că ar trebui să încetezi să mai ataci oameni.
— Ai putea să faci un târg pe chestia asta. Să spui că tu m-ai rănit. Să spui că poponarul a început chestia asta. Că eu eram cooperant, însă că el făcea remarci sarcastice. Şi că te-am ajutat în ancheta ta. Ei or să te asculte. Ştiu cine eşti. Or să te asculte.

— A mai vorbit Holberg şi despre altele, în afară de astea două?
— Ai de gând să faci asta pentru mine?
Erlendur se gândi câteva clipe.
— O să văd ce pot face. A vorbit despre altele?
— Nu. Niciodată. Eu am ştiut doar de astea două.
— Minţi?
— Nu mint. Cealaltă nu a făcut niciodată reclamaţie. Era la începutul anilor ’60. El nu s-a mai întors în locul ăla.
— Care loc?
— Ai de gând să mă scoţi de aici?
— Care loc?
— Promite-mi!
— Nu-ţi pot promite nimic, zise Erlendur. O să vorbesc cu ei. Care era acel loc?
— Húsavík.
— Ce vârstă avea?
— A fost acelaşi fel de treabă ca şi cea din Keflavík, doar că mai feroce, zise Ellidi.
— Feroce?
— Nu vrei să auzi? zise Ellidi, incapabil să-şi ascundă nerăbdarea. Vrei să auzi ce a făcut?
Ellidi nu aşteptă răspunsul. Vocea lui se scurse prin deschizătura din uşă şi Erlendur rămase acolo, ascultând confesiunea răguşită ce venea din întuneric.

*

Sigurdur Óli îl aştepta în maşină. În timp ce se îndepărtau cu maşina de închisoare, Erlendur îi relată pe scurt conversaţia cu Ellidi, însă păstră tăcerea despre monologul de la sfârşit. Hotărâră să se uite în registrul persoanelor care locuiau în Húsavík prin anii ’60. Dacă femeia avea aceeaşi vârstă ca şi Kolbrún, aşa cum presupunea Ellidi, era posibil să poată fi găsită.
— Şi ce ai făcut în legătură cu Ellidi? întrebă Sigurdur Óli când se întoarseră în trecătoarea Threngslin, în drumul spre Reykjavík.
— I-am întrebat dacă îi pot reduce regimul celular şi au refuzat. Nu am putut face nimic altceva.

— Cel puţin ţi-ai ţinut promisiunea, zise Sigurdur Óli, zâmbind. Dacă Holberg le-a violat pe acelea două, nu ar fi putut să fie mai multe?

— Ar fi putut, zise Erlendur cu gândul aiurea.

— La ce te gândeşti acum?

— Sunt două lucruri care mă frământă, zise Erlendur. Aş vrea să ştiu exact de ce a murit fetiţa.

Îl putea auzi pe Sigurdur Óli oftând lângă el.

— Şi aş vrea să ştiu dacă a fost sigur copilul lui Holberg.

— Deci ce anume te nedumereşte în legătură cu asta?

— Ellidi mi-a spus că Holberg a avut o soră.

— O soră?

— Care a murit de tânără. Trebuie să-i găsim fişa medicală. Să o căutăm prin spitale. Vezi ce poţi descoperi.

— De ce a murit? Sora lui Holberg?

— Posibil din cauza a ceva asemănător cu Audur. Holberg a pomenit ceva o dată în legătură cu capul ei. Sau aşa a descris Ellidi asta. Am întrebat dacă ar fi putut să fie o tumoră pe creier, însă Ellidi nu ştia.

— Şi în ce fel ajută chestia asta cazul nostru? întrebă Sigurdur Óli.

— Cred că ar putea fi o legătură de rudenie, zise Erlendur.

— De rudenie? De ce, din cauza mesajului pe care l-am găsit?

— Da, zise Erlendur, din cauza mesajului. Poate e o chestiune de rudenie şi de ereditate.

15

Doctorul locuia într-o casă din oraş, în partea de vest a suburbiei Grafarvogur. Nu mai practica medicina în mod regulat. Îl întâmpină chiar el pe Erlendur la uşă şi îl conduse într-o sală spaţioasă pe care o folosea drept birou. Îi explică lui Erlendur că acum făcea ocazional servicii pentru avocaţi în cazuri de evaluare a invalidităţii. Încăperea era simplu mobilată, curată, cu un mic birou şi o maşină de scris. Doctorul era un bărbat mărunt şi cam slăbuţ, cu trăsături colţuroase. Avea o atitudine vioaie. Avea două stilouri în buzunarul de la pieptul cămăşii pe care o purta. Se numea Frank.

Erlendur îi telefonase dinainte pentru a aranja o întâlnire cu el. După-amiaza era pe sfârşite şi începea să se întunece. Întorşi la secţie, Sigurdur Óli şi Elínborg se îngrămădiseră deasupra unei fotocopii a unui registru vechi de patruzeci de ani ce conţinea numele locuitorilor din Húsavík, care le fusese trimis prin fax de administraţia locală din nord. Doctorul îl rugă pe Erlendur să ia loc.

— Nu sunt cei care vin să vă vadă o adunătură de mincinoşi? întrebă Erlendur, uitându-se în jurul său în birou.

— Mincinoşi? zise doctorul. Nu aş spune asta. Unii dintre ei, fără îndoială. Leziunile la gât sunt cele mai înşelătoare. Chiar nu-ţi rămâne altceva de făcut decât să-ţi crezi pacienţii care se plâng că şi-au sucit gâtul după un accident auto. Sunt cele mai greu de depistat. Unii simt mai multă durere decât alţii, însă nu cred că sunt mulţi care să nu aibă, într-adevăr, o accentuată stare de disconfort.

— Când v-am telefonat, v-aţi amintit imediat de fata din Keflavík.

— Astfel de lucruri sunt greu de uitat. E greu să o uiţi pe mamă. Kolbrún era numele ei? Am înţeles că s-a sinucis.

— E o tragedie nenorocită de la început şi până la sfârşit, zise Erlendur.

Se gândea dacă să-l întrebe pe doctor despre durerea pe care o simţea în piept când se trezea dimineaţa, însă decise că nu era momentul. Doctorul avea să descopere că era foarte bolnav, o să-l trimită la spital, iar el o să dea ortul popii până în weekend. Erlendur încerca să evite veştile proaste ori de

câte ori putea şi, pentru că nu se aştepta să audă vreo veste bună în legătură cu el, nu zise nimic.

— Aţi zis că are de-a face cu crima din Nordurmýri, spuse doctorul, trezindu-l pe Erlendur la realitate.

— Da, Holberg, victima, e posibil să fi fost tatăl fetei din Keflavík, zise Erlendur. Mama a susţinut acest lucru acum mult timp. El a recunoscut că a făcut sex cu Kolbrún, deci violul nu a putut fi dovedit. Adesea sunt puţine probe pe care să se poată baza genul ăsta de caz. Investigăm trecutul bărbatului. Fata s-a îmbolnăvit când avea patru ani. Îmi puteţi spune ce s-a întâmplat?

— Nu înţeleg cum acest lucru ar avea de-a face cu cazul.

— Ei bine, vom vedea. Îmi puteţi răspunde, vă rog, la întrebare?

Doctorul se uită îndelung la Erlendur.

— Cel mai bine ar fi să vă spun totul fără ocolişuri, domnule inspector, zise doctorul, de parcă se întărea pentru ceva anume. Eram o persoană diferită la acel moment.

— O persoană diferită?

— Şi încă una foarte rea. Nu m-am mai atins de alcool de aproape treizeci de ani. O să fiu cinstit în legătură cu asta de la bun început, aşa că nu e nevoie să vă mai bateţi capul, am avut permisul de liberă practică suspendat din 1969 până în 1972.

— Din cauza fetiţei?

— Nu, nu, nu din cauza ei, deşi acesta ar fi fost un motiv suficient, fără îndoială. A fost din cauza băuturii şi a neglijenţei. Aş dori să nu intru în detalii decât dacă este absolut necesar.

Erlendur dorea şi el să lase lucrurile aşa cum erau, însă nu se putu abţine.

— Deci în toţi acei ani eraţi mai mult sau mai puţin beat, vreţi să spuneţi?

— Mai mult sau mai puţin.

— Şi aţi redobândit permisul de liberă practică?

— Da.

— Şi nu aţi mai avut alte necazuri de atunci?

— Nu, nu am mai avut alte necazuri de atunci, zise doctorul, scuturând din cap. Însă, după cum spun, nu eram într-o stare prea bună când am tratat-o pe fiica lui Kolbrún. Pe Audur. Avea dureri şi credeam că e o migrenă de copii. Vomita dimineaţa. Când durerea s-a înrăutăţit, i-am prescris o

medicaţie mai puternică. Totul e cam în ceaţă. Am ales să uit cât de mult pot din acea perioadă. Toată lumea face greşeli, chiar şi doctorii.

— Care a fost cauza morţii?

— Probabil nu ar fi fost cine ştie ce diferenţă dacă aş fi acţionat mai repede şi aş fi trimis-o la spital, zise doctorul gânditor. Cel puţin asta a fost ceea ce am încercat să-mi spun. Atunci nu erau mulţi pediatri pe aici şi nu aveam tomografele astea. Trebuia să ne ghidăm mai mult după ceea ce simţeam şi ce ştiam şi, după cum am spus, nu am simţit altceva în afară de nevoia de a bea în acei ani. Un divorţ neplăcut a încurcat şi mai tare treburile. Nu încerc să mă disculp, zise el privind la Erlendur, deşi, în mod evident, chiar încerca să se disculpe.

Erlendur încuviinţă.

— După aproximativ două luni, cred, am început să bănuiesc că putea fi altceva, mai grav decât o migrenă. Starea fetei nu se îmbunătăţea. Durerea nu ceda. Se înrăutăţea. Se stingea pe picioare, ajunsese numai piele şi os. Erau câteva posibilităţi. Am crezut că putea fi un fel de infecţie tuberculară la cap. Odinioară, diagnosticul brut era o răceală la cap, atunci când nimeni nu avea nici cea mai vagă idee. Apoi ipoteza a fost meningita, însă simptomele erau absente; şi asta lucrează mult mai repede. Fata a avut ceea ce se numeşte *café au lait* pe piele, iar eu, în cele din urmă, am început să mă gândesc la o afecţiune oncologică.

— Café au lait? zise Erlendur, amintindu-şi că mai auzise pomenindu-se de acest lucru înainte.

— Poate însoţi afecţiuni oncologice.

— Şi atunci aţi trimis-o la spital în Keflavík?

— Acolo a murit, zise doctorul. Îmi amintesc ce tragedie a fost pentru mamă. Şi-a ieşit din minţi. A trebuit să-i dăm tranchilizante. A refuzat categoric să-i lase să-i facă autopsie fetei. A ţipat la noi să nu o facem.

— Însă, cu toate astea, s-a făcut autopsie.

Doctorul ezită.

— Nu s-a putut evita. Nu era altă cale.

— Şi ce a ieşit la iveală?

— O afecţiune oncologică, după cum am spus.

— Şi la ce vă referiţi când spuneţi afecţiune oncologică?

— O tumoră pe creier, zise doctorul. A murit din cauza unei tumori pe creier.

— Ce fel de tumoră pe creier?

— Nu ştiu sigur, zise doctorul. Nu ştiu dacă au studiat acest lucru în amănunt, cu toate că mă aştept să o fi făcut. Parcă îmi amintesc că au pomenit ceva de un fel de boală genetică.

— Boală genetică! zise Erlendur, ridicând vocea.

— Nu e la modă în zilele noastre? Ce are chestia asta de-a face cu asasinarea lui Holberg? întrebă doctorul.

Erlendur rămase acolo, adânc cufundat în gânduri.

— De ce întrebaţi despre această fetiţă?

— Am nişte vise, zise Erlendur.

16

Eva Lind nu era în apartament când Erlendur se întoarse acasă în acea seară. Încercă să-i urmeze sfatul şi să nu întrebe unde s-ar fi putut afla, dacă se va întoarce sau nu acasă şi în ce stare s-ar afla dacă venea. Trecu pe la o autoservire şi alese un pachet cu pui prăjit pentru cină. Îl aruncă pe un scaun şi îşi dezbrăca haina în momentul în care adulmecă vechea şi familiara aromă de mâncare gătită. Nu mai adulmecase ceva gătit în bucătăria lui de foarte mult timp. Genul ăla de pui care zăcea acum pe scaun era mâncarea lui, hamburgeri, mâncăruri de autoservire dintr-o lingură plină de grăsime, semipreparate de la supermarket, căpăţână rece şi fiartă de oaie, recipiente cu lapte bătut, cine fără gust pregătite la cuptorul cu microunde. Nu-şi putea aminti ultima oară când gătise el însuşi o mâncare ca lumea în bucătărie. Nu-şi amintea nici măcar când dorise să facă acest lucru.

Erlendur îşi croi prudent drum spre bucătărie, de parcă s-ar fi aşteptat să găsească un intrus acolo şi văzu că masa fusese aşezată pentru două persoane; cu farfurii frumoase pe care îşi amintea vag că le avea. Pahare de vin cu picior înalt stăteau lângă fiecare farfurie, erau şerveţele şi lumânări roşii ce ardeau în două sfeşnice care nu se asortau şi pe care Erlendur nu le mai văzuse niciodată înainte.

Îşi croi încetişor drum mai departe în bucătărie şi văzu ceva fierbând într-o cratiţă mare. Ridicând capacul, văzu o tocană cu carne care arăta de-a dreptul delicios. O pojghiţă de grăsime plutea deasupra napilor, cartofilor, bucăţilor de carne tăiate cubuleţe şi a mirodeniilor, toate degajând o aromă ce umplea tot apartamentul cu mirosul unei gospodării adevărate în care se găteşte în mod frecvent. Se aplecă deasupra cratiţei şi inhala mirosul de carne fiartă şi legume.

— Aveam nevoie de mai multe legume, zise Eva Lind din uşa bucătăriei.

Erlendur nu o observase intrând în apartament. Era îmbrăcată cu hanoracul şi ţinea în mână o pungă cu morcovi.

— Unde ai învăţat să faci tocană cu carne? întrebă Erlendur.

— Mama făcea mereu tocană cu carne, zise Eva Lind. Odată, când nu te vorbea de rău, a zis că tocana cu carne obişnuia să fie felul tău de

mâncare preferat. Apoi a spus că erai un ticălos.

— Ambele chestii erau corecte, zise Erlendur.

O urmări pe Eva Lind tăind morcovii şi adăugându-i în cratiţă, împreună cu celelalte legume. Îi trecu prin minte că încerca un sentiment de viaţă de familie adevărată şi că lucrul acesta îl făcea să fie trist şi fericit în acelaşi timp. Nu îşi permitea luxul să se aştepte ca bucuria aceasta să dureze.

— Ai găsit criminalul? întrebă Eva Lind.

— Ellidi îţi trimite salutările sale, zise Erlendur.

Cuvintele îi scăpară înainte ca el să-şi poată da seama că o bestie precum Ellidi nu avea ce căuta în acel mediu.

— Ellidi. E la Litla-Hraun. Ştie cine sunt?

— Scursorile cu care vorbesc te pomenesc uneori, zise Erlendur. Cred că fac mişto de mine.

— Şi fac?

— Unii dintre ei. Cum e Ellidi. De unde îl cunoşti? întrebă Erlendur cu precauţie.

— Am auzit poveşti despre el. L-am întâlnit o dată, acum câţiva ani. Îşi lipise dinţii falşi cu lipici pentru plastic. Însă nu prea îl cunosc.

— E un mare idiot.

Nu mai vorbiră despre Ellidi în acea seară. Când se aşezară să mănânce, Eva Lind turnă apă în paharele de vin şi Erlendur mâncă atât de mult, încât de-abia mai putu merge, clătinându-se, în camera de zi. Adormi acolo îmbrăcat şi dormi prost până dimineaţa.

De data asta îşi aminti aproape tot visul. Ştia că era acelaşi vis care îl bântuise în ultimele nopţi, însă pe care nu reuşise să şi-l aducă aminte, înainte ca starea de trezie să îl risipească.

Eva Lind îi apăru aşa cum nu o mai văzuse înainte învăluită într-o lumină ce venea de undeva de unde nu-şi putea da seama îmbrăcată într-o rochie frumoasă de vară care îi ajungea până la glezne şi cu un păr lung şi negru lăsat pe spate şi viziunea era perfectă şi aproape că se simţea mirosul verii iar ea se îndrepta către el sau poate că plutea pentru că el se gândi că nu atingea deloc pământul el nu putea identifica împrejurimile tot ce putea vedea era acea lumină orbitoare şi Eva Lind în mijlocul luminii se apropia de el cu zâmbetul până la urechi şi el se văzu deschizându-şi braţele ca să o întâmpine şi aşteptă până putu să o cuprindă şi îşi simţi

nerăbdarea însă ea nu se lăsă deloc cuprinsă de braţele lui ci îi întinse o fotografie pe care el o cunoştea atât de bine care fusese făcută în cimitir şi fotografia prinse viaţă şi el era în interiorul acesteia şi privea în sus la cerul întunecat şi simţea cum ploaia i se prelinge pe chip şi în momentul în care privi în jos văzu cum piatra funerară se dă la o parte şi cum mormântul se deschide în beznă până ce apăru sicriul şi acesta se deschise şi el văzu fata în sicriu tăiată în mijlocul pieptului şi până sus la umeri şi brusc fata deschise ochii şi privi fix către el şi deschise gura şi el auzi plânsul ei jalnic de durere din mormânt.

Se deşteptă cu o tresărire, răsuflând întretăiat şi privi în gol în timp ce încercă să se adune. O strigă pe Eva Lind, dar nu primi niciun răspuns. Se duse până în camera ei, însă simţi pustietatea de acolo înainte ca măcar să apuce să deschidă uşa. Ştia că ea plecase.

După ce examinară registrul cu locuitorii din Húsavík, Elínborg şi Sigurdur Óli întocmiră o listă cu 176 de femei, potenţiale victime ale violului lui Holberg. Singurul lucru pe care se puteau baza erau vorbele lui Ellidi că fusese „acelaşi fel de treabă”, aşa că folosiră vârsta lui Kolbrún drept referinţă cu o marjă de zece ani în ambele direcţii. La prima examinare ieşi la iveală că femeile puteau fi, în mare, împărţite în trei grupuri: un sfert din ele locuiau încă în Húsavík, jumătate se mutaseră la Reykjavík şi sfertul celălalt era împrăştiat prin Islanda.

— E suficient ca să te ducă la nebunie, oftă Elínborg, privind lista înainte de a i-o înmâna lui Erlendur.

Ea observă că era mai neîngrijit decât de obicei. Barba îi era nerasă de câteva zile, părul stufos şi roşcat îi stătea în toate direcţiile, costumul zdrenţăros şi şifonat avea nevoie de curăţare: Elínborg se întreba dacă să-i spună acest lucru, însă expresia lui Erlendur nu invita la niciun fel de glumă.

— Cum mai dormi în ultimul timp, Erlendur? îl întrebă ea, prudentă.

— Ca dracu’, zise Erlendur.

— Şi apoi ce facem? zise Sigurdur Óli. Ar trebui să ne ducem pur şi simplu la fiecare dintre aceste femei şi să le întrebăm dacă au fost violate acum patruzeci de ani? Nu e puţin cam… impertinent?

— Nu văd altă cale de a face acest lucru. Hai să începem cu cele care s-au mutat din Húsavík, zise Erlendur. O să începem să căutăm în

Reykjavík şi o să vedem dacă putem aduna între timp mai multe informaţii în legătură cu această femeie. Dacă nemernicul ăsta de Ellidi nu minte, Holberg i-a pomenit de ea lui Kolbrún. E posibil ca ea să fi repetat numele surorii ei, poate lui Rúnar. Trebuie să mă întorc în Keflavík. E posibil să putem restrânge puţin grupul, zise el, după o clipă de gândire.

— Să-l restrângem? Cum? zise Elínborg. La ce te gândeşti?

— Tocmai mi-a venit o idee.

— Ce anume?

Elínborg era deja nerăbdătoare. Venise la birou cu un deux-piéces nou de un verde-pal căruia nimeni nu părea să-i dea nicio atenţie.

— Legătură de rudenie, ereditate şi boli, zise Erlendur.

— Exact, spuse Sigurdur Óli.

— Hai să presupunem că Holberg a fost violatorul. Nu avem nicio idee câte femei a violat. Ştim de două şi, de fapt, de una singură în mod cert. Deşi a negat acest lucru, totul indică faptul că a violat-o pe Kolbrún. A fost tatăl lui Audur, sau, cel puţin, ar trebui să lucrăm asupra acestei supoziţii, însă putea să aibă şi alt copil cu femeia din Húsavík.

— Un alt copil? zise Elínborg.

— Înaintea lui Audur, răspunse Erlendur.

— Oare acest lucru nu e puţin probabil? zise Sigurdur Óli.

Erlendur ridică din umeri.

— Vrei să restrângem grupul la femeile care au avut copii înainte de, cât era, 1964?

— Nu cred că ar fi o idee atât de proastă.

— Ar fi putut avea copii oriunde, zise Elínborg.

— Adevărat, spuse Erlendur. Nu a comis neapărat mai mult de un viol o dată, aşa că e mult de lucru. Ai aflat de ce a murit sora lui?

— Nu, lucrez la asta, zise Sigurdur Óli. Am încercat să aflu detalii despre familia lor şi nu a ieşit nimic la iveală.

— L-am verificat pe Grétar, zise Elínborg. A dispărut brusc, de parcă l-ar fi înghiţit pământul. Nu i-a dus nimeni dorul câtuşi de puţin. În momentul în care maică-sa nu a mai avut veşti de la el timp de două luni, a telefonat la poliţie în cele din urmă. I-au pus fotografia în ziare şi la televizor, însă fără niciun rezultat. Era prin 1974, anul marelui festival naţional care a comemorat înfiinţarea statului Islanda. Vara. Ai fost la festivalul de la Thingvellir?

— Am fost acolo, zise Erlendur. Ce vrei să spui cu Thingvellir? Crezi că de acolo a dispărut?

— Probabil, însă asta e tot ce ştiu, răspunse Elínborg. Au făcut o investigaţie de rutină legată de persoanele dispărute şi au vorbit cu oamenii pe care maică-sa ştia că îi cunoştea el, inclusiv cu Holberg şi cu Ellidi. Au mai chestionat şi pe alţi trei, însă nimeni nu ştia nimic. Nimănui nu-i era dor de Grétar, cu excepţia maică-sii şi a soră-sii. Era născut în Reykjavík, nu avea nevastă sau copii, nu avea iubită, nu avea o familie numeroasă. Cazul a fost lăsat deschis timp de câteva luni şi apoi s-a închis. Avea treizeci şi patru de ani.

— Dacă era o persoană la fel de agreabilă ca şi prietenii lui, Ellidi şi Holberg, nu mă surprinde că nimeni nu i-a dus dorul, zise Sigurdur Óli.

— Treisprezece persoane au dispărut în Islanda în anii ’70, preciza Elínborg. Douăsprezece în anii ’80, fără să punem la socoteală pescarii pierduţi pe mare.

— Treisprezece dispariţii, zise Sigurdur Óli, nu e cam mult? Niciuna dintre ele rezolvată?

— Nu trebuie să fie neapărat ceva criminal în spatele acestor dispariţii, zise Elínborg. Oamenii dispar, vor să dispară, îşi planifică singuri dispariţia.

— Dacă înţeleg corect, spuse Erlendur, scenariul a fost în felul următor: Ellidi, Holberg şi Grétar ies într-o noapte la dans la Cruce, într-un weekend, în toamna anului 1963.

Văzu pe chipul lui Sigurdur Óli un uriaş semn de întrebare.

— „Crucea” a fost un vechi spital militar transformat în sală de dans. Obişnuiau să ţină nişte serate dansante destul de ieftine acolo.

— Cred că acolo au început să cânte Beatles-ii islandezi, interveni Elínborg.

— Au întâlnit nişte femei la dans şi una dintre ele a dat o petrecere la ea acasă după aceea, continuă Erlendur. Trebuie să încercăm să le găsim pe aceste femei. Holberg o conduce pe una dintre ele acasă şi o violează. Se pare că mai făcuse şmecheria asta înainte. Îi şopteşte ce i-a făcut celeilalte femei. E posibil ca aceea să fi locuit în Húsavík şi, după toate probabilităţile, nu a făcut niciodată reclamaţie. Trei zile mai târziu, Kolbrún îşi adună în cele din urmă curajul şi reclamă infracţiunea, însă dă peste un poliţist care nu simpatizează femeile care invită bărbaţii la ele după dans şi apoi strigă că au fost violate. Kolbrún are o fetiţă. Holberg ar fi putut şti despre copil, găsim o fotografie a pietrei sale funerare în biroul lui. Cine a

făcut-o? De ce? Fata moare din cauza unei afecţiuni fatale şi mama ei se sinucide trei ani mai târziu. Trei ani după aceea, unul dintre prietenii lui Holberg dispare. Holberg e omorât acum câteva zile şi în urmă e lăsat un mesaj de neînţeles.

— De ce a fost Holberg omorât acum, la bătrâneţe? Oare atacatorul său are legătură cu mediul în care se învârtea? Şi, dacă e aşa, de ce nu a fost Holberg atacat mai înainte? De ce să se aştepte atâta? Sau poate că asasinarea lui nu are nimic de-a face cu acest fapt, şi anume că Holberg a fost un violator?

— Nu pare să fie o crimă cu premeditare, nu cred că putem ignora acest lucru, interveni Sigurdur Óli. După cum a spus-o Ellidi, ce labagiu foloseşte o scrumieră? Nu pare să fie un lucru gândit şi construit cu mult timp înainte. Mesajul e doar o glumă indescifrabilă. Asasinarea lui Holberg nu are nimic de-a face cu niciun viol. Ar trebui probabil să-l căutăm pe tânărul îmbrăcat cu o jachetă militară verde.

— Holberg nu era un înger, zise Elínborg. Poate e o crimă din răzbunare. Probabil că cineva s-a gândit că o merita.

— Singura persoană despre care ştim sigur că îl ura pe Holberg este sora lui Kolbrún din Keflavík, zise Erlendur. Nu mi-o pot închipui omorând pe cineva cu o scrumieră.

— Oare nu ar fi putut pune pe cineva să o facă? zise Sigurdur Óli.

— Pe cine? întrebă Erlendur.

— Nu ştiu. Oricum, revin la ideea că cineva dădea târcoale prin cartier plănuind să intre prin efracţie undeva, să dea o spargere în locul respectiv şi poate să şutească ceva, Holberg l-a prins şi a fost lovit în cap cu scrumiera. A fost vreun drogat care nu mai ştia de capul lui. Nu are nimic de-a face cu trecutul, doar cu prezentul. Cu Reykjavíkul, aşa cum este el în zilele noastre.

— Cel puţin, cineva a crezut că lucrul cel mai bun pe care putea să-l facă era să-l lichideze, zise Elínborg. Trebuie să luăm mesajul în serios. Nu e o glumă.

Sigurdur Óli se uită la Erlendur.

— Când ai zis că vrei să ştii precis de ce anume a murit fata, te refereai la ceea ce cred eu că te refereai? întrebă el.

— Am sentimentul neplăcut că e posibil, zise Erlendur.

17

Rúnar răspunse chiar el la uşă şi îl privi pe Erlendur un lung răstimp fără a fi capabil să-i recunoască chipul. Erlendur stătea într-un hol de bloc, ud leoarcă după ce alergase din maşină până la clădirea respectivă. În partea dreaptă era o scară care ducea la apartamentul de deasupra. Scările aveau mochetă pe ele, însă aceasta era uzată acolo unde se călcase cel mai mult pe ea. Se simţea un miros de mucegai în aer şi Erlendur se întrebă dacă în clădirea respectivă locuiau iubitori de cai. Erlendur îl întrebă pe Rúnar dacă îşi aduce aminte de el şi Rúnar păru să-şi amintească, pentru că imediat încercă să trântească uşa, însă Erlendur fu mai rapid decât el. Intră în apartament înainte ca Rúnar să apuce să facă vreo mişcare.

— Confortabil, zise Erlendur, privind în jurul său în interiorul întunecat.

— Vrei să mă laşi în pace? încercă Rúnar să ţipe la Erlendur, însă vocea lui păru spartă şi piţigăiată.

— Ai grijă la tensiunea arterială. Detest să fiu nevoit să-ţi dau sărutarea vieţii dacă mi te prăbuşeşti în braţe. Trebuie să obţin nişte detalii de la tine, apoi o să plec şi tu poţi să-ţi aştepţi mai departe moartea aici. Nu ar trebui să-ţi ia foarte mult timp. Nu arăţi deloc ca Super Seniorul Anului.

— Cară-te! zise Rúnar, pe un ton atât de mânios pe cât îi permitea vârsta, se întoarse, intră în camera de zi şi se aşeză pe sofa.

Erlendur îl urmă şi se aşeză cu greutate într-un fotoliu cu faţa la el. Rúnar nu îl privi.

— Ţi-a vorbit Kolbrún despre un alt viol atunci când a venit la tine în legătură cu Holberg?

Rúnar nu-i răspunse.

— Cu cât răspunzi mai repede, cu atât scapi mai curând de mine.

Rúnar ridică privirea şi se zgâi la Erlendur.

— Nu a pomenit niciodată de vreun alt viol. Acum vrei să pleci?

— Avem motive să credem că Holberg a mai violat pe cineva înainte de a o întâlni pe Kolbrún. E posibil să fi făcut aceeaşi şmecherie după ce a violat-o, nu ştim. Kolbrún este singura femeie care a depus plângere împotriva lui, chiar dacă nu a ieşit nimic din asta, mulţumită ţie.

— Ieşi afară!

— Eşti sigur că nu a pomenit de vreo altă femeie? Bănuim că Holberg i s-a lăudat lui Kolbrún în legătură cu alt viol.

— Nu a spus nimic despre asta, zise Rúnar, privind în jos.

— Holberg a fost cu doi prieteni în noaptea aia. Unul dintre ei era Ellidi, un vechi puşcăriaş despre care e posibil să fi auzit. E în închisoare acum, luptându-se cu fantome şi monştri în regim celular. Celălalt era Grétar. Ăsta a dispărut de pe faţa pământului în vara în care s-a ţinut festivalul naţional. Ştii ceva despre anturajul pe care îl avea Holberg?

— Nu. Lasă-mă în pace!

— Ce făceau în oraş în noaptea în care Kolbrún a fost violată?

— Nu ştiu.

— Nu ai vorbit niciodată cu ei?

— Nu.

— Cine se ocupa de investigaţii în Reykjavík?

Rúnar îl privi pe Erlendur în faţă pentru prima oară.

— Marion Briem.

— Marion Briem!

— Idiotul ăla nenorocit.

Elín nu era acasă când Erlendur ciocăni la uşă, aşa că se duse înapoi în maşină, îşi aprinse o ţigară şi se gândi dacă să-şi continue călătoria către Sandgerdi. Ploaia cădea pe maşină şi Erlendur, care nu urmărea niciodată buletinele meteo, se întrebă dacă aversele or să înceteze vreodată. Poate asta era o versiune în miniatură a potopului lui Noe, se gândi el prin fumul albastru de ţigară. Poate era nevoie de asta ca să spele păcatele oamenilor din când în când.

Lui Erlendur îi era teamă să se întâlnească din nou cu Elín şi fu pe jumătate uşurat când văzu că nu era acasă. Ştia că ea o să se năpustească asupra lui şi ultimul lucru pe care şi-l dorea era să o provoace, la fel ca atunci când îl numise „poliţai împuţit”, însă acest lucru nu putea fi evitat. Nici acum, nici mai târziu. Slobozi un oftat adânc şi fumă ţigara până ce simţi căldură în vârfurile degetelor. Reţinu fumul în timp ce stingea ţigara, apoi expiră cu zgomot. O propoziţie dintr-o campanie antitutun îi trecu prin minte: e nevoie de o singură celulă ca să se declanşeze cancerul.

Simţise durerea în piept şi în acea dimineaţă, însă acum dispăruse.

Erlendur dădea cu spatele şi voia să se îndepărteze de casă, în momentul în care Elín îi ciocăni în geam.

— Veneai să mă vezi? întrebă ea de sub umbrelă, în momentul în care el coborî geamul.

Erlendur îşi compuse un zâmbet misterios şi încuviinţă uşor din cap. Ea deschise uşa casei pentru a-l lăsa să intre, iar el se simţi brusc ca un trădător. Ceilalţi o porniseră deja spre cimitir.

Îşi scoase pălăria şi o agăţă pe un cuier-pom, îşi scoase haina şi pantofii şi se duse în camera de zi îmbrăcat cu costumul lui şifonat. Purta o vestă maro sub jachetă, însă nu o încheiase cum trebuie la nasturi, aşa că ultimul nasture rămăsese descheiat. Se aşeză în acelaşi fotoliu ca atunci când vizitase casa prima oară. Elín se dusese la bucătărie pentru a porni cafetiera şi aroma începu să umple casa. Când se întoarse, se aşeză într-un scaun cu faţa la el.

Trădătorul îşi drese glasul.

— Unul dintre cei care au fost în oraş cu Holberg în acea noapte când a violat-o pe Kolbrún se numeşte Ellidi şi e întemniţat la Litla-Hraun. A trecut deja mult timp de când îl numim „unul dintre suspecţii obişnuiţi”. Al treilea bărbat se numea Grétar. A dispărut de pe faţa pământului în 1974. Anul festivalului naţional.

— Am fost la Thingvellir atunci, zise Elín. Am văzut poeţii acolo.

Erlendur îşi drese iar glasul.

— Şi ai vorbit cu Ellidi ăsta? continuă Elín.

— A fost o treabă extrem de neplăcută, zise Erlendur.

Elín se scuză, se ridică în picioare şi se duse la bucătărie. Erlendur auzi clinchet de ceşti. Telefonul îi sună în buzunarul jachetei şi el îşi ţinu respiraţia în momentul în care răspunse. Îşi dădu seama după numărul afişat că era Sigurdur Óli.

— Suntem gata, zise Sigurdur Óli.

Erlendur putea auzi în telefon cum plouă afară.

— Nu face nimic până nu ajung la tine, zise Erlendur. Înţelegi? Să nu faci nicio mişcare până nu ai un semn de la mine sau până nu apar eu acolo.

— Ai vorbit cu baborniţa?

Fără să răspundă, Erlendur închise şi puse telefonul înapoi în buzunar. Elín veni ducând o tavă, aşeză ceştile pe masă în faţa lui Erlendur şi turnă cafea în ele. Amândoi o băură fără zahăr. Ea puse cafetiera pe masă şi se aşeză cu faţa la Erlendur. Acesta reîncepu.

— Ellidi ne-a spus că Holberg mai violase o altă femeie înaintea lui Kolbrún şi probabil i s-a lăudat ei despre acest lucru.

Văzu privirea uimită de pe chipul lui Elín.

— Dacă sora mea a ştiut despre altcineva, nu mi-a spus niciodată asta, zise ea şi scutură gânditoare din cap. Oare spune adevărul?

— Trebuie să ţinem seama de această presupunere, zise Erlendur. Ellidi e atât de furios, încât ar putea să mintă în legătură cu lucrul ăsta. Însă nu am făcut rost de altceva ca să respingem ce spune el.

— Nu am vorbit foarte des despre viol, zise Elín. Cred că a fost din cauza lui Audur. Printre altele. Kolbrún era o femeie foarte reticentă, timidă, retrasă şi s-a închis şi mai mult în sine după cele întâmplate. Şi, bineînţeles, era dezgustător să vorbim despre acea experienţă îngrozitoare când a rămas gravidă, ca să nu mai pomenesc de perioada după ce s-a născut copilul. Kolbrún a făcut tot ce a putut să uite că violul se întâmplase vreodată. Tot ce avea legătură cu asta.

— Îmi închipui că dacă ar fi ştiut despre altă femeie ar fi spus la poliţie pentru a-şi susţine propria afirmaţie, în orice caz. Însă nu a pomenit nimic de asta în niciun raport pe care l-am citit.

— Poate dorea să o menajeze pe femeia respectivă, zise Elín.

— Să o menajeze?

— Kolbrún ştia cum e să suferi din cauza unui viol. Ştia cum e să raportezi un viol. A ezitat mult timp şi tot ce a ieşit din asta a fost doar umilinţă. Dacă cealaltă femeie nu a vrut să iasă în faţă, poate Kolbrún i-a respectat dorinţa. Aşa îmi imaginez eu. Însă e greu de spus, nu ştiu exact la ce te referi.

— E posibil ca ea să nu fi ştiut niciun detaliu, niciun nume, poate a avut doar o vagă bănuială. Dacă el doar a făcut aluzie la ceva anume prin ceea ce a spus.

— Nu mi-a spus niciodată nimic de genul ăsta.

— Când aţi vorbit despre viol, în ce termeni a fost?

— Nu a fost chiar despre actul însuşi, zise Elín.

Telefonul sună iar în buzunarul lui Erlendur şi Elín se opri din vorbit. Erlendur scoase telefonul şi văzu că era Sigurdur Óli. Îl închise şi îl puse deoparte.

— Scuze, zise el.

— Nu sunt o adevărată pacoste telefoanele astea?

— Absolut, spuse Erlendur.

Era în criză de timp.

— Continuă, te rog.

— A vorbit despre cât de mult o iubea pe fiica ei, pe Audur. Aveau o relaţie foarte specială în ciuda acelor circumstanţe îngrozitoare. Ştiu că e groaznic ceea ce spun, însă nu cred că ar fi vrut să rateze experienţa de a fi mamă. Înţelegi acest lucru? Chiar am crezut că o privea pe Audur ca pe un fel de compensaţie, sau aşa ceva, a acelui viol. Ştiu că e o manieră stângace de exprimare, însă era ca şi cum fata era un dar din cer în toată acea nenorocire. Nu pot şti ce gândea sora mea, cum se simţea sau ce sentimente ţinea în ea, am doar o imagine limitată a acestui lucru şi nu mi-aş permite să vorbesc în numele ei. Însă pe măsură ce timpul trecea, ajunsese să o venereze pe fetiţa ei şi nu o scăpa niciodată din ochi. Niciodată. Relaţia lor era puternic influenţată de ceea ce se întâmplase, însă Kolbrún nu s-a gândit niciodată la ea prin prisma bestiei care îi distrusese viaţa. A văzut copilul frumos care era Audur. Sora mea era exagerat de protectoare cu fiica ei şi dincolo de moarte şi mormânt, după cum arată epitaful. „Ocroteşte-mi viaţa împotriva vrăjmaşului de care mă tem."

— Ştiţi exact la ce anume s-a referit sora dumneavoastră cu aceste cuvinte?

— Era o rugăciune către Dumnezeu, după cum veţi vedea dacă veţi citi Psalmul. Fireşte, moartea fetiţei a avut legătură cu asta. Cu felul în care s-a întâmplat şi cu cât de tragic a fost. Kolbrún nu suporta gândul ca lui Audur să i se facă autopsie. Nu putea concepe acest lucru.

Erlendur se uită stânjenit în podea, însă Elín nu observă.

— Vă puteţi cu uşurinţă închipui, zise Elín, cum acele lucruri groaznice prin care a trecut Kolbrún, violul şi apoi moartea fiicei sale, au avut un efect serios asupra stării ei de sănătate mintală. A suferit o cădere nervoasă. Când au început să vorbească despre autopsie, paranoia ei s-a intensificat şi, în dorinţa ei de a o proteja pe Audur, i-a văzut pe doctori drept duşmani. A avut-o pe fiica ei în acele circumstanţe îngrozitoare şi a pierdut-o mult prea curând. A văzut asta ca fiind voinţa lui Dumnezeu. Sora mea dorea ca fiica ei să fie lăsată în pace.

Erlendur aşteptă o clipă, înainte de a spune ceva.

— Cred că sunt unul dintre acei duşmani.

Elín se uită la el, fără să înţeleagă la ce anume se referea.

— Cred că trebuie să scoatem sicriul şi să facem o autopsie mai precisă, dacă acest lucru e posibil.

Erlendur vorbi cât putu de prudent. Lui Elín îi luă ceva vreme ca să priceapă cuvintele şi să le aşeze în context, iar când pătrunse înţelesul acestora, se uită la el cu o privire lipsită de expresie.

— Ce spui?

— E posibil să putem explica de ce anume a murit.

— O explicaţie? A fost o tumoră pe creier!

— Ar putea fi…

— Despre ce vorbeşti? Să o scoţi? Fetiţa? Nu pot să cred asta! Tocmai îţi spuneam…

— Avem două motive.

— Două motive?

— Pentru a face autopsia, zise Erlendur.

Elín se ridică în picioare şi începu să păşească prin cameră, într-o stare de agitaţie frenetică. Erlendur stătu ţeapăn şi se afundă mai adânc în fotoliul moale.

— Am vorbit cu doctorii de la spital de aici, din Keflavík. Nu au găsit nicio fişă despre Audur cu excepţia unui post-mortem provizoriu făcut de doctorul care a efectuat autopsia. El a menţionat doar tumoarea pe creier şi a pus decesul pe seama acestui lucru. Vreau să ştiu ce fel de boală i-a cauzat moartea. Vreau să ştiu dacă ar putea fi o boală ereditară.

— O boală ereditară! Nu ştiu nimic despre niciun fel de boală ereditară.

— O căutăm şi la Holberg, zise Erlendur. Un alt motiv pentru exhumare este ca să ne asigurăm că Audur a fost fiica lui Holberg. Vor face acest lucru cu teste ADN.

— Te îndoieşti că ar fi?

— Nu neapărat, însă trebuie să fie confirmat acest lucru.

— De ce?

— Holberg a negat că acel copil a fost al lui. A zis că a făcut sex cu Kolbrún cu consimţământul ei, însă a negat paternitatea. Când cazul s-a închis, nu au văzut niciun motiv special pentru a demonstra acest lucru sau altceva. Sora ta nu a insistat niciodată asupra acestui lucru. În mod evident se săturase de asta şi îşi dorea ca Holberg să iasă din viaţa ei.

— Cine altcineva ar fi putut fi tatăl?

— Avem nevoie de o confirmare din cauza asasinării lui Holberg. Poate acest lucru ne va ajuta să găsim nişte răspunsuri.

— Referitoare la asasinarea lui Holberg?

— Da.

Elín se ridică deasupra lui Erlendur, privindu-l fix.

— Monstrul ăsta are de gând să ne mai tulbure mult pe toţi de acolo, din mormânt?

Erlendur era gata să-i răspundă, însă ea continuă.

— Nu o să o crezi niciodată. Nu eşti mai bun decât Rúnar. Câtuşi de puţin.

Se apleca peste el acolo, unde stătea aşezat în fotoliu.

— Poliţai împuţit! şuieră ea printre dinţi. Nu ar fi trebuit să te primesc niciodată în casa mea.

18

Sigurdur Óli văzu farurile maşinii apropiindu-se în ploaie şi ştiu că era Erlendur. Excavatorul hidraulic hurui în timp ce-şi lua poziţia lângă mormânt, gata să înceapă să sape când se dădea semnalul. Era un miniexcavator care pufăia printre morminte cu smucituri şi sărituri. Şenilele sale alunecau în noroi. Scuipa nori de fum negru şi umplea aerul cu o duhoare înecăcioasă de motorină.

Sigurdur Óli şi Elínborg stăteau lângă mormânt, împreună cu medicul patolog, un avocat de la biroul Procurorului Public, un preot şi un epitrop, mai mulţi poliţişti din Keflavík şi doi angajaţi de la primărie. Grupul rămase în ploaie, invidiind-o pe Elínborg, care era singura cu umbrelă, şi pe Sigurdur Óli, căruia i se permisese să stea pe jumătate sub ea. Observară că Erlendur era singur în momentul în care ieşi din maşină şi se îndrepta încet către ei. Aveau hârtii ce autorizau exhumarea, care nu putea începe până ce Erlendur nu le dădea permisiunea.

Erlendur cuprinse cu privirea zona respectivă, regretând în tăcere distrugerea, stricăciunea şi profanarea. Piatra funerară fusese îndepărtată şi aşezată pe aleea de lângă mormânt. Lângă ea se afla un recipient verde cu un vârf lung la bază care putea fi înfipt în sol. Recipientul conţinea un buchet veştejit de trandafiri şi Erlendur se gândi că Elín trebuie să-l fi pus pe mormânt. Se opri, citi epitaful încă o dată şi scutură din cap. Ţăruşii albi din lemn, care delimitau mormântul şi care stăteau la doar douăzeci de centimetri distanţă de pământ, zăceau acum sfărâmaţi lângă piatra funerară. Erlendur văzuse genul acesta de gard aşezat în jurul mormintelor de copii şi îl durea să îl vadă îndepărtat în felul acesta. Se uită în sus la cerul întunecat. Apa îi picura din borul pălăriei pe umeri şi el îşi ţinea ochii întredeschişi în ploaia care cădea neîndurător. Cercetă cu privirea grupul de lângă excavator, se uită în cele din urmă la Sigurdur Óli şi încuviinţă. Sigurdur Óli făcu un semn către operatorul excavatorului. Bena excavatorului se ridică în aer şi plonja adânc în solul poros.

Erlendur privi cum excavatorul sfâşie nişte răni vechi de treizeci de ani. Se trase înapoi la fiecare împunsătură a benei. Mormanul de sol crescu constant şi, cu cât devenea groapa mai adâncă, cu atât mânca mai mult din

acel întuneric. Erlendur rămase la o oarecare distanţă şi privi bena săpând mai adânc şi mai adânc în acea rană. Avu brusc o senzaţie de *déjà-vu*, de parcă ar fi văzut toate aceste lucruri înainte într-un vis şi, pentru o clipă, scena din faţa lui căpătă un aer ireal: colegii lui stând acolo şi privind în mormântul acela deschis, muncitorii de la primărie îmbrăcaţi în salopetele lor portocalii, aplecându-se şi sprijinindu-se în lopeţile lor, preotul cu un pardesiu mare şi negru, ploaia care se scurgea în mormânt şi se întorcea în benă de parcă acea groapă ar fi sângerat.

Oare nu visase el exact asta?

Apoi senzaţia dispăru şi, ca întotdeauna când se întâmpla ceva de felul acesta, nu putea înţelege de unde venise; de ce simţea că retrăia evenimente care nu se mai întâmplaseră niciodată. Erlendur nu credea în premoniţii, viziuni sau vise şi nici în reîncarnare sau karma, nu credea în Dumnezeu, deşi citise adeseori Biblia, nici în viaţa eternă sau că felul în care se comporta în această lume hotăra dacă ajungea în rai sau în iad. Simţi că viaţa oferea o combinaţie a celor două lucruri.

Apoi, experimenta uneori acest *déjà-vu* incomprehensibil şi supranatural, experimenta timpul şi locul de parcă ar fi văzut toate aceste lucruri înainte, de parcă ar fi ieşit afară din el, ar fi devenit spectator al propriei sale vieţi. Nu putea sub niciun chip să explice ce anume se întâmpla sau de ce mintea îi juca lui astfel de feste.

Îşi reveni în simţiri în momentul în care bena lovi capacul sicriului şi un pocnet dogit se auzi din interiorul mormântului. Făcu un pas mai aproape de groapă. Prin ploaia care se scurgea în groapă văzu conturul neclar al sicriului.

— Cu grijă! strigă Erlendur la operatorul excavatorului, ridicând mâinile în aer.

Cu coada ochiului văzu farurile unei maşini apropiindu-se. Toţi priviră în direcţia luminilor şi văzură o maşină înaintând cu greutate prin ploaie, până se opri lângă poarta cimitirului. O doamnă în vârstă, îmbrăcată cu un pardesiu verde coborî. Taxiul se îndepărtă şi doamna veni val-vârtej către mormânt. De îndată ce Erlendur se află îndeajuns de aproape să o poată auzi, ea începu să strige şi să îşi fluture pumnul către el.

— Jefuitor de morminte! o auzi pe Elín strigând. Jefuitori de morminte! Hoţi de cadavre!

— Ţineţi-o deoparte! le zise Erlendur pe un ton calm poliţiştilor care se duseră la Elín şi o opriră când ea ajunse la câţiva metri de mormânt.

Femeia încercă să se lupte cu ei cuprinsă de nebunie, însă ei îi ţinură braţele şi o împiedicară să mai înainteze.

Cei doi muncitori de la primărie coborâră în mormânt cu lopeţile, săpară în jurul coşciugului şi puseră frânghii în jurul capetelor acestuia. Era cât se poate de intact. Ploaia cădea pe capac cu o bufnitură surdă, spălând pământul. Erlendur îşi închipui că ar fi trebuit să fie alb. Un coşciug mititel şi alb cu mânere de alamă şi cu o cruce pe capac. Bărbaţii legară frânghiile de bena excavatorului, care, cu foarte mare grijă, ridică sicriul lui Audur şi îl extrase din pământ. Era încă întreg, însă părea extrem de fragil. Erlendur văzu că Elín încetase să se mai agite şi să ţipe la el. Femeia începu să plângă în momentul în care coşciugul alb ieşi la iveală şi rămase atârnând nemişcat de frânghii deasupra mormântului, înainte de a fi aşezat pe pământ. Preotul se duse lângă sicriu, făcu semnul crucii deasupra şi îşi mişcă buzele îngăimând o rugăciune. O furgonetă mică merse încet cu spatele de-a lungul aleii şi apoi se opri. Muncitorii de la primărie desfăcură frânghiile, ridicară sicriul în furgonetă şi închiseră uşile. Elínborg se urcă pe locul din faţă lângă şofer, care porni maşina şi ieşi din cimitir, apoi o luă pe şosea până ce luminile roşii din spate dispărură în ploaie şi întuneric.

Preotul se duse la Elín şi îi rugă pe poliţişti să îi dea drumul. Aceştia se conformară imediat. Preotul o întrebă dacă putea face ceva pentru ea. În mod evident se cunoşteau bine şi vorbiră în şoaptă. Elín părea mai calmă. Erlendur şi Sigurdur Óli schimbară priviri şi se uitară în jos în groapă. Apa de ploaie începuse deja să se adune pe fundul acesteia.

— Nu o să te iert niciodată pentru asta, îi zise Elín lui Erlendur.

Preotul stătea lângă ea.

— Niciodată!

— Chiar te înţeleg, zise Erlendur, însă investigaţia are prioritate.

— Investigaţia? La naiba cu investigaţia ta, strigă Elín. Unde duci trupul?

— La Reykjavvk.

— Şi când îl aduci înapoi?

— După două zile.

— Uite ce ai făcut din mormântul ei, zise Elín pe un ton de resemnare nedumerită, de parcă n-ar fi priceput încă ce se întâmplase.

Trecu pe lângă Erlendur şi se îndreptă către piatra funerară şi către ceea ce mai rămăsese din gard, vasul cu flori şi mormântul deschis.

Erlendur hotărî să-i spună despre mesajul care fusese găsit în apartamentul lui Holberg.

— A fost lăsat un bilet acasă la Holberg, atunci când l-am găsit, zise Erlendur, urmând-o pe Elín. Nu am înţeles prea multe din el, până Audur nu a intrat în peisaj şi nu am vorbit cu fostul ei doctor. În general, criminalii islandezi nu lasă nimic în urma lor în afara unei harababuri de nedescris, însă cel care l-a omorât pe Holberg a vrut să ne spună ceva cu care să ne batem capetele. Când doctorul a vorbit despre posibilitatea unei boli ereditare, mesajul a căpătat brusc un anumit înţeles. De asemenea, asta s-a întâmplat şi după ceea ce mi-a spus Ellidi la închisoare. Holberg nu mai are rude în viaţă. A avut o soră care a murit la vârsta de nouă ani. Sigurdur Óli, care se află aici, zise Erlendur, arătând înspre colegul său, a găsit fişele ei medicale —Ellidi a avut dreptate. La fel ca şi Audur, sora lui Holberg a murit din cauza unei tumori pe creier. Foarte probabil de aceeaşi boală.

— Ce vrei să spui? Care era mesajul? întrebă Elín.

Erlendur ezită. Îl privi pe Sigurdur Óli, care se uită mai întâi la Elín şi apoi la Erlendur.

— Eu sunt EL, zise Erlendur.

— Ce vrei să spui?

— Ăsta era mesajul: „Eu sunt EL”, iar ultimul cuvânt era scris cu majuscule.

— Eu sunt EL, repetă Elín. Ce înseamnă asta?

— E într-adevăr imposibil să-ţi dai seama, însă mă întrebam dacă asta nu implică un fel de relaţie, zise Erlendur. Persoana care a scris „Eu sunt EL” a simţit că avea ceva în comun cu Holberg. Ar putea fi o fantezie a vreunui nebun care nici măcar nu l-a cunoscut. Un nonsens, pur şi simplu. Însă eu nu cred asta. Cred că boala ne va ajuta. Cred că trebuie să descoperim cu exactitate ce anume era.

— Ce fel de relaţie?

— Potrivit documentelor, Holberg nu a avut niciun copil. Audur nu i-a purtat numele. Numele ei de familie a fost Kolbrúnardóttir. Însă dacă Ellidi spune adevărul atunci când susţine că Holberg a violat mai multe femei în afară de Kolbrún, femei care nu au ieşit în faţă, pur şi simplu ar putea fi posibil să mai fi avut şi alţi copii. Kolbrún nu a fost singura victimă care a făcut un copil. Am restrâns căutarea unei posibile victime în Húsavík la femeile care au avut copii într-o anumită perioadă şi sperăm ca, în curând, să iasă ceva din asta.

— Húsavík?

— Se pare că victima anterioară a lui Holberg era de acolo.

— Ce vrei să spui printr-o boală ereditară? zise Elín. Ce fel de boală? Este cea care a omorât-o pe Audur?

— Trebuie să-l examinăm pe Holberg, să confirmăm că a fost tatăl lui Audur şi să adunăm totul laolaltă. Însă dacă această teorie e corectă, probabil e o boală rară şi transmisă genetic.

— Şi a avut-o şi Audur?

— E posibil să fi murit de prea mult timp pentru a mai putea obţine nişte rezultate satisfăcătoare, însă asta vrem să descoperim.

Acum se îndreptau către biserică, Elín era lângă Erlendur, iar Sigurdur Óli, în spatele lor. Elín mergea în capul coloanei. Biserica era deschisă; intrară înăuntru pentru a se feri de ploaie şi rămaseră în vestibul privind afară la ziua întunecată de toamnă.

— Cred că Holberg a fost tatăl lui Audur, zise Erlendur. De fapt, nu am motive să mă îndoiesc de vorbele tale şi de ceea ce ţi-a spus sora ta. Însă avem nevoie de o confirmare. E vital din punctul de vedere al investigaţiei poliţieneşti. Dacă e implicată o boală genetică pe care Audur a moştenit-o de la Holberg, aceasta s-ar putea afla şi în altă parte. E posibil ca boala să aibă legătură cu asasinarea lui Holberg.

Nu observară o maşină care se îndepărta încet de cimitir de-a lungul drumului vechi şi bolovănos, cu luminile stinse şi de-abia vizibilă în întuneric. Când ajunse în Sandgerdi prinse viteză, aprinse farurile şi ajunse repede din urmă furgoneta care transporta cadavrul. Pe şoseaua din Keflavík şoferul se asigură că rămâne cu două sau trei maşini în urma furgonetei. În acest fel, urmă sicriul tot drumul până în Reykjavík.

În momentul în care furgoneta se opri în faţa morgăi din Barónsstígur, el parcă maşina la o oarecare distanţă şi privi cum sicriul era transportat în clădire şi cum uşile se închiseră în urma lui. Urmări cum furgoneta pleacă şi văzu când femeia care însoţise sicriul părăsi morga şi se urcă într-un taxi.

Când totul se linişti din nou, el plecă.

19

Marion Briem îi deschise uşa. Erlendur nu-i spusese că trece pe la el. Venise direct de la Sandgerdi şi se hotărâse să vorbească cu Marion înainte de a se duce acasă. Era ora şase după-amiaza şi afară era deja beznă. Marion îl invită pe Erlendur înăuntru şi îl rugă să scuze deranjul. Era un apartament mic, cu o cameră de zi, un dormitor, baie şi bucătărie; uitându-te în jur, înţelegeai cât de dezordonaţi pot fi oamenii atunci când locuiesc singuri. Nu semăna deloc cu apartamentul lui Erlendur. Ziare, reviste şi cărţi erau împrăştiate peste tot, covorul era ros şi murdar, vasele nespălate erau unele peste altele lângă chiuveta din bucătărie. O lampă de birou încerca imperceptibil să lumineze camera întunecată. Marion îi spuse lui Erlendur să dea la o parte ziarele de pe unul dintre fotolii, să le pună jos pe podea şi să ia loc.

— Nu mi-ai spus că ai fost implicat în caz la momentul respectiv, zise Erlendur.

— Nu e una dintre marile mele realizări, replică Marion, luând o ţigaretă dintr-o cutie, cu nişte mâini mici şi subţiri, o expresie îndurerată şi un cap mare pe ceea ce era, în alte privinţe, un trup delicat clădit.

Erlendur refuză invitaţia lui de a lua o ţigară. Ştia că Marion încă supraveghea cazurile interesante, căuta informaţii de la colegii lui care lucrau încă în poliţie şi, ocazional, chiar intervenea în ele.

— Vrei să ştii mai multe despre Holberg, zise Marion.

— Şi despre prietenii lui, adăugă Erlendur şi se aşeză, după ce dădu într-o parte grămada de ziare. Şi despre Rúnar din Keflavík.

— Da, Rúnar din Keflavík, zise Marion. Era să mă omoare o dată.

— Nu prea mai poate azi, hodorogul, zise Erlendur.

— Deci l-ai cunoscut, zise Marion. Are cancer, ştiai? E o chestiune de câteva săptămâni mai degrabă decât de câteva luni.

— Nu ştiam, zise Erlendur şi vizualiza chipul slab şi osos al lui Rúnar. Picătura de pe vârful nasului în timp ce grebla frunzele din grădină.

— A avut nişte prieteni incredibil de influenţi la minister. De asta a rămas în poliţie. Eu am recomandat să fie dat afară. I se dăduse un avertisment.

— Îţi aminteşti în vreun fel de Kolbrún?

— Cea mai nenorocită victimă pe care am văzut-o în viaţa mea, zise Marion. Nu am apucat să o cunosc foarte bine, însă ştiu că nu ar fi putut spune niciodată o minciună în legătură cu nimic. Şi-a formulat acuzaţiile împotriva lui Holberg şi a descris tratamentul pe care l-a primit din partea lui Rúnar, după cum ştii. A fost cuvântul ei împotriva lui în cazul lui Rúnar, însă declaraţia ei a fost foarte convingătoare. El nu ar fi trebuit să o trimită acasă, cu chiloţi sau fără. Holberg o violase. Acest lucru era evident. I-am confruntat unul cu celălalt, pe Holberg şi pe Kolbrún. Şi nu a fost niciun fel de îndoială.

— I-ai confruntat unul cu altul?

— A fost o greşeală. Am crezut că lucrul acesta ar ajuta-o. Pe acea biată femeie.

— În ce fel?

— Am făcut ca asta să pară o coincidenţă sau un accident. Nu mi-am dat seama… nu ar trebui să-ţi spun asta. Ajunsesem într-un punct mort al investigaţiei. Ea a zis un lucru, iar el a zis altceva. I-am chemat pe amândoi deodată şi m-am asigurat că se vor întâlni.

— Ce s-a întâmplat?

— A devenit isterică şi a trebuit să chemăm un doctor. Nu am mai văzut niciodată ceva asemănător înainte sau de atunci încoace.

— Şi el?

— Stătea acolo pur şi simplu şi rânjea.

Erlendur tăcu pentru o clipă.

— Crezi că a fost copilul lui?

Marion ridică din umeri.

— Kolbrún a susţinut întotdeauna că a fost.

— Ţi-a spus Kolbrún vreodată despre o altă femeie pe care a violat-o Holberg?

— A mai fost una?

Erlendur repetă ceea ce-i spusese Ellidi – informaţii care schimbaseră de curând cursul întregii investigaţii. Marion Briem stătu acolo fumându-şi ţigareta, ascultându-l. Privindu-l fix pe Erlendur cu ochi mici, vioi şi pătrunzători. Acei ochi nu ratau niciodată nimic. Ei văzură un bărbat între două vârste cu linii întunecate sub ochi, o barbă de câteva zile, sprâncene stufoase care se proiectau în afară, părul lui stufos şi roşcat care era tot încâlcit, dinţi puternici care uneori se vedeau în spatele unor buze palide, o

expresie epuizată care fusese martora celor mai urâte manifestări ale mizeriei umane. Ochii lui Marion Briem arătau milă şi convingerea tristă că priveau propria lor reflecţie.

Erlendur se aflase sub îndrumarea lui Marion Briem atunci când se alăturase Departamentului de Investigare a Crimei şi tot ce învăţase în acei primi ani învăţase de la Marion. La fel ca Erlendur, Marion nu fusese niciodată ofiţer-şef şi lucrase întotdeauna la investigaţii de rutină, însă avea o experienţă enormă. O memorie infailibilă care nu se deteriorase câtuşi de puţin odată cu vârsta. Tot ce văzuse şi auzise era clasificat, înregistrat şi salvat într-un spaţiu de depozitare infinit al creierului lui Marion, apoi readus la viaţă fără cel mai mic efort atunci când era nevoie. Marion îşi putea aminti cazurile vechi în cele mai minuţioase detalii, era o fântână de înţelepciune legat de orice aspect al criminologiei islandeze. Agerime, putere de deducţie şi o minte logică.

Când lucrai cu el, Marion Briem era un pedant intolerabil, un bătrân ticălos riguros şi nesuferit, după cum i-l prezentase Evei Lind odată, când venise vorba despre el. O fisură adâncă se formase între el şi vechiul său mentor de mulţi ani şi ajunseseră în punctul în care de-abia dacă îşi adresau un cuvânt unul altuia.

Erlendur simţea că, într-un fel inexplicabil, îl dezamăgise pe Marion. Credea că lucrul acesta era din ce în ce mai evident până ce mentorul său se pensionase în cele din urmă, spre marea uşurare a lui Erlendur.

După ce Marion ieşise la pensie era ca şi cum relaţia lor se întorsese la normal. Tensiunea scăzuse şi rivalitatea dispăruse mai mult sau mai puţin.

— Din acest motiv mi-a trecut prin minte să-ţi fac o vizită neaşteptată şi să văd dacă îţi mai aminteşti de Holberg, Ellidi şi Grétar, zise Erlendur, în cele din urmă.

— Că doar nu speri să-l găseşti pe Grétar după toţi aceşti ani? spuse Marion cu un ton de uimire în glas.

Erlendur distinse o oarecare îngrijorare în privirea lui.

— Cât de departe ai ajuns cu acel caz?

— Nu am ajuns nicăieri, a fost doar o numire temporară, zise Marion.

Erlendur se înveseli pentru o clipă când crezu că simte o undă de scuză în glasul lui Marion.

— Probabil a dispărut în weekendul festivalului naţional de la Thingvellir. Am vorbit cu maică-sa şi cu prietenii lui, Ellidi şi Holberg, şi cu colegii de serviciu. Grétar lucra pentru Eimskip, ca hamal. Toată lumea a

crezut că, probabil, căzuse în mare. Dacă ar fi căzut în cală, au zis ei, nu ar fi avut cum să nu-l găsească.

— Unde se aflau Holberg şi Ellidi la momentul în care a dispărut Grétar? Îţi aminteşti?

— Ambii au spus că erau la festival şi am putut verifica acest lucru. Însă, bineînţeles, momentul exact al dispariţiei lui Grétar este nesigur. Nimeni nu îl văzuse de două săptămâni când maică-sa ne-a contactat. La ce te gândeşti? Ai o pistă nouă referitoare la Grétar?

— Nu, zise Erlendur. Nu pe el îl caut. Atât timp cât nu a apărut din neant şi l-a omorât pe vechiul său prieten, Holberg, în Nordurmýri, atunci poate să dispară pe vecie în ceea ce mă priveşte. Încerc să îmi dau seama ce fel de grup erau, Holberg, Ellidi şi Grétar.

— Erau nişte scursori. Cu toţii. L-ai cunoscut tu însuţi pe Ellidi. Nici Grétar nu era mai bun. Era mai degrabă un pămpălău. A trebuit să am de-a face cu el o dată, în legătură cu o spargere şi mi s-a părut că acela era începutul unei cariere criminale jalnice şi neînsemnate. Au lucrat împreună la Autoritatea pentru Porturi şi Faruri. Aşa s-au cunoscut. Ellidi era un sadic tâmpit. Intra în încăierări ori de câte ori avea ocazia. Ataca persoanele mai slabe. Nici nu cred că s-a schimbat. Holberg era un fel de şef de grup. Cel mai inteligent dintre ei. A scăpat basma curată în cazul lui Kolbrún. Când am început să pun întrebări despre el la momentul respectiv, oamenii erau foarte reticenţi şi refuzau să vorbească. Grétar a fost pămpălăul care s-a apropiat de ei timid, laş, însă am avut senzaţia că ascundea mai multe decât puteau percepe ochii mei.

— Rúnar şi Holberg se cunoşteau dinainte?

— Nu cred asta.

— Nu am anunţat încă acest lucru, zise Erlendur, însă am găsit un bilet aşezat deasupra cadavrului.

— Un bilet?

— Criminalul a scris „Eu sunt EL” pe o bucată de hârtie şi a lăsat-o deasupra lui Holberg.

— Eu sunt el?

— Oare nu sugerează că e o legătură între ei?

— Doar dacă nu cumva e un complex mesianic. Un maniac religios.

— Eu m-aş gândi mai degrabă la o legătură de rudenie.

— „Eu sunt EL”? Ce spune prin asta? Care e sensul?

— Aş vrea să ştiu, zise Erlendur.

Se ridică şi îşi puse pălăria, spunând că trebuie să plece acasă. Marion întrebă ce mai face Eva Lind, Erlendur spuse că îşi vedea de treburile ei şi nu mai dădu nicio explicaţie. Marion îl însoţi până la uşă şi îl conduse apoi până afară. Îşi strânseră mâinile. Când Erlendur coborî scările, Marion îl strigă.

— Erlendur! Aşteaptă un minut, Erlendur.

Erlendur se întoarse şi se uită la Marion, care stătea în pragul uşii şi văzu cum bătrâneţea îşi lăsase urmele pe acel aer de respectabilitate, cum nişte umeri lăsaţi puteau diminua demnitatea şi un chip ridat era martorul unei vieţi grele. Trecuse mult timp de când nu mai fusese în acel apartament şi se gândea, pe când stătea în fotoliu cu faţa către Marion, la felul în care timpul îşi lasă amprenta asupra oamenilor.

— Indiferent ce afli despre Holberg, nu lăsa să te afecteze prea tare, zise Marion Briem. Nu-l lăsa să omoare nicio parte din tine de care oricum nu vrei să scapi. Nu-l lăsa să câştige. Asta a fost tot.

Erlendur rămase nemişcat în ploaie, fără să ştie exact ce ar fi trebuit să însemne acest sfat. Marion Briem îi făcu semn cu capul.

— Ce spargere a fost?

— Spargere? întrebă Marion deschizând din nou uşa.

— Cea pe care Grétar a dat-o. Ce a spart?

— Un magazin foto. Avea un fel de fixaţie în legătură cu fotografiile, zise Marion Briem. Făcea fotografii.

Doi bărbaţi, ambii purtând jachete de piele şi ghete negre de piele legate cu şireturi peste gambe, ciocăniră la uşa lui Erlendur şi îl deranjară în timp ce moţăia în fotoliul lui, mai târziu, în acea seară. Erlendur venise acasă, o strigase pe Eva Lind fără să obţină niciun răspuns şi se aşezase pe bucăţile de pui care rămăseseră acolo din noaptea de dinainte, când adormise în fotoliu. Cei doi bărbaţi întrebară de Eva Lind. Erlendur nu îi mai văzuse niciodată şi nu-şi mai văzuse fiica de când îi gătise acea tocană cu carne. Expresiile lor erau pline de cruzime atunci când îl întrebară pe Erlendur unde o puteau găsi şi încercară să se uite în interiorul apartamentului fără a-l împinge şi a-l da la o parte. Erlendur îi întrebă ce treabă aveau cu fiica lui. Ei îl întrebară dacă o ascundea în apartament, perversul bătrân. Erlendur îi întrebă dacă veniseră după vreo datorie. Ei îi spuseră din nou să se ducă dracului. Erlendur le zise să o şteargă. Ei îi

spuseră să se ducă dracului. Când Erlendur era gata să închidă, unul din ei îşi vârî genunchiul prin uşa întredeschisă.

— Fiică-ta e o târfă împuţită, strigă el. Purta pantaloni de piele.

Erlendur oftă. Fusese o zi lungă şi proastă. Auzi genunchiul trosnind şi crăpând când uşa se trânti de el cu o asemenea forţă, că balamalele de sus ieşiră din tocul uşii.

20

Sigurdur Óli se întreba cum să formuleze întrebarea. Avea o listă cu numele a zece femei care locuiseră în Húsavík înainte şi după 1960, însă se mutaseră de atunci la Reykjavík. Două de pe listă erau moarte. Două nu avuseseră copii niciodată. Restul de şase deveniseră toate mame în perioada când era posibil să fi avut loc violul. Sigurdur Óli se îndrepta acum către prima femeie. Locuia în Barmahlíd. Divorţată. Avea trei fii adulţi.

Însă cum trebuia să pună întrebarea acestor femei vârstnice? „Scuzaţi-mă, doamnă, sunt de la poliţie şi am fost trimis să vă întreb dacă aţi fost vreodată violată în Húsavík când locuiaţi acolo.” Dezbătuse problema asta cu Elínborg, care avea o listă cu numele altor zece femei, însă ea nu vedea unde anume era problema.

Sigurdur Óli considera operaţiunea asta lansată de Erlendur drept una inutilă. Chiar dacă se întâmpla ca Ellidi să spună adevărul, iar momentul şi locul se potriveau şi ei găseau în cele din urmă femeia după o îndelungă căutare, ce anume garanta că ea ar dori să vorbească despre viol? Păstrase tăcerea în legătură cu acest lucru toată viaţa. De ce ar vorbi despre asta tocmai acum? Tot ce putea spune, atunci când Sigurdur Óli sau oricare dintre cei cinci detectivi care aveau aceeaşi listă aveau să-i bată la uşă, era „nu”, iar ei nu ar putea spune mai mult decât „ne pare rău că v-am deranjat”. Chiar dacă, într-adevăr, găseau femeia, nu era nicio garanţie că ea avusese un copil în urma violului.

— E o chestiune sensibilă, ar trebui să-ţi foloseşti talentul psihologic, spusese Erlendur atunci când Sigurdur Óli încercase să discute cu el această problemă. Încearcă să le intri în casă, aşază-te, acceptă o cafea, pălăvrăgeşte, bârfeşte puţin.

— Psihologie! pufni Sigurdur Óli când ieşi din maşina lui în Barmahlíd şi se gândi la partenera lui de viaţă, Bergthóra.

Nu ştia cum să folosească psihologia nici măcar în cazul ei. Se cunoscuseră în nişte circumstanţe neobişnuite cu câţiva ani înainte, atunci când Bergthóra era martoră într-un caz dificil şi după o scurtă poveste de dragoste se hotărâseră să se mute împreună. Se dovedi că se potriveau, aveau preocupări similare şi amândoi voiau să-şi facă un cămin frumos unul

altuia, cu mobilier exclusivist şi *objets d'art,* având amândoi o situaţie materială bună. Se sărutau întotdeauna când se întâlneau după o zi lungă de muncă. Îşi făceau unul altuia mici cadouri. Deschideau chiar şi o sticlă de vin. Uneori făceau dragoste imediat când se întorceau acasă de la muncă, însă în ultimul timp asta se întâmplase de puţine ori.

Momentul dificil fusese după ce ea îi dăruise o pereche de cizme finlandeze de cauciuc foarte comune, ca dar de ziua lui. El încercase să radieze de bucurie, însă expresia de dezamăgire îi rămase pe chip prea mult timp, iar ea văzuse că ceva era în neregulă. Când el îi zâmbi în cele din urmă, era ceva fals.

— Pentru că nu aveai aşa ceva, spusese ea.

— Nu am mai avut cizme de cauciuc de când aveam… zece ani, zisese el.

— Şi nu-ţi plac?

— Cred că sunt extraordinare, replicase Sigurdur Óli, ştiind că nu răspunsese la întrebare.

Şi ea o ştia.

— Nu, pe bune, adăugase el şi îşi dădea seama că îşi săpase deja groapa. E un cadou extraordinar.

— Nu-ţi plac, spusese ea morocănoasă.

— Ba sigur că-mi plac, zisese el, în continuare complet pierdut pentru că nu putea să nu se gândească la faptul că el îi dăruise de ziua ei un ceas-brăţară de treizeci de mii de coroane, îl cumpărase după ce explorase timp de o săptămână peste tot în oraş şi discutase cu ceasornicari despre mărci, despre placare cu aur, mecanisme, curele, rezistenţă la apă, Elveţia şi ceasuri cu cuc. Îşi pusese în aplicare toate talentele lui de detectiv ca să găsească ceasul potrivit, îl găsise în cele din urmă, iar ea fusese în extaz, bucuria şi încântarea ei fuseseră reale.

Apoi rămăsese în faţa ei cu zâmbetul îngheţat pe chip şi încercase să pretindă că era încântat la culme, însă pur şi simplu nu putea să o facă cu toată convingerea.

— Psihologie? pufni iar Sigurdur Óli.

Sună la sonerie în momentul în care ajunse în faţa uşii primei doamne pe care o vizita în Barmahlíd şi puse întrebarea cu cât de multă profunzime psihologică putu, însă eşua în mod lamentabil, înainte de a-şi da seama, fiind într-o stare de mare agitaţie, o întrebase pe femeia de pe palier dacă era posibil să fi fost violată.

— Despre ce dracu' vorbeşti? zise doamna, machiată excesiv, cu multe inele pe degete şi o expresie feroce care nu prea părea să se domolească. Cine eşti? Eşti vreun pervers sau ce?

— Nu sunt, vă rog să mă iertaţi, zise Sigurdur Óli şi coborî scările într-o fracţiune de secundă.

Elínborg avu mai mult noroc, din moment ce era cu mintea la treaba ei şi nu-i era jenă să stea la palavre cu oamenii pentru a le câştiga încrederea. Specialitatea ei era gătitul, era o gospodină competentă şi extrem de interesată de ce făcea şi nu avea probleme în a găsi subiecte de discuţie. Dacă se ivea ocazia, ar fi întrebat ce era acea aromă minunată care venea din bucătărie şi chiar şi cei care nu trăiseră cu altceva în afară de floricele de porumb în ultima săptămână aveau să o poftească cu drag înăuntru.

Stătea în camera de zi a unui apartament aflat la subsol în Breidholt şi acceptase o ceaşcă de cafea de la o doamnă din Húsavík, văduvă de mulţi ani deja, şi mamă a doi copii adulţi. Numele ei era Sigurlaug şi era ultima de pe lista lui Elínborg. Îi venise uşor să formuleze întrebarea delicată şi le rugase pe cele cu care vorbise să o contacteze dacă auzeau ceva în cercul lor, bârfe din Húsavík dacă altceva mai bun nu era.

—… şi de aceea căutăm o femeie de vârsta dumneavoastră, din Húsavík, care e posibil să-l fi cunoscut pe Holberg în acea perioadă şi chiar să fi avut ceva probleme cu el.

— Nu-mi amintesc de cineva pe nume Holberg din Húsavík, zise femeia. La ce fel de probleme vă referiţi?

— Holberg a stat în Húsavík o scurtă perioadă de timp, zise Elínborg. Deci nu e neapărat necesar să vă amintiţi ceva în legătură cu el. Nu a locuit niciodată aici. Şi e vorba despre o agresiune fizică. Ştim că a atacat o femeie din oraş cu câteva decenii înainte şi încercăm să o localizăm.

— Chestiunea asta trebuie să se afle în rapoartele poliţiei.

— Agresiunea nu a fost raportată niciodată.

— Ce fel de agresiune?

— Viol.

Femeia duse instinctiv mâna la gură şi făcu ochii cât cepele.

— Doamne-Dumnezeule! zise ea. Nu ştiu nimic în legătură cu asta. Viol! Doamne! Nu am auzit niciodată de nimic de genul ăsta.

— Nu, se pare că a fost un secret bine păstrat, zise Elínborg.

Evită cu multă abilitate să răspundă la întrebările femeii care voia să cunoască detaliile şi spuse că fuseseră mai degrabă nişte anchete preliminarii şi nimic altceva decât nişte zvonuri.

— Mă întrebam, zise ea apoi, dacă ştiţi pe cineva care e posibil să cunoască această chestiune.

Femeia dădu numele altor două prietene din Húsavík şi zise că ele nu ratau niciodată nicio bârfă. Elínborg notă numele respective, mai zăbovi ceva vreme pentru a nu fi nepoliticoasă şi apoi plecă.

Erlendur avea o tăietură pe frunte peste care pusese un plasture. Unul din vizitatorii lui din noaptea trecută fusese scos din circulaţie, după ce Erlendur îl izbi cu uşa în genunchi, trimiţându-l la podea. Celălalt rămăsese zgâindu-se uluit la tratamentul primit de tovarăşul lui până ce ultimul lucru pe care îl ştiu fu că Erlendur se repezea la el pe palier şi îl împingea, fără să se clintească măcar o clipă, cu spatele pe scări. Reuşise să apuce balustrada şi să evite astfel să cadă pe spate până jos. Nu-i trecuse prin minte să se năpustească la Erlendur care stătea în capul scărilor, cu fruntea umflată şi plină de vânătăi; se uită o clipă la tovarăşul său care zăcea întins pe podea şi urla de durere, apoi din nou la Erlendur, şi hotărî să şteargă putina. Nu avea mai mult de douăzeci de ani.

Erlendur telefona la salvare şi, în timp ce aştepta să vină, află ce voiau bărbaţii aceia de la Eva Lind. Bărbatul şovăi la început, însă în momentul în care Erlendur se oferi să se uite la genunchiul lui deveni imediat mai vorbăreţ. Erau recuperatori. Eva Lind datora atât bani, cât şi droguri unui bărbat despre care Erlendur nu mai auzise niciodată.

Erlendur nu dădu nimănui explicaţii în legătură cu plasturele când se duse a doua zi la lucru şi nimeni nu îndrăzni să-l întrebe despre asta. Uşa aproape că-l dărâmase când ricoşase din piciorul recuperatorului şi îl lovise în cap. Fruntea îl durea încă, era neliniştit în legătură cu Eva Lind şi nu reuşise să doarmă prea mult în acea noapte, moţăise în fotoliu din când în când sperând ca fiica lui să se întoarcă înainte ca situaţia să-i scape în totalitate de sub control. Rămase în birou destul timp ca să afle că Grétar avusese o soră şi că mama lui era încă în viaţă şi stătea la azilul pentru bătrâni din Grund.

După cum îi spusese lui Marion Briem, nu îl căuta pe Grétar mai mult decât pe fata pierdută din Gardabaer, însă nu credea că ar fi rău să ştie mai multe despre el. Grétar fusese la petrecere în noaptea în care Kolbrún fusese

violată. Poate păstrase o amintire în legătură cu acea noapte, un amănunt răzleţ pe care îl putea scoate la iveală. Nu se aştepta să descopere nimic nou în legătură cu dispariţia lui, în ceea ce-l privea pe el, Grétar se putea odihni în pace, însă era interesat de persoane dispărute de mult timp. În spatele fiecărei dispariţii era o poveste de groază, însă în mintea lui era şi ceva contrariant în legătură cu oamenii care dispăreau fără urmă şi fără ca nimeni să ştie de ce.

Mama lui Grétar avea nouăzeci de ani şi era oarbă. Erlendur vorbi puţin cu directorul instituţiei respective, care cu greu îşi putea lua ochii de la fruntea lui, şi îi spuse că Theodóra era una dintre cele mai bătrâne şi mai vechi rezidente de acolo, o membră perfectă a comunităţii din toate punctele de vedere, iubită şi admirată de personal şi de toată lumea.

Erlendur fu poftit să o vadă pe Theodóra şi îi fu prezentat. Bătrâna stătea într-un scaun cu rotile, îmbrăcată cu un capot şi învelită cu o pătură de lână, părul ei lung şi cenuşiu atârna pe spatele scaunului cu rotile, trupul îi era cocârjat, mâinile osoase şi chipul plăcut. Erau puţine obiecte personale acolo. O fotografie înrămată a lui John F. Kennedy stătea agăţată deasupra patului. Erlendur se aşeză într-un fotoliu în faţa ei, privi în ochii care nu mai puteau vedea şi zise că voia să vorbească cu ea despre Grétar. Auzul ei părea să fie bun şi mintea ascuţită. Nu arătă nici urmă de surprindere, ci ajunse direct la subiect. Erlendur îşi putea da seama că ea era din Skagafjördur. Vorbea cu un puternic accent nordic.

— Grétar al meu nu a fost un copil perfect, zise ea. Ca să vă spun adevărul, a fost un nenorocit. Nu ştiu de unde a moştenit asta. Un nenorocit de doi bani. Umbla cu alţi nenorociţi, pierde-vară, lepădături cei mai mulţi dintre ei. L-aţi găsit?

— Nu, zise Erlendur. Unul dintre prietenii lui a fost omorât de curând. Holberg. Poate aţi auzit despre asta.

— Nu ştiam. A fost lichidat, spuneţi?

Erlendur fu amuzat şi pentru prima oară după mult timp găsi un motiv să zâmbească.

— Acasă la el. Obişnuiau să lucreze împreună pe vremuri, Holberg şi fiul dumneavoastră. La Autoritatea pentru Porturi şi Faruri.

— L-am văzut pe Grétar pentru ultima oară, şi pe atunci aveam încă o vedere bună, când a venit acasă în aceeaşi vară cu festivalul naţional şi mi-a furat nişte bani din geantă şi nişte argintărie. Nu am aflat de asta decât după

ce plecase, iar banii dispăruseră. Şi apoi a dispărut şi Grétar. De parcă fusese şi el răpit. Ştiţi cine l-a răpit?

— Nu, zise Erlendur. Ştiţi ce punea la cale înainte de a dispărea? Cu cine ţinea legătura?

— N-am idee, spuse bătrâna. Nu am ştiut niciodată ce punea Grétar la cale. V-am spus asta la momentul respectiv.

— Ştiaţi că făcea fotografii?

— Da. Făcea fotografii. Făcea mereu fotografii. Nu ştiu de ce. Mi-a spus odată că fotografiile sunt oglinda timpului, însă nu aveam nici cea mai mică idee despre ce vorbea.

— Nu era oare o chestie puţin cam pretenţioasă pentru Grétar?

— Nu l-am auzit niciodată vorbind astfel.

— Ultima lui adresă a fost pe Bergstadastraeti, unde a închiriat o cameră. Ştiţi ce s-a întâmplat cu bunurile lui, cu camera foto şi cu filmele, ştiţi asta?

— Poate ştie Klara, zise Theodóra. Fiica mea. Ea a făcut curat în camera lui. A aruncat tot gunoiul ăla, cred.

Erlendur se ridică, iar ea îi urmă mişcarea cu capul. El îi mulţumi, îi spuse că îi fusese de foarte mare ajutor şi vru să o laude pentru cât de bine arăta şi pentru cât de lucidă îi era mintea, însă nu o făcu. Nu voia să o trateze de sus. Privi la peretele de deasupra patului ei, la fotografia lui Kennedy şi nu se putu abţine să nu o întrebe.

— De ce aveţi o fotografie de-a lui Kennedy deasupra patului? zise el, privind în ochii ei lipsiţi de expresie.

— Oh, oftă Theodóra, eram atât de îndrăgostită de el atunci când trăia.

21

Trupurile zăceau unul lângă altul pe lespezile reci de la morga din Barónsstígur. Erlendur încercă să nu se gândească la felul cum îi adusese împreună pe tatăl şi pe fiica lui. Fusese deja făcută o autopsie şi nişte teste pe trupul lui Holberg, însă aşteptau analizele suplimentare care să confirme nişte afecţiuni genetice şi înrudirea lui cu Audur. Erlendur observă că degetele cadavrului erau negre. I se luaseră amprentele. Trupul lui Audur zăcea înfăşurat într-o pânză albă pe o masă lângă Holberg. Era încă neatinsă.

Erlendur nu-l cunoştea pe patolog şi îl văzuse de puţine ori. Acesta era înalt, cu nişte mâini mari. Purta mănuşi subţiri de plastic, un şorţ alb legat la spate peste un halat verde şi pantaloni verzi din acelaşi material. Avea o mască de tifon peste gură, o bonetă albastră din plastic pe cap şi pantofi-sport albi.

Erlendur fusese destul de des la morgă înainte şi se simţea la fel de rău şi acum. Mirosul de moarte îi umplea simţurile şi i se impregna în haine, mirosul de formol, agenţi sterilizatori şi duhoarea oribilă de trupuri moarte care fuseseră deschise. Lămpi fluorescente puternice erau suspendate din tavan, aruncând o lumină albă şi pură în camera fără ferestre. Pe podea erau lespezi albe şi mari şi pereţii erau parţial acoperiţi cu faianţă, jumătatea de sus era dată cu o vopsea albă plastifiată. Lipite de pereţi stăteau mese cu microscoape şi alt echipament ştiinţific. Pe pereţi erau multe dulapuri, unele cu uşi de sticlă, dezvăluind instrumente şi borcane care depăşeau puterea de înţelegere a lui Erlendur.

Cu toate astea, înţelegea rolul scalpelelor, al cleştilor şi fierăstraielor care erau aşezate pe un rând îngrijit pe o masă lungă de instrumente.

Erlendur observă un cartonaş îmbibat cu parfum ce atârna de o lampă fluorescentă deasupra uneia din cele două mese de lucru. Avea imprimat pe el o fată în bikini roşii alergând de-a lungul unei plaje cu nisip alb. Pe una din mese era şi un casetofon şi mai multe casete lângă el. Se auzea muzică clasică. Mahler, gândi Erlendur. Prânzul patologului se afla pe o masă lângă unul dintre microscoape.

— A încetat să mai emane miros cu mult timp în urmă, însă corpul ei e încă în formă, zise patologul şi privi către Erlendur, care stătea lângă uşă de parcă se întreba dacă să intre sau nu în camera luminoasă plină de moarte şi descompunere.

— Poftim? zise Erlendur, incapabil să-şi ia ochii de la grămada de pânză albă.

Era un ton de anticipaţie voioasă în vocea patologului, pe care nu o putea înţelege.

— Mă refer la fata în bikini, zise patologul încuviinţând din cap către cartonaşul mirositor. Trebuie să cumpăr unul nou. Probabil că nu te obişnuieşti niciodată cu mirosul. Intră, te rog. Nu-ţi fie teamă. E doar carne.

Flutură bisturiul pe deasupra trupului lui Holberg.

— Nu e suflet, nu e viaţă, doar o carcasă de carne. Crezi în fantome?

— Poftim? zise Erlendur din nou.

— Crezi că sufletele lor ne privesc? Crezi că zboară prin cameră pe aici sau crezi că şi-au găsit lăcaşul într-un alt trup? Că s-au reîncarnat. Crezi în viaţa de după moarte?

— Nu, nu cred, replică Erlendur.

— Bărbatul ăsta a murit după ce a fost lovit cu putere în cap, lovitură care i-a perforat scalpul, i-a zdrobit cutia craniană şi i-a străpuns creierul. Mie mi se pare că persoana care l-a lovit a stat în faţa lui. Şi e posibil chiar să se fi privit în ochi. Atacatorul e probabil dreptaci, rana e pe partea stângă. Şi e într-o formă fizică bună, vreun tânăr sau de vârstă medie cel mult, nu prea cred că e femeie, doar dacă nu cumva a făcut ceva muncă fizică. Lovitura l-a omorât aproape instantaneu. Probabil că a văzut tunelul şi luminile strălucitoare.

— E mai probabil să o fi apucat pe cealaltă rută, zise Erlendur.

— Bun. Intestinele sunt aproape goale, resturi de ouă şi cafea, rectul e plin. Suferea, dacă acesta nu e un cuvânt prea tare, de constipaţie. Nu e un lucru neobişnuit la vârsta asta. Înţeleg că nu a reclamat nimeni trupul, deci am cerut permisiunea de a fi folosit în scopuri didactice. Ce părere ai de asta?

— Deci e mai folositor mort decât viu?

Patologul se uită la Erlendur, se duse până la masă, luă o bucată roşie de carne de pe o tăviţă de metal şi o ţinu într-o mână.

— Eu nu-mi pot da seama dacă oamenii au fost buni sau răi, zise el. Aceasta ar putea cu uşurinţă să fie inima unui sfânt. Ceea ce trebuie să

aflăm, dacă înţeleg bine, este dacă pompa sânge rău.

Erlendur se uită plin de uimire la patologul care ţinea inima lui Holberg şi o examina. Îl privi cum manevrează muşchiul mort de parcă nimic nu putea fi mai natural pe lumea asta.

— E o inimă puternică, vorbi mai departe patologul. Ar mai fi putut să pompeze câţiva ani buni, ar fi putut să-l ducă pe proprietarul ei la peste o sută de ani.

Patologul puse inima înapoi pe tăviţa de metal.

— E ceva destul de interesant în legătură cu acest Holberg, deşi nu l-am examinat în mod special în acest sens. Probabil că vrei să fac acest lucru. Are diverse simptome moderate ale unei anumite boli. Am găsit o mică tumoră pe creier, o tumoră benignă care i-ar fi dat ceva bătăi de cap, şi e şi un *café au lait* pe piele, mai ales aici, sub braţe.

— *Café au lait?* zise Erlendur.

— *Café au lait* se numeşte în textele de specialitate. Seamănă cu nişte pete de cafea. Ştii ceva în legătură cu asta?

— Chiar nimic.

— Voi găsi fără îndoială mai multe simptome atunci când mă voi uita mai îndeaproape la el.

— S-a vorbit despre acest *café au lait* şi în privinţa fetei. A dezvoltat o tumoră pe creier. Malignă. Ştiţi ce este această afecţiune?

— Vorbim despre o afecţiune genetică?

— Nu ştiu.

Patologul se duse la masa pe care zăcea Audur.

— Ai auzit povestea despre Einstein? întrebă el.

— Einstein? zise Erlendur.

— Albert Einstein.

— Ce poveste?

— O poveste ciudată. Adevărată. Thomas Harvey? Nu ai auzit de el? Era un patolog.

— Nu.

— Era de gardă atunci când a murit Einstein, continuă patologul. Un tip ciudat. A făcut autopsia, însă pentru că era Einstein nu a rezistat şi i-a deschis capul şi s-a uitat la creier. Şi a făcut mai mult decât atât. A furat creierul lui Einstein.

Erlendur nu zise nimic. Nu putea pricepe ce voia să spună patologul.

— L-a luat acasă la el. Impulsul acela ciudat de a aduna lucrurile pe care le au unii oameni, mai ales atunci când e vorba de oameni celebri. Harvey şi-a pierdut slujba când a fost descoperit furtul şi de-a lungul anilor a devenit o figură misterioasă, o legendă chiar. Tot felul de poveşti au circulat despre el. A ţinut întotdeauna creierul la el acasă. Nu ştiu cum a reuşit să facă asta. Rudele lui Einstein au încercat mereu să recupereze creierul de la el, însă în zadar. În cele din urmă, la bătrâneţe, s-a împăcat cu rudele şi a decis să le returneze creierul. L-a pus în portbagajul maşinii şi a condus de-a lungul Americii până la nepotul lui Einstein în California.

— E adevărată chestia asta?

— Adevărată ca lumina zilei.

— Şi de ce îmi spui asta? întrebă Erlendur.

Patologul ridică cearşaful de pe trupul copilei şi privi sub el.

— Îi lipseşte creierul, zise el, şi expresia de nonşalanţă îi dispăru de pe chip.

— Ce?

— Creierul, zise patologul, nu e acolo unde ar trebui să fie.

22

Erlendur nu înţelese imediat ce spusese patologul şi se uită la el de parcă nu îl auzise. Nu putea pricepe ce spunea acesta. Se uită câteva clipe la trupul neînsufleţit, apoi ridică repede privirea când văzu un os de la o mânuţă ieşind de sub cearşaf. Nu credea că poate face faţă priveliştii a ceea ce zăcea dedesubt. Nu voia să ştie cum arătau rămăşiţele pământeşti ale fetei. Nu voia ca imaginea aceea să-i apară de fiecare dată când se gândea la ea.

— A mai fost deschisă şi înainte, zise patologul.

— Şi îi lipseşte creierul? mormăi Erlendur.

— S-a mai făcut o autopsie înainte.

— Da, la spitalul din Keflavík.

— Când a murit?

— În 1968, zise Erlendur.

— Şi, dacă înţeleg corect, Holberg i-a fost tată, însă părinţii nu locuiau împreună?

— Fata o avea doar pe maică-sa.

— S-a obţinut permisiunea ca organele ei să fie folosite în scopuri de cercetare? continuă patologul. Ştii ceva despre acest lucru? Mama şi-a dat acordul?

— Nu ar fi făcut acest lucru, zise Erlendur.

— Ar fi putut fi luat fără acordul ei. Cine s-a ocupat de ea când a murit? Cine a fost doctorul ei?

Erlendur îl numi pe Frank. Patologul rămase tăcut câteva clipe.

— Nu pot spune că sunt în totalitate nefamiliarizat cu astfel de incidente. Rudele sunt uneori întrebate dacă organele pot fi scoase în scopuri de cercetare. Totul în numele ştiinţei, bineînţeles. Avem nevoie de asta. Şi în scopuri didactice. Cunosc situaţii când, dacă nu există nicio rudă apropiată, anumite organe sunt scoase pentru cercetare înainte ca trupul să fie înhumat, însă nu cunosc multe cazuri de organe furate pe faţă după ce rudele au fost consultate.

— Cum e posibil să lipsească tocmai creierul? continuă Erlendur să întrebe.

— Capul a fost tăiat în jumătate şi s-a scos întreg.

— Nu, vreau să spun…

— O treabă curată, continuă patologul. Făcută de o persoană calificată. Tai prin măduva spinării, prin spatele gâtului şi scoţi creierul.

— Ştiu că a fost studiat în legătură cu tumora, zise Erlendur. Vrei să spui că nu a mai fost pus înapoi?

— Asta e o explicaţie, spuse patologul, acoperind cadavrul. Dacă au scos creierul pentru studiu nu prea ar fi putut să-l returneze la timp pentru înmormântare. Trebuie aranjat.

— Aranjat?

— Ca să poţi lucra mai bine cu el. Se face ca brânza. Creierul are nevoie de ceva timp pentru a fi aranjat.

— Şi nu ar fi fost suficient doar dacă luau mostre?

— Nu ştiu, zise patologul. Tot ceea ce ştiu e că nu e la locul lui, ceea ce face dificilă determinarea cauzei morţii. Poate ne putem da seama după testele ADN de pe oase. Chestia asta ne-ar putea spune ceva.

Privirea de uimire de pe chipul lui Frank era de netăgăduit în momentul în care deschise uşa şi îl văzu pe Erlendur din nou pe scări într-o aversă torenţială.

— Am exhumat fata, zise Erlendur fără niciun preambul, şi îi lipseşte creierul. Ştii ceva în legătură cu asta?

— Aţi exhumat fata? Creierul? făcu doctorul şi îl pofti pe Erlendur în biroul său. Cum adică lipseşte creierul?

— Ăsta e adevărul. Creierul a fost scos. Probabil pentru a-l studia în legătură cu cauza morţii, însă nu a mai fost returnat. Tu ai fost doctorul ei. Ştii ce s-a întâmplat? Ştii ceva în legătură cu chestiunea asta?

— Am fost medicul ei specialist, după cum cred că ţi-am explicat ultima oară când ai venit. A fost sub supravegherea spitalului din Keflavík şi a doctorilor de acolo.

— Persoana care a efectuat autopsia e moartă. Ni s-a dat o copie după raportul patologului, care este foarte scurt şi menţionează doar o tumoră pe creier. Dacă a făcut mai multe studii, nu e nicio înregistrare a acestora. Nu ar fi fost suficient să ia doar nişte mostre? E nevoie să scoată tot creierul?

Doctorul ridică din umeri.

— Nu ştiu.

Ezită pentru o clipă.

— Lipsesc mai multe organe? întrebă el.
— Mai multe organe?
— Nu a mai fost atins nimic altceva?
— Cred că nu. Patologul nu a pomenit nimic. Unde vrei să baţi?
Frank se uită la Erlendur, gânditor.
— Nu mă aştept ca tu să fi auzit pomenindu-se despre Oraşul Borcanelor, nu-i aşa?
— Ce Oraş al Borcanelor?
— Cred că acum e închis, însă nu de prea mult timp. Camera era numită aşa. Oraşul Borcanelor.
— Ce cameră?
— Cea de deasupra morgii din Barónsstígur. Acolo unde ţineau ei organele.
— Continuă.
— Erau ţinute în formol în borcane de sticlă. Tot felul de organe care erau trimise acolo de la spitale. În scopuri didactice. Pentru facultatea de medicină. Erau ţinute într-o cameră pe care studenţii de la medicină o numeau Oraşul Borcanelor. Păstrau intestine. Inimi, ficaţi şi membre. Şi creier.
— De la spitale?
— Oamenii mor în spitale. Sunt autopsiaţi. Organele sunt examinate. Nu sunt întotdeauna returnate, unele sunt păstrate în scopuri didactice. La un moment dat, organele erau păstrate în Oraşul Borcanelor.
— De ce îmi spui asta?
— Nu e obligatoriu ca acel creier să se fi pierdut definitiv. E posibil să fie încă păstrat în vreun Oraş al Borcanelor pe undeva. Mostrele care sunt păstrate în scopuri didactice sunt toate îndosariate şi clasificate, de exemplu. Dacă vrei să localizezi creierul există şansa ca încă să o mai poţi face.
— Nu am mai auzit despre asta înainte. Organele sunt scoase fără acord sau se obţine consimţământul rudelor… care e aranjamentul?
Doctorul ridică din umeri.
— Ca să-ţi spun adevărul, nu ştiu. Depinde. Organele sunt extrem de importante în învăţământul medical. Toate spitalele universitare au colecţii mari de organe. Am auzit chiar că unii doctori, cercetătorii medicali, au propriile lor colecţii particulare, însă nu pot dovedi acest lucru.
— Colecţionari de organe?

— Există astfel de oameni.

— Ce s-a întâmplat cu acest… Oraş al Borcanelor? Dacă nu mai este?

— Nu ştiu.

— Deci crezi că acolo ar fi putut ajunge creierul? Păstrat în formol?

— Destul de uşor. De ce ai exhumat-o pe fată?

— Poate a fost o greşeală, oftă Erlendur. Poate întregul caz e o mare greşeală.

23

Elínborg o localizase pe Klara, sora lui Grétar. Căutarea ei pentru a găsi cealaltă victimă a lui Holberg, femeia din Húsavík, aşa cum o numea Erlendur, nu produsese niciun rezultat. Toate femeile pe care le abordase avuseseră aceeaşi reacţie: surprindere enormă şi sinceră urmată de un asemenea interes plin de zel, încât Elínborg trebuise să se folosească de fiece tertip cunoscut pentru ca nu cumva să dea în vileag vreun detaliu al cazului. Ştia că, indiferent cât de mult ea şi ceilalţi poliţişti, care o căutau pe femeie, subliniau că era un caz delicat şi care nu trebuia discutat cu nimeni, acest lucru nu ar împiedica ca bârfa să se răspândească şi să capete proporţii până la căderea serii.

Klara o întâmpină pe Elínborg în uşa apartamentului ei îngrijit din cartierul Seljahverfi al suburbiei Breidholt. Era o femeie suplă de vreo cincizeci de ani, cu părul negru, îmbrăcată cu jeanşi şi un pulover albastru. Fuma o ţigară.

— Aţi vorbit cu mama? zise ea când Elínborg se prezentă şi Klara o invită să poftească înăuntru, cu un aer prietenos şi interesat.

— Acela a fost Erlendur, zise Elínborg, care lucrează cu mine.

— Mama mi-a zis că domul acela nu se simţea foarte bine, zise Klara, luând-o în faţa lui Elínborg către camera de zi şi invitând-o să se aşeze. Ea face întotdeauna remarci pe care nu le poţi înţelege.

Elínborg nu-i răspunse.

— Azi nu mă duc la lucru, zise femeia ca şi cum ar fi vrut să explice de ce se afla acasă în mijlocul zilei, fumând ţigări.

Adăugă că lucra la o agenţie de turism. Soţul ei era la lucru, cei doi copii părăsiseră cuibul; fiica studia medicina, zise ea cu mândrie. De-abia dacă stinse ţigara înainte de a scoate alta şi a o aprinde. Elínborg tuşi politicos, însă Klara nu păru să priceapă aluzia.

— Am citit despre Holberg în ziare, zise Klara ca şi cum ar fi vrut să se oprească de la a bate câmpii. Mama a zis că bărbatul a întrebat despre Grétar. Eram fraţi pe jumătate. Mama a uitat să-i spună asta. Am avut aceeaşi mamă. Taţii noştri sunt amândoi morţi de mult timp.

— Nu am ştiut asta, zise Elínborg.

— Locuia într-o văgăună împuţită. L-aţi găsit?

Klara se uită la Elínborg şi trase cu poftă fumul în plămâni.

— Nu l-am găsit, răspunse Elínborg, şi nu cred că îl căutăm pe el în mod special.

Tuşi din nou, politicos.

— E mai mult de un sfert de secol de când a dispărut, aşa că…

— Nu am idee ce s-a întâmplat, o întrerupse Klara, expirând un nor gros de fum. Nu ţineam legătura prea des. Era ceva mai mare decât mine, un egoist şi o adevărată belea, de fapt. Nu puteai niciodată să scoţi o vorbă de la el, o înjura pe mama şi fura de la amândouă dacă avea ocazia. Apoi a plecat de acasă.

— Deci nu l-aţi cunoscut pe Holberg? întrebă Elínborg.

— Nu.

— Sau pe Ellidi? adăugă ea.

— Cine e Ellidi?

— Nu mai contează.

— Nu ştiam cu cine umbla Grétar. Când a dispărut, cineva pe nume Marion m-a contactat şi m-a dus acolo unde locuia. Era o văgăună împuţită. Un miros dezgustător în cameră şi podeaua acoperită cu mizerie, ciozvârte de oaie pe jumătate mâncate şi piureul de napi cu care obişnuia să se hrănească.

— Marion? întrebă Elínborg.

Nu lucra în Departamentul de Investigare a Crimei de atâta timp ca să cunoască numele respectiv.

— Da, acesta era numele.

— Vă amintiţi să fi găsit un aparat foto printre obiectele personale ale fratelui dumneavoastră?

— Ăla era singurul lucru întreg din cameră. L-am luat, însă nu l-am folosit niciodată. Poliţia a crezut că era furat, iar eu nu sunt de acord cu asemenea lucruri. Îl ţin jos într-o boxă la subsol. Vreţi să-l vedeţi? Aţi venit în legătură cu aparatul foto?

— Mă pot uita la el? întrebă Elínborg.

Klara se ridică în picioare. O rugă pe Elínborg să aştepte câteva clipe şi se duse în bucătărie pentru a aduce nişte chei prinse pe un inel. Merseră pe un coridor şi coborâră la subsol. Klara deschise uşa care ducea către camerele de depozitare, aprinse lumina, se duse la una din uşi şi o deschise. Înăuntru erau îngrămădite pretutindeni tot felul de vechituri, scaune de

birou şi saci de dormit, echipament de schi şi de camping. Elínborg observă un dispozitiv albastru pentru masajul picioarelor şi un aparat pentru sifoane.

— L-am pus într-o cutie aici, zise Klara croindu-şi drum pe lângă vechituri, până la jumătatea camerei de depozitare.

Se aplecă şi luă o mică cutie maro din carton.

— Am pus toate chestiile lui Grétar în asta. Nu avea nimic în afară de aparatul ăla foto.

Ea deschise cutia şi era gata să o golească în momentul în care Elínborg o opri.

— Nu scoateţi nimic din cutie, zise ea şi întinse mâinile să o ia. Nu se ştie niciodată ce semnificaţie ar putea avea conţinutul pentru noi, adăugă în loc de explicaţie.

Klara îi înmâna cutia cu o expresie pe jumătate ofensată, iar Elínborg o deschise. Conţinea trei thrillere broşate şi jerpelite, un briceag, câteva monede şi un aparat foto – un Kodak Instamatic de buzunar de care Elínborg îşi amintea că fusese un cadou foarte popular de Crăciun şi de Confirmare cu mulţi ani în urmă. Nu era o avuţie remarcabilă pentru cineva pasionat de fotografie, însă fără îndoială slujea scopului său. Nu vedea niciun film în cutie. Erlendur îi ceruse să verifice mai ales dacă Grétar lăsase vreun film foto. Ea scoase o batistă, întoarse aparatul şi văzu că în el era un film. În cutie nu erau fotografii.

— Apoi mai sunt tot felul de tăviţe şi soluţii aici, zise Klara şi arătă în interiorul camerei de depozitare. Cred că developa fotografiile chiar el. E şi nişte hârtie fotografică. Probabil că nu mai e de niciun folos acum, nu-i aşa?

— Ar trebui să iau şi asta, zise Elínborg şi Klara începu să scotocească din nou printre vechituri.

— Ştiţi cumva dacă păstra rolele de film sau aţi văzut vreunul la el acasă? întrebă Elínborg.

— Nu, niciunul, zise Klara în timp ce se apleca după tăviţe.

— Ştiţi unde le-ar fi putut ţine?

— Nu.

— Şi care era treaba asta cu fotografia?

— Păi, îi plăcea, cred, zise Klara.

— Mă refer la subiecte: aţi văzut vreuna dintre aceste fotografii?

— Nu, nu mi-a arătat niciodată niciuna. După cum am mai spus, nu prea ţineam legătura unul cu altul. Nu ştiu unde îi sunt fotografiile. Grétar era un trântor nenorocit, zise ea, nesigură dacă nu cumva se repeta, apoi

ridică din umeri de parcă se hotărâse că nu poţi spune un lucru bun de prea multe ori.

— Aş dori să iau această cutie cu mine, spuse Elínborg. Sper că e în regulă. O să v-o returnez în foarte scurt timp.

— Ce se întâmplă? întrebă Klara, pentru prima dată arătând un interes faţă de investigaţia întreprinsă de poliţie şi faţă de întrebările referitoare la fratele ei. Ştiţi unde e Grétar?

— Nu, accentuă Elínborg, încercând să risipească orice urmă de îndoială. Nu a apărut nimic nou. Absolut nimic.

Cele două femei care erau cu Kolbrún în noaptea în care Holberg o atacase erau menţionate în documentele investigaţiei întreprinse de poliţie. Erlendur lansase operaţiunea de căutare a lor şi se dovedi că ambele erau din Keflavík, însă niciuna dintre ele nu mai locuia acolo.

Una din ele se măritase cu un american de la baza NATO la scurt timp după incident şi acum trăia în SUA, iar cealaltă se mutase din Keflavík la Stykkishólmur cinci ani mai târziu. Era încă înregistrată ca locuind acolo. Erlendur se întrebă dacă ar trebui să-şi petreacă toată ziua făcând o excursie în vest la Stykkishólmur sau mai bine să-i telefoneze sperând ca lucrul acesta să fie suficient.

Engleza lui Erlendur era proastă, aşa că îi ceru lui Sigurdur Óli să o localizeze pe femeia din America. El vorbi cu soţul acesteia. Aceasta murise cu cincisprezece ani mai înainte. De cancer. Femeia era înmormântată în America.

Erlendur sună la Stykkishólmur şi nu întâmpină nicio dificultate în a o contacta pe cea de-a doua femeie. Mai întâi îi telefonă acasă şi i se spuse că era la serviciu. Era asistentă la spitalul de acolo.

Femeia ascultă întrebările lui Erlendur, însă îi spuse că din nefericire nu-l putea ajuta. Nu putuse să ajute poliţia nici la momentul respectiv şi nimic nu se schimbase de atunci.

— Holberg a fost omorât, zise Erlendur, şi credem că asasinarea lui ar putea avea legătură chiar cu acel incident.

— Am văzut asta la ştiri, spuse vocea de la telefon. Numele femeii era Agnes şi Erlendur încercă să o vizualizeze după timbrul vocii. La început îşi închipui o femeie eficientă şi hotărâtă pe la vreo şaizeci de ani, supraponderală pentru că răsufla greu. Apoi îi auzi tuşea tabagică şi Agnes căpătă o imagine diferită în mintea lui, deveni slabă ca un ţâr, cu pielea

galbenă şi ridată. Tuşea cu un sunet neplăcut şi ca din mormânt, la intervale regulate.

— Vă amintiţi de acea noapte din Keflavík? întrebă Erlendur.

— M-am dus acasă înaintea lor, zise Agnes.

— Erau trei bărbaţi cu dumneavoastră.

— M-am dus acasă cu un bărbat pe nume Grétar. I-am spus lucrul acesta poliţiei atunci. Găsesc că asta e destul de stânjenitor pentru a discuta despre el.

— E o noutate pentru mine că v-aţi dus acasă cu Grétar, zise Erlendur, răsfoind rapoartele pe care le avea în faţă.

— Am menţionat asta când mi-au pus aceeaşi întrebare cu mulţi ani în urmă.

Ea tuşi iar, însă încercă să-l scutească pe Erlendur de zgomotele guturale.

— Mă scuzaţi. Nu am reuşit niciodată să renunţ la afurisitele astea de ţigări. Era cam ratat. Grétar ăla. După aceea, nu l-am mai văzut niciodată.

— De unde vă cunoşteaţi, dumneavoastră şi Kolbrún?

— Am lucrat împreună. Asta a fost înainte ca eu să fac şcoala de asistente. Lucram într-un magazin din Keflavík care s-a închis cu mulţi ani în urmă. Aceea a fost prima şi ultima oară când am ieşit undeva împreună. E de înţeles.

— Aţi crezut-o pe Kolbrún atunci când a vorbit despre viol?

— Am auzit despre acest lucru abia după ce poliţia a apărut pe neaşteptate la mine acasă şi a început să îmi pună întrebări despre acea noapte. Nu m-am gândit deloc că ar fi minţit. Kolbrún era foarte respectabilă. Extrem de corectă în legătură cu tot ce făcea, cu toate că probabil era puţin cam plăpândă. Delicată şi bolnăvicioasă. Nu era un caracter puternic. Poate spun ceva îngrozitor, însă nu era genul care să iubească distracţia, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Nu prea era multă acţiune în jurul ei.

Agnes se opri din vorbit şi Erlendur o aşteptă să reînceapă.

— Nu-i plăcea să iasă în oraş şi chiar a trebuit să trag de ea ca să vină în oraş cu mine şi cu prietena mea, Helga, în seara aceea. Helga s-a mutat în America, însă a decedat cu mulţi ani în urmă, poate ştiţi asta. Kolbrún era atât de rezervată şi cam singuratică, iar eu am vrut să fac ceva pentru ea. A fost de acord să meargă la dans cu noi, apoi a venit cu noi la Helga acasă, însă a vrut să plece acasă la scurt timp după aceea. Am plecat înaintea ei,

aşa că nu prea ştiu ce s-a întâmplat acolo. Ea nu şi-a făcut apariţia luni la muncă şi îmi amintesc că i-am telefonat, însă nu a răspuns. Câteva zile mai târziu a venit poliţia să întrebe despre Kolbrún. Nu am ştiut ce să cred. Nu observasem nimic în legătură cu Holberg care să fi fost anormal în vreun fel. Era destul de fermecător, dacă îmi amintesc bine. Am fost foarte surprinsă când poliţia a început să vorbească despre viol.

— Se pare că făcea impresie bună, zise Erlendur. Un bărbat cu succes la femei, cred că aşa mi-a fost descris.

— Îmi amintesc că venise la magazin.

— El? Holberg?

— Da, Holberg. Cred că de asta au stat cu noi în noaptea aia. A zis că era contabil şi că stătea în Reykjavík, însă asta a fost doar o minciună, nu-i aşa?

— Lucrau cu toţii la Autoritatea pentru Porturi şi Faruri. Ce fel de magazin era?

— Un butic. Vindeam haine pentru doamne. Şi lenjerie intimă.

— Şi el a venit la magazin?

— Da. Cu o zi înainte. Vineri. A trebuit să trec prin toate aceste lucruri la momentul respectiv şi încă îmi amintesc bine. A zis că voia să cumpere un cadou pentru soţia lui. L-am servit şi când ne-am întâlnit la dans el s-a comportat de parcă ne-am fi cunoscut de când lumea.

— Aţi avut vreun contact cu Kolbrún după incident? Aţi vorbit cu ea despre ce s-a întâmplat?

— Nu s-a mai întors niciodată la magazin, după cum am spus, şi am aflat ce se întâmplase abia după ce poliţia a început să mă chestioneze. Nu o cunoşteam atât de bine. Am încercat să-i telefonez de câteva ori când nu a venit la lucru şi o dată m-am dus acolo unde stătea, însă nu am găsit-o acasă. Nu am vrut să intervin prea mult. Aşa era ea. Misterioasă. Apoi sora ei a venit şi a zis că îşi dăduse demisia. Am auzit că a murit la câţiva ani după aceea. Eu deja mă mutasem aici la Stykkishólmur. A fost sinucidere? Asta e ceea ce am auzit.

— A murit, zise Erlendur, şi îi mulţumi lui Agnes politicos pentru că vorbise cu el.

Gândurile lui se întoarseră către un bărbat pe nume Sveinn despre care citea. Supravieţuise unei furtuni în Mosfellsheidi. Suferinţa şi moartea tovarăşilor săi păreau să aibă un efect minim asupra lui Sveinn. Era cel mai

bine echipat dintre călători şi singurul care ajunsese teafăr şi nevătămat, într-un loc civilizat, iar primul lucru pe care îl făcuse după ce îl îndrumaseră către cea mai apropiată fermă din câmpie fusese să-şi pună patinele şi să se distreze pe lacul din apropiere.

În acelaşi timp, tovarăşii lui mureau îngheţaţi, pe câmp.

După aceea, nu a mai fost numit altfel decât „Sveinn cel fără suflet”.

24

Căutarea femeii din Húsavík nu dusese încă nicăieri în momentul în care, către seară, Sigurdur Óli şi Elínborg se aşezară în biroul lui Erlendur pentru a discuta înainte de a se duce acasă. Sigurdur Óli zise că nu era surprins şi că în felul acesta nu o vor găsi niciodată pe femeie. Când Erlendur întrebă cu iritare dacă ştia o metodă mai bună, el scutură din cap.

— Nu am senzaţia că îl căutăm pe asasinul lui Holberg, zise Elínborg, uitându-se fix la Erlendur. E ca şi cum am căuta ceva complet diferit şi nu ştiu sigur care e acel lucru. În primul rând, ai exhumat trupul unei fetiţe, nu am idee de ce anume ai făcut asta. Ai început să cauţi un bărbat care lipseşte de o generaţie şi care nu văd ce ar putea avea de-a face cu cazul. Nu cred că ridicăm întrebarea evidentă, şi anume: ori criminalul era cineva apropiat lui Holberg, ori un străin, cineva care a pătruns prin efracţie cu intenţia de a-l jefui. Personal, cred că aceasta este explicaţia cea mai plauzibilă. Cred că trebuie să progresăm în căutarea acelei persoane. Vreun drogat. Jacheta verde de armată. Nu am făcut mare lucru în legătură cu asta.

— Poate e cineva plătit pentru serviciile sale, zise Sigurdur Óli. Cu toată acea pornografie din calculatorul lui există o şansă destul de mare să fi plătit pe cineva pentru servicii sexuale.

Erlendur înghiţi critica în tăcere şi privi în poală. Ştia că majoritatea lucrurilor pe care Elínborg le spusese erau adevărate. Poate judecata lui fusese deformată de faptul că-şi făcea griji în privinţa Evei Lind. Nu ştia unde era, nu ştia în ce stare se afla, era vânată de oameni care doreau să-i facă rău, iar el nu o putea proteja. Nu le spusese nici lui Sigurdur Óli şi nici lui Elínborg ce aflase de la patolog.

— Avem biletul, zise el. Nu e o coincidenţă că l-am găsit împreună cu cadavrul.

Uşa se deschise brusc şi şeful de la medicină legală băgă capul înăuntru.

— Plec, zise el. Voiam doar să vă spun că încă se examinează aparatul foto şi că or să vă sune de îndată ce află ceva demn de raportat.

Închise uşa în urma lui fără să-şi ia la revedere.

— Poate nu putem vedea pădurea din cauza copacilor, zise Erlendur. Poate e o soluţie extrem de simplă. Poate a fost vreun nebun. Însă, şi cred că tocmai acesta e cazul, poate criminalul are nişte rădăcini mult mai adânci decât ne dăm seama noi. Poate nu e nimic simplu. Pesemne că explicaţia zace în caracterul lui Holberg şi în ce a făcut el în trecut.

Erlendur făcu o pauză.

— Şi biletul, adăugă el. „Eu sunt EL." Ce vrei să faci cu asta?

— Ar putea fi de la vreun „prieten", zise Sigurdur Óli, punând ghilimelele cu ajutorul degeţelelor. Sau vreun coleg de serviciu. Nu ne-am concentrat prea mult în acea zonă. Ca să vă spun adevărul, nu ştiu unde trebuie să ne ducă această căutare a unei bătrâne. Nu am nici cea mai vagă idee cum să le întreb dacă au fost violate fără a fi lovit peste cap cu un făcăleţ.

— Şi oare nu a mai spus Ellidi minciuna asta şi altă dată în viaţa lui? zise Elínborg. Oare nu tocmai asta vrea, să îşi bată joc de noi? V-aţi gândit la asta?

— Ei haide, spuse Erlendur, de parcă nu mai voia să asculte cicăleala asta. Ancheta ne-a condus pe calea asta. Ar fi greşit din partea noastră să nu investigăm indiciile pe care le obţinem, de oriunde ar veni. Ştiu că asasinii islandezi nu sunt sofisticaţi, însă e ceva în treaba asta care nu se leagă, dacă vreţi să puneţi chestia asta doar pe seama coincidenţei. Nu cred că e un act de brutalitate nebunească.

Telefonul de pe biroul lui Erlendur sună. El răspunse, ascultă puţin, apoi încuviinţă şi mulţumi înainte de a pune receptorul în furcă. Bănuiala îi fusese confirmată.

— Cei de la medicină legală, zise el privindu-i pe Elínborg şi pe Sigurdur Óli. Aparatul foto al lui Grétar a fost folosit pentru a face fotografia mormântului lui Audur. Am făcut o fotografie folosindu-i aparatul şi a apărut acelaşi tip de zgârieturi. Deci, cel puţin acum ştiu că există o foarte mare posibilitate ca Grétar să fi făcut fotografia. Probabil a mai folosit şi altcineva aparatul, însă alternativa e mai puţin probabilă.

— Şi ce ne spune chestia asta? întrebă Sigurdur Óli, privind la ceas.

O invitase pe Bergthóra în oraş la masă în acea seară şi intenţiona să se revanşeze pentru stângăcia făcută de ziua lui.

— De exemplu, ne spune că Grétar ştia că Audur era fiica lui Holberg. Nu mulţi au ştiut asta. Şi ne spune că Grétar a văzut un anumit motiv: a) pentru a localiza mormântul şi b) pentru a-i face o fotografie. A făcut-o

pentru că i-a cerut-o Holberg? A făcut-o pentru a-l necăji? Oare dispariţia lui Grétar are legătură cu fotografia? Şi dacă da, cum anume? Ce voia Grétar să facă cu poza? De ce o găsim ascunsă în biroul lui Holberg? Ce fel de persoană face poze mormintelor de copii?

Elínborg şi Sigurdur Óli îl priviră pe Erlendur punând aceste întrebări. Observară cum vocea i se transformă aproape în şoaptă şi văzură că nu mai vorbea cu ei, ci dispăruse undeva în interiorul său, pustiu şi îndepărtat. Îşi puse mâinile pe piept şi instinctiv şi-l mângâie, aparent fără să-şi dea seama ce făcea. Se uitară unul la altul, însă nu îndrăzniră să-l întrebe nimic.

— Ce fel de persoană face poze mormintelor de copii? zise Erlendur iar.

Mai târziu în acea seară, Erlendur îl găsi pe bărbatul care trimisese recuperatorii pe urmele Evei Lind. Primise informaţii de la narcotice, care aveau un dosar destul de gros despre el, şi află că frecventa o cârciumă cu numele de Napoleon, undeva în centrul oraşului. Erlendur se duse acolo şi se aşeză în faţa bărbatului respectiv. Numele lui era Eddi şi părea să aibă în jur de patruzeci de ani, era dolofan şi chel. Puţinii dinţi rămaşi erau îngălbeniţi.

— Te aşteptai ca Eva să aibă parte de un tratament special pentru că eşti poliţai? zise Eddi când Erlendur se aşeză la masa lui.

Păru să ştie imediat cine era Erlendur, cu toate că nu se mai întâlniseră niciodată. Erlendur avea sentimentul că îl aştepta.

— Ai găsit-o? întrebă Erlendur şi se uită în jurul său în camera întunecată la puţinii nefericiţi care stăteau la mese şi aveau gesturi şi expresii de duri.

Brusc, numele cârciumii căpătă semnificaţie în mintea lui.

— Înţelegi că-i sunt prieten, zise Eddi. Îi dau ceea ce vrea. Uneori mă plăteşte. Alteori îi ia prea mult ca să facă asta. Tipul cu genunchiul îţi trimite complimente.

— A ciripit.

— E dificil să găseşti nişte oameni ca lumea, zise Eddi, arătând în jurul său în încăpere.

— Cât?

— De la Eva? Două sute de mii. Şi nu-mi datorează doar mie.

— Facem un târg?

— Cum vrei.

Erlendur scoase douăzeci de mii de coroane, luate de la bancomat în drum spre locul acela, şi le puse pe masă. Eddi luă banii, îi numără cu atenţie şi îi puse în buzunar.

— O să-ţi mai dau după o săptămână şi ceva.

— E super.

Eddi se uită la Erlendur cu o privire scrutătoare.

— Credeam că o să mă înjuri, zise el.

— De ce? întrebă Erlendur.

— Ştiu unde e, spuse Eddi, însă nu vei putea niciodată să o salvezi pe Eva.

Erlendur localiză casa. Fusese în genul ăsta de casă şi altă dată cu aceeaşi treabă. Eva Lind stătea pe o saltea în acea cocioabă înconjurată de alte persoane. Unele erau de vârsta ei, altele mult mai în vârstă. Casa era deschisă şi singurul obstacol era un bărbat, pe care Erlendur îl aprecie ca având în jur de douăzeci de ani şi care îl întâmpină în pragul uşii agitându-şi braţele. Erlendur îl lipi de perete şi îl scoase afară. Un bec atârna din tavanul uneia dintre camere. Se aplecă deasupra Evei şi încercă să o trezească. Respiraţia îi era regulată şi normală, inima îi bătea ceva mai repede. O scutură şi o lovi uşor peste obraz şi curând Eva deschise ochii.

— Bunicule, zise ea, şi ochii i se închiseră iar.

O ridică şi o cără afară din cameră, având grijă să nu calce pe celelalte trupuri nemişcate ce zăceau pe podea. Nu-şi putea da seama dacă oamenii aceia erau treji sau adormiţi. Eva deschise ochii iar.

— Ea e aici, şopti, însă Erlendur nu ştia despre ce vorbeşte şi continuă să meargă cu Eva până la maşină.

Cu cât o scotea mai repede de acolo cu atât mai bine. O aşeză în picioare pentru a deschide portiera maşinii, iar ea se sprijini de el.

— Ai găsit-o? îl întrebă.

— Pe cine? Despre ce vorbeşti?

O aşeză pe locul din faţă, îi puse centura, el se aşeză pe locul şoferului şi se pregătea să pornească maşina.

— E cu tine? întrebă Eva Lind fără să deschidă ochii.

— Cine, la naiba? strigă Erlendur.

— Mireasa, zise Eva Lind. Gagica din Gardabaer. Eram aşezată lângă ea.

25

Erlendur fu în cele din urmă trezit de sunetul telefonului, îi răsună în cap până ce deschise ochii şi se uită peste tot în jurul său. Adormise în fotoliu, în camera de zi. Haina şi pălăria lui zăceau pe sofa. În apartament era întuneric. Se ridică încet în picioare şi se întrebă dacă putea purta aceleaşi haine încă o zi. Nu-şi amintea când îşi scosese hainele ultima oară. Se uită în dormitor înainte de a răspunde la telefon şi văzu că cele două fete stăteau în pat, acolo unde le aşezase el cu o noapte înainte. Trase uşa.

— Amprentele de pe aparatul de fotografiat se potrivesc cu cele de pe fotografie, zise Sigurdur Óli când Erlendur răspunse în cele din urmă.

Trebui să repete propoziţia de două ori, înainte ca Erlendur să-şi dea seama despre ce anume vorbea.

— Te referi la amprentele lui Grétar?

— Da, la ale lui Grétar.

— Erau şi amprentele lui Holberg pe fotografie? zise Erlendur. Ce dracu puneau la cale?

— Mi se fâlfâie, zise Sigurdur Óli.

— Poftim?

— Nimic. Deci Grétar a făcut poza. Puteam presupune asta. I-a arătat-o lui Holberg sau Holberg a găsit-o pe undeva. Vom continua azi să o căutăm pe femeia din Húsavík, nu-i aşa? întrebă Sigurdur Óli. Nu ai nicio pistă nouă?

— Ba da, zise Erlendur. Şi nu.

— Sunt în drum spre Grafarvogur. Aproape am terminat cu femeile din Reykjavík. Trimitem pe cineva până la Húsavík când terminăm aici?

— Da, spuse Erlendur şi închise telefonul.

Eva Lind era în bucătărie. Fusese trezită de sunetul telefonului. Era îmbrăcată încă, la fel ca şi fata din Gardabaer. Erlendur se întorsese în cocioabă, o cărase afară şi pe ea şi le adusese pe amândouă în apartamentul lui.

Eva Lind se duse la toaletă fără să spună un cuvânt şi Erlendur o auzi vărsând violent. Se duse în bucătărie şi făcu o cafea tare, singura soluţie pe care o cunoştea într-o astfel de situaţie, se aşeză la masa din bucătărie şi

aşteptă ca fiica lui să iasă din baie. Trecu ceva vreme, umplu două căni. Eva Lind ieşi în cele din urmă din baie. Îşi ştersese faţa. Erlendur se gândi că arăta îngrozitor. Trupul ei era atât de costeliv, că de-abia stătea în picioare.

— Ştiam că se droga uneori, zise Eva Lind cu o voce răguşită când se aşeză lângă Erlendur, însă am cunoscut-o din pură întâmplare.

— Ce ţi s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

Fata se uită la tatăl ei.

— Încerc, zise ea, însă e greu.

— Au venit doi tipi aici şi au întrebat de tine. Ce guri spurcate aveau. I-am dat unuia, Eddi, nişte bani pe care i-i datorai. El mi-a spus unde era cocioaba aia.

— Eddi e în regulă.

— Ai de gând să continui să încerci?

— Ar trebui să renunţ?

Eva Lind se uită în podea.

— Nu ştiu.

— Sunt atât de speriată că am stricat totul.

— Poate că încerci intenţionat.

Eva Lind ridică privirea către tatăl ei.

— Eşti al dracului de patetic, zise ea.

— Eu!

— Da, tu.

— Ce ar trebui să gândesc? Spune-mi! strigă Erlendur. Cum poţi să te autocompătimeşti la nesfârşit? Ce ratată nenorocită poţi fi uneori! Chiar te simţi atât de bine în compania pe care o ai că nu te poţi gândi că există ceva mai bun pentru tine? Ce drept ai tu să-ţi baţi joc de viaţa ta în felul ăsta? Tu chiar crezi că lucrurile care ţi se întâmplă sunt atât de îngrozitoare? Investighez moartea unei fete care nu a ajuns nici măcar la vârsta de cinci ani. S-a îmbolnăvit şi a murit. Ceva ce nimeni nu înţelege a distrus-o şi a omorât-o. Sicriul ei era mai mic de un metru. Auzi ce-ţi spun? Ce drept ai tu să trăieşti? Spune-mi asta!

Erlendur ţipa. Se ridică şi bătu în masa de bucătărie cu o asemenea forţă, încât cănile începură să sară în sus şi când văzu asta, ridică una şi o trânti de peretele din spatele Evei Lind. Furia lui răbufni şi pentru o clipă îşi pierdu controlul. Răsturnă masa, răsturnă cu mâna tot ce găsi pe suprafeţele din bucătărie, vase şi pahare se izbiră de pereţi şi de podea. Eva Lind

rămase nemişcată în scaunul ei, îl urmări pe taică-său cum devine violent şi ochii i se umplură de lacrimi.

În cele din urmă furia lui Erlendur se domoli, se întoarse către Eva Lind şi văzu că umerii îi tremurau şi că îşi ascundea faţa în mâini. Se uită la fiica lui, la părul ei murdar, la braţele ei subţiri, la încheieturile ei puţin mai groase decât degetele lui, la trupul ei slab şi tremurător. Era în picioarele goale şi avea mizerie sub unghiile de la picioare. Se duse până la ea şi încercă să-i ia mâinile de pe faţă, însă ea nu-l lăsă. Voia să-i ceară iertare. Voia să o ia în braţe. Nu făcu nici una, nici alta.

În loc de asta, se aşeză pe podea lângă ea. Telefonul sună, însă el nu răspunse. Cealaltă fată nu se vedea în dormitor. Telefonul încetă să mai sune şi apartamentul rămase iar în tăcere. Singurul sunet era cel făcut de Eva Lind, care suspina. Erlendur ştia că nu era un tată model şi că discursul pe care îl ţinuse ar fi putut cu uşurinţă să-i fie adresat lui. Probabil îşi vorbea în egală măsură lui însuşi şi era în egală măsură mânios pe el şi pe Eva Lind. Un psiholog ar spune că îşi revărsase mânia pe fată. Însă poate ceea ce spusese chiar avusese, într-un fel, efect. Nu o mai văzuse pe Eva Lind plângând. De când era copil. O părăsise atunci când ea avea doar doi ani.

În cele din urmă, Eva Lind îşi luă mâinile de pe faţă, îşi trase nasul şi se şterse la ochi.

— A fost tatăl ei, zise ea.

— Tatăl ei? întrebă Erlendur.

— Monstrul, răspunse Eva Lind. „E un monstru. Ce am făcut?” Tatăl ei era. A început să o atingă după ce i-au crescut sânii şi a mers din ce în ce mai departe. Nu a putut să-şi ţină mâinile acasă nici măcar la propria ei nuntă. A dus-o într-o parte goală a casei. I-a spus că arăta atât de sexy în rochia ei de mireasă, încât nu s-a putut controla. Nu suporta gândul ca ea să-l părăsească. A început să i-o pună. Ea s-a speriat de moarte.

— Ce oameni! gemu Erlendur.

— Ştiam că se droga uneori. M-a rugat să-i fac rost şi înainte. S-a panicat de tot şi s-a dus la Eddi. De atunci zace în cocioaba aia.

Eva Lind se opri.

— Cred că maică-sa ştia despre asta, continuă ea. A ştiut tot timpul. Nu a făcut nimic. Casa era prea luxoasă. Mult prea multe maşini.

— Fata vrea să se ducă la poliţie?

— Aoleu!

— Ce?

— Să treacă prin mizeria asta pentru o condamnare cu suspendare pe trei luni? Şi asta dacă o crede cineva! Haida-de!

— Ce are de gând să facă?

— O să se întoarcă la tip. La soţul ei. Cred că ţine la el.

— S-a învinuit atunci, nu-i aşa?

— Nu ştie ce să creadă.

— Pentru că a scris „Ce am făcut?” A luat vina asupra ei.

— Nu mă surprinde că e puţin ţicnită.

— Se pare că întotdeauna perverşii sunt cei mai fericiţi dintre toţi. Zâmbesc la lume de parcă nu a fost niciodată nimic putred în conştiinţele lor nenorocite.

— Să nu-mi mai vorbeşti aşa, zise Eva Lind. Să nu-mi mai vorbeşti niciodată aşa.

— Le datorezi mai multor tipi bani în afară de Eddi? întrebă Erlendur.

— Câtorva. Însă Eddi e problema principală.

Telefonul sună iar. Fata din dormitor se foi în pat şi se ridică în capul oaselor, privind în jur, apoi se dădu jos din pat.

Erlendur se întrebă dacă să catadicsească să răspundă. Dacă să catadicsească să se ducă la lucru. Dacă ar trebui să-şi petreacă ziua cu Eva Lind. Să-i ţină companie, poate să o facă să se ducă la doctor cu el şi să se uite la embrion, dacă poţi numi aşa acel lucru. Să afle dacă totul era în regulă. Să stea lângă ea.

Însă telefonul refuză să se oprească din sunat. Fata venise pe coridor şi se uita peste tot în jurul ei într-o stare de confuzie vădită. Strigă şi întrebă dacă era cineva în apartament. Eva Lind îi strigă că se aflau în bucătărie. Erlendur se ridică în picioare, o întâmpină pe fată în pragul uşii de la bucătărie şi o salută. Nu primi niciun răspuns. Amândouă dormiseră îmbrăcate, la fel ca Erlendur. Fata se uită în jurul ei în bucătăria pe care Erlendur o distrusese şi îi aruncă o privire piezişă.

Erlendur răspunse în cele din urmă la telefon.

— A ce mirosea în apartamentul lui Holberg? Lui Erlendur îi luă ceva vreme ca să-şi dea seama că era vocea lui Marion Briem.

— A ce mirosea? repetă Erlendur.

— Cum era mirosul din apartamentul lui? repetă Marion Briem.

— Era un fel de duhoare împuţită de subsol, zise Erlendur. Miros de umezeală. O putoare. Nu ştiu. Ca de cal?

— Nu, nu ca de cal, zise Marion Briem. Citeam despre Nordurmýri. Am vorbit cu un prieten instalator de-al meu şi mi-a făcut cunoştinţă cu un alt instalator. Am vorbit cu o mulţime de instalatori.

— De ce cu instalatori?

— Foarte interesantă, toată treaba. Nu mi-ai spus despre amprentele de pe poză.

Era o undă de acuzare în vocea lui Marion.

— Nu, zise Erlendur. Nu a venit vorba de asta.

— Am auzit despre Grétar şi Holberg. Grétar ştia că era fiica lui Holberg. Poate ştia şi altceva.

Erlendur rămase tăcut.

— Ce vrei să spui? întrebă el în cele din urmă.

— Ştii care e cel mai important lucru în legătură cu Nordurmýri? întrebă Marion Briem.

— Nu, răspunse Erlendur, venindu-i greu să urmeze şirul gândurilor lui Marion.

— E atât de evident că l-am ratat la acel moment.

— Care este?

Marion făcu o pauză pentru câteva clipe ca pentru a da o greutate suplimentară cuvintelor sale.

— Nordurmýri. Mlaştina din nord.

— Aşa, şi?

— Casele au fost construite pe teren mlăştinos.

26

Sigurdur Óli fu surprins că femeia care răspunse la uşă ştia despre ce era vorba înainte ca el să apuce să-i explice. Stătea pe o altă scară, de data asta într-un bloc de apartamente de trei etaje din Grafarvogur. De-abia dacă se prezentase şi începuse să-şi explice prezenţa acolo, că femeia îl invită să intre, adăugând că îl aştepta.

Era dimineaţa devreme. Afară era înnorat şi burniţa fin, iar întunericul de toamnă se revărsa peste oraş de parcă ar fi confirmat că foarte curând va veni iarna, se va întuneca şi mai mult şi va fi mai frig. La radio, oamenii o descriseseră ca fiind cea mai îngrozitoare perioadă ploioasă de decenii întregi.

Femeia se oferi să-i ia haina. Sigurdur Óli i-o înmână, iar ea o agăţă în cuier. Un bărbat de o vârstă similară cu a femeii ieşi din chicinetă şi îl întâmpină cu o strângere de mână. Amândoi aveau în jur de şaptezeci de ani şi purtau acelaşi fel de trening şi şosete albe, de parcă erau pe cale să se ducă să facă jogging. Îi întrerupsese în timpul cafelei de dimineaţă.

Apartamentul era foarte mic, însă eficient mobilat, cu o baie mică, o chicinetă, o cameră de zi şi un dormitor spaţios. În interiorul apartamentului era o căldură înăbuşitoare. Sigurdur Óli acceptă oferta unei cafele şi ceru şi un pahar cu apă. Gâtlejul i se uscase instantaneu. Schimbară câteva cuvinte despre vreme, până ce Sigurdur Óli deveni nerăbdător.

— Se pare că mă aşteptaţi, zise el, sorbindu-şi cafeaua.

Era apoasă şi avea un gust scârbos.

— Ei bine, nimeni nu vorbeşte despre altceva în afară de acea biată femeie pe care o căutaţi, zise ea.

Sigurdur Óli se uită la ea cu o privire lipsită de expresie.

— Toată lumea din Húsavík, continuă femeia, de parcă nu ar fi trebuit să explice ceva atât de evident. Nu am mai vorbit despre nimic altceva de când aţi început să o căutaţi. Avem un club foarte mare pentru cei din Húsavík, aici în oraş. Sunt sigură că toată lumea ştie că o căutaţi pe acea femeie.

— Deci se vorbeşte în oraş? o întrebă Sigurdur Óli.

— Trei dintre prietenele mele din nord, care acum locuiesc aici, mi-au telefonat azi-noapte şi în dimineaţa asta am primit un telefon din Húsavík. Bârfesc despre asta tot timpul.

— Şi aţi ajuns la vreo concluzie?

— Nu prea, zise ea şi se uită la soţul ei. Ce se spune că i-ar fi făcut acel bărbat?

Femeia nu încercă să-şi ascundă curiozitatea. Nici că-şi băga nasul unde nu-i fierbea oala. Sigurdur Óli era dezgustat de cât de nerăbdătoare era ea să afle detaliile şi, instinctiv, încercă să fie precaut.

— E vorba de un act de violenţă, zise el. Căutăm victima, dar probabil ştiţi asta deja.

— Oh, da. Dar de ce? Ce i-a făcut? Şi de ce abia acum? Eu cred sau noi credem, spuse ea, uitându-se la soţul ei, care stătea tăcut şi urmărea discuţia, că e atât de ciudat că lucrul acesta a căpătat importanţă după toţi aceşti ani. Am auzit că a fost violată. Asta a fost?

— Din nefericire, nu pot divulga niciun detaliu în legătură cu ancheta, zise Sigurdur Óli. Şi poate nu contează. Nu cred că ar trebui să faceţi prea mare tam-tam în legătură cu asta. Atunci când vorbiţi cu alte persoane, vreau să spun. E ceva ce-mi puteţi spune care ar putea fi folositor poliţiei?

Cei doi se uitară unul la altul.

— Să facem prea mare tam-tam în legătură cu asta? zise ea, surprinsă. Nu facem mare tam-tam în legătură cu asta. Crezi că facem mare tam-tam în legătură cu asta, Eyvi?

Se uită la soţul ei, care părea că nu ştie ce să răspundă.

— Haide, răspunde-mi! spuse ea pe un ton ascuţit şi el tresări.

— Nu, nu aş spune asta, nu e corect.

Telefonul mobil al lui Sigurdur Óli sună. Nu îl ţinea liber în buzunar ca Erlendur, ci într-o husă elegantă ataşată la cureaua de la pantalonii lui bine călcaţi. Sigurdur Óli rugă cuplul să-l scuze, se ridică în picioare şi răspunse la telefon. Era Erlendur.

— Te poţi întâlni cu mine în apartamentul lui Holberg? întrebă el.

— Ce se întâmplă? zise Sigurdur Óli.

— Trebuie să facem mai multe săpături, răspunse Erlendur şi închise.

Când Sigurdur Óli ajunse cu maşina în Nordurmýri, Erlendur şi Elínborg erau deja acolo. Erlendur stătea în pragul uşii care ducea la subsol, fumând o ţigară. Elínborg era în interiorul apartamentului. După câte vedea

Sigurdur Óli, ea adulmeca prin jur, scotea capul afară şi adulmeca, expirând şi apoi încercând în altă parte. El se uită la Erlendur, care ridică din umeri, îşi aruncă ţigara în grădină şi intrară împreună în apartament.

— Ce fel de miros crezi că e aici? îl întrebă Erlendur pe Sigurdur Óli, şi Sigurdur Óli începu să adulmece aerul la fel ca Elínborg.

Merseră din cameră în cameră cu nasurile în aer, cu excepţia lui Erlendur, care avea un simţ olfactiv destul de slab după atâţia ani de fumat.

— Când am intrat prima oară aici, zise Elínborg, am crezut că trebuie să locuiască crescători de cai în această clădire sau în acest apartament. Mirosul îmi amintea de cai, de cizme de călărie, de şei sau de genul ăsta de lucruri. De balegă de cal. De grajduri, pe bune. Era acelaşi miros ca în primul apartament pe care soţul meu şi cu mine l-am cumpărat. Însă nici acolo nu locuiau iubitori de cai. Era o combinaţie de mizerie şi umiditate crescută. Caloriferele curgeau pe covor şi parchet de ani de zile şi nimeni nu le reparase. Transformaserăm, de asemenea, şi baia de serviciu, însă instalatorii o făcuseră atât de prost, doar îndesaseră paie în gaură şi puseseră un strat subţire de ciment peste ea. Deci mirosea întotdeauna a canal, miros care venea prin acea reparaţie prost făcută.

— Şi ce înseamnă asta? întrebă Erlendur.

— Cred că e acelaşi miros, doar că aici e mai rău. Umiditate crescută, mizerie şi şobolani de canal.

— M-am întâlnit cu Marion Briem, zise Erlendur, fără să fie sigur dacă ei cunoşteau numele respectiv. Evident că Marion a citit despre Nordurmýri şi a ajuns la concluzia că e important faptul că aici a fost o mlaştină.

Elínborg şi Sigurdur Óli schimbară priviri.

— Nordurmýri era pe vremuri un sătuc distinct în mijlocul Reykjavíkului, continuă Erlendur. Casele au fost construite imediat după război. Islanda a devenit republică şi străzile au fost numite după eroii de saga, Gunnarsbraut, Skeggjagata şi aşa mai departe. Era o adunătură mare de populaţie pe aici, de la persoane destul de înstărite, chiar bogate, şi până la cei care de-abia dacă aveau un bănuţ pe numele lor, aşa că aceia au închiriat apartamente la subsol, ieftine cum e acesta. Mulţi oameni în vârstă ca Holberg locuiesc în Nordurmýri, cu toate că majoritatea sunt mai civilizaţi decât a fost el, şi mulţi dintre ei locuiesc în exact acest tip de apartament la subsol. Marion mi-a spus toate astea.

Erlendur făcu o pauză.

— Un alt aspect legat de Nordurmýri este acest tip de apartament la subsol. Iniţial nu au existat niciun fel de apartamente la subsol, proprietarii le-au transformat, au adăugat bucătării şi pereţi, au făcut camere, le-au făcut locuibile. Înainte, aceste subsoluri erau locul unde se făcea toată treaba din gospodărie. Cum le zicea Marion? Case autonome. Ştiţi ce e asta?

Amândoi scuturară din capete.

— Sunteţi prea tineri, bineînţeles, zise Erlendur, conştient că îl vor urî pentru că spusese asta. În astfel de subsoluri erau camerele fetelor. Erau servitoare în casele celor mai înstăriţi. Aveau camere în hrube ca asta. Era şi o spălătorie, o cameră unde se făceau caltaboşii, spre exemplu, şi alte feluri de mâncare, camere de depozitare, o baie şi aşa mai departe.

— Să nu uităm că e o mlaştină, remarcă Sigurdur Óli sarcastic.

— Încerci să ne spui ceva important? întrebă Elínborg.

— Sub aceste subsoluri sunt fundaţii…, zise Erlendur.

— Chestia asta e destul de neobişnuită, îi spuse Sigurdur Óli lui Elínborg.

—… exact la fel ca sub alte case, continuă Erlendur, fără să lase ca zeflemeaua lui Sigurdur Óli să-l deranjeze. Dacă vorbeşti cu un instalator, aşa cum a făcut Marion Briem…

— Ce mai e şi rahatul ăsta cu Marion Briem? zise Sigurdur Óli.

—… vei descoperi că au fost des chemaţi în Nordurmýri pentru a se ocupa de o problemă care poate apărea după ani, după zeci de ani de la construirea pe teren mlăştinos. Se întâmplă în unele locuri, însă în altele nu. Poţi vedea acest lucru pe partea exterioară a unor case. Multe dintre ele sunt acoperite cu piatră de râu şi poţi vedea unde se sfârşeşte piatra de râu şi peretele neacoperit al casei care începe la parter. O fâşie de unul sau doi metri. Ideea e că şi parterul se afundă în interior.

Erlendur observă că ei încetaseră să mai râdă.

— În domeniul imobiliar se numeşte o eroare ascunsă şi e greu să ştii cum să rezolvi genul ăsta de problemă. Când casele se afundă, asta pune presiune în ţevile de scurgere, care se sparg şi încep să curgă sub podea. Înainte de a-ţi da seama, tragi apa de la toaletă chiar sub fundaţie. Acest lucru se poate întâmpla timp de ani de zile, pentru că mirosul nu trece prin ciment, însă se formează zone cu mucegai pentru că evacuarea apei calde în multe case e conectată la ţevile de scurgere – apa se revarsă în subsol atunci când ţeava se sparge, se face cald şi aburul ajunge la suprafaţă. Parchetul se deformează.

Erlendur avea deja atenţia lor deplină.

— Şi Marion ţi-a spus toate astea? întrebă Sigurdur Óli.

— Pentru a face reparaţia trebuie să spargi podeaua, continuă Erlendur, şi să cobori în fundaţie pentru a repara ţeava. Instalatorii i-au spus lui Marion că, uneori, când au perforat podeaua au dat de o gaură. Pardoseala este foarte subţire în unele locuri şi dedesubt e o pungă de aer. Parterul se prăbuşeşte cu o jumătate de metru, poate chiar cu un metru. Toate astea din cauza mlaştinii.

Sigurdur Óli şi Elínborg se uitară unul la altul.

— Deci sub podeaua de aici e o gaură? întrebă Elínborg, încercând podeaua cu piciorul.

Erlendur zâmbi.

— Marion chiar a reuşit să găsească un instalator care a venit în această casă în acelaşi an cu festivalul naţional. Toată lumea îşi aminteşte acel an şi instalatorul şi-a amintit în mod clar că a venit aici din cauza umezelii din pardoseală.

— Ce încerci să ne spui? întrebă Sigurdur Óli.

— Instalatorul a spart podeaua aici. Pardoseala nu e foarte groasă. Dedesubt sunt multe găuri, în multe locuri. Instalatorul îşi aminteşte de treaba asta atât de clar pentru că a fost şocat că Holberg nu a mai vrut să-l lase să-şi termine treaba.

— Cum asta?

— A spart podeaua şi a reparat ţeava, apoi Holberg l-a dat afară şi a zis că o să termine singur. Şi aşa a făcut.

Ei rămaseră în tăcere, până ce Sigurdur Óli nu mai putu rezista tentaţiei.

— Marion Briem? zise el. Marion Briem!

Pronunţă numele iar şi iar, ca şi cum s-ar fi străduit să-l înţeleagă. Erlendur avea dreptate. Era prea tânăr ca să-şi amintească de Marion din poliţie. Repetă numele de parcă acesta ar fi fost un fel de enigmă, apoi se opri brusc, privi gânditor şi în cele din urmă întrebă:

— Ia stai puţin. Cine e acest Marion? Şi ce fel de nume mai e şi ăsta? E bărbat sau femeie?

Sigurdur Óli îi aruncă lui Erlendur o privire întrebătoare.

— Uneori mă întreb şi eu acest lucru, replică Erlendur şi îşi scoase telefonul mobil.

27

Cei de la medicină legală începură prin a îndepărta pardoseala în fiecare cameră a apartamentului, în bucătărie, în baie şi în pivniţă. Durase o zi întreagă pentru a se obţine permisiunea necesară pentru această operaţiune. Erlendur îşi argumentase cazul la o şedinţă avută cu comisarul poliţiei, care fusese de acord, deşi fără prea mare tragere de inimă, că existau suficiente suspiciuni pentru a justifica spargerea podelei din apartamentul lui Holberg. Chestiunea a fost accelerată deoarece asasinatul fusese comis în clădirea respectivă.

Erlendur prezentă excavaţia ca având legătură cu căutarea asasinului lui Holberg; sugerase că Grétar putea foarte bine să fie în viaţă şi se putea presupune că el ar fi putut fi asasinul. Poliţia ar avea un avantaj dublu în urma săpăturilor respective. Dacă bănuiala lui Marion Briem era una corectă, acest lucru l-ar elimina pe Grétar ca suspect şi ar rezolva misterul persoanei dispărute cu mai bine de un sfert de secol în urmă.

Comandară furgonetă cu dimensiunea cea mai mare în care să încarce obiectele de uz casnic ale lui Holberg, în afara dulapurilor şi a conţinuturilor acestora. Începuse să se întunece în momentul în care furgoneta ajunse în faţa casei şi, la scurt timp după aceea, un tractor ajunse şi el cu un utilaj pneumatic pentru forare. O echipă de experţi legişti se adunase acolo şi mai mulţi detectivi li se alăturaseră. Locatarii blocului nu se vedeau pe nicăieri.

Plouase toată ziua, la fel ca şi în zilele anterioare. Însă acum era doar o burniţă fină care se unduia în briza rece de toamnă şi se aşeza pe chipul lui Erlendur, care stătea deoparte, cu o ţigară între degete. Sigurdur Óli şi Elínborg erau împreună cu el. O mulţime de oameni se adunase în faţa casei, însă părea să ezite să se apropie prea mult. Această mulţime includea reporteri, cameramani de televiziune şi fotografi de la ziar. Maşini de toate dimensiunile, inscripţionate cu siglele ziarelor şi companiilor de televiziune, erau împrăştiate peste tot prin cartier şi Erlendur, care interzisese orice contact cu media, se întreba dacă să le îndepărteze de acolo.

Apartamentul lui Holberg fu repede golit. Furgoneta mare rămase în curte în timp ce se hotăra ce anume să se facă cu obiectele de uz casnic. În cele din urmă, Erlendur ordonă să fie trimise către magazia poliţiei. Văzu cum erau cărate afară din apartament linoleumul şi covoarele, şi apoi încărcate în furgoneta care mai apoi se îndepărtă huruind şi părăsi strada.

Şeful legiştilor îl întâmpină pe Erlendur cu o strângere de mână. Avea în jur de cincizeci de ani, se numea Ragnar, era mai degrabă gras şi cu un smoc negru de păr care îi stătea în toate direcţiile. Îşi făcuse studiile în Marea Britanie, citea doar thrillere britanice şi era în special devotat serialelor britanice de televiziune.

— În ce prostia naibii ne-ai mai băgat acum? întrebă el, privind către echipele media.

Se simţea o undă de amuzament în vocea lui. Credea că era minunat că distrugeau podeaua pentru a căuta un cadavru.

— Cum ţi se pare? întrebă Erlendur.

— Toate podelele au un strat gros dintr-un fel de vopsea pentru vapoare, zise Ragnar. E imposibil să-ţi dai seama dacă au mai fost deschise sau nu. Nu putem vedea niciun fel de ciment cu o vârstă diferită sau ceva care ar putea reprezenta o reparaţie. Spargem podeaua cu nişte ciocane, însă aceasta sună a gol aproape peste tot. Nu ştiu dacă s-a afundat sau e vorba de altceva. Cimentul clădirii este gros, marfă de calitate. Nu e deloc porcărie din aia alcalină. Însă sunt multe porţiuni de umezeală pe podea. Nu ar putea oare instalatorul ăla pe care l-ai contactat să ne ajute?

— E într-un azil în Akureyri şi zice că nu se mai întoarce în sud în viaţa lui. Ne-a dat o descriere foarte precisă a locului unde a spart podeaua.

— Inserăm şi o cameră în ţeava de scurgere. Ne uităm la ţevăraie, verificăm dacă e în regulă, pentru a afla dacă putem vedea vechea reparaţie.

— E nevoie de un utilaj atât de mare? întrebă Erlendur, făcând semn cu capul către tractor.

— Nu am nici cea mai vagă idee. Avem utilaje electrice mai mici, însă acestea nu pot pătrunde în rahat ud. Avem şi pneumatice mai mici şi dacă găsim un gol putem fora prin pardoseală şi putem strecura prin ea o cameră mică la fel ca aceea care se foloseşte pentru inspectarea ţevilor de scurgere cu probleme.

— Să sperăm că o să fie cu folos. Nu vrem să dărâmăm întreaga clădire.

— Oricum e o duhoare împuţită în văgăuna aia, zise şeful legiştilor, şi se îndreptară către subsol.

Trei experţi legişti cu salopete albe de hârtie, mănuşi de plastic şi ciocane, mergeau prin apartament, ciocănind podeaua de piatră şi însemnând cu markere albastre locurile unde li se părea că suna a gol.

— Potrivit biroului supraveghetorilor de clădiri, subsolul a fost transformat în apartament în 1959, zise Erlendur. Holberg l-a cumpărat în 1962 şi probabil că s-a şi mutat imediat. De atunci a locuit aici.

Unul dintre legişti veni până la ei şi îl salută pe Erlendur. Avea un set de schiţe ale clădirii, una pentru fiecare etaj.

— Toaletele sunt în centrul fiecărui etaj. Ţevile de scurgere coboară de la etajele de sus şi pătrund în fundaţie acolo unde este toaleta de la subsol. Aceasta era deja la subsol înaintea transformării şi vă puteţi închipui că apartamentul a fost proiectat în jurul său. Toaleta e legată la ţeava de scurgere din baie, apoi ţeava continuă către est printr-o parte din camera de zi, sub dormitor şi iese afară, în stradă.

— Căutarea nu se limitează doar la ţeava de scurgere, zise şeful legiştilor.

— Nu, însă am pus o cameră în canalul de scurgere din stradă. Mi se spune că ţeava e spartă acolo unde intră în dormitor şi ne-am gândit să ne uităm acolo mai întâi. E într-un loc asemănător cu acela unde înţeleg că a fost deschisă podeaua.

Ragnar încuviinţă şi se uită la Erlendur, care ridică din umeri de parcă ceea ce făceau legiştii nu era treaba lui.

— Nu poate fi o spărtură foarte veche, zise şeful legiştilor. Probabil că mirosul vine de acolo. Spui că bărbatul acesta a fost îngropat în fundaţie acum mai mult de douăzeci şi cinci de ani?

— Atunci a dispărut, cel puţin, spuse Erlendur.

Cuvintele se risipiră în zgomotul utilajelor, care deveni o larmă continuă răsunând între pereţii goi. Expertul legist scoase o apărătoare pentru urechi dintr-un recipient negru şi şi-o puse peste urechi, apoi ridică unul din echipamentele electrice pentru forare şi îl îndreptă către podea. Apăsă mecanismul de declanşare de câteva ori ca să-l testeze, apoi îl vârî în podea şi începu să o spargă. Zgomotul era îngrozitor şi restul echipei de legişti îşi puseră şi ei apărătoarele pentru urechi. Ragnar înaintă puţin. Betonul solid de-abia dacă se fisură. Renunţă să mai încerce şi scutură din cap.

— Trebuie să pornim tractorul, zise el, cu faţa acoperită de un praf fin. Şi aduceţi echipamentul pneumatic înăuntru. Şi avem nevoie de măşti. Ce idiot a avut ideea asta strălucită? pufni el şi scuipă pe podea.

— Holberg nu prea ar fi putut folosi un echipament pneumatic pentru forare fără să se afle, zise şeful legiştilor.

— Nu a avut nevoie să facă nimic pe ascuns, spuse Erlendur. Instalatorul a făcut gaura în podea.

— Şi crezi că l-a pus în canalul de scurgere al WC-ului?

— Vom vedea. Poate a fost nevoie să rearanjeze lucrurile în fundaţie. Poate toată chestia asta e o neînţelegere.

Erlendur ieşi afară în aerul nopţii. Sigurdur Óli şi Elínborg stăteau în maşină, mâncând nişte hotdogi pe care Sigurdur Óli îi cumpărase de la un chioşc din apropiere. Un hotdog îl aştepta şi pe Erlendur pe bord. Îl înfulecă cu poftă.

— Dacă găsim cadavrul lui Grétar aici, ce ne spune chestia asta? îl întrebă Elínborg pe Erlendur şi se şterse la gură.

— Aş vrea să ştiu dacă e aici, zise Erlendur gânditor. Pur şi simplu aş vrea să ştiu.

În acel moment, comisarul-şef veni în grabă până la maşină, ciocăni în geam, deschise uşa şi îi spuse lui Erlendur să vină cu el pentru câteva clipe. Sigurdur Óli şi Elínborg ieşiră şi ei din maşină. Numele comisarului-şef era Hrólfur şi stătuse acasă în ziua aceea pentru că era bolnav, însă acum părea în formă. Era foarte gras şi felul în care se îmbrăca ascundea prost acest lucru. Era tipul letargic şi foarte rar contribuia cu ceva la investigaţii. Stătea acasă pe motiv de boală cu săptămânile în fiecare an.

— De ce nu am fost contactat în legătură cu aceste operaţiuni? întrebă el, vizibil mânios.

— Erai bolnav, răspunse Erlendur.

— Aiurea, zise Hrólfur. Să nu crezi că poţi conduce departamentul după bunul tău plac. Sunt superiorul tău. Cu mine trebuie să vorbeşti despre tipul ăsta de operaţiune înainte de a-ţi pune în aplicare afurisitele tale de inspiraţii idioate!

— Ia stai puţin, am crezut că eşti bolnav, repetă Erlendur, simulând surpriza.

— Şi cum ţi-a trecut prin minte să-l păcăleşti pe comisar în felul ăsta? zise Hrólfur printre dinţi. Cum ţi-a trecut prin minte că sub podeaua de aici

e un bărbat mort? Nu ai nimic de care să te agăţi. Absolut nimic cu excepţia unei prostii în legătură cu fundaţia casei şi cu mirosul. Ai înnebunit?

Sigurdur Óli veni ezitant către ei.

— E o femeie cu care cred că trebuie să vorbeşti, zise el, ridicând telefonul pe care Erlendur îl lăsase în maşină. E ceva personal. E destul de surescitată.

Hrólfur se întoarse către Sigurdur Óli şi îi spuse să se care şi să-i lase în pace.

Sigurdur Óli nu renunţă.

— Ce înseamnă asta? Te comporţi de parcă nici nu exist! strigă Hrólfur, bătând din picior. E o afurisită de conspiraţie chestia asta? Erlendur, dacă ai de gând să distrugi fundaţiile caselor oamenilor pentru că put, o să ajungem să facem asta la nesfârşit. E complet absurd! E ridicol.

— Marion Briem a avut această idee interesantă, zise Erlendur la fel de calm ca înainte, şi eu m-am gândit că merita să investighez. Şi comisarul a crezut asta. Te rog să mă scuzi că nu te-am contactat, însă sunt încântat să văd că eşti din nou pe picioare. Şi chiar trebuie să spun, Hrólfur, că arăţi plin de viaţă. Te rog să mă scuzi.

Erlendur trecu pe lângă Hrólfur, care se zgâi la el şi la Sigurdur Óli, gata să spună ceva, însă fără să ştie ce anume.

— Mi-a trecut un lucru prin minte, zise Erlendur. Ar fi trebuit să-l fac mai demult.

— Ce anume? întrebă Sigurdur Óli.

— Să contactez Autoritatea pentru Porturi şi Faruri şi să încerc să aflu de la ei dacă Holberg a fost în Húsavík sau prin împrejurimi, pe la începutul anilor ’60.

— În regulă. Uite, vorbeşte cu femeia asta.

— Ce femeie? zise Erlendur şi luă telefonul. Nu cunosc nicio femeie.

— I-au dat numărul tău de mobil. A întrebat de tine la secţie. I-au spus că eşti ocupat, însă nici n-a vrut să audă de asta.

În acel moment echipamentul pneumatic de forare de pe tractor porni. Un zgomot asurzitor veni dinspre subsol şi văzură un nor gros de praf înălţându-se. Poliţia acoperise toate ferestrele, astfel încât nimeni să nu poată vedea înăuntru. Toată lumea, cu excepţia operatorului echipamentului de forare, ieşise afară şi rămase la distanţă, aşteptând. Îşi priveau ceasurile şi păreau să discute despre cât de târziu era. Ştiau că nu puteau continua să facă acel zgomot toată noaptea în zona rezidenţială. Vor trebui să se

oprească în curând şi să continue a doua zi dimineaţă sau să întreprindă altceva.

Erlendur se grăbi în maşină cu telefonul şi închise portiera. Recunoscu vocea imediat.

— E aici, zise Elín, de îndată ce auzi vocea lui Erlendur la telefon. Părea foarte agitată.

— Linişteşte-te, Elín, spuse Erlendur. Despre cine vorbeşti?

— Stă în faţa casei în ploaie, uitându-se fix la mine.

Vocea ei se transformă în şoaptă.

— Cine, Elín? Eşti acasă? În Keflavík?

— Nu ştiu când a venit, nu ştiu de cât timp stă acolo. Tocmai l-am observat. Nu au vrut să-mi facă legătura cu tine.

— Nu prea înţeleg. Despre cine vorbeşti, Elín?

— Despre bărbatul ăla, bineînţeles. E bestia aia. Sunt sigură de asta.

— Cine?

— Bruta aia care a atacat-o pe Kolbrún!

— Pe Kolbrún? Despre ce vorbeşti?

— Ştiu. Nu poate fi adevărat, însă se află totuşi aici.

— Nu cumva încurci lucrurile?

— Să nu-mi spui că încurc lucrurile. Nu spune asta! Ştiu exact despre ce vorbesc.

— Ce bărbat care a atacat-o pe Kolbrún?

— Ei bine, HOLBERG!

În loc să ridice vocea, Elín şuieră în telefon.

— Stă în faţa casei mele!

Erlendur nu spuse nimic.

— Eşti acolo? şopti Elín. Ce ai de gând să faci?

— Elín, zise Erlendur pe un ton apăsat. Nu poate fi Holberg. Holberg e mort. Trebuie să fie altcineva.

— Nu vorbi cu mine de parcă aş fi un copil. Stă aici în ploaie şi se uită fix la mine. Bestia aia.

28

Legătura se întrerupse şi Erlendur porni motorul. Sigurdur Óli şi Elínborg îl urmăriră întorcând prin mulţime şi dispărând în josul străzii. Se uitară unul la altul şi ridicară din umeri de parcă renunţaseră să mai încerce să-l mai înţeleagă cu multă vreme în urmă.

Înainte chiar de a părăsi strada, contactase deja poliţia din Keflavík şi îi trimisese acasă la Elín pentru a-l reţine pe bărbatul care purta un hanorac albastru, jeanşi şi pantofi-sport albi. Aşa îl descrisese Elín. El îi spusese sergentului să nu pornească sirenele sau girofarurile, ci să se apropie cât mai discret, în aşa fel încât să nu-l sperie.

— Babă proastă, îşi zise Erlendur şi închise telefonul.

Ieşi din Reykjavík cât de repede putu, prin Hafnarfjördur şi pe şoseaua către Keflavík. Traficul era aglomerat şi vizibilitatea slabă, însă el merse în zigzag printre maşini pentru a depăşi. Nu ţinu cont de niciun semafor şi ajunse în Keflavík în jumătate de oră. Îl ajută faptul că Departamentului de Investigare a Crimei i se dăduseră de curând girofaruri albastre de poliţie pe care le puteau pune, în cazuri de urgenţă, pe capotele maşinilor lor neinscripţionate. Râsese la momentul respectiv. Îşi amintea dispozitivul pe care îl văzuse la un program despre investigaţii poliţieneşti la televizor şi crezuse că era ridicol să mergi folosind astfel de dispozitive în Reykjavík.

Două maşini de poliţie erau parcate în faţa casei lui Elín în momentul în care el ajunse acolo. Elín îl aştepta înăuntru, împreună cu trei poliţişti. Zise că bărbatul dispăruse în întuneric chiar înainte ca maşinile de poliţie să oprească în faţa casei. Le arătă locul unde stătuse şi direcţia în care fugise, însă poliţia nu-i putuse da de urmă. Poliţiştii nu prea ştiau cum trebuie să se comporte cu Elín, care refuza să le spună cine era bărbatul şi de ce era el periculos; singurul lui delict, se pare, era faptul că stătuse în faţa casei ei în ploaie. Când îi puseră întrebări lui Erlendur, el le zise că bărbatul avea legătură cu o anchetă criminalistică din Reykjavík. Le spuse să informeze poliţia din Reykjavík dacă dădeau peste cineva care se potrivea cu descrierea bărbatului.

Elín era foarte agitată şi Erlendur hotărî că cea mai înţeleaptă mişcare era să scoată poliţia din casă cât mai repede posibil. Reuşi să facă asta fără

prea mare efort. Ei spuseră că aveau lucruri mai bune de făcut decât să alerge după cai verzi pe pereţi, deşi se asigurară că Elín nu-i auzise spunând asta.

— Jur că el era cel de afară, îi zise ea lui Erlendur. Nu ştiu cum, însă el era!

Erlendur se uita la ea, auzea ceea ce spunea şi înţelegea ce voia să spună cu toată seriozitatea. Ştia că în ultimul timp fusese supusă unui stres foarte mare.

— Pur şi simplu nu are sens, Elín. Holberg e mort. L-am văzut la morgă.

Se opri să se gândească puţin, apoi adăugă:

— I-am văzut inima.

Elín se uită la el.

— Crezi că sunt nebună. Crezi că-mi imaginez toate astea. Că e un mijloc de a obţine atenţie pentru că…

— Holberg e mort, o întrerupse Erlendur. Ce ar trebui să cred?

— Atunci era bucăţică ruptă din el, zise Elín.

— Descrie-mi-l pe acest bărbat mai în detaliu.

Elín se ridică în picioare, se duse la fereastra din camera de zi şi arătă afară în ploaie.

— Stătea acolo, lângă aleea care duce către strada dintre case. Stătea complet nemişcat şi se uita la mine. Nu ştiu dacă m-a văzut. Am încercat să mă ascund de el. Citeam şi m-am ridicat când a început să se întunece în camera de zi şi aveam de gând să aprind lumina, când s-a întâmplat să mă uit pe fereastră. Avea capul descoperit şi parcă nu i-ar fi păsat dacă se uda până la piele. Stătea chiar acolo, deşi într-un fel părea la kilometri depărtare.

Elín se gândi câteva clipe.

— Avea părul negru şi părea în jur de patruzeci de ani. Înălţime medie.

— Elín, zise Erlendur. Afară e întuneric. Plouă cu găleata. De-abia dacă poţi vedea ceva pe fereastră. Aleea nu e luminată. Porţi ochelari. Îmi spui că…

— De-abia începuse să se întunece şi nu am fugit imediat la telefon. M-am uitat bine la bărbatul respectiv pe această fereastră şi pe cea de la bucătărie. Mi-a luat ceva vreme ca să-mi dau seama că era Holberg, sau cineva care semăna cu el. Aleea nu e luminată, însă e un trafic destul de

mare pe stradă şi de fiecare dată când trecea o maşină îl lumina, aşa că i-am putut vedea bine faţa.

— Cum poţi fi sigură de asta?

— Era imaginea lui Holberg de când era mai tânăr, zise Elín. Nu tipul bătrân din poza din ziare.

— L-ai văzut pe Holberg când era mai tânăr?

— Da, l-am văzut. Kolbrún a fost chemată la Departamentul de Investigare a Crimei o dată, pe neaşteptate. I-au spus că voiau o explicaţie mai detaliată în legătură cu o parte din declaraţia ei. Toate nişte minciuni sfruntate. Cineva pe nume Marion Briem se ocupa de caz. Ce fel de nume e ăsta? Marion Briem? I-au spus lui Kolbrún să se ducă la Reykjavík. M-a rugat să merg cu ea şi am făcut-o. Avea o întâlnire, cred că era dimineaţa. Am intrat acolo şi Marion ăla ne-a întâmpinat şi ne-a condus într-o cameră. Stăteam acolo de ceva vreme, când uşa s-a deschis brusc şi Holberg a intrat înăuntru. Marion ăla stătea în spatele lui, lângă uşă.

Elín făcu o pauză.

— Şi ce s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

— Sora mea a avut o cădere nervoasă. Holberg rânjea şi a făcut un gest obscen cu limba şi Kolbrún m-a apucat de mână de parcă se îneca. Nu putea respira. Holberg a început să râdă şi Kolbrún a avut o criză. Şi-a dat ochii peste cap, a început să facă spume la gură şi a căzut la podea. Marion l-a scos pe Holberg, însă am văzut bestia aia acolo pentru prima şi singura dată şi n-o să uit niciodată mutra aia urâtă a lui.

— Şi ai văzut acelaşi chip în faţa ferestrei în seara asta?

Elín încuviinţă.

— Am fost şocată, admit asta, şi bineînţeles nu are cum să fi fost Holberg în persoană, însă bărbatul arăta exact ca el.

Erlendur se întrebă dacă ar trebui să-i spună lui Elín despre gândurile lui din ultimul timp. Cântări cât de multe îi putea spune şi dacă era vreo certitudine că ceea ce ar spune ar avea vreun fundament în realitate. Rămaseră în tăcere în timp ce el se gândea. Era seara târziu şi gândurile lui Erlendur se întoarseră către Eva Lind. Simţi iar durerea aceea şi îşi mângâie pieptul ca şi cum ar fi vrut să o îndepărteze.

— Eşti bine? întrebă Elín.

— Lucrăm la ceva de curând, dar nu am idee dacă e ceva în spatele acestui lucru, zise Erlendur. Însă ceea ce s-a întâmplat aici susţine teoria. Dacă Holberg a mai avut o victimă, dacă a mai violat o femeie, există şansa

ca ea să fi avut un copil exact la fel ca şi Kolbrún. Mă gândeam la această posibilitate din cauza biletului pe care l-am găsit împreună cu cadavrul lui Holberg. E posibil să fi avut un fiu. Dacă violul a avut loc înainte de 1964, acest fiu ar avea azi aproape patruzeci de ani. Şi ar fi putut să fie el cel care stătea în faţa casei tale în seara asta.

Elín rămase ca trăsnită, privind la Erlendur.

— Fiul lui Holberg? Ar putea fi asta?

— Ai zis că era bucăţică ruptă din el.

— Da, dar…

— Tot răsucesc chestia asta în minte. Undeva în acest caz lipseşte o verigă şi cred că bărbatul acesta ar putea fi indiciul.

— Dar de ce? Ce face aici?

— Nu crezi că e evident?

— Ce e evident?

— Că eşti mătuşa surorii lui, zise Erlendur şi privi expresia de pe chipul lui Elín schimbându-se, în timp ce, încet-încet, femeia îşi dădea seama la ce anume se referea el.

— Audur era sora lui, spuse ea. Însă de unde să fi ştiut el despre mine? Cum putea să ştie unde locuiesc? Cum putea face legătura între Holberg şi mine? Nu a fost nimic în ziare despre trecutul lui, nimic despre violuri sau despre faptul că a avut o fiică. Nimeni nu a ştiut de Audur. Cum de ştie bărbatul ăsta cine sunt?

— Poate că ne va spune atunci când îl găsim.

— E asasinul lui Holberg, asta crezi?

— Acum tu mă întrebi dacă şi-a omorât propriul tată, zise Erlendur.

Elín se gândi.

— Doamne, Dumnezeule! exclamă ea.

— Nu ştiu, spuse Erlendur. Dacă îl vezi iar afară, sună-mă.

Elín se ridicase în picioare şi se dusese la fereastră cu faţa la alee de parcă se aştepta să-l vadă din nou acolo.

— Ştiu că am fost puţin isterică când ţi-am telefonat şi am zis că Holberg e aici; pentru un moment am simţit că era posibil să fie el. A fost aşa un şoc îngrozitor să-l văd. Însă nu mi-a fost frică. Am fost din cale afară de mânioasă, însă era ceva ciudat la bărbatul respectiv, un fel de tristeţe. M-am gândit că era posibil să nu se simtă bine. Ţinea legătura cu taică-său? Ştii ceva de asta?

— De fapt, nu ştiu sigur dacă există cu adevărat, zise Erlendur. Ceea ce ai văzut susţine o teorie. Nu avem piste care să ne conducă către acest bărbat. Nu sunt fotografii ale lui acasă la Holberg, dacă la asta te referi. Însă cineva i-a telefonat lui Holberg de câteva ori cu puţin timp înainte de a fi asasinat şi era nervos din cauza acelor telefoane. Nu ştim mai mult de atât.

Erlendur îşi scoase mobilul şi o rugă pe Elín să-l scuze o clipă.

— În ce dracu ne-ai mai băgat acum? strigă Sigurdur Óli cu o voce evident furioasă. Au atins ţeava de rahat şi colcăia de gândaci, milioane de gândaci dezgustători sub împuţita de podea. E dezgustător. Unde dracu' eşti?

— La Keflavík. Ceva despre Grétar?

— Nu, nu e niciun nenorocit de semn al niciunui nenorocit de Grétar, zise Sigurdur Óli şi închise.

— Mai e un lucru, inspectore, spuse Elín, tocmai mi-am dat seama de acest lucru când am vorbit că ar fi înrudit cu Audur. Acum înţeleg că am avut dreptate. Nu mi-am dat seama atunci, însă era o expresie pe chipul lui pe care am crezut că nu o s-o mai văd vreodată. Era un chip din trecutul pe care nu l-am uitat niciodată.

— Ce anume? întrebă Erlendur.

— De aia nu mi-a fost frică de el. La început nu mi-am dat seama. Îmi amintea de Audur. Era ceva la el care îmi amintea de Audur.

29

Sigurdur Óli puse la loc telefonul mobil în husa de la curea şi se întoarse în casă. Fusese înăuntru cu alţi câţiva poliţişti când echipamentul pneumatic de forare penetrase pardoseala şi duhoarea care se degajă fu atât de copleşitoare, încât îi veni să vomite. Se repezi la uşă la fel ca toţi din interiorul apartamentului şi crezu că avea să vomite înainte de a ieşi la aer proaspăt. Când se întoarseră în casă, purtau ochelari de protecţie şi măşti la gură, însă mirosul înfiorător tot pătrundea prin acestea.

Operatorul echipamentului lărgi gaura de deasupra ţevii de scurgere sparte. Era uşor de făcut asta odată ce pătrunsese prin podea. Lui Sigurdur Óli îi era groază să se gândească cu cât timp înainte se spărsese ţeava. Părea că mizeria se adunase într-o zonă extinsă sub podea. Era şi un abur uşor perceptibil care se ridica dinspre gaură. Lumină cu o lanternă în josul peticului de mizerie şi putu să vadă că pământul se afundase cu cel puţin o jumătate de metru de la pardoseală.

Peticul de murdărie era ca un trunchi gros ce mişuna de mici gândaci negri. Se trase înapoi în momentul în care văzu un fel de creatură trecând prin fasciculul lanternei.

— Aveţi grijă! strigă el şi ieşi din subsol. Sunt şobolani sub nenorocita asta de chestie. Închideţi gaura şi sunaţi la deratizare. Hai să ne oprim aici. Opriţi totul chiar în acest minut!

Nimeni nu obiectă. Unul din echipa de legişti întinse o folie de plastic peste gaură şi subsolul se goli într-o clipită. Sigurdur Óli îşi smulse masca când ieşi din subsol şi înghiţi cu poftă aer proaspăt. Toţi făcură asta.

În timp ce se întorcea de la Keflavík, Erlendur află despre evoluţia investigaţiei în Nordurmýri. Un angajat de la deratizare fusese chemat, însă poliţia nu mai avea să întreprindă nimic până a doua zi dimineaţă, când tot ce era viu în acea fundaţie avea să fie exterminat. Sigurdur Óli se dusese acasă şi ieşea de sub duş în momentul în care Erlendur îl sună pentru a-i cere lămuriri. Elínborg se dusese şi ea acasă. Apartamentul lui Holberg era păzit în timp ce angajatul de la deratizare îşi făcea treaba. Două maşini de poliţie rămaseră în faţa clădirii toată noaptea.

Eva Lind îl întâmpină pe tatăl ei în uşă când se întoarse acasă. Era trecut de nouă seara. Mireasa plecase. Înainte de a pleca, aceasta îi spusese Evei Lind că avea de gând să vorbească cu soţul ei şi să afle cum se simţea. Nu ştia sigur dacă să-i spună sau nu adevăratul motiv pentru care fugise de la nuntă. Eva Lind o îndemnă să facă asta, zise că nu ar trebui să-l mai acopere pe ticălosul ăla. Ultimul lucru pe care trebuia să-l facă era să-l acopere.

Se aşezară în camera de zi. Erlendur îi spuse Evei Lind totul despre investigaţie, unde îl dusese aceasta şi la ce se gândea el. Făcu asta îndeosebi pentru a înţelege mai bine cazul, pentru a obţine o imagine mai clară a lucrurilor care se petrecuseră în ultimele câteva zile. Îi spuse aproape tot, de la momentul în care găsiseră cadavrul lui Holberg în subsol, mirosul din apartamentul lui, biletul, fotografia veche din sertar, materialele pornografice din calculatorul lui, epitaful de pe placa funerară, Kolbrún şi sora ei, Elín, Audur şi moartea ei inexplicabilă, visele care îl bântuiau, Ellidi aflat la închisoare şi dispariţia lui Grétar, Marion Briem, căutarea celeilalte victime a lui Holberg şi bărbatul din faţa casei lui Elín, presupusul fiu al lui Holberg. Încercă să facă o relatare sistematică şi discută diverse teorii şi supoziţii, până ce ajunse într-un punct mort şi se opri din vorbit.

Nu-i spuse Evei Lind că lipsea creierul din trupul copilului, încă nu înţelegea cum se putuse întâmpla acest lucru.

Eva Lind îl ascultă fără să-l întrerupă şi observă cum Erlendur îşi freca pieptul în timp ce vorbea. Îşi putea da seama cât de tare îl afecta cazul Holberg. Simţea un aer de resemnare la el pe care nu-l observase înainte. Îi putea simţi oboseala când vorbea despre fetiţă. Era de parcă se retrăsese în el însuşi, vocea îi devenise mai înceată, iar el se îndepărtase din ce în ce mai tare.

— Audur e fata despre care mi-ai spus când ţipai la mine în dimineaţa asta? întrebă Eva Lind.

— Ea a fost, nu ştiu, poate un fel de dar trimis de Dumnezeu pentru mama ei, zise Erlendur. A iubit-o pe fată mai presus de moarte şi mai presus de mormânt. Iartă-mă dacă am fost rău cu tine. Nu am intenţionat asta, însă când văd felul în care trăieşti, când văd atitudinea ta nepăsătoare şi lipsa ta de respect de sine, când văd cum te distrugi, tot ce-ţi faci ţie însăţi şi apoi privesc micul sicriu ieşind din pământ, atunci nu mai pot înţelege nimic. Nu pot înţelege ce se întâmplă şi vreau să…

Erlendur tăcu.

— Nu ştiu ce vreau să fac. Poate cel mai bun lucru e să nu fac nimic. Poate cel mai bun lucru e să las viaţa să-şi urmeze cursul. Să uit toată povestea. Să încep să fac ceva raţional. De ce să vreau să fiu implicat în asta? În toată mizeria asta. Să vorbesc cu oameni ca Ellidi. Să fac târguri cu scursori ca Eddi. Să văd cum oameni ca Holberg îşi fac mendrele. Să citesc rapoarte despre violuri. Să sap la fundaţia unei case pline de gândaci şi de căcat. Să scot din pământ sicrie de copii.

Erlendur se mângâie mai apăsat pe piept.

— Crezi că nu te va afecta. Crezi că eşti suficient de puternic ca să faci faţă unor asemenea lucruri. Crezi că îţi poţi pune o armură împotriva lor de-a lungul anilor şi poţi privi toată mizeria de la distanţă, ca şi cum n-ar fi treaba ta, şi încerci să rămâi întreg la minte. Însă nu există niciun fel de distanţă. Şi nu există nicio armură. Nimeni nu e suficient de puternic. Repulsia te bântuie ca un spirit rău care îşi face adăpost în mintea ta până ce crezi că mizeria e viaţa însăşi pentru că ai uitat cât de obişnuit trăiesc oamenii. Aşa e acest caz. Ca un spirit rău care a fost lăsat să se dezlănţuie în mintea ta şi sfârşeşte prin a te schilodi.

Erlendur scoase un oftat adânc.

— Totul e o nenorocită de mlaştină uriaşă.

Se opri din vorbit şi amândoi rămaseră tăcuţi.

Trecu ceva timp în felul acesta până ce Eva Lind se ridică, se aşeză lângă tatăl ei, îşi puse braţele în jurul său şi stătu lipită de el. Îi putea auzi inima bătându-i ritmic, ca un ceas liniştitor şi în cele din urmă adormi cu un zâmbet satisfăcut pe chip.

30

A doua zi, pe la ora nouă dimineaţa, echipa de legişti şi cea de la Departamentul de Investigare a Crimei se adunară acasă la Holberg. De-abia dacă se vedea vreun licăr de lumină chiar şi la acea oră matinală. Cerul era înnorat şi încă ploua. La radio se spusese că aversele din Reykjavík se apropiau de recordul înregistrat în octombrie 1926.

Ţeava de scurgere fusese curăţată şi nu mai rămăsese nimic viu în fundaţie. Gaura din pardoseală fusese lărgită, astfel încât doi bărbaţi deodată să poată coborî în interior. Proprietarii apartamentelor de deasupra formau un grup în faţa uşii de la subsol, îi ceruseră unui instalator să repare ţeava şi aşteptau să-l cheme de îndată ce poliţia dădea permisiunea.

Curând ieşi la iveală că zona liberă din jurul ţevii de scurgere era relativ mică. Măsura aproximativ trei metri pătraţi şi era egală pentru că solul nu se afundase peste tot în placa de pardoseală. Ţeava se spărsese în acelaşi loc ca şi înainte. Vechea reparaţie era vizibilă şi sub ţeavă era un alt tip de pietriş faţă de cel din jurul ei. Specialiştii legişti discutau între ei dacă să lărgească gaura mai mult, să sape în pietrişul din fundaţie şi să-l îndepărteze până ce puteau vedea peste tot sub placa de pardoseală. După câteva discuţii în contradictoriu deciseră că era posibil ca pardoseala să cedeze dacă ceea ce se afla sub ea era îndepărtat în totalitate, aşa că optară pentru o metodă mai sigură şi mai avansată tehnic, forând găuri prin podea din loc în loc şi introducând o cameră miniaturală în fundaţie.

Sigurdur Óli privi când începură să facă găuri în podea, după care instalară două monitoare conectate la cele două camere pe care le foloseau legiştii. Camerele nu erau altceva decât nişte ţevi cu o luminiţă la partea din faţă şi care erau strecurate în găurile respective şi puteau fi deplasate cu ajutorul telecomenzii. Imaginea apăru în alb şi negru şi i se păru de foarte proastă calitate lui Sigurdur Óli, care poseda un televizor nemţesc ce îl costase jumătate de milion de coroane.

Erlendur sosi chiar în momentul în care începeau să sondeze cu ajutorul camerelor şi, la scurt timp după aceea, apăru şi Elínborg. Sigurdur Óli observă că Erlendur se bărbierise şi purta haine curate, care păreau aproape călcate.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Erlendur şi îşi aprinse o ţigară, spre întristarea lui Sigurdur Óli.

— Vor face o sondare cu camerele, zise Sigurdur Óli. Putem urmări acest lucru pe ecran.

— Nu e nimic în scurgere? întrebă Erlendur, trăgând fumul în piept.

— Gândaci şi şobolani, nimic altceva.

— Acolo jos e o duhoare împuţită, spuse Elínborg şi scoase un şerveţel parfumat pe care îl ţinea în poşetă.

Erlendur îi oferi o ţigară, însă ea refuză.

— Holberg ar fi putut să folosească gaura pe care a făcut-o instalatorul ca să-l pună pe Grétar sub podea, observă Erlendur. Ar fi putut vedea că sub pardoseală era un spaţiu gol şi ar fi putut aranja pietrişul după ce îl aşeza pe Grétar unde voia.

Se adunară în jurul ecranului, însă nu putură înţelege prea multe din ceea ce vedeau. Un mic fascicul de lumină se mişca înainte şi înapoi, în sus şi în jos şi în lateral. Uneori puteau distinge conturul pardoselii şi alteori păreau să vadă doar pietriş. Solul se afundase în grade diferite. În unele locuri era chiar până la baza pardoselii, însă în altele era un spaţiu gol de până la un metru.

Rămaseră o bună bucată de timp urmărind camerele. În subsol era zgomot, deoarece echipa de legişti fora încontinuu găuri noi şi Erlendur îşi pierdu în curând răbdarea şi ieşi afară. Elínborg îl urmă la scurt timp şi apoi şi Sigurdur Óli. Se urcară cu toţii în maşina lui Erlendur. Le spusese cu o seară înainte de ce plecase brusc la Keflavík, însă nu avuseseră ocazia să mai discute despre acel lucru.

— Bineînţeles, se potriveşte cu mesajul lăsat în Nordurmýri. Şi dacă bărbatul pe care l-a văzut Elín în Keflavík seamănă atât de mult cu Holberg, chestia asta se potriveşte cu teoria legată de cel de-al doilea copil al lui.

— E posibil ca Holberg să nu fi avut un fiu în urma violului, zise Sigurdur Óli. Nu avem nicio probă care să susţină acest lucru, doar ceea ce ştia Ellidi despre cealaltă femeie. Asta e tot. Şi în afară de asta, Ellidi e un dobitoc.

— Nimeni dintre cei cu care am vorbit şi care îl cunoşteau pe Holberg nu a pomenit că ar fi avut un fiu, zise Elínborg.

— Nimeni dintre cei cu care am vorbit nu-l cunoşteau în primul rând pe Holberg, spuse Sigurdur Óli. Asta e ideea. Era un singuratic, socializa cu

puţini colegi de serviciu, descărca filme pornografice de pe Internet, se asocia cu ticăloşi ca Ellidi şi Grétar. Nimeni nu ştie nimic despre tipul ăsta.

— Ceea ce mă întreb e următorul lucru, interveni Erlendur. Dacă fiul lui Holberg chiar există, cum de ştie el despre Elín, mătuşa lui Audur? Nu înseamnă că trebuie să aibă cunoştinţă şi despre Audur, sora lui? Dacă ştie de Elín, presupun că ştie de Kolbrún şi de viol, iar eu nu-mi pot da seama cum anume. Nu a fost niciun detaliu despre investigaţie în media. De unde ar fi putut obţine informaţia asta?

— Nu ar fi putut să scoată asta de la Holberg înainte de a-l căsăpi? zise Sigurdur Óli. Nu e posibil?

— Poate l-a torturat ca să-l facă să mărturisească, sugeră Elínborg.

— În primul rând, nu ştim dacă acest bărbat chiar există, zise Erlendur. Elín a fost foarte afectată când l-a văzut. Chiar presupunând că e real, nu avem idee dacă l-a omorât sau nu pe Holberg. Nici dacă ştia măcar de existenţa tatălui său, de faptul că se născuse în acele circumstanţe, după un viol. Ellidi a zis că a fost o femeie înaintea lui Kolbrún care a primit acelaşi tratament, poate chiar mai rău. Dacă a rămas însărcinată din cauza asta, mă îndoiesc că mama ar fi fost atât de dornică să pomenească de tatăl copilului. Nu a anunţat poliţia în legătură cu ce i s-a întâmplat. Nu avem nimic despre alte violuri ale lui Holberg în dosarele noastre. Trebuie să o găsim pe femeia asta, dacă ea există…

— Şi dărâmăm fundaţia unei case pentru a căuta un bărbat care probabil nu are nimic de-a face cu cazul, interveni Sigurdur Óli.

— Poate Grétar nu e aici sub fundaţie, adăugă Elínborg.

— Cum adică? zise Erlendur.

— Poate e încă în viaţă, vrei să spui? replică Sigurdur Óli.

— Ştia totul despre Holberg, îmi închipui, zise Elínborg. Ştia despre fiică, altfel nu ar fi făcut o fotografie cu mormântul ei. Cu siguranţă ştia cum a venit pe lume. Dacă Holberg a avut alt copil, un fiu, ar fi ştiut şi despre el.

Erlendur şi Sigurdur Óli se uitară la ea cu un interes crescut.

— Poate Grétar e încă printre noi, continuă ea, şi păstrează legătura cu fiul lui Holberg. Asta ar veni să explice cum anume fiul ar fi ştiut despre Elín şi Audur.

— Dar Grétar a dispărut acum mai bine de douăzeci şi cinci de ani şi de atunci nu s-a mai auzit nimic de el, zise Sigurdur Óli.

— Doar pentru că a dispărut nu înseamnă neapărat că e mort, observă Elínborg.

— Deci… începu Erlendur, însă Elínborg îl întrerupse.

— Nu cred că trebuie să-l eliminăm. De ce să nu acceptăm posibilitatea că Grétar e încă în viaţă? Nu s-a găsit niciodată un cadavru. Ar fi putut părăsi ţara. Ar fi fost suficient pentru el să se mute la ţară. Nimănui nu-i păsa. Nimeni nu-i ducea dorul.

— Nu-mi amintesc niciun exemplu de felul ăsta, zise Erlendur.

— De ce anume? întrebă Sigurdur Óli.

— Ca o persoană dispărută să se întoarcă o generaţie mai târziu. Când oamenii dispar în Islanda, e pentru totdeauna. Nimeni nu se întoarce după o absenţă mai mare de douăzeci şi cinci de ani. Niciodată.

31

Erlendur îşi lăsă colegii în Nordurmýri şi se duse în Barónsstígur pentru a se întâlni cu patologul. Acesta terminase autopsia lui Holberg şi acoperea cadavrul când Erlendur ajunse la el. Trupul lui Audur nu se vedea nicăieri.

— Ai găsit creierul fetei? întrebă patologul imediat ce Erlendur intră la el.

— Nu, zise Erlendur.

— Am vorbit cu o profesoară, o fostă prietenă de-a mea de la universitate, şi i-am explicat acest lucru, sper că e totul în regulă, şi nu a fost surprinsă de mica noastră descoperire. Nuvela aceea de Halldór Laxness, ai citit-o?

— Cea despre Nebuchadnezzar? Mi-a trecut prin minte în ultimele câteva zile, răspunse Erlendur.

— Nu se numeşte „Lily” povestirea aia? E mult timp de când am citit-o, însă e despre nişte studenţi la medicină care fură un cadavru şi pun pietre în sicriu, şi în mare asta e tot ce se întâmplă. Nimeni nu ţinea vreo evidenţă în vremurile de demult, exact cum e descris şi în povestire. Oamenilor care mureau în spital li se făcea autopsie, dacă nimeni nu se opunea şi, bineînţeles, autopsia era folosită în scopuri didactice. Uneori erau luate mostre, iar acestea puteau fi atât organe întregi, cât şi mici mostre de ţesuturi. Apoi totul era închis şi persoanei în chestiune i se făcea o înmormântare ca lumea. În zilele noastre este diferit. Se face o autopsie doar dacă rudele îşi dau acordul şi organele sunt scoase pentru cercetare şi scopuri didactice doar dacă sunt îndeplinite anumite condiţii. Nu cred că în zilele noastre se mai fură ceva.

— Nu crezi?

Patologul ridică din umeri.

— Nu vorbim despre transplant de organe, nu-i aşa? zise Erlendur.

— E o chestiune complet diferită. Oamenii sunt în general pregătiţi să-i ajute pe alţii dacă e o chestiune de viaţă şi de moarte.

— Şi unde e banca de organe?

— Sunt mii de mostre doar în această clădire, zise patologul. Aici, în Barónsstígur. Cea mai vastă e colecţia Dungal, care este cea mai mare bancă de mostre biologice din Islanda.

— Mi-o poţi arăta? întrebă Erlendur. E vreun registru acolo care să arate de unde anume provin mostrele?

— Totul e documentat cu grijă. Mi-am luat libertatea de a verifica mostra noastră, însă nu am putut-o găsi.

— Atunci unde e?

— Ar trebui să vorbeşti cu profesoara şi să asculţi ce are de spus. Cred că sunt nişte registre la universitate.

— De ce nu mi-ai spus asta de la bun început? întrebă Erlendur. Atunci când ai descoperit că fusese scos creierul? Ai ştiut despre asta?

— Vorbeşte cu ea şi întoarce-te aici. Cred că deja ţi-am spus prea multe.

— Registrele colecţiei sunt la universitate?

— Din câte ştiu eu, da, zise patologul, apoi îi dădu numele profesoarei şi îl rugă să-l lase să-şi facă treaba.

— Atunci ai ştiut despre „Oraşul Borcanelor”, remarcă Erlendur.

— O cameră de aici se numea „Oraşul Borcanelor”, spuse patologul. Acum e închisă. Nu mă întreba ce s-a întâmplat cu borcanele, nu am nici cea mai vagă idee.

— Găseşti incomod să vorbeşti despre asta?

— Vrei să încetezi?

— Cu ce?

— Încetează!

Profesoara, Hanna, care era şefa Facultăţii de Medicină din cadrul Universităţii islandeze, se uită peste biroul ei la Erlendur de parcă acesta era vreo tumoră canceroasă care trebuia îndepărtată de acolo cât mai curând posibil. Era puţin mai tânără decât Erlendur, însă extrem de hotărâtă, vorbea şi răspundea repede, şi dădea impresia că nu suporta niciun fel de aberaţie sau digresiuni inutile. Îi ceru lui Erlendur, pe un ton destul de obraznic, să treacă la subiect în momentul în care el se angaja într-un discurs lung în legătură cu motivele pentru care se afla în biroul ei. Erlendur zâmbi în sinea lui. O simpatiză imediat şi ştiu că o să-şi sară unul altuia la beregată înainte ca întâlnirea să se sfârşească. Ea purta un deux-piéces de culoare întunecată, nu era machiată, era măruntă, blondă, cu mâini muncite, expresia feţei

serioasă şi profundă. Lui Erlendur i-ar fi plăcut să o vadă zâmbind. Dorinţa nu-i fu împlinită.

O deranjase în timpul cursului. Ciocănise la uşă şi întrebase de ea de parcă se pierduse. Ea venise la uşă şi îl rugase politicos să aştepte până ce se termina cursul. Erlendur rămăsese pe coridor, de parcă ar fi fost prins chiulind, timp de un sfert de oră înainte ca uşa să se deschidă. Hanna ieşi pe coridor şi trecu pe lângă Erlendur spunându-i să o urmeze. Lui îi fu greu să facă asta. Ea părea să facă doi paşi la fiecare pas de-al lui.

— Nu pot înţelege ce vrea Departamentul de Investigare a Crimei de la mine, zise ea în timp ce gonea, întorcându-şi uşor capul ca pentru a se asigura că Erlendur ţinea pasul cu ea.

— Veţi afla, spuse Erlendur, gâfâind.

— Sper cu siguranţă asta, zise Hanna şi îl pofti în biroul ei. După ce Erlendur îi expuse problema, ea se aşeză şi se gândi la asta vreme îndelungată. Erlendur reuşi să o mai domolească cu relatarea despre Audur şi mama ei şi despre autopsie, diagnostic şi creierul care fusese scos.

— La ce spital spuneaţi că a fost primită fata? întrebă ea în cele din urmă.

— Keflavík. Cum obţineaţi organe în scopuri didactice?

Hanna se uită fix la Erlendur.

— Nu înţeleg unde bateţi.

— Folosiţi organe umane în scopuri didactice, zise Erlendur. Mostre biologice, cred că se numesc, nu sunt expert, însă întrebarea e una foarte simplă. De unde le obţineaţi?

— Nu cred că trebuie să vă spun nimic despre asta, spuse ea şi începu să se joace cu nişte hârtii ce zăceau pe biroul ei de parcă era prea ocupată pentru a-i da atenţia cuvenită lui Erlendur.

— E destul de important pentru noi, zise Erlendur, pentru noi, poliţia, să aflăm dacă acel creier există încă. E posibil să fie în înregistrările dumneavoastră. A fost studiat la momentul respectiv, însă nu a fost returnat la locul cuvenit. Poate fi o explicaţie cât se poate de plauzibilă. A fost nevoie de timp pentru a se examina tumora şi trupul trebuia îngropat. E posibil ca universitatea şi spitalele să fie locurile potrivite pentru păstrarea organelor. Dumneavoastră puteţi să mă priviţi cu indiferenţă, însă eu pot face multe lucruri care vă pot cauza probleme, universităţii şi spitalelor. Gândiţi-vă doar ce belea poate fi media uneori, şi se întâmplă ca pur şi simplu să am vreo câţiva prieteni la ziare.

Hanna se uită lung la Erlendur, care o privi la rândul său.

— O cioară dacă stă moare de foame, zise ea în cele din urmă.

— Însă dacă zboară găseşte de mâncare, completă Erlendur proverbul.

— Chiar asta era regula în acest sens, însă nu vă pot spune nimic, după cum probabil vă puteţi închipui. Acestea sunt nişte chestiuni foarte delicate.

— Nu investighez acest lucru ca pe o infracţiune, zise Erlendur. Nici măcar nu ştiu dacă a fost vorba de un furt de organe. Ceea ce faceţi cu persoanele moarte nu e treaba mea, dacă acest lucru rămâne în nişte limite rezonabile.

Expresia Hannei deveni şi mai feroce.

— Dacă de asta are nevoie o profesie medicală, sunt sigur că acest lucru poate fi justificat unor anumite persoane. Trebuie să localizez un anumit organ de la un anumit individ pentru a fi studiat din nou şi, dacă îi putem trasa istoria de la momentul când a fost prelevat până în prezent, v-aş fi extrem de recunoscător. Aceasta e o informaţie personală pentru propriile mele scopuri.

— Ce fel de informaţie personală?

— Nu sunt interesat ca lucrul acesta să ajungă mai departe. Trebuie să obţinem organul înapoi dacă e posibil. Ceea ce mă întrebam era dacă nu ar fi fost de ajuns să se ia doar o mostră, dacă a fost sau nu nevoie să se preleveze întregul organ.

— Bineînţeles, nu cunosc cazul la care vă referiţi, însă acum sunt în vigoare reguli stricte în legătură cu autopsiile, şi nu cum era mai demult, spuse Hanna după o clipă de gândire. Dacă acest caz a fost în anii ’60 e posibil să se fi întâmplat, nu neg acest lucru. Spuneţi că fetei i s-a făcut autopsie împotriva voinţei mamei sale. Nu e primul exemplu în acest sens. Azi, rudele sunt imediat întrebate, după moartea cuiva, dacă se poate face autopsie. Cred că pot spune că dorinţele lor sunt onorate în afara unor cazuri absolut excepţionale. Acest lucru s-ar fi aplicat şi în acest caz. Mortalitatea infantilă e cel mai groaznic lucru cu care te poţi confrunta. Nu se poate descrie tragedia care îi loveşte pe oamenii care îşi pierd un copil şi problema unei autopsii poate fi neplăcută în astfel de cazuri.

Hanna făcu o pauză.

— Aveam un fel de înregistrări în computerele noastre, continuă ea, şi restul se află în arhiva păstrată în această clădire. Se păstrează nişte înregistrări foarte detaliate. Cea mai mare colecţie de organe din spitale este

în Barónsstígur. Vă daţi seama că aici în campus se efectuează puţină practică medicală. Aceasta se face în spitale. De acolo vin informaţiile.

— Patologul nu a vrut să-mi arate banca de organe, zise Erlendur. Voia să vorbesc mai întâi cu dumneavoastră. Universitatea are ceva de spus în această chestiune?

— Veniţi, zise Hanna, fără să răspundă la întrebarea lui. Haideţi să ne uităm ce e în computere.

Se ridică şi Erlendur o urmă. Folosi o cheie pentru a descuia o încăpere spaţioasă şi introduse o parolă într-un dispozitiv de securitate instalat pe peretele de lângă uşă. Se duse la un birou şi porni un calculator în timp ce Erlendur se uita în jurul său. În încăpere nu erau ferestre şi lipite de pereţi stăteau şiruri de fişete. Hanna întrebă numele fetiţei şi data morţii şi le introduse în calculator.

— Nu e aici, zise ea gânditoare, privind în monitor. Înregistrările din computer merg doar până în 1984. Centralizăm toate datele de la momentul în care a fost înfiinţată Facultatea de Medicină, însă nu avem mai mult de atât în înregistrările noastre încă.

— Deci rămân fişetele atunci, remarcă Erlendur.

— Chiar nu am timp de asta, spuse Hanna, uitându-se la ceas.

Trase de câte un sertar ici şi colo şi răsfoi printre documente, însă le închise repede la loc. Erlendur nu avea idee ce conţineau acele documente.

— Aici aveţi înregistrări medicale? întrebă el.

Hanna mormăi.

— Să nu-mi spuneţi că sunteţi aici pentru comitetul de date private, zise ea şi trânti alt sertar pentru a-l închide.

— Doar întrebam, spuse Erlendur.

Hanna scoase un raport şi citi din el.

— Aici e ceva despre nişte mostre biologice, zise ea. 1968. Sunt mai multe nume. Nu e nimic care să vă intereseze.

Puse raportul la loc în fişet, împinse sertarul şi trase altul.

— Aici sunt mai multe, zise ea. Ia stai puţin. Aici e numele fetei, Audur şi numele mamei ei. Uitaţi-vă.

Hanna parcurse repede raportul.

— Un organ a fost prelevat, zise ea, ca pentru sine. A fost prelevat la spitalul din Keflavík. Cu permisiunea rudei celei mai apropiate… nu e nimic aici. Nu e nimic aici în legătură cu faptul că organul ar fi putut fi distrus.

Hanna închise dosarul.

— Nu mai este aici.

— Pot vedea? întrebă Erlendur, fără să încerce să-şi ascundă nerăbdarea.

— Nu o să aflaţi nimic de aici, răspunse Hanna, apoi puse dosarul la loc în sertar şi îl închise. V-am spus ce trebuie să ştiţi.

— Ce spune? Ce ascundeţi?

— Nimic, zise Hanna, şi acum trebuie să mă întorc la catedră.

— Atunci o să obţin mandat de percheziţie, o să mă întorc azi mai târziu şi ar fi bine ca raportul acesta să fie acolo unde trebuie, conchise Erlendur şi se îndreptă către uşă.

— Promiteţi că informaţia de aici nu o să ajungă mai departe? întrebă ea în momentul în care Erlendur deschise uşa şi era gata să plece.

— V-am spus asta. E o informaţie personală, pentru mine.

— Atunci uitaţi-vă, zise Hanna, redeschizând fişetul şi înmânându-i dosarul.

Erlendur închise uşa, luă dosarul şi se cufundă în el. Hanna scoase un pachet de ţigări şi aprinse una în timp ce aştepta ca Erlendur să termine de citit. Ea ignoră plăcuţa cu FUMATUL INTERZIS şi curând camera se umplu de fum.

— Cine-i Eydal?

— Una dintre cele mai renumite somităţi medicale ale noastre.

— Ce anume nu voiaţi să văd aici? Pot vorbi cu acest bărbat?

Hanna nu-i răspunse.

— Ce se întâmplă? zise Erlendur.

Hanna oftă.

— Înţeleg că el păstrează câteva organe, răspunse ea în cele din urmă.

— Bărbatul ăsta colecţionează organe? întrebă Erlendur.

— Păstrează câteva organe, e o colecţie mică.

— E colecţionar de organe?

— Asta e tot ce ştiu, zise Hanna.

— Se presupune că el a luat creierul, spuse Erlendur. Scrie aici că i s-a dat o mostră pentru studiu. E o problemă pentru dumneavoastră?

— E unul dintre savanţii noştri cei mai de vază, repetă ea printre dinţii încleştaţi.

— Păstrează creierul unei fetiţe de patru ani pe şemineul din camera de zi! strigă Erlendur.

— Nu mă aştept să înţelegeţi munca ştiinţifică, zise ea.
— Ce e de înţeles?
— Nu ar fi trebuit niciodată să vă las să intraţi aici, strigă Hanna.
— Am mai auzit asta şi înainte, replică Erlendur.

32

Elínborg o găsi pe femeia din Húsavík.

Mai avea două nume care îi mai rămăseseră pe listă, aşa că îl lăsă pe Sigurdur Óli în Nordurmýri împreună cu echipa de legişti. Reacţia primei femei fu una familiară, de surprindere într-un fel, auzise povestea din altă parte de câteva ori chiar. Spuse că, sincer, aştepta o vizită din partea poliţiei. A doua femeie, ultima de pe lista lui Elínborg, refuză să vorbească cu ea. Refuză să o lase să intre în casă. Închise uşa spunând că nu ştia despre ce vorbea Elínborg şi că nu o putea ajuta.

Însă femeia fu, într-un fel, şovăitoare. Era de parcă trebuia să-şi adune toată energia de care putea da dovadă pentru a spune ce voia, iar Elínborg simţi că rolul fusese repetat. Se comporta de parcă aştepta sosirea poliţiei, însă, spre deosebire de celelalte, nu dorea să ştie nimic. Dorea să scape imediat de Elínborg.

Elínborg îşi putea da seama că o găsise pe femeia pe care o căutau. Aruncă încă o privire peste documentele ei. Numele femeii era Katrín şi era şefă de departament la Biblioteca Centrală din Reykjavík. Soţul ei era directorul unei mari agenţii de publicitate. Avea şaizeci de ani. Trei copii, toţi născuţi între 1958 şi 1962. Se mutase din Húsavík în 1962 şi locuise în Reykjavík de atunci.

Elínborg sună a doua oară la sonerie.

— Cred că trebuie să vorbiţi cu mine, zise ea când Katrín deschise uşa din nou.

Femeia se uită la ea.

— Nu pot să vă ajut cu nimic, spuse ea imediat, cu un ton al vocii surprinzător de ascuţit. Ştiu cazul. Am auzit bârfe. Însă nu ştiu despre niciun viol. Va trebui să vă mulţumiţi cu asta. Nu mă mai deranjaţi.

Încercă să-i închidă lui Elínborg uşa în nas.

— Se poate ca eu să mă mulţumesc cu asta, însă un detectiv pe nume Erlendur, care investighează asasinarea lui Holberg, nu o va face. Data viitoare când veţi deschide uşa, el o să stea aici şi nu o să mai vrea să plece. Nu vă va permite să-i trântiţi uşa în nas. Vă poate aduce la secţie dacă lucrurile se înrăutăţesc.

— Vreţi să mă lăsaţi în pace, vă rog, zise Katrín în timp ce uşa se lovea de toc.

Aş vrea să pot, gândi Elínborg. Îşi scoase mobilul şi îl sună pe Erlendur, care tocmai pleca de la universitate. Elínborg îi descrise situaţia. El zise că va fi acolo în zece minute.

Nu o vedea nicăieri pe Elínborg în faţa casei lui Katrín, în momentul în care ajunse, însă îi recunoscu maşina în parcare. Era o casă mare din cartierul Vogar, cu două etaje şi cu garaj dublu. Sună la sonerie şi spre uimirea lui, Elínborg îi deschise uşa.

— Cred că am găsit-o, zise ea cu voce joasă şi îl lăsă pe Erlendur să intre în casă. A venit afară la mine chiar acum şi şi-a cerut iertare pentru comportamentul ei. A zis că mai degrabă vorbeşte cu noi aici decât la secţie. A auzit poveşti despre viol şi ne aştepta.

Elínborg o luă înaintea lui Erlendur şi ajunse în camera de zi unde Katrín stătea în picioare. Femeia dădu mâna cu el şi încercă să zâmbească, însă nu prea reuşi. Era îmbrăcată clasic, purta o fustă gri şi o bluză albă, avea un păr drept şi des care îi cobora până la umeri, pieptănat într-o parte. Era înaltă, cu picioare subţiri şi umeri înguşti, drăguţă, cu o expresie blândă, însă neliniştită.

Erlendur se uită în jurul său în camera de zi. Era dominată de cărţi adăpostite în dulapuri închise şi prevăzute cu geamuri de sticlă. Un scrin frumos se afla lângă unul dintre dulapurile cu cărţi, o sofa veche însă bine păstrată din piele se afla în mijlocul încăperii, o măsuţă pentru fumat într-un colţ. Tablouri pe pereţi. Mici acuarele în rame frumoase, fotografii ale familiei ei.

Se uită mai îndeaproape la ele. Toate fotografiile erau vechi. Trei băieţi împreună cu părinţii lor. Cele mai recente fuseseră făcute atunci când primiseră Confirmarea. Nu păreau să fi absolvit şcoala sau universitatea.

— Avem de gând să cumpărăm o casă mai mică, zise Katrín aproape scuzându-se în timp ce Erlendur se uita în jurul său în camera de zi. E mult prea mare pentru noi casa asta uriaşă.

Erlendur încuviinţă.

— Este acasă şi soţul dumneavoastră?

— Albert nu va veni acasă decât târziu în seara asta. E în străinătate. Speram că putem vorbi despre asta înainte ca el să se întoarcă.

— Nu ar trebui să ne aşezăm? întrebă Elínborg.

Katrín se scuză pentru lipsa ei de politeţe şi îi invită să ia loc. Ea se aşeză pe sofa singură, iar Erlendur şi Elínborg luară loc în cele două fotolii de piele din faţa ei.

— Ce doriţi mai exact de la mine? întrebă Katrín, privindu-i pe fiecare pe rând. Nu prea înţeleg cum mă încadrez eu în peisaj. Bărbatul e mort. Chestia asta nu are nimic de-a face cu mine.

— Holberg a fost un violator, zise Erlendur. A violat o femeie din Keflavík şi, drept rezultat, ea a făcut un copil. O fiică. Atunci când am început să verificăm mai îndeaproape, ni s-a spus că i-a mai făcut asta şi înainte unei femei din Húsavík, cam de aceeaşi vârstă cu cea de-a doua victimă. E posibil ca Holberg să mai fi violat ulterior. Nu ştim. Însă trebuie să o depistăm pe victima lui din Húsavík. Holberg a fost omorât la el acasă şi avem motive să presupunem că explicaţia poate fi găsită în trecutul lui sordid.

Erlendur şi Elínborg observară amândoi cum discursul lui nu păru să aibă niciun efect asupra lui Katrín. Nu era şocată să audă despre violurile lui Holberg sau despre fiica lui şi nu întrebă nici despre femeia din Keflavík şi nici despre fată.

— Nu sunteţi şocată să auziţi asta? zise el.

— Nu, răspunse Katrín, de ce ar trebui să fiu şocată?

— Ce ne puteţi spune despre Holberg? întrebă Erlendur după o pauză.

— L-am recunoscut imediat după pozele din ziare, zise Katrín, şi era ca şi cum ultima urmă de rezistenţă îi dispăruse din voce.

Cuvintele ei se transformară în şoaptă.

— Cu toate că s-a schimbat mult, adăugă ea.

— Am avut fotografia lui la dosar, zise Elínborg pentru a explica. Poza era de la un permis CE pe care şi l-a reînnoit de curând. Era şofer de tir. Mergea cu tirul peste tot prin ţară.

— La momentul respectiv mi-a spus că era avocat în Reykjavík.

— Lucra probabil la Autoritatea pentru Porturi şi Faruri la acel moment, zise Erlendur.

— Eu tocmai împlinisem douăzeci de ani. Albert şi cu mine aveam doi copii când s-a întâmplat. Am început să locuim împreună de foarte tineri. El era pe mare, Albert vreau să spun. Chestia asta nu se întâmpla foarte des. Avea un mic magazin şi era agent la o companie de asigurări.

— Ştie ce s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

Katrín ezită câteva momente.

— Nu, nu i-am spus niciodată. Şi aş prefera să nu-i spuneţi acum.

Tăcură.

— Nu aţi spus nimănui ce s-a întâmplat? întrebă Erlendur.

— Nu am spus nimănui.

Ea tăcu din nou.

Erlendur şi Elínborg aşteptară.

— Mă învinuiesc pentru asta. Dumnezeule mare! oftă ea. Ştiu că nu e corect din partea mea. Ştiu că nu a fost vina mea. S-a întâmplat acum aproape patruzeci de ani şi încă mă învinuiesc cu toate că ştiu că n-ar trebui. Patruzeci de ani.

Ei aşteptară.

— Nu ştiu în cât de multe detalii vreţi să intru. Ce anume contează pentru dumneavoastră. După cum am spus, Albert era pe mare. Iar eu eram în oraş, distrându-mă cu nişte prietene şi i-am cunoscut pe bărbaţii ăia la dans.

— Bărbaţii ăia? interveni Erlendur.

— Holberg şi altul care era cu el. Nu o să aflu niciodată care era numele lui. Mi-a arătat un aparat mic de fotografiat pe care îl avea cu el. Am vorbit puţin despre fotografie. Au venit acasă la prietena mea cu noi şi am continuat să bem acolo. Eram un grup de patru prietene care ieşeam împreună în oraş. Două dintre noi erau măritate. După o vreme, am zis că vreau să plec şi el s-a oferit să mă conducă acasă.

— Holberg? zise Elínborg.

— Da, Holberg. Am zis că nu şi mi-am luat la revedere de la prietenele mele şi am plecat singură acasă. Nu era mult de mers. Însă când am deschis uşa – locuiam într-o căsuţă pe o stradă nouă în construcţie din Húsavík – brusc m-am trezit cu el în spatele meu. A zis ceva ce nu am auzit bine, apoi m-a împins înăuntru şi a închis uşa. Am fost complet luată prin surprindere. Nu ştiam dacă să fiu speriată sau surprinsă. Alcoolul îmi amorţise simţurile. Bineînţeles că nu îl cunoşteam pe acel bărbat câtuşi de puţin, nu-l mai văzusem înainte de acea noapte.

— Şi de ce vă învinuiţi? întrebă Elínborg.

— Pentru că m-am prostit puţin la dans, zise Katrín după o vreme. L-am invitat la dans. Nu ştiu de ce am făcut-o. Băusem puţin şi nu am putut niciodată să rezist la alcool. Mă distram cu prietenele mele şi îmi lăsasem puţin părul pe spate. Iresponsabilă. Beată.

— Dar nu trebuie să vă învinovăţiţi…, începu Elínborg.

— Nimic din ce spuneţi nu poate schimba lucrul ăsta câtuşi de puţin, răspunse Katrín cu un ton supus şi privind către Elínborg, aşa că nu continuaţi să-mi spuneţi pe cine pot şi pe cine nu pot să învinovăţesc. Nu are rost. Stătea pe lângă noi la dans, vorbi ea după o pauză. Cu siguranţă nu făcea o impresie proastă. Era amuzant şi ştia cum să ne facă pe noi, fetele, să râdem. Juca jocuri cu noi şi ne îndemna şi pe noi să jucăm. Mi-am amintit mai târziu că întrebase de Albert şi aflase că eram singură acasă. Însă a făcut-o în aşa fel, încât nu am bănuit deloc ce zăcea în mintea lui.

— În principiu, e un scenariu similar cu cel în care a atacat-o pe femeia din Keflavík, zise Erlendur. Ea i-a dat voie să o conducă până acasă, după cum se ştie. Apoi a întrebat-o dacă poate folosi telefonul şi a atacat-o în bucătărie.

— S-a dovedit a fi o cu totul altă persoană. Insuportabil. Chestiile pe care mi le-a spus. Mi-a rupt haina cu care eram îmbrăcată, m-a împins înăuntru şi mi-a adresat nişte cuvinte îngrozitoare. A devenit foarte agitat. Am încercat să vorbesc cu el, însă a fost inutil şi când am început să strig după ajutor a sărit pe mine şi m-a redus la tăcere. Apoi m-a târât în dormitor…

Îşi adună tot curajul şi le spuse ce făcuse Holberg, sistematic şi fără să ascundă nimic. Nu uitase nimic din ce se întâmplase în acea noapte. Dimpotrivă, îşi amintea şi cel mai mic detaliu. Relatarea ei era lipsită de sentimentalism. Era ca şi cum citea cu voce tare nişte fapte reci scrise pe o pagină. Vorbi cu atâta precizie şi îşi luă o asemenea distanţă faţă de acel incident, încât Erlendur avu senzaţia că parcă descria ceva care i se întâmplase altei femei. Nu ei personal, ci altcuiva. Altundeva. Altădată, într-o altă viaţă.

La un anumit moment dat pe parcursul relatării, Erlendur făcu o grimasă şi Elínborg înjură printre dinţi.

Katrín se opri din vorbit.

— De ce nu aţi depus plângere împotriva acelui ticălos? întrebă Elínborg.

— Era ca un monstru. A ameninţat că mă termină dacă spun cuiva şi dacă îl arestează poliţia. Şi ceea ce a fost mai rău, a zis că dacă fac mare tam-tam cu asta, o să susţină că eu i-am cerut să mă întâlnesc cu el acasă la mine şi că doream să mă culc cu el. Nu a folosit exact aceste cuvinte, însă ştiam la ce se referea. Era incredibil de puternic, însă de-abia dacă mi-a lăsat vreun semn. S-a asigurat că nu face asta. Am început mai târziu să mă

gândesc la asta. M-a lovit peste faţă de vreo câteva ori, însă niciodată foarte tare.

— Când s-a întâmplat asta?

— Era în 1961. Toamna.

— Şi nu a mai fost nicio urmare? Nu l-aţi mai revăzut pe Holberg sau…

— Nu. Nu l-am mai văzut niciodată după aceea. Nu, până ce i-am văzut poza în ziar.

— V-aţi mutat departe de Húsavík?

— Era ceea ce oricum plănuiam să facem. Albert a avut întotdeauna chestia asta în minte. Nu m-am mai împotrivit atât de mult după aceea. Oamenii din Húsavík sunt drăguţi şi e un loc bun în care să te stabileşti, însă nu m-am mai întors acolo de atunci.

— Aţi avut doi copii înainte, băieţi după cum se vede, zise Erlendur, arătând cu capul în direcţia fotografiilor de la confirmare, şi apoi aţi avut un al treilea fiu… când?

— Doi ani mai târziu, răspunse Katrín.

Erlendur se uită la ea şi îşi putu da seama că, dintr-un anumit motiv, pentru prima oară în conversaţia lor, ea minţea.

33

— De ce te-ai oprit aici? zise Elínborg în momentul în care părăsiră casa şi ieşiră în stradă.

Îi venise greu să-şi ascundă surpriza când Erlendur îi mulţumise brusc lui Katrín pentru că fusese atât de cooperantă. Spusese că ştia cât de greu era pentru ea să vorbească despre aceste lucruri şi o asigurase că nimic din ce discutaseră nu va ajunge mai departe. Elínborg rămăsese cu gura căscată. De-abia dacă începuse să vorbească, de fapt.

— A început să mintă, răspunse Erlendur. E un coşmar prea urât pentru ea. Ne vom întâlni cu ea mai târziu. Telefonul ei trebuie ascultat; trebuie să avem o maşină în faţa casei pentru a-i verifica mişcările şi dacă are vizitatori. Trebuie să aflăm ce fac fiii ei, să facem rost de fotografii recente ale lor dacă putem, însă fără să atragem atenţia asupra noastră, şi trebuie să-i localizăm pe cei care au cunoscut-o pe Katrín în Húsavík şi care îşi pot aminti măcar de acea seară, cu toate că e posibil să fie mult prea de demult. L-am rugat pe Sigurdur Óli să contacteze Autoritatea pentru Porturi şi Faruri pentru a vedea dacă ne pot spune când a lucrat Holberg la ei în Húsavík. Poate a făcut deja acest lucru. Fă rost de o copie a certificatului de căsătorie al lui Katrín şi Albert pentru a afla anul în care s-au căsătorit.

Erlendur se urcase în maşină.

— Şi, Elínborg, poţi veni şi data viitoare când vorbim cu ea.

— E oare cineva capabil să facă ce a descris ea? întrebă Elínborg, cu mintea încă la povestea lui Katrín.

— Cu Holberg totul pare să fie posibil, replică Erlendur.

El se duse în Nordurmýri. Sigurdur Óli era încă acolo. Contactase compania de telefonie în legătură cu apelurile primite de Holberg în weekendul în care fusese omorât. Două erau de la un depozit Iceland Transport unde lucra şi alte trei erau de la telefoane publice: două de la o cabină telefonică din Laekjargata şi unul de la un telefon cu plată din staţia de autobuz Hlemmur.

— Altceva?

— Da, clipurile porno din computerul lui. Legiştii s-au uitat la destul de multe şi e înspăimântător. De-a dreptul bolnav mintal. Cele mai rele

lucruri pe care le poţi găsi pe Internet, inclusiv cu animale şi cu copii. Tipul ăla era de-a dreptul pervers. Cred că au renunţat să se mai uite la ele.

— Poate nu e nevoie să-i mai supunem la aşa ceva, zise Erlendur.

— Chestia asta chiar ne oferă o imagine a individului nenorocit, dezgustător şi murdar care era, spuse Sigurdur Óli.

— Vrei să spui că a meritat să fie pocnit în cap şi omorât? întrebă Erlendur.

— Tu ce crezi?

— Ai întrebat la Autoritatea pentru Porturi şi Faruri despre Holberg?

— Nu.

— Fă-o atunci.

— Nouă ne face semn? întrebă Sigurdur Óli.

Stăteau în faţa casei lui Holberg. Un lucrător din echipa de legişti ieşise din subsol şi stătea acolo în salopeta albă, chemându-i cu un semn din mână. Părea destul de agitat. Coborâră din maşină, se duseră în subsol şi expertul legist gesticula către ei să vină şi să se uite la unul din ecrane. Ţinea o telecomandă despre care le spuse că dirija camera ce fusese introdusă într-una din găurile dintr-un colţ al camerei de zi.

Ei priviră ecranul, însă nu putură vedea nimic altceva care să poată fi identificat în vreun fel. Imaginea era pătată, slab luminată, tulbure şi întunecată. Puteau vedea pietrişul şi partea de sub podea, însă nimic neobişnuit. Trecu un timp până ce expertul nu se mai putu abţine.

— Chestia asta de aici, zise el, arătând în centrul ecranului în partea de sus. Chiar sub podea.

— Ce? întrebă Erlendur, care nu putea vedea nimic.

— Nu vedeţi? spuse expertul legist.

— Ce? zise Sigurdur Óli.

— Inelul.

— Inelul? repetă Erlendur.

— E foarte clar că am găsit un inel sub podea. Îl vedeţi?

Se uitară atenţi la ecran până ce crezură că puteau distinge un obiect care ar fi putut să fie un inel. Era o imagine estompată, de parcă ceva bloca vederea. Nu putură vedea nimic altceva.

— Parcă ar sta ceva în drum, zise Sigurdur Óli.

— Ar putea fi plastic izolator de felul celui care se foloseşte în construcţii, sugeră expertul.

Se adunară şi mai multe persoane în jurul ecranului să privească ce se întâmpla.

— Uitaţi-vă la chestia asta de aici, continuă el. Linia asta de lângă inel. Ar putea fi un deget. Ceva zace în colţul ăla şi cred că s-ar cuveni să ne uităm mai bine ce este.

— Sparge podeaua, comandă Erlendur. Să vedem ce este.

Echipa de legişti se puse imediat pe treabă. Marcară locul din podeaua din camera de zi şi începură să spargă cu echipamentul pneumatic de forare. Un praf fin de ciment se ridică în subsol, iar Erlendur şi Sigurdur Óli îşi puseră măşti de tifon peste gură. Rămaseră în spatele tehnicienilor, urmărind cum gaura se lărgeşte în podea. Placa de pardoseală avea o grosime de optsprezece sau douăzeci de centimetri şi trebuiră să foreze ceva timp pentru a pătrunde prin ea.

De îndată ce o sparseră, gaura se lărgi repede. Bărbaţii îndepărtară fragmentele de beton imediat ce fură sparte şi în curând putură să vadă plasticul care ieşise la iveală. Erlendur se uită la Sigurdur Óli, care încuviinţă către el.

Plasticul ieşi din ce în ce mai tare la iveală. Erlendur credea că era un plastic gros de izolare. Era imposibil să vezi prin el. Uitase de zgomotul din subsol, de duhoarea insuportabilă şi de praful care se ridicase. Sigurdur Óli îşi scosese masca pentru a vedea mai bine. Se aplecă şi chemă echipa de legişti care spărgea podeaua.

— Aşa se deschid mormintele faraonilor în Egipt? întrebă el şi tensiunea se mai domoli puţin.

— Doar că mie îmi e teamă că sub asta nu e un faraon, zise Erlendur.

— E posibil să-l fi găsit pe Grétar sub podeaua lui Holberg? întrebă Sigurdur Óli nerăbdător şi înflăcărat. După douăzeci şi cinci de afurisiţi de ani! Al dracului de genial!

— Mama lui avea dreptate, zise Erlendur.

— Mama lui Grétar?

— „A fost ca şi cum ar fi fost furat”, a zis ea.

— Înfăşurat în plastic şi ascuns sub podea.

— Marion Briem, mormăi Erlendur pentru sine şi scutură din cap.

Echipa de legişti sfredeli mai departe cu echipamentele electrice de forare, podeaua se desfăcu sub presiune şi gaura se lărgi până ce tot pachetul de plastic putu fi văzut. Avea lungimea unui bărbat de înălţime medie. Echipa de legişti discuta cum ar trebui să procedeze ca să îl

deschidă. Deciseră să îl îndepărteze întreg din cavitatea din podea şi să nu îl atingă până ce nu îl duceau la morgă, în Barónsstígur, unde se puteau ocupa de el fără a pierde vreo potenţială probă.

Veniră cu o targa pe care o aduseseră în subsol cu o noapte înainte şi o puseră lângă gaura din podea. Doi bărbaţi încercară să ridice pachetul de plastic, însă se dovedi a fi prea greu, aşa că alţi doi coborâră să-i ajute. Curând începură să-l scoată, îl eliberară de acolo, îl ridicară şi îl puseră pe targa.

Erlendur se apropie de pachet, se aplecă deasupra lui şi încercă să vadă prin plastic. Crezu că putu distinge o faţă, încreţită şi putrezită, nişte dinţi şi o bucată de nas. Se îndreptă iar de spate.

— Nu arată atât de rău, având în vedere circumstanţele, zise el.

— Ce e asta? întrebă Sigurdur Óli, aplecându-se deasupra gropii.

— Ce? zise Erlendur.

— Alea sunt role de film? spuse Sigurdur Óli.

Erlendur se duse mai aproape, îngenunche şi văzu nişte role de film foto îngropate pe jumătate în pietriş. Metri întregi de film împrăştiaţi peste tot. Spera că o parte din ei fusese folosită.

34

Katrín nu părăsi casa tot restul zilei. Nu o vizită nimeni şi nu folosi telefonul. Seara, un bărbat la volanul unei maşini break parcă în faţa casei şi intră înăuntru ducând o valiză de dimensiuni medii. Din câte se părea acesta era Albert, soţul ei. Se întorcea dintr-o călătorie de afaceri din Germania în acea după-amiază.

Doi poliţişti cu o maşină neinscripţionată supravegheau casa. Telefonul era ascultat. Domiciliile a doi dintre fiii mai mari fuseseră aflate, însă nu se ştia nimic despre locul unde s-ar afla cel mai tânăr dintre ei. Era divorţat şi locuia într-un apartament în cartierul Gerdi, însă nu era nimeni la el acasă. O pază fu instalată în faţa clădirii. Poliţia aduna informaţii despre fiu şi descrierea lui fusese trimisă la secţiile de poliţie de peste tot din ţară. Până acum nu avuseseră suficiente motive pentru a da un anunţ despre el în mass-media.

Erlendur parcă în faţa morgii din Barónsstígur. Trupul bărbatului despre care se credea că era Grétar fusese dus acolo. Patologul, acelaşi care îi examinase pe Holberg şi pe Audur, îndepărtase plasticul de pe cadavru. Ieşi la iveală că era trupul unui bărbat cu capul dat pe spate, cu gura deschisă de parcă ar fi ţipat de durere şi cu braţele pe lângă corp. Pielea era uscată, încreţită şi palidă, cu mari porţiuni putrezite ici şi colo pe un trup fără haine pe el. Capul părea să fi fost foarte rău lovit, părul era lung şi lipsit de culoare, atârnând în jos de-o parte şi de alta a feţei.

— I-a scos măruntaiele, zise patologul.

— Ce?

— Persoana care l-a îngropat. O mişcare inteligentă dacă vrei să păstrezi un cadavru. Din cauza mirosului. S-a uscat încet-încet în interiorul plasticului. Bine păstrat în acest sens.

— Poţi stabili cauza morţii?

— Peste cap era o pungă de plastic care sugerează că e posibil să fi fost sufocat, însă va trebui să mă uit mai bine la el. Vei afla mai multe mai târziu. Totul cere timp. Ştii cine e? E cam pipernicit, bietul nemernic.

— Am bănuiala mea, zise Erlendur.

— Ai vorbit cu profesoara?

— O femeie încântătoare.
— Nu-i aşa?

Sigurdur Óli îl aştepta pe Erlendur la birou, însă când sosi zise că se duce direct la legişti. Reuşiseră să developeze şi să mărească mai multe poziţii din filmul care fusese găsit în apartamentul lui Holberg. Erlendur îi spuse despre conversaţia pe care el şi Elínborg o avuseseră cu Katrín.

Ragnar, şeful legiştilor, îi aştepta în biroul său cu mai multe role de film pe masă şi câteva fotografii mărite. Le înmâna fotografiile, iar ei se strânseră în jurul acestora.

— Am reuşit să le procesăm doar pe acestea trei, zise Ragnar, şi chiar nu-mi pot da seama ce arată. Erau şapte role Kodak cu douăzeci şi patru de poziţii fiecare. Trei erau complet negre şi nu ne putem da seama dacă au fost folosite, însă de la unul dintre ele am reuşit să mărim puţinele fotografii pe care le putem vedea aici. E ceva ce recunoaşteţi?

Erlendur şi Sigurdur Óli priviră fotografiile cu ochii mijiţi. Erau toate alb-negru. Două dintre ele erau pe jumătate negre, de parcă diafragma nu fusese deschisă cum trebuie; imaginile erau atât de nefocalizate şi de neclare, că nu le putură distinge. A treia şi ultima imprimată era intactă şi acceptabil de precisă şi prezenta un bărbat care îşi făcea singur poză în faţa unei oglinzi. Aparatul era mic şi plat, cu un mic bliţ cubic cu patru becuri deasupra, iar bliţul îl lumina pe bărbatul din oglindă.

Acesta purta jeanşi, un tricou şi o jachetă de vară scurtă până în talie.

— Îţi aminteşti de bliţurile cubice? zise Erlendur cu o umbră de nostalgie în glas. Ce revoluţie.

— Îmi amintesc bine de ele, răspunse Ragnar, care era de aceeaşi vârstă cu Erlendur.

Sigurdur Óli se uită la ei pe rând şi scutură din cap.

— Ăsta e ceea ce se numeşte un autoportret? zise Erlendur.

— E dificil să-i vezi faţa cu aparatul ăla care-i stă în cale, spuse Sigurdur Óli, însă nu ar fi posibil să fie chiar Grétar?

— Recunoşti ce e în jur, puţinul care e vizibil acolo? întrebă Ragnar.

În reflecţie putură distinge o parte din camera din spatele fotografului. Erlendur vedea spătarul unui scaun şi chiar o măsuţă de cafea, covorul şi o parte din ceva care ar fi putut să fie o draperie lungă până în podea, însă altceva era dificil de distins. Chipul bărbatului din oglindă era bine luminat, însă în lateral lumina pălea până la întuneric total.

Studiară cu atenţie fotografia timp îndelungat. După mult efort, Erlendur începu să distingă ceva în întunericul din stânga fotografului, despre care crezu că era o formă omenească, chiar un profil, însă era ceva neuniform în lumină, mici umbre care îi aprinseră imaginaţia.

— Am putea mări această zonă? îl întrebă el pe Ragnar, care se uită mult timp la aceeaşi parte, însă nu văzu nimic.

Sigurdur Óli luă fotografia şi o ţinu ridicată în faţa lui, însă nu putu distinge nici el ceea ce Erlendur crezuse că vede.

— O să ne ia doar o secundă, zise Ragnar.

Îl urmară din birou şi până la echipa de legişti.

— Sunt ceva amprente pe film? întrebă Sigurdur Óli.

— Da, zise Ragnar, două seturi, aceleaşi ca pe poza de la cimitir. Ale lui Grétar şi ale lui Holberg.

Fotografia fu scanată şi instalată pe un monitor mare. Zona fu mărită. Ceea ce fusese doar ceva inform în lumină se transformă în nenumărate puncte care umplură ecranul. Nu putură distinge nimic în poză şi până şi Erlendur pierdu ceea ce crezuse că văzuse. Expertul butonă ceva pe tastatură pentru câteva clipe, introduse nişte comenzi şi imaginea fu redusă şi comprimată. Continuă, punctele se aranjară singure până ce încet-încet conturul unei feţe începu să iasă la iveală. Era tot neclară, însă Erlendur crezu că-l recunoaşte pe Holberg acolo.

— Nu e ticălosul ăla? întrebă Sigurdur Óli.

— E ceva mai mult aici, zise tehnicianul şi continuă să facă imaginea mai clară.

Apărură curând nişte valuri care îi aminteau lui Erlendur de părul unei femei, şi un alt profil şi mai neclar. Erlendur se uită fix la acea imagine până crezu că îl poate distinge pe Holberg aşezat şi stând de vorbă cu o femeie. O halucinaţie ciudată îl cuprinse în momentul în care văzu asta. Voia să strige către femeie să iasă din apartament, însă era prea târziu. Multe decenii, prea târziu.

Un telefon sună în cameră, însă nimeni nu făcu nicio mişcare. Erlendur crezu că suna cel de pe birou.

— E al tău, îi spuse Sigurdur Óli lui Erlendur.

Lui Erlendur îi luă ceva vreme, însă în cele din urmă reuşi să-şi găsească mobilul şi îl pescui din buzunarul hainei. Era Elínborg.

— La ce te joci? îl întrebă când, în cele din urmă, îi răspunse.

— Treci la subiect, te rog, spuse Erlendur.

— La subiect? De ce eşti aşa stresat?

— Ştiam că tu nu poţi spune pur şi simplu ce aveai de gând să spui.

— E despre băieţii lui Katrín, zise Elínborg. Sau bărbaţi în toată firea, de fapt, fiindcă sunt cu toţii adulţi acum.

— Ce e cu ei?

— Toţi sunt nişte tipi drăguţi, probabil, doar că unul dintre ei lucrează într-un loc destul de interesant. Credeam că trebuie să auzi despre asta imediat, însă eşti atât de tensionat şi ocupat şi nu pot suporta gândul unei pălăvrăgeli, aşa că o să-l sun mai bine pe Sigurdur Óli.

— Elínborg!

— Da?

— Doamne, Dumnezeule, femeie! strigă Erlendur şi se uită la Sigurdur Óli, ai de gând să-mi spui ce aveai de gând să-mi spui?

— Fiul lucrează la Centrul de Cercetare Genetică.

— Ce?

— Lucrează la Centrul de Cercetare Genetică.

— Care fiu?

— Cel mai tânăr. Lucrează la noua lor bază de date. Lucrează cu arbori genealogici şi boli, familii islandeze şi boli ereditare, boli genetice. Bărbatul ăsta e expert în boli genetice.

35

Erlendur ajunse acasă târziu în acea seară. Plănuia să o viziteze pe Katrín devreme în dimineaţa următoare şi să-i povestească despre teoria lui. Spera ca fiul ei să fie găsit curând. O căutare prelungită implica riscul ca povestea să fie făcută senzaţională de către media, iar el voia să evite asta.

Eva Lind nu era acasă. Curăţase bucătăria după haosul făcut de Erlendur. El îşi puse în cuptorul cu microunde unul din cele două feluri de mâncare pe care îl cumpărase de la un magazin deschis noaptea, apoi apăsă butonul de pornire. Erlendur îşi amintea momentul când Eva Lind venise la el cu câteva nopţi înainte şi îi spusese că e însărcinată. Simţi de parcă trecuse un an întreg de când ea stătuse acolo în faţa lui, cerşindu-i bani şi evitându-i întrebările, însă trecuseră doar câteva nopţi. Încă avea vise urâte. Nu avusese niciodată multe vise şi uneori îşi amintea doar frânturi din ele când se trezea, însă îl stăpânea un sentiment de disconfort şi nu se putea debarasa de el. Nu ajuta că durerea din piept se făcea simţită constant, o durere arzătoare pe care nu o putea îndepărta.

Se gândi la Eva Lind, la copil, la Kolbrún, la Audur, la Elín, la Katrín şi fiii ei, la Holberg, la Grétar şi la Ellidi care era la închisoare, la fata din Gardabaer şi la tatăl ei, la el şi la propriii lui copii, la fiul său, Sindri Snaer, pe care îl vedea rareori, şi la Eva, care făcuse efortul de a-l găsi şi cu care se certa crunt atunci când nu-i plăcea ceea ce făcea ea. Eva avea dreptate. Cine era el să o mustre tot timpul?

Se gândi la mame şi la fiice, la taţi şi la fii, la mame şi la fii, la taţi şi la fiice, la copii care se năşteau şi nimeni nu-i voia, la copii care mureau în acea comunitate mică, Islanda, unde toată lumea părea înrudită sau aveau legături unii cu alţii într-un fel.

Dacă Holberg era tatăl fiului celui mai mic al lui Katrín, oare fusese omorât de propriul său fiu? Oare tânărul ştia că Holberg era tatăl lui? Cum descoperise? Katrín îi spusese? Când? De ce? Oare el ştiuse tot timpul? Ştia de viol? Katrín îi spusese că Holberg o violase şi că rămăsese gravidă? Ce fel de sentiment e ăsta? Ce fel de sentiment e acela să descoperi că nu eşti persoana care credeai că eşti? Şi nu cine eşti? Că tatăl tău nu e tatăl tău de

fapt, că nu eşti fiul lui, ci eşti fiul altcuiva despre care nici nu ştiai că există. Cineva violent: un violator.

Cum e? se gândi Erlendur. Cum te poţi împăca cu asta? Te duci, îl găseşti pe tatăl tău şi îl omori? Şi apoi scrii: „Eu sunt EL”.

Şi dacă mama nu i-a spus fiului ei despre Holberg, cum a descoperit el adevărul? Erlendur întoarse întrebarea pe toate părţile în minte. Cu cât se gândea mai mult la chestiune şi lua în considerare opţiunile, cu atât gândurile i se întorceau la copăcelul cu mesaje din Gardabaer. Era o singură cale în care fiul ar fi putut descoperi adevărul şi Erlendur intenţiona să verifice asta a doua zi.

Şi ce văzuse Grétar? De ce trebuise să moară? Oare îl şantaja pe Holberg? Ştia despre violurile lui Holberg şi plănuia să-l denunţe? Făcuse fotografii cu Holberg? Cine era femeia care era împreună cu Holberg în fotografie? Când fusese făcută? Grétar dispăruse în vara festivalului naţional, deci trebuie să fi fost făcută înainte de asta. Erlendur se întreba dacă nu mai erau victime de-ale lui Holberg care nu spuseseră niciodată nimic.

Auzi cheia răsucindu-se în broască şi se ridică în picioare. Eva Lind se întorsese acasă.

— M-am dus în Gardabaer cu fata, zise ea când îl văzu pe Erlendur ieşind din bucătărie, şi închise uşa în urma ei. A zis că are de gând să-l reclame pe nenorocitul ăla pentru toţi anii în care a abuzat-o. Mama ei a făcut o cădere nervoasă. Apoi am plecat.

— Ca să se vadă cu soţul?

— Mda, s-a întors la căminul ei mic şi confortabil, zise Eva Lind, scoţându-şi pantofii lângă uşă. El s-a enervat rău, dar s-a calmat când a auzit explicaţia.

— Cum a suportat asta?

— E un tip pe cinste. Când am plecat se ducea în Gardabaer ca să vorbească cu boşorogul ăla nenorocit.

— Pe bune?

— Crezi că are vreun rost să-l denunţe pe ticălosul ăla? întrebă Eva Lind.

— Sunt cazuri dificile. Bărbaţii neagă totul şi, într-un fel, scapă cu asta. Poate depinde de mamă, de ceea ce spune ea. Poate ea ar trebui să meargă la centrul pentru femei abuzate. Ce mai faci?

— Pur şi simplu excelent, răspunse Eva Lind.

— Te-ai gândit să faci o ecografie sau cum s-o numi? întrebă Erlendur. Aş putea merge cu tine.

— Va veni şi timpul pentru asta, spuse Eva Lind.

— Va veni?

— Mda.

— Bine, zise Erlendur.

— Ce ai mai pus la cale? întrebă Eva Lind, şi introduse celălalt fel de mâncare în cuptorul cu microunde.

— Nu mă mai gândesc la nimic altceva în afară de copii zilele astea, zise Erlendur. Şi la un copac cu mesaje, care e un fel de arbore genealogic: poate conţine tot felul de mesaje pentru noi, dacă, pur şi simplu, am şti ce ar trebui să căutăm. Şi mă gândesc la obsesiile de a colecţiona lucruri. Cum e cântecul ăla despre calul de ham?

Eva Lind se uită la tatăl ei. Acesta ştia că se pricepea la muzică.

— Te referi la „Viaţa e ca un cal de ham”? întrebă ea.

— „Are capul îndesat cu fân”, zise Erlendur.

— „Inima îngheţată”.

— „Şi creierul nebun”, termină Erlendur versul.

Îşi puse pălăria pe cap şi zise că nu o să lipsească prea mult.

36

Hanna îl prevenise pe doctor, aşa că acesta nu fu surprins să-l vadă pe Erlendur în acea seară. Locuia într-o casă elegantă în partea veche din Hafnarfjördur şi îl întâmpină pe Erlendur la uşă, imaginea însăşi a rafinamentului şi curtoaziei, un bărbat scund, chel ca o bilă de biliard şi corpolent sub halatul gros de casă. Un *bon viveur*, gândi Erlendur, cu o roşeaţă perpetuă şi uşor feminină în obraji. Avea o vârstă greu de determinat, putea să aibă în jur de şaizeci de ani. Dădu noroc cu Erlendur cu o mână la fel de uscată precum hârtia şi îl invită în salon.

Erlendur se aşeză pe o sofa din piele de culoarea vinului şi refuză când bărbatul îi oferi ceva de băut. Doctorul se aşeză cu faţa la el şi îl aşteptă să înceapă. Erlendur se uită în jurul său în salon, care era spaţios şi generos, decorat cu tablouri şi obiecte de artă, şi se întrebă dacă doctorul locuia singur. Rosti întrebarea cu glas tare.

— Am locuit întotdeauna singur, răspunse doctorul. Sunt extrem de fericit în acest fel şi aşa am fost dintotdeauna. Se spune că bărbaţii care ajung la vârsta mea regretă că nu au avut familie şi copii. Colegii mei îmi flutură fotografii ale nepoţilor la conferinţe peste tot în lume, însă eu nu am simţit niciodată dorinţa de a-mi întemeia o familie. Nu m-au interesat niciodată copiii.

Era vesel, vorbăreţ şi sociabil, ca şi cum Erlendur ar fi fost un prieten foarte apropiat, ca şi cum l-ar fi acceptat în mod implicit pe picior de egalitate. Erlendur nu se lăsă impresionat.

— Însă sunteţi interesat de organe în borcane, zise el.

Doctorul refuză să-l lase pe Erlendur să încline balanţa în favoarea lui.

— Hanna mi-a spus că eraţi furios, spuse el. Nu ştiu de ce ar trebui să fiţi furios. Nu fac nimic ilegal. Da, chiar am o mică colecţie de organe. Majoritatea sunt păstrate în formol în borcane de sticlă. Le ţin în casă aici. Urmau să fie distruse, însă eu le-am luat şi le-am păstrat ceva mai mult timp. Păstrez şi alt tip de mostre biologice, mostre de ţesuturi. Vă întrebaţi probabil de ce, continuă el, însă Erlendur scutură din cap.

— Câte organe aţi furat? Asta era de fapt întrebarea pe care aveam de gând să v-o adresez, spuse el, dar o să ajungem mai târziu la asta.

— Nu am furat niciun organ, zise doctorul, mângâindu-şi uşor capul chel. Nu înţeleg acest antagonism. Vă deranjează dacă îmi torn un strop de cherry? întrebă şi se ridică în picioare.

Erlendur aşteptă în timp ce el se îndreptă către un dulăpior de băuturi şi îşi turnă ceva într-un pahar. Îi oferi unul şi lui Erlendur care refuză şi sorbi din cherry cu buzele lui groase. Era evident după faţa lui rotundă cât de mult savura gustul.

— Oamenii nu întreabă în mod normal despre asta, zise apoi, şi nici nu există motiv pentru a o face. Tot ce e mort e nefolositor în lumea noastră, la fel şi un trup omenesc mort. Nu e nevoie să devenim sentimentali pentru asta. Sufletul pleacă. Rămâne doar zgura şi zgura nu e nimic. Trebuie să priviţi asta dintr-o perspectivă medicală. Trupul nu e nimic, înţelegeţi?

— Pentru dumneavoastră e în mod evident ceva. Colecţionaţi părţi din trupuri omeneşti.

— În alte ţări, spitalele universitare cumpără organe în scopuri didactice, continuă doctorul. Însă în Islanda nu e obiceiul ăsta. Aici cerem permisiunea de a face o autopsie de la caz la caz şi uneori cerem să fie prelevat un organ cu toate că e posibil să nu aibă neapărat legătură cu moartea. Oamenii sunt de acord sau refuză, ăsta e felul în care merg lucrurile. În mare parte e vorba de trupurile persoanelor mai în vârstă. Nimeni nu fură organe.

— Însă nu a fost întotdeauna aşa, zise Erlendur.

— Nu ştiu cum erau lucrurile în vremurile de demult. Bineînţeles, nu exista un control atât de strict a ceea ce se întâmpla atunci. Pur şi simplu, nu ştiu. Nu ştiu de ce sunteţi şocat. Vă amintiţi de ştirea aceea din Franţa? O fabrică de maşini care folosea cadavre umane la testele lor de impact, şi copii. Ar trebui să fiţi şocat de ei mai ales. Peste tot în lume sunt cumpărate şi vândute organe. Oameni chiar sunt omorâţi pentru organele lor. Colecţia mea cu greu poate fi numită criminală.

— Dar de ce? zise Erlendur. Ce faceţi cu ele?

— Cercetare, bineînţeles, zise doctorul, sorbindu-şi cherry-ul. Le examinez la microscop. Ce n-ar face un colecţionar? Colecţionarii de timbre se uită la mărci poştale. Colecţionarii de cărţi se uită la anii de publicare. Astronomii au întreaga lume în faţa ochilor lor şi se uită la lucruri de proporţii uluitoare. Eu mă uit fără întrerupere la lumea mea microscopică.

— Deci hobby-ul dumneavoastră este cercetarea, aveţi aparatură pentru a studia mostrele sau organele pe care le posedaţi?

— Da.

— Aici în casă?

— Da. Dacă mostrele sunt bine păstrate pot întotdeauna să fie studiate. Când obţii informaţii medicale noi sau vrei să te uiţi la ceva în mod special sunt perfect utilizabile în scop de cercetare. Perfect.

Doctorul se opri din vorbit.

— Întrebaţi despre Audur, zise el apoi.

— Ştiţi de ea? făcu Erlendur surprins.

— Ştiţi că dacă nu i s-ar fi făcut autopsie şi nu i s-ar fi scos creierul nu aţi fi aflat niciodată din ce cauză a murit. Ştiţi asta. A zăcut în pământ prea mult timp. Nu ar fi fost posibil să i se studieze eficient creierul după treizeci de ani de stat în sol. Deci, lucrul de care sunteţi atât de dezgustat v-a ajutat, de fapt. Probabil că vă daţi seama de asta.

Doctorul se gândi câteva clipe.

— Aţi auzit despre Ludovic al XVII-lea? A fost fiul lui Ludovic al XVI-lea şi al Mariei Antoaneta, întemniţat în timpul Revoluţiei Franceze, mort la vârsta de zece ani. Povestea lui a fost la ştiri acum un an şi ceva. Oamenii de ştiinţă francezi au descoperit că el a murit în închisoare şi nu că a fost eliberat pe ascuns, aşa cum au pretins unii. Ştiţi cum au descoperit asta?

— Nu îmi amintesc povestea, zise Erlendur.

— I-a fost scoasă inima şi păstrată în formol. Când au putut face teste ADN şi altfel de teste, au descoperit că aşa-zisele rude îşi bazaseră înrudirea cu familia regală franceză pe minciuni. Nu erau înrudite cu prinţul. Ştiţi când a murit Ludovic?

— Nu.

— Acum mai mult de două sute de ani. În 1795. Formolul e un fluid unic.

Erlendur deveni gânditor.

— Ce ştiţi despre Audur?

— Diverse lucruri.

— Cum a ajuns mostra în mâinile dumneavoastră?

— Printr-o terţă persoană. Nu cred că aş vrea să intru în astfel de detalii.

— Din „Oraşul Borcanelor”?

— Da.

— V-au dat „Oraşul Borcanelor”?

— În parte. Nu e nevoie să vorbiţi cu mine de parcă aş fi un infractor.

— Aţi stabilit vreodată cauza morţii?

Doctorul se uită la Erlendur şi sorbi din nou din cherry-ul său.

— De fapt, da, zise el. Am fost întotdeauna mai înclinat către cercetare decât către practică. Cu această obsesie a mea de a colecţiona lucruri, am putut să le combin pe amândouă, deşi doar la o scară mică, bineînţeles.

— Raportul medicului legist din Keflavík menţionează doar o tumoră pe creier, fără nicio altă explicaţie suplimentară.

— Am văzut asta. Raportul este incomplet, nu a fost niciodată mai mult decât preliminar. După cum am spus, am urmărit chestia asta mai îndeaproape şi cred că am răspunsul la unele din întrebările dumneavoastră.

Erlendur se aplecă în faţă în scaunul său.

— Şi?

— O boală genetică. Se întâmplă doar la câteva familii din Islanda. A fost un caz extrem de complex şi nici măcar după examinarea sa în amănunt nu am fost sigur multă vreme. În cele din urmă am crezut că tumora era cel mai probabil legată de o boală genetică, neurofibromatoză. Nu mă aştept să fi auzit de asta înainte. În unele cazuri nu există niciun fel de simptom, în alte cazuri, oamenii pot muri fără ca boala să iasă vreodată la iveală. Există purtători fără simptome. E mult mai comun ca simptomele să apară într-o fază timpurie sub forma unor pete pe piele şi tumori.

Doctorul sorbi din nou din cherry.

— Cei din Keflavík nu au descris nimic de felul acesta în raportul lor, însă nu ştiu sigur nici dacă ştiau ce căutau.

— Le-au spus rudelor despre piele.

— Au spus, într-adevăr? Diagnosticul nu e întotdeauna unul sigur.

— Această boală poate fi transmisă de la tată la fiică?

— Poate fi. Însă transmiterea genetică nu se limitează la asta. Ambele sexe pot purta şi contracta boala. Se spune că o tulpină a acesteia a apărut şi la Omul Elefant. Aţi văzut filmul?

— Nu, zise Erlendur.

— Anumiţi oameni suferă de o creştere extremă a oaselor care cauzează diformitate, ca în acel caz special. Dar există şi alţii care pretind că neurofibromatoza nu are nimic de-a face cu Omul Elefant. Însă asta e o poveste diferită.

— De ce aţi început să căutaţi asta? îl întrerupse Erlendur pe doctor.

— Bolile creierului sunt domeniul meu de specialitate, zise el. Fata asta e unul dintre cele mai interesante cazuri ale mele. Am citit toate rapoartele despre ea. Nu sunt foarte precise. Doctorul care a avut grijă de ea era unul prost pregătit, bea mult la momentul respectiv sau, cel puţin, aşa mi s-a spus. Oricum, a scris despre o infecţie tuberculară acută a capului într-un loc, care era termenul folosit uneori atunci când apărea boala. Ăla a fost punctul meu de plecare. Raportul medicului legist din Keflavík nu a fost nici ăla unul foarte precis, aşa cum am mai spus şi înainte. Au găsit tumora şi s-au mulţumit cu asta.

Doctorul se ridică în picioare şi se duse către o bibliotecă mare aflată în salon. Scoase o revistă şi i-o înmâna lui Erlendur.

— Nu ştiu dacă veţi înţelege toate astea, însă am scris un scurt articol ştiinţific despre studiul meu într-o foarte respectată revistă medicală americană.

— Aţi scris un articol ştiinţific despre Audur? întrebă Erlendur.

— Audur ne-a ajutat pe drumul nostru către înţelegerea bolii. A fost foarte importantă atât pentru mine, cât şi pentru ştiinţa medicală. Sper că nu vă dezamăgesc.

— Tatăl fetei ar fi putut fi purtătorul genei, zise Erlendur, încercând încă să priceapă ceea ce doctorul îi spusese. Şi a transmis boala fiicei sale. Dacă ar fi avut un fiu, acesta nu ar fi moştenit şi el boala?

— Nu ar fi fost neapărat necesar să se manifeste şi la el, spuse doctorul, însă ar putea fi purtător al genei, la fel ca tatăl lui.

— Deci?

— Da. Dacă ar avea un copil, copilul ar putea şi el să aibă boala.

Erlendur se gândi la ceea ce îi spusese doctorul.

— Însă trebuie să vorbiţi cu oamenii de ştiinţă de la Centrul de Cercetare Genetică, zise doctorul. Ei au răspunsuri la întrebările legate de genetică.

— Ce?

— Vorbiţi la Centrul de Cercetare Genetică. Ăsta e noul nostru „Oraş al Borcanelor”. Ei au răspunsurile. Ce se întâmplă? De ce sunteţi şocat? Cunoaşteţi pe cineva acolo?

— Nu, zise Erlendur, însă în curând voi cunoaşte.

— Vreţi să o vedeţi pe Audur? întrebă doctorul.

La început Erlendur nu pricepu aluzia doctorului.

— Vreţi să spuneţi…?

— Am un mic laborator aici jos. Sunteţi bine-venit ca să aruncaţi o privire.

Erlendur ezită.

— În regulă, zise el.

Se ridicară în picioare şi Erlendur îl urmă pe doctor în josul unor scări înguste. Doctorul aprinse lumina şi în faţa ochilor apăru un laborator imaculat, cu microscoape, calculatoare, eprubete şi echipament pentru nişte scopuri pe care Erlendur nu putea nici măcar începe să şi le imagineze. Îşi aminti o remarcă pe care se întâmpla să o fi citit undeva, referitoare la colecţionari.

Colecţionarii fac o lume din ei înşişi. Creează o mică lume în jurul lor, selectează anumite obiecte din realitate şi le transformă în personaje-cheie în acea lume artificială. Holberg era şi el un colecţionar. Obsesia lui de a colecţiona lucruri era legată de pornografie. Din asta îşi făcuse lumea lui personală, exact la fel cum făcuse doctorul cu organele.

— E aici, zise doctorul.

Se duse către un dulap din lemn mare şi vechi, singurul articol de mobilier din încăpere şi nelalocul lui în acel mediu sterilizat, îl deschise şi scoase un borcan din sticlă groasă prevăzut cu capac. Îl puse cu grijă pe masă şi Erlendur putu vedea în lumina puternic fluorescentă un mic creier de copil plutind în formol.

Când plecă de la doctor, Erlendur luă cu el o mică geantă de piele conţinând rămăşiţele pământeşti ale lui Audur. Se gândi la „Oraşul Borcanelor” în timp ce conducea spre casă pe străzile goale, sperând ca nicio parte din el să nu fie ţinută vreodată într-un laborator. Ploua încă atunci când parcă în faţa blocului unde locuia. Opri motorul, aprinse o ţigară şi privi afară în noapte.

Erlendur se uită la geanta neagră de pe locul din faţă. Avea de gând să o pună pe Audur înapoi acolo unde îi era locul.

37

Pe la ora unsprezece în aceeaşi noapte, poliţiştii care erau de pază în faţa casei lui Katrín îl văzură pe soţul ei plecând, trântind uşa în urma lui, intrând val-vârtej în maşină şi demarând în trombă. Părea să fie foarte grăbit şi observară că ducea aceeaşi valiză ca atunci când sosise acasă mai devreme în acea zi. Poliţiştii nu mai văzură nicio altă mişcare în timpul nopţii şi Katrín nu se văzu deloc. O patrulă de poliţie fu chemată în cartier şi îl urmări pe Albert până la Hotel Esja unde se cază peste noapte.

Erlendur îşi făcu apariţia în faţa casei lui Katrín la ora opt, a doua zi dimineaţă. Elínborg era cu el. Încă ploua. Soarele nu mai apăruse de zile întregi. Sunară la sonerie de trei ori, înainte de a auzi un foşnet în interior şi înainte ca uşa să se deschidă. Katrín apăru în prag. Elínborg observă că purta aceleaşi haine ca şi în ziua anterioară şi că plânsese. Era trasă la faţă şi ochii îi erau roşii şi umflaţi.

— Mă scuzaţi, zise Katrín de parcă era buimacă. Probabil că am adormit în fotoliu. Cât este ceasul?

— Putem intra? întrebă Erlendur.

— Nu i-am spus niciodată lui Albert ce s-a întâmplat, zise ea şi intră în casă, fără să-i invite şi pe ei.

Erlendur şi Elínborg schimbară o privire şi o urmară.

— M-a părăsit azi-noapte, zise Katrín. Cât este ceasul? Cred că trebuie să fi adormit în fotoliu. Albert era atât de furios. Nu l-am văzut niciodată atât de furios.

— Putem contacta pe cineva din familia dumneavoastră? întrebă Elínborg. Cineva care să vină şi să stea cu dumneavoastră? Pe fiii dumneavoastră?

— Nu, Albert se va întoarce şi totul va fi în regulă. Nu vreau să-i tulbur pe băieţi. Va fi în regulă. Albert se va întoarce.

— De ce era atât de furios? întrebă Erlendur.

Katrín se aşeză pe sofaua din camera de zi, Erlendur şi Elínborg se aşezară în faţa ei exact ca mai înainte.

— Era furios. Şi el e în general atât de calm. Albert e un om bun, un om atât de bun şi a fost întotdeauna atât de bun cu mine. E o căsnicie

frumoasă. Întotdeauna am fost fericiţi.

— Poate vreţi să ne întoarcem mai târziu, zise Elínborg.

Erlendur se uită urât la ea.

— Nu, zise Katrín, e în regulă. Va fi în regulă. Albert se va întoarce. Trebuie doar să treacă peste asta. Dumnezeule, ce greu e! Ar fi trebuit să-i spun de la bun început, a zis. Nu a putut înţelege cum am putut să tac în tot acest timp. A ţipat la mine.

Katrín se uită la ei.

— El nu a ţipat niciodată la mine înainte.

— Vreţi să vă ajutăm cu ceva? Să-l sun pe doctorul dumneavoastră? zise Elínborg şi se ridică în picioare.

Erlendur se uită la ea năucit.

— Nu, e totul în regulă, spuse Katrín. Nu e necesar. Sunt doar puţin somnoroasă. Totul va fi în regulă. Ia loc, drăguţă. Totul va fi în regulă.

— Ce i-aţi spus soţului dumneavoastră? întrebă Erlendur. I-aţi spus despre viol?

— Am vrut să o fac în toţi aceşti ani, însă nu am avut niciodată curajul. Nu am spus niciodată nimic nimănui despre acest incident. Am încercat să-l uit, m-am prefăcut că nu s-a întâmplat niciodată. A fost de multe ori greu, însă am reuşit, într-un fel. Apoi aţi venit şi m-am pomenit spunându-vă totul. Într-un fel, m-am simţit mai bine. Era ca şi cum m-aţi fi eliberat de o mare povară. Ştiam că puteam în cele din urmă să vorbesc deschis şi că era singurul lucru bun pe care îl puteam face. Chiar şi după tot acest timp.

Katrín se opri din vorbit.

— S-a supărat pe dumneavoastră pentru că nu i-aţi spus despre viol? întrebă Erlendur.

— Da.

— Nu v-a înţeles punctul de vedere? întrebă Elínborg.

— A zis că ar fi trebuit să-i spun imediat despre asta. E de înţeles, normal. A zis că el a fost întotdeauna cinstit cu mine şi că nu a meritat asta.

— Însă eu nu prea înţeleg, zise Erlendur. Albert pare să fie o persoană mai bună de atât. M-am gândit că o să încerce mai degrabă să vă liniştească şi să stea lângă dumneavoastră, nu să iasă val-vârtej pe uşă.

— Ştiu, spuse Katrín. Poate nu i-am spus despre chestia asta aşa cum trebuia.

— Aşa cum trebuia, zise Elínborg, fără să încerce să-şi ascundă neîncrederea. Cum poţi spune cuiva despre genul ăsta de lucru aşa cum

trebuie?

Katrín scutură din cap.

— Nu ştiu. Vă jur, nu ştiu.

— I-aţi spus tot adevărul? întrebă Erlendur.

— I-am spus ceea ce v-am spus şi dumneavoastră.

— Şi nimic altceva?

— Nu, zise Katrín.

— Doar despre viol?

— Doar, repetă Katrín. Doar! Ca şi cum asta n-ar fi suficient. Ca şi cum nu e suficient pentru el să audă că am fost violată şi că nu i-am spus niciodată despre asta. Nu e oare suficient?

Ei tăcură.

— Nu i-aţi spus despre fiul cel mai mic al dumneavoastră? întrebă Erlendur în cele din urmă.

Katrín îi străfulgera brusc cu privirea.

— Ce să-i spun despre fiul cel mic? repetă ea, scuipând parcă cuvintele.

— L-aţi numit Einar, zise Erlendur, care se uitase pe informaţiile pe care Elínborg le adunase despre familia respectivă cu o zi înainte.

— Ce e cu Einar?

Erlendur se uită la ea.

— Ce e cu Einar? repetă ea.

— E fiul dumneavoastră, zise Erlendur. Însă nu e fiul tatălui său.

— Despre ce vorbiţi? Nu e fiul tatălui său? Bineînţeles că e fiul tatălui său! Cine nu e fiul tatălui său?

— Scuzaţi-mă, nu sunt foarte exact. Nu este fiul tatălui care credea el că era, zise Erlendur cu calm. Este fiul bărbatului care v-a violat. Fiul lui Holberg. I-aţi spus asta soţului dumneavoastră? De asta a plecat în felul în care a făcut-o?

Katrín rămase tăcută.

— I-aţi spus tot adevărul?

Katrín se uită la Erlendur. Acesta simţi că ea se pregătea să reziste. Trecură câteva clipe şi apoi văzu cum buzele îi cedară. Umerii i se lăsară, ea închise ochii, se prăbuşi pe jumătate în fotoliu şi izbucni în plâns. Elínborg se uită urât la Erlendur, însă el o privi pur şi simplu pe Katrín în fotoliu şi îi lăsă timp să se adune.

— I-aţi spus despre Einar? întrebă el din nou când i se păru că ea reuşise să se adune.

— Nu a crezut asta, zise ea.

— Că Einar nu era fiul lui? zise Erlendur.

— Ei sunt extrem de apropiaţi, Einar şi Albert, aşa au fost întotdeauna. Chiar de când s-a născut. Albert îşi iubeşte şi ceilalţi fii, bineînţeles, însă mai ales pe Einar. Chiar de la început. El e mezinul şi Albert l-a cocoloşit.

Katrín făcu o pauză.

— Poate de asta nu am spus niciodată nimic. Am ştiut că Albert nu ar fi fost capabil să suporte asta. Anii au trecut şi m-am prefăcut că nu era nimic în neregulă. Nu am spus niciodată nimic. Şi a funcţionat. Holberg a lăsat o rană şi de ce să n-o las să se vindece în pace? De ce ar trebui el să ne distrugă viitorul? Să ignor acest lucru a fost felul meu de a suporta acea oroare.

— Aţi ştiut imediat că Einar era fiul lui Holberg? întrebă Elínborg.

Katrín tăcu din nou.

— De unde ştiţi toate astea?

— Seamănă cu Holberg, nu-i aşa? zise Erlendur. Cu Holberg când era tânăr. L-a văzut o femeie în Keflavík şi a crezut că era Holberg.

— E o anumită asemănare între ei.

— Dacă nu i-aţi spus niciodată fiului dumneavoastră nimic şi soţul dumneavoastră nu a ştiut de Einar, de ce e acest mare scandal între dumneavoastră şi Albert? Ce a declanşat acest lucru?

— Ce femeie din Keflavík? zise Katrín. Ce femeie care locuieşte în Keflavík îl cunoaşte pe Holberg? A trăit cu o femeie acolo?

— Nu, zise Erlendur, întrebându-se dacă trebuia să-i spună despre Kolbrún şi Audur.

O să audă în curând despre ele şi el nu putea vedea niciun motiv întemeiat pentru care Katrín să nu afle adevărul acum. Deja îi spusese despre violul din Keflavík, însă acum pomeni numele victimei lui Holberg şi îi spuse despre Audur, care murise de mică după o boală gravă şi grea. Îi spuse cum găsiseră fotografia mormântului în biroul lui Holberg şi cum îi condusese în Keflavík şi la Elín, şi îi spuse despre tratamentul la care fusese supusă Kolbrún, atunci când încercase să-l denunţe.

Katrín înregistra fiece cuvânt din acea relatare. Ochii i se umplură de lacrimi în momentul în care Erlendur îi spuse despre moartea lui Audur. Îi spuse şi despre Grétar, bărbatul cu aparatul foto, pe care ea îl văzuse cu

Holberg şi cum dispăruse el fără urmă, însă fusese găsit sub podeaua de beton a apartamentului de la subsol al lui Holberg.

— Despre toată nebunia asta din Nordurmýri s-a relatat la ştiri? întrebă Katrín.

Erlendur încuviinţă.

— Nu am ştiut că Holberg a violat şi alte femei. Am crezut că am fost doar eu.

— Ştim doar despre dumneavoastră amândouă, zise Erlendur. Ar putea fi şi altele. Nu putem fi siguri că vom afla vreodată.

— Deci Audur era soră cu Einar pe jumătate, zise Katrín, adâncită în gânduri. Bietul copil.

— Sunteţi sigură că nu aţi ştiut asta? întrebă Erlendur.

— Bineînţeles că sunt sigură, zise ea. Nu am avut nici cea mai vagă idee despre asta.

— Einar ştie de ea, spuse Erlendur. A dat de urma lui Elín în Keflavík.

Katrín nu răspunse. El se hotărî să încerce altă întrebare.

— Dacă fiul dumneavoastră nu a ştiut nimic şi nu i-aţi spus niciodată soţului despre viol, cum de a descoperit Einar adevărul acum?

— Nu ştiu, răspunse Katrín. Spuneţi-mi cum a murit biata fetiţă.

— Ştiţi că fiul dumneavoastră e suspect de omorârea lui Holberg, zise Erlendur, fără să-i răspundă.

Încercă să formuleze ce avea de spus cât de atent putu. Avea senzaţia că femeia era neaşteptat de calmă, ca şi cum nu ar fi surprins-o că fiul ei era suspect de crimă.

— Fiul meu nu e un asasin, zise ea încet. Nu ar putea să omoare niciodată pe nimeni.

— Există o foarte mare probabilitate ca el să-l fi lovit pe Holberg în cap. Poate nu a intenţionat să-l omoare. Probabil a făcut-o într-un acces de furie. A lăsat un mesaj pentru noi. Zicea: „Eu sunt EL”. Înţelegeţi ce înseamnă asta?

Katrín nu zise nimic.

— A ştiut că Holberg era tatăl lui? A ştiut ce v-a făcut Holberg? A ştiut despre Audur şi Elín? Cum anume?

Katrín rămase cu ochii aţintiţi în poală.

— Unde e fiul dumneavoastră acum? întrebă Elínborg.

— Nu ştiu, zise Katrín încet. Nu am veşti de la el de câteva zile.

Se uită la Erlendur.

— A aflat dintr-odată despre Holberg. Ştia că ceva era în neregulă. A descoperit la serviciu. A zis că nu mai putem ţine secrete în ziua de azi. A zis că totul se afla în baza de date.

38

Erlendur se uită la Katrín.

— Aşa a aflat informaţii despre adevăratul său tată? întrebă el.

— A descoperit că nu avea cum să fie fiul lui Albert, zise Katrín cu o voce joasă.

— Cum? întrebă Erlendur. Ce anume căuta? De ce s-a căutat în baza de date? A fost o coincidenţă?

— Nu, zise Katrín. Nu a fost o coincidenţă.

Elínborg auzise destul. Dorea să oprească interogatoriul şi să o lase pe Katrín în pace. Se ridică în picioare şi zise că dorea un pahar cu apă şi îi făcu un semn lui Erlendur să vină cu ea. El o urmă în bucătărie. Elínborg îi spuse că ea credea că femeia trecuse prin destule pentru moment şi că ar trebui să o lase în pace şi să-i spună să consulte un avocat, înainte de a mai zice altceva. Trebuiau să lase interogatoriul suplimentar pentru mai târziu în acea zi, să vorbească cu familia ei, să roage pe cineva să stea cu ea şi să o ajute. Erlendur scoase în evidenţă faptul că femeia nu fusese arestată, nu era suspectă de nimic, că acesta nu era un interogatoriu oficial, că ei doar strângeau informaţii, iar că ea era foarte cooperantă pentru moment. Trebuiau să continue.

Elínborg scutură din cap.

— Să batem fierul cât e cald, zise Erlendur.

— Ce mai exprimare! şuieră Elínborg printre dinţi.

Katrín apăru în uşa bucătăriei şi întrebă dacă vor să continue discuţia. Era pregătită să le spună adevărul şi să nu mai ascundă nimic de data asta.

— Vreau să termin cu treaba asta, zise ea.

Elínborg o întrebă dacă voia să contacteze un avocat, însă Katrín spuse că nu. Spuse că nu cunoştea niciun avocat şi că nu avusese niciodată ocazia să consulte vreunul. Nu ştia cum să se descurce cu treaba asta.

Elínborg se uită acuzatoare la Erlendur. El o rugă pe Katrín să continue. Când se aşezară cu toţii, Katrín îşi reîncepu povestea, îşi frânse mâinile şi îşi începu cu tristeţe povestea.

*

Albert pleca în străinătate în acea dimineaţă. Se treziseră foarte devreme. Ea făcuse cafea pentru amândoi. Vorbiră din nou despre vânzarea casei şi cumpărarea uneia mai mici. Vorbiseră adeseori despre asta, însă niciodată nu făcuseră nimic în sensul ăsta. Poate părea un pas prea important, ca şi cum acest lucru ar fi scos în evidenţă cât erau de bătrâni. Nu se simţeau bătrâni, însă părea să fie o chestiune incredibil de presantă pentru ei aceea de a cumpăra o casă mai mică. Albert zise că o să vorbească cu un agent imobiliar când se va întoarce şi apoi se urcă în Cherokee şi plecă.

Ea se întoarse înapoi în pat. Avea să meargă la serviciu abia peste două ore, însă nici nu putea să se culce la loc. Stătu acolo învârtindu-se şi zvârcolindu-se în pat până la ora opt. Apoi se dădu jos din pat. Era în bucătărie în momentul în care îl auzi pe Einar intrând în casă. Avea şi el o cheie de la casă.

Îşi putu da seama imediat că el era supărat, însă nu ştia de ce anume. Îi spuse că stătuse treaz toată noaptea. Intră în camera de zi şi se duse în bucătărie, însă refuză să se aşeze.

— Ştiam eu că era ceva care nu se potrivea, zise el, şi se uită la maică-sa cu o privire mânioasă. Am ştiut-o tot timpul!

Ea nu putea înţelege de ce era mânios.

— Ştiam că o afurisită de chestie nu se potrivea, repetă el aproape ţipând.

— Despre ce vorbeşti, iubire, întrebă ea, fără să ştie de ce era atât de mânios. Ce nu se potriveşte?

— Am spart codul, răspunse el. Am încălcat nişte reguli ca să sparg codul. Voiam să ştiu cum se transmite boala în familii – şi se transmite în familii, îţi pot spune asta. E în câteva familii, însă nu e în familia noastră. Nu e în familia tatei şi nici într-a ta. De asta nu se potriveşte. Înţelegi? Înţelegi ce spun?

*

Telefonul mobil al lui Erlendur îi sună în buzunarul hainei şi el o rugă pe Katrín să-l scuze. Se duse la bucătărie ca să răspundă. Era Sigurdur Óli.

— Te caută fata bătrână din Keflavík, zise el fără să se prezinte.

— Fata bătrână? Te referi la Elín?

— Da, la Elín.
— Ai vorbit cu ea?
— Da, zise Sigurdur Óli. A zis că trebuie să vorbească cu tine imediat.
— Ştii ce vrea?
— A refuzat categoric să-mi spună. Ce mai faci?
— I-ai dat numărul meu de mobil?
— Nu.
— Dacă sună iar dă-i numărul meu, spuse Erlendur şi închise.
Katrín şi Elínborg îl aşteptau în camera de zi.
— Mă scuzaţi, îi spuse el lui Katrín.
Ea îşi continuă povestea.

*

Einar se duse în camera de zi. Katrín încercă să-l liniştească şi să-şi dea seama ce anume îl făcea pe fiul ei să fie atât de supărat. Se aşeză şi îl rugă să se aşeze lângă ea, însă el nici nu vru să audă. Se plimbă înainte şi înapoi în faţa ei. Ştia că avea probleme de mult timp şi că divorţul nu ajutase la nimic. Soţia lui îl părăsise. Ea dorea să o ia de la capăt. Nu voia să se lase copleşită de supărările lui.
— Spune-mi ce s-a întâmplat, zise ea.
— Atât de multe, mamă, pur şi simplu atât de multe.
Şi apoi veni întrebarea pe care ea o aştepta se în toţi acei ani.
— Cine e tatăl meu? întrebă fiul ei şi se opri în faţa ei. Cine este tatăl meu adevărat?
Ea îl privi.
— Nu mai avem secrete, mamă, zise el.
— Ce ai aflat? întrebă ea. Ce ai mai făcut?
— Ştiu cine nu e tatăl meu, spuse el, şi ăla e tata.
Izbucni în hohote de râs.
— Ai auzit asta. Tata nu e tata! Şi dacă nu e tatăl meu, cine sunt eu atunci? De unde am apărut? Fraţii mei. Brusc îmi sunt fraţi doar pe jumătate. De ce nu mi-ai spus niciodată nimic? De ce m-ai minţit în tot acest timp? De ce? De ce?
Ea se uită fix la el şi ochii i se umplură de lacrimi.
— L-ai înşelat pe tata? întrebă el. Îmi poţi spune. Nu o să spun nimănui. L-ai înşelat? Nimeni nu trebuie să ştie în afară de noi, însă trebuie

să o aud de la tine. Trebuie să-mi spui adevărul. De unde am apărut? Cum am fost conceput?

Se opri din vorbit.

— Sunt adoptat? Orfan? Ce sunt? Cine sunt? Mamă?

Katrín izbucni în hohote de plâns cu sughiţuri. El o privi fix, începând să se calmeze, în timp ce ea plângea pe sofa. Îi luă ceva timp să-şi dea seama cât de mult o supăraseră cuvintele lui. În cele din urmă, se aşeză lângă ea şi o cuprinse cu braţele. Rămaseră o vreme în tăcere, până ce ea începu să-i spună despre noaptea din Húsavík, atunci când tatăl lui fusese pe mare. Era în oraş cu prietenele ei şi cunoscuseră nişte bărbaţi, inclusiv pe Holberg, care pătrunsese în casă. El îi ascultă povestea fără să o întrerupă.

Katrín îi spuse cum Holberg o violase şi o ameninţase şi cum ea se hotărâse să păstreze copilul şi să nu spună nimănui niciodată nimic din ceea ce se întâmplase. Nici tatălui lui şi nici lui. Şi chestia asta fusese în regulă. Duseseră o viaţă fericită. Ea nu-i permisese lui Holberg să-i fure fericirea. El nu reuşise să-i omoare familia.

Îi spuse că, deşi el era fiul bărbatului care a violat-o, lucrul acesta nu o împiedicase să îl iubească la fel de mult ca pe ceilalţi doi fii, iar ea ştia că Albert ţinea în mod special la el. Aşa că Einar nu suferise niciodată din cauza a ceea ce făcuse Holberg. Niciodată.

Lui îi luă câteva minute să priceapă ceea ce ea îi spusese.

— Iartă-mă, zise el în cele din urmă. Nu am vrut să fiu furios pe tine. Am crezut că ai avut o aventură şi aşa am apărut eu. Nu am avut idee despre viol.

— Bineînţeles că nu, spuse ea. De unde să fi ştiut? Nu am spus niciodată nimic nimănui până acum.

— Ar fi trebuit să mă gândesc şi la această posibilitate, replică el. Era şi o altă posibilitate, însă eu nu m-am gândit la ea. Îmi pare rău. Trebuie să te fi simţit îngrozitor în toţi aceşti ani.

— Nu ar trebui să te gândeşti la asta, răspunse ea. Nu ar trebui să suferi din cauza a ceea ce a făcut bărbatul ăla.

— Am suferit deja, mamă, zise el. Un chin nesfârşit. Şi nu doar eu. De ce nu ai făcut avort? Ce te-a oprit?

— Oh, Dumnezeule mare! Nu spune asta, Einar. Să nu vorbeşti niciodată aşa.

*

Katrín se opri.

— Nu v-aţi gândit niciodată să faceţi avort? o întrebă Elínborg.

— Tot timpul. Întotdeauna. Până a fost prea târziu. M-am gândit la asta în fiecare zi după ce am descoperit că eram însărcinată. Oricum, copilul ar fi putut foarte bine să fie al lui Albert. Chestia asta a făcut probabil toată diferenţa. Şi apoi am făcut depresie după naştere. Depresie postnatală, nu-i aşa? Am făcut tratament psihiatric. După trei luni eram suficient de sănătoasă ca să mă ocup de băiat şi l-am iubit de atunci.

Erlendur aşteptă o clipă înainte de a-şi continua interogatoriul.

— De ce a început fiul dumneavoastră să caute boli genetice în baza de date a Centrului de Cercetare Genetică? întrebă el în cele din urmă.

Katrín se uită la el.

— Cum a murit fata aceea din Keflavík? întrebă ea.

— Din cauza unei tumori pe creier, zise Erlendur. Boala se numeşte neurofibromatoză.

Ochii lui Katrín se umplură de lacrimi şi scoase un oftat adânc.

— Nu ştiaţi? zise ea.

— Ce anume?

— Micuţa noastră a murit acum trei ani, zise Katrín. Fără motiv. Absolut fără motiv.

— Micuţa dumneavoastră? întrebă Erlendur.

— Iubita noastră, zise ea. Fiica lui Einar. Bietul copilaş!

39

O tăcere adâncă se lăsă în încăpere.

Katrín stătea cu capul înclinat. Elínborg se uită mai întâi la ea şi apoi la Erlendur, buimăcită. Erlendur se uită în gol şi se gândi la Eva Lind. Ce făcea acum? Era la apartament? Simţi dorinţa de a vorbi cu fiica lui. Simţi dorinţa de a o îmbrăţişa, să se cuibărească lângă ea şi să-i dea drumul abia după ce avea să-i spună cât de mult însemna ea pentru el.

— Nu pot să cred, zise Elínborg.

— Fiul dumneavoastră e purtătorul genei, nu-i aşa? întrebă Erlendur.

— Asta a fost exprimarea pe care a folosit-o el, zise Katrín. Purtător al genei. Amândoi sunt. El şi Holberg. A zis că a moştenit-o de la bărbatul care m-a violat.

— Însă niciunul nu s-a îmbolnăvit, zise Erlendur.

— Se pare că numai femeile se îmbolnăvesc, zise Katrín. Bărbaţii poartă boala, însă nu prezintă în mod neapărat vreun simptom. Însă apare în tot felul de forme, nu pot explica. Fiul meu înţelege acest lucru. A încercat să-mi explice şi mie, însă eu nu prea mă pricepeam la ce vorbea el. Era dărâmat. Şi eu la fel, bineînţeles.

— Şi a descoperit toate astea din baza de date pe care o făceau, zise Erlendur.

Katrín încuviinţă.

— Nu putea înţelege de ce fetiţa lui a făcut boala, aşa că a început să o caute la familia mea şi a lui Albert. A vorbit cu rudele şi, pur şi simplu, nu a vrut să renunţe. Noi am crezut că acesta era felul lui de a face faţă şocului. Toată acea căutare nesfârşită pentru a găsi cauza. Să caute răspunsuri acolo unde noi nu credeam că se puteau găsi răspunsuri. S-au despărţit acum ceva vreme, el şi Lára. Nu mai puteau trăi împreună şi s-au hotărât să se separe temporar, însă eu nu văd ca lucrurile să se îmbunătăţească vreodată.

Katrín se opri din vorbit.

— Şi apoi a găsit răspunsul, spuse Erlendur.

— A devenit convins că Albert nu era tatăl lui. A zis că nu avea cum conform informaţiei pe care o avea din baza de date. De aceea a venit la

mine. A crezut că fusesem necredincioasă şi că aşa apăruse el. Sau că fusese adoptat.

— L-a găsit pe Holberg în baza de date?

— Nu cred. Abia mai târziu. După ce i-am spus despre Holberg. Era atât de absurd. Atât de ridicol! Fiul meu făcuse o listă cu posibilii lui taţi şi Holberg era acolo. A urmărit istoricul bolii la anumite familii, folosind genetica şi bazele de date genealogice şi a descoperit că nu putea fi fiul tatălui său. Era o deviaţie. O altă tulpină.

— Ce vârstă avea fiica lui?

— Avea şapte ani.

— O tumoră pe creier i-a provocat moartea, nu-i aşa? zise Erlendur.

— Da.

— A murit de aceeaşi boală ca Audur. Neurofibromatoză.

— Da. Mama lui Audur trebuie să se fi simţit îngrozitor; mai întâi Holberg, apoi fiica ei care a murit.

Erlendur ezită o clipă.

— Kolbrún, mama ei, s-a sinucis la trei ani după moartea lui Audur.

— Dumnezeule! oftă Katrín.

— Unde e fiul dumneavoastră acum? întrebă Erlendur.

— Nu ştiu, răspunse Katrín. Sunt îngrijorată de moarte ca el să nu facă ceva îngrozitor. E atât de deprimat, băiatul. E atât de îngrozitor.

— Credeţi că l-a contactat pe Holberg?

— Nu ştiu. Ştiu doar că nu e un criminal. Asta o ştiu sigur.

— Credeţi că seamănă cu tatăl lui? întrebă Erlendur şi se uită la fotografiile de la confirmare.

Katrín nu-i răspunse.

— Puteţi vedea vreo asemănare între ei? întrebă Erlendur.

— Ei haide, Erlendur, pufni Elínborg, incapabilă să mai suporte. Nu crezi că am mers prea departe, zău aşa?

— Mă scuzaţi, îi spuse Erlendur lui Katrín. Sunt pur şi simplu prea băgăcios. Ne-aţi fost extrem de folositoare şi dacă există vreo consolare mă îndoiesc că vom găsi vreodată o persoană mai hotărâtă şi mai puternică decât dumneavoastră, care să fie capabilă să sufere în tăcere atâţia ani.

— E totul în regulă, îi spuse Katrín lui Elínborg. Copiii pot semăna cu oricine din familie. Eu nu l-am putut vedea niciodată pe Holberg în băiatul meu. A zis că nu a fost vina mea. Einar mi-a spus asta. Nu eram de învinovăţit pentru felul în care murise fiica lui.

Katrín făcu o pauză.

— Ce se va întâmpla cu Einar? întrebă ea.

Acum nu mai opunea niciun fel de rezistenţă. Fără minciuni. Doar resemnare.

— Trebuie să-l găsim, zise Erlendur, să vorbim cu el şi să auzim ce are de spus.

El şi Elínborg se ridicară în picioare. Erlendur îşi puse pălăria pe cap. Katrín rămase pe sofa.

— Dacă vreţi, pot vorbi eu cu Albert, zise Erlendur. A stat la Hotel Esja noaptea trecută. De ieri v-am supravegheat casa în ideea că ar fi apărut fiul dumneavoastră. Îi pot explica lui Albert ce se întâmplă. O să-i vină mintea la cap.

— Vă mulţumesc, spuse Katrín. Îi voi telefona eu. Ştiu că se va întoarce. Trebuie să rămânem împreună de dragul băiatului nostru.

Ea îl privi pe Erlendur fix în ochi.

— E băiatul nostru, zise ea. Întotdeauna va fi băiatul nostru.

40

Erlendur nu se aştepta ca Einar să fie acasă. Se duseră la apartamentul lui din Stóragerdi direct de acasă de la Katrín. Era amiază şi traficul era aglomerat. În drum către Einar, Erlendur îi telefonă lui Sigurdur Óli pentru a-i prezenta evoluţia lucrurilor. Trebuiau să întrebe la primărie de domiciliul lui Einar. Să găsească o fotografie de-a lui pentru a o pune în ziare şi la televizor împreună cu un scurt anunţ. Aranjară să se întâlnească în Stóragerdi. Când Erlendur sosi acolo, coborî din maşină şi Elínborg plecă mai departe. Erlendur îl aşteptă ceva vreme pe Sigurdur Óli. Apartamentul se afla la subsolul unei case cu trei etaje cu uşa de la intrare la nivelul străzii. Sunară şi ciocăniră la uşă, însă nu primiră niciun răspuns. Încercară la etajele de mai sus şi descoperiră că Einar închiriase de la proprietarul unuia din celelalte apartamente. Acesta venise acasă pentru masa de prânz, însă fu dispus să coboare cu ei şi să le deschidă apartamentul chiriaşului său. Spuse că nu-l mai văzuse pe Einar de câteva zile, probabil chiar de o săptămână; le zise că era un om liniştit, că nu avea nicio reclamaţie la adresa lui. Plătea întotdeauna chiria la timp. Nu-şi putea închipui ce dorea poliţia de la el. Pentru a evita speculaţiile, Sigurdur Óli zise că familia lui nu mai avusese veşti de la el şi că încercau să afle unde era. Proprietarul apartamentului întrebă dacă aveau mandat pentru a percheziţiona casa. Nu aveau, însă or să facă rost de unul mai târziu, în acea zi. Îl rugară să-i scuze în momentul în care le deschise uşa şi ei intrară înăuntru. Toate draperiile erau trase, aşa că în interior era întuneric. Era un apartament foarte mic. O cameră de zi, un dormitor, o bucătărie şi o baie. Covoare peste tot cu excepţia băii şi bucătăriei, care aveau linoleum. Un televizor în camera de zi. O sofa în faţa televizorului. Aerul din apartament era înăbuşitor. În loc de a trage draperiile, Erlendur aprinse lumina în camera de zi, astfel încât să poată vedea mai bine.

Se uitară la pereţii din apartament şi apoi unul la altul. Pereţii erau acoperiţi cu cuvintele pe care le ştiau atât de bine din apartamentul lui Holberg, scrise cu pix, marker şi vopsea spray. Trei cuvinte care odată fuseseră indescifrabile pentru Erlendur, însă care acum deveniseră clare.

Eu sunt EL

Peste tot în jur erau împrăştiate ziare şi reviste, islandeze şi străine, lucrări ştiinţifice erau stivuite ici şi colo pe podeaua camerei de zi şi a dormitorului. Albume mari de fotografii erau incluse în acele stive. În bucătărie erau postere de la nişte restaurante cu autoservire.

— Paternitate, zise Sigurdur Óli, punându-şi mănuşile de cauciuc. Putem fi vreodată siguri de asta în Islanda?

Erlendur începu să se gândească din nou la cercetarea genetică. Centrul de Cercetare Genetică începuse de curând să adune date medicale în legătură cu toţi islandezii, din trecut şi prezent, pentru a le introduce într-o bază de date ce conţinea informaţii legate de starea de sănătate a întregii naţiuni. Avea legătură cu o bază de date genealogică în care familia fiecărui islandez era urmărită din Evul Mediu; numeau acest lucru stabilirea fondului genetic islandez. Scopul principal era să se descopere în ce fel erau transmise bolile ereditare şi alte boli. Se spunea că omogenitatea naţiunii şi lipsa miscegenaţiei făceau din Islanda un laborator viu pentru cercetarea genetică.

Centrul de Cercetare Genetică şi Ministerul Sănătăţii, care emisese licenţa pentru baza de date, garantau că niciun intrus nu putea pătrunde în baza de date şi anunţa un sistem de encriptare complex care era imposibil de spart.

— Eşti îngrijorat în legătură cu paternitatea? întrebă Erlendur.

Îşi pusese şi el mănuşi de cauciuc şi înaintă cu grijă în camera de zi. Luă unul dintre albumele foto şi îl răsfoi. Era vechi.

— Toată lumea mi-a zis întotdeauna că nu semănăm deloc cu tata sau cu mama sau cu oricine altcineva din familia mea.

— Şi eu am avut acest sentiment întotdeauna, zise Erlendur.

— Ce vrei să spui?

— Că eşti un pui de lele.

— Mă bucur că ţi-a revenit simţul umorului, zise Sigurdur Óli. Ai fost puţin cam distant în ultimul timp.

— Ce simţ al umorului? făcu Erlendur.

Răsfoi alt album. Acestea erau fotografii alb-negru vechi. Crezu că o recunoaşte pe mama lui Einar într-una dintre ele. Deci bărbatul ar putea fi Albert şi băieţii, cei trei fii ai lor. Einar era cel mai mic. Erau fotografii făcute de Crăciun şi în vacanţele de vară, multe dintre ele instantanee

obişnuite făcute băieţilor în stradă sau la masa din bucătărie, purtând pulovere tricotate cu un model pe care Erlendur şi-l amintea de pe la sfârşitul anilor şaizeci. Fraţii mai mari îşi lăsaseră părul să crească lung.

Mai departe în album băieţii erau mai mari şi cu părul mai lung şi purtau costume cu revere largi şi pantofi negri cu tocuri pătrate. Katrín avea părul ondulat. Fotografiile erau color acum. Albert începea să încărunţească. Erlendur îl căută pe Einar şi când îi compară trăsăturile cu cele ale fraţilor săi şi cu ale părinţilor îşi putu da seama cât de diferite erau. Ceilalţi doi băieţi aveau trăsături puternice de la părinţii lor, mai ales de la tatăl lor. Einar era răţuşca cea urâtă.

Puse albumul vechi jos şi luă altul mai recent. Fotografiile păreau să fi fost făcute de Einar şi îi prezentau familia. Nu spuneau o poveste lungă. Era ca şi cum Erlendur se afundase în cursul vieţii lui Einar atunci când o cunoscuse pe soţia lui. Se întrebă dacă erau fotografii din luna de miere. Călătoriseră prin Islanda, fuseseră la Hornstrandir, gândi el. Thórsmörk. Herdubreidarlindir. Uneori erau pe biciclete. Alteori conduceau o maşină veche şi rablagită. Fotografii din campinguri. Erlendur presupuse că fuseseră făcute pe la mijlocul anilor optzeci.

Răsfoi repede albumul, îl puse jos şi luă unul care i se păru să fie cel mai recent. În el văzu o fetiţă pe un pat de spital cu tuburi în braţe şi o mască de oxigen pe faţă. Avea ochii închişi şi era înconjurată de echipament medical. Părea să se afle la terapie intensivă. Ezită câteva clipe înainte de a continua.

Erlendur fu surprins de sunetul brusc al telefonului mobil. Puse albumul jos fără să-l închidă. Era Elín din Keflavík şi era foarte agitată.

— A fost la mine în dimineaţa asta, zise ea imediat.

— Cine?

— Fratele lui Audur. Numele lui e Einar. Am încercat să dau de tine. A fost la mine în dimineaţa asta şi mi-a spus toată povestea, bietul om. Şi-a pierdut fiica, la fel ca şi Kolbrún. Ştia de ce a murit Audur. E o boală din familia lui Holberg.

— Unde e acum? întrebă Erlendur.

— Era atât de îngrozitor de deprimat, zise Elín. E posibil să facă ceva nebunesc.

— Cum adică, nebunesc?

— A zis că s-a sfârşit.

— Ce s-a sfârşit?

— Nu a zis, doar a zis că s-a sfârşit.

— Ştii unde e acum?

— A zis că se întoarce în Reykjavík.

— În Reykjavík? Unde?

— Nu a spus, răspunse Elín.

— A dat vreo lămurire referitoare la ce avea de gând să facă?

— Nu, zise Elín, niciuna. Trebuie să-l găsiţi înainte de a face ceva nebunesc. Se simte atât de îngrozitor, bietul om. E groaznic. Absolut groaznic. Dumnezeule, nu am mai pomenit niciodată aşa ceva.

— Ce?

— Seamănă cu tatăl lui. E bucăţică ruptă din Holberg şi nu poate suporta asta. Pur şi simplu nu poate. După ce a auzit ce i-a făcut Holberg maică-sii. A zis că e prizonier în propriul lui trup. A zis că sângele lui Holberg îi curge prin vene şi nu suportă asta.

— Despre ce vorbeşte?

— De parcă s-ar urî, zise Elín. A zis că nu mai e persoana care era, ci altcineva, şi se învinovăţeşte pentru ce s-a întâmplat. Indiferent ce am spus, nu a vrut să mă asculte.

Erlendur privi în jos la albumul foto, la fata de pe patul de spital.

— De ce a vrut să se vadă cu tine?

— Dorea să ştie de Audur. Totul despre Audur. Ce fel de fată era, cum a murit. A zis că eu eram noua lui familie. Ai mai auzit vreodată ceva asemănător?

— Unde s-ar fi putut duce? zise Erlendur, uitându-se la ceasul lui.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Încearcă să-l găseşti înainte de a fi prea târziu.

— Vom face tot ce putem, zise Erlendur şi era cât pe ce să-şi ia la revedere, însă simţi că Elín mai avea şi altceva de spus. Ce? Mai e şi altceva? întrebă el.

— A văzut când aţi exhumat-o pe Audur, zise Elín. A aflat unde stăteam, ne-a urmărit până la cimitir şi a văzut când aţi scos sicriul din pământ.

41

Erlendur intensificase căutarea lui Einar. Fotografii ale lui fură trimise către secţiile de poliţie din şi de lângă Reykjavík şi în principalele oraşe de provincie; anunţuri au fost date şi în media. Ordonă ca bărbatul să fie lăsat în pace; dacă cineva îl zărea, trebuia să-l contacteze pe Erlendur imediat şi să nu facă nimic altceva. Avu o scurtă convorbire telefonică cu Katrín, care zise că nu ştia unde era fiul ei. Ceilalţi doi fii mai mari erau cu ea. Le spusese adevărul. Nu ştiau nimic de locul unde s-ar fi putut afla fratele lor. Albert stătuse în camera lui de la Hotel Esja toată ziua. Dăduse două telefoane, ambele la birou.

— Ce tragedie afurisită, mormăi Erlendur, întorcându-se în biroul său.

Nu găsiseră niciun indiciu în apartamentul lui Einar despre locul în care era posibil să se afle.

Ziua trecu şi oamenii îşi împărţiră atribuţiile. Elínborg şi Sigurdur Óli vorbiră cu fosta soţie a lui Einar în timp ce Erlendur se duse la Centrul de Cercetare Genetică. Noile clădiri mari ale companiei se aflau pe Şoseaua Naţională de Vest de la periferia Reykjavík-ului. Era o clădire cu cinci etaje cu o securitate strictă la intrare. Două gărzi de pază îl întâmpinară pe Erlendur în holul impresionant. Îşi anunţase sosirea, iar directoarea companiei se simţise obligată să vorbească cu el câteva minute. Directoarea era una dintre patronii companiei, un genetician molecular islandez, care îşi făcuse studiile în Marea Britanie şi în America şi care apărase ideea că Islanda era o bază pentru cercetarea genetică ce ţintea către producţia farmaceutică. Folosind baza de date, toate înregistrările medicale din ţară puteau fi centralizate, iar informaţia referitoare la starea de sănătate procesată şi în felul acesta puteau ajuta la identificarea tulburărilor genetice.

Directoarea îl aştepta pe Erlendur în biroul ei, era o femeie în jurul vârstei de cincizeci de ani, pe nume Karítas, suplă şi delicată, cu păr scurt şi negru ca smoala şi cu un zâmbet prietenos. Era mai măruntă decât îşi închipuise Erlendur când o văzuse la televizor, însă cordială. Nu înţelegea ce dorea Departamentul de Investigare a Crimei de la compania ei. Îl invită pe Erlendur să ia loc. În timp ce se uita pe pereţii împodobiţi cu artă islandeză contemporană, el îi spuse pe şleau că aveau dovezi să suspecteze

că cineva pătrunsese în baza de date şi aflase de acolo informaţii posibil dăunătoare. Nici el nu prea ştia multe despre asta, însă ea părea să înţeleagă perfect. Şi nu se învârti în jurul cozii, spre marea uşurare a lui Erlendur. Se aşteptase la o oarecare opoziţie din partea ei. O conspiraţie a tăcerii.

— Chestiunea este atât de sensibilă din cauza caracterului personal al datelor, zise ea de îndată ce Erlendur termină de vorbit, şi de aceea trebuie să vă cer ca lucrurile acestea să rămână completamente între noi doi. Ştim de ceva vreme despre o accesare neautorizată a bazei de date. Am făcut o anchetă internă în această chestiune. Bănuielile noastre se îndreaptă către un anumit biolog, însă nu am putut să vorbim cu el deoarece se pare că a dispărut de pe faţa planetei.

— Einar?

— Da, el este. Încă proiectăm la baza de date, ca să spun aşa, însă în mod normal nu vrem să se împrăştie zvonuri că encriptarea poate fi spartă şi că oamenii pot valsa prin ea după bunul lor plac. Înţelegeţi asta. Cu toate că, de fapt, nu e o chestiune de encriptare.

— De ce nu aţi informat poliţia?

— După cum am spus, doream să rezolvăm noi problema aceasta. E stânjenitor pentru noi. Oamenii au încredere că informaţiile din baza de date nu sunt aflate sau folosite în scopuri dubioase sau că sunt, pur şi simplu, furate. Comunitatea e extrem de sensibilă faţă de lucruri de genul acesta, după cum probabil ştiţi, şi voiam să evităm isteria în masă.

— Isteria în masă?

— Uneori e de parcă întreaga ţară ar fi împotriva noastră.

— A spart codul? Şi de ce nu este vorba despre o problemă de encriptare?

— Dumneavoastră faceţi ca toată chestia asta să sune ca o poveste de capă şi spadă. Nu, nu a spart codul. Nu chiar. S-a ocupat de problema asta în alt fel.

— Ce a făcut?

— A iniţiat un proiect de cercetare pe care nimeni nu l-a autorizat. A falsificat semnăturile, inclusiv pe a mea. A pretins faptul că noi, compania, cercetam transmiterea genetică a unei boli oncologice, găsită la câteva familii din Islanda. A tras pe sfoară comitetul de date private, un fel de agenţie de monitorizare a bazei de date. A păcălit comitetul de etică ştiinţifică. Ne-a păcălit pe toţi de aici.

Ea se opri din vorbit pentru o clipă şi se uită la ceas. Se ridică în picioare, se duse la birou şi o sună pe secretară ca să amâne o întâlnire timp de zece minute, apoi se aşeză iarăşi lângă Erlendur.

— Cam asta a fost mişcarea până acum, zise ea.

— Mişcarea? zise Erlendur.

Ea se uită gânditoare la el. Telefonul mobil din buzunarul lui Erlendur începu să sune. El se scuză şi răspunse. Era Sigurdur Óli.

— Legiştii au cotrobăit prin apartamentul lui Einar din Stóragerdi, zise el. I-am sunat şi nu prea au găsit nimic, în afară de faptul că Einar şi-a luat un permis de port-armă acum doi ani şi ceva.

— Un permis de port-armă? repetă Erlendur.

— E în înregistrările noastre. Însă asta nu e tot. Are o puşcă şi am găsit ţeava sub pat.

— Ţeava?

— A scos ţeava. Se face asta uneori. Le e mai uşor să se împuşte.

— Crezi că ar putea fi periculos?

— Atunci când o să-l găsim, zise Sigurdur Óli, trebuie să-l abordăm cu mare grijă. Nu putem şti ce ar face cu o armă.

— Nu prea cred că intenţionează să omoare pe nimeni cu ea, zise Erlendur, care se ridicase în picioare şi se întorsese cu spatele către Karítas pentru puţină intimitate.

— De ce nu?

— E posibil să fi folosit-o deja, zise Erlendur cu voce înceată. Pe Holberg. Nu crezi?

— Sincer să fiu, nu ştiu.

— Ne vedem, spuse Erlendur, închise telefonul şi îşi repetă scuzele înainte de a se aşeza iar.

— Cam acestea au fost demersurile până acum, rezumă Karítas de unde rămăseseră. Apelăm la aceste autorităţi pentru a obţine permisiunea de a efectua proiectul de cercetare, pentru a studia transmiterea genetică a unei anumite boli, aşa cum a procedat şi Einar. Ni s-a dat o listă encriptată cu numele oamenilor care suferă de boala respectivă sau care sunt posibili purtători şi o comparăm cu baza encriptată de date genealogice. Apoi producem un fel de arbore genealogic encriptat.

— La fel ca un copac cu mesaje, spuse Erlendur.

— Poftim?

— Nu, continuaţi, vă rog.

— Comitetul pentru date private decodează lista cu numele oamenilor pe care vrem să-i studiem, ceea ce numim un grup eşantion, atât pacienţi, cât şi rude, şi creează o listă de participanţi cu codurile lor numerice personale. Înţelegeţi?

— Şi în felul ăsta a obţinut Einar numele şi codurile numerice personale ale celor care au boala în familia lor.

Ea încuviinţă.

— Şi toate aceste lucruri trec prin comitetul de date personale?

— Nu ştiu cât de mult vreţi să intraţi în asta. Lucrăm cu doctori şi diverse instituţii. Ei transmit numele pacienţilor către comitetul de date personale, care encriptează numele şi codurile numerice personale şi le trimit aici la Centrul de Cercetare Genetică. Avem un program de depistare genealogică bine pus la punct, care aranjează pacienţii în grupuri compacte pe baza relaţiei dintre ei. Folosind acest program, putem selecta pacienţii care oferă cea mai bună informaţie statistică pentru a cerceta anumite boli genetice. Apoi rugăm indivizii din acest grup să ia parte la studiu. Genealogia este preţioasă pentru a vedea dacă e vorba de o boală genetică, pentru a selecta un eşantion bun şi este o unealtă importantă în cercetarea bolilor genetice.

— Tot ce a trebuit Einar să facă a fost să simuleze crearea unui eşantion şi să decodeze numele, totul cu ajutorul comitetului de date personale.

— A minţit şi a păcălit pe toată lumea şi a scăpat cu asta.

— Înţeleg cum anume acest lucru poate fi stânjenitor pentru dumneavoastră.

— Einar e unul dintre directorii importanţi de aici şi unul din cei mai capabili oameni de ştiinţă ai noştri. Un om extraordinar. De ce a făcut-o? întrebă directoarea.

— Şi-a pierdut fiica, zise Erlendur. Nu ştiaţi asta?

— Nu, spuse ea, privindu-l fix.

— De cât timp lucrează aici?

— De doi ani.

— S-a întâmplat cu ceva vreme înainte.

— Cum şi-a pierdut fiica?

— A avut o boală neurală transmisă genetic. El a fost purtător, însă nu a ştiut că boala aceasta există în familia sa.

— O chestiune de paternitate?

Erlendur nu-i răspunse. Simţi deja că spusese destul.

— Asta e una din problemele legate de această bază de date genealogice. Bolile au tendinţa de a sări la întâmplare din arborele genealogic şi apoi reapar acolo unde te aştepţi cel mai puţin.

Erlendur se ridică în picioare.

— Şi dumneavoastră păstraţi toate aceste secrete. Secrete vechi de familie. Tragedii, durere şi moarte, toate cu grijă îndosariate în computere. Poveşti despre mine şi despre dumneavoastră. Păstraţi întregul secret şi îl înviaţi ori de câte ori doriţi. Un „Oraş al Borcanelor” al unei întregi naţiuni.

— Nu ştiu la ce vă referiţi, zise Karítas. Un „Oraş al Borcanelor”?

— Nu, bineînţeles că nu, zise Erlendur şi îşi luă rămas-bun.

42

Când Erlendur se întoarse în apartamentul lui în acea seară tot nu auzise nicio veste despre Einar. Familia lui Einar se adunase acasă la părinţi. Albert plecase de la hotel după-amiază şi se întorsese acasă după o conversaţie telefonică emoţionantă cu Katrín. Fiii lor mai mari erau acolo împreună cu soţiile lor şi fosta soţie a lui Einar li se alăturase. Elínborg şi Sigurdur Óli vorbiseră cu ea mai devreme în acea zi, însă ea spusese că nu-şi putea imagina unde s-ar fi putut afla Einar. Nu mai ţinuse legătura cu el de aproape jumătate de an.

Eva Lind sosi acasă la scurt timp după Erlendur, iar el îi povestise totul despre investigaţie. Amprentele găsite în apartamentul lui Holberg se potriveau cu amprentele lui Einar, de acasă de la el, din Stóragerdi.

Se dusese în cele din urmă să se întâlnească cu tatăl lui şi îl omorâse. Erlendur îi spuse Evei Lind şi despre Grétar, cum singura teorie palpabilă referitoare la dispariţia şi moartea lui era că Grétar îl şantajase pe Holberg într-un fel, probabil cu fotografii. Ce anume arătau acestea era neclar, însă pe baza dovezilor pe care le aveau, Erlendur crezu că era posibil ca Grétar să fi fotografiat ce pusese Holberg la cale, chiar violuri despre care nu ştia nimeni şi care probabil nu ar fi ieşit niciodată la iveală după tot acest timp. Fotografia pietrei funerare a lui Audur sugera că Grétar ştiuse ce se întâmplase, că voia să depună poate mărturie şi că strângea informaţii despre Holberg, cu scopul de a-l şantaja.

Stătură amândoi de vorbă în acea noapte, în timp ce ploaia bătea în geamuri şi vântul toamnei şuiera. Ea îl întrebă de ce îşi freca pieptul, aproape imperceptibil. Erlendur îi spuse despre durerea pe care o simţea. Dădu vina pe salteaua lui veche, însă Eva Lind îi ordonă să se ducă la doctor. Lui nu-i prea surâdea ideea.

— Cum adică, nu te duci la doctor? zise ea şi Erlendur regretă imediat că-i spusese despre durere.

— Nu e nimic, răspunse el.

— Câte ai fumat azi?

— Ce înseamnă asta?

— Ia stai, ai dureri în piept, fumezi ca un turc, nu te duci nicăieri decât cu maşina, trăieşti cu mâncare semipreparată şi refuzi să fii examinat! Şi apoi îmi arunci mie vorbe de ocară în legătură cu stilul meu de viaţă până ce încep să plâng ca un bebeluş. Crezi că e normal? Eşti ţicnit?

Eva Lind se ridicase în picioare şi privea cu mânie în jos ca un zeu al tunetului la tatăl ei, care evita să ridice privirea către ea şi se uita timid în podea.

— O să mă las examinat, zise el.

— Examinat! Să fii sigur că o să fii examinat! strigă Eva Lind. Şi ar fi trebuit să o faci demult. Tăntălăule!

— Mâine-dimineaţă, la prima oră, spuse el, uitându-se la fiica lui.

— Nu are importanţă.

Erlendur se ducea la culcare când telefonul sună. Era Sigurdur Óli, care voia să-i spună că poliţia primise un denunţ că cineva pătrunsese în morga din Barónsstígur.

— La morga din Barónsstígur, repetă Sigurdur Óli când nu primi niciun răspuns de la Erlendur.

— Oh, Hristoase! gemu Erlendur. Şi?

— Nu ştiu, zise Sigurdur Óli. Tocmai a sosit denunţul. M-au sunat şi eu am zis că o să te contactez. Nu ştiu nimic în legătură cu motivul. Mai e altceva acolo în afară de cadavre?

— Ne vedem acolo, spuse Erlendur. Cheamă-l şi pe patolog acolo, adăugă el şi puse telefonul jos.

Eva Lind dormea în camera de zi în momentul în care se îmbrăcă, îşi puse pălăria şi se uită la ceas. Era trecut de miezul nopţii. Închise cu grijă uşa în urma lui, în aşa fel încât să nu-şi trezească fiica, apoi coborî în grabă scările şi se sui în maşină.

Când ajunse la morgă, trei maşini de poliţie cu girofaruri erau parcate în faţă. Recunoscu maşina lui Sigurdur Óli şi, chiar în momentul când intra în clădire, îl văzu pe patolog dând colţul, cu cauciucurile scârţâind pe asfaltul ud. Patologul avea o privire feroce. Erlendur se grăbi pe coridorul lung înţesat de poliţişti şi Sigurdur Óli ieşi din sala de autopsie.

— Se pare că nu lipseşte nimic, zise Sigurdur Óli când îl văzu pe Erlendur venind în goană pe coridor.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, zise Erlendur şi intră în sală cu el.

Mesele de autopsie erau goale, toate dulapurile închise şi nu era nicio urmă de pătrundere prin efracţie.

— Erau urme de paşi peste tot pe podeaua de aici, însă aproape că s-au uscat acum, zise Sigurdur Óli. Clădirea e conectată la un sistem de alarmă care anunţă sediul central al companiei de securitate şi ei ne-au contactat acum vreo cincisprezece minute. Se pare că a spart o fereastră din spate, a băgat mâna şi a deschis încuietoarea. Nu foarte complicat. De îndată ce a intrat în clădire, alarma s-a declanşat. Nu ar fi avut prea mult timp să facă ceva.

— Cu siguranţă, suficient timp, spuse Erlendur.

Patologul li se alăturase şi era vizibil tulburat.

— Cine dracu pătrunde prin efracţie într-o morgă? făcu el.

— Unde sunt Holberg şi Audur? întrebă Erlendur.

— Chestia asta are de-a face cu asasinarea lui Holberg? replică el.

— E posibil, zise Erlendur. Repede, repede, repede.

— Cadavrele sunt ţinute într-o cameră secundară de aici, zise patologul şi îi conduse către o uşă pe care o deschise.

— Uşile astea sunt întotdeauna descuiate? întrebă Sigurdur Óli.

— Cine fură cadavre? pufni patologul, însă se opri brusc când se uită în interiorul camerei.

— Ce mai e acum? întrebă Erlendur.

— Fata a dispărut, zise patologul, de parcă nu i-ar fi venit să-şi creadă ochilor.

Traversă în grabă camera de depozitare, deschise o altă cameră din interiorul acesteia şi aprinse lumina.

— Ce? întrebă Erlendur.

— Şi sicriul i-a dispărut, zise patologul.

Se uită pe rând la Sigurdur Óli şi la Erlendur.

— Îi luasem un sicriu nou. Cine face astfel de lucruri? Cine s-ar gândi vreodată la o astfel de perversiune?

— Numele lui e Einar, zise Erlendur, şi nu e o perversiune.

Se întoarse pe călcâie. Sigurdur Óli îl urmă cu paşi repezi şi ieşiră în grabă din morgă.

43

Pe şoseaua către Keflavík nu era mult trafic în acea noapte şi Erlendur conduse cât de repede îi permitea maşina lui japoneză veche de zece ani. Ploaia cădea pe parbriz cu o viteză mult prea mare pentru ca ştergătoarele să-l poată curăţa, iar Erlendur se întoarse cu gândul la prima oară când se dusese să o vadă pe Elín, cu câteva zile în urmă. Era de parcă ploaia nu o să se oprească niciodată.

Îi ordonase lui Sigurdur Óli să pună poliţia din Keflavík în alertă şi să se asigure că o divizie de rezervă din Reykjavík era disponibilă. De asemenea, să o contacteze pe mama lui Einar şi să o avertizeze în legătură cu întorsătura actuală a evenimentelor. Voia să se ducă direct la cimitir cu speranţa că Einar s-ar fi aflat acolo împreună cu cadavrul lui Audur. Îşi închipuia că Einar intenţiona să o înapoieze pe sora lui mormântului său.

Când Erlendur opri în faţa porţii cimitirului Hvalsnes, văzu că maşina lui Einar era acolo, cu portiera dinspre şofer şi cu uşa din spate deschise. Erlendur opri motorul, ieşi afară în ploaie şi se uită la maşina lui Einar. Se concentra să asculte, însă auzea doar ploaia căzând vertical pe pământ. Vântul nu bătea deloc şi el privi cerul negru. La distanţă putea zări o lumină deasupra intrării în biserică şi când se uită în cimitir văzu un licăr de lumină acolo unde se afla mormântul lui Audur. Crezu că poate distinge ceva mişcându-se lângă mormânt.

Şi un sicriu alb în miniatură.

Păşi cu grijă şi se strecură către bărbatul pe care îl luă drept Einar. Lumina provenea de la o lanternă puternică pe care bărbatul o adusese cu el şi o aşezase pe pământ, lângă sicriu. Erlendur păşi încetişor în lumină. El ridică privirea de la ce făcea şi se uită fix în ochii lui Erlendur. Erlendur văzuse fotografii ale lui Holberg în tinereţe şi nu era nicio îndoială în legătură cu asemănarea. Fruntea îi era îngustă şi uşor bombată, sprâncenele groase, ochii apropiaţi, pomeţii proeminenţi, un chip slab şi dinţi uşor ieşiţi în afară. Avea nasul ascuţit şi buzele subţiri, însă bărbia era lată şi gâtul lung. Se priviră în ochi o clipă.

— Cine eşti? întrebă Einar.

— Sunt Erlendur. Holberg e cazul meu.

— Eşti surprins cât de mult semăn cu el? zise Einar.

— Există o anumită asemănare, zise Erlendur.

— Ştii că a violat-o pe mama, spuse Einar.

— Asta nu e vina ta, zise Erlendur.

— A fost tatăl meu.

— Nici asta nu e vina ta.

— Nu ar fi trebuit să faci asta, zise Einar, arătând înspre sicriu.

— Am simţit că trebuia să o fac, spuse Erlendur. Am descoperit că murise de aceeaşi boală ca şi fiica ta.

— Am de gând să o pun înapoi acolo unde îi e locul, zise Einar.

— Este în regulă, răspunse Erlendur, croindu-şi drum încetişor către sicriu. Cu siguranţă vrei să pui şi asta înapoi în sicriu.

Erlendur ridică geanta neagră de piele pe care o ţinuse în maşină de când plecase de la colecţionar.

— Ce e asta? întrebă Einar.

— Boala, zise Erlendur.

— Nu înţeleg…

— E mostra biologică a lui Audur. Cred că se cuvine să i-o returnăm.

Einar se uită pe rând la geantă şi la Erlendur, nesigur ce anume trebuia să facă. Erlendur veni şi mai aproape, până se aflǎ lângă sicriul care îi despărţea, şi puse geanta în el şi cu calm se retrase în locul unde stătuse mai înainte.

— Vreau să fiu incinerat, zise Einar brusc.

— Ai o viaţă întreagă ca să aranjezi asta, zise Erlendur.

— Oh, da! O viaţă întreagă, zise Einar, ridicând vocea. Cum vine asta? Ce e o viaţă atunci când e vorba de şapte ani? Îmi poţi spune? Ce fel de viaţă e asta?

— Nu pot răspunde, zise Erlendur. Ai puşca cu tine?

— Am vorbit cu Elín, zise Einar, ignorându-i întrebarea. Probabil că ştii. Am vorbit despre Audur. Sora mea. Ştiam de ea, însă nu am aflat că e sora mea decât mai târziu. Te-am văzut vorbind cu ea în faţa mormântului. Am înţeles-o pe Elín atunci când a încercat să te atace.

— Cum ai ştiut despre Audur?

— Din baza de date. I-am găsit pe toţi cei care au murit din cauza acestei tulpini a bolii. Atunci nu ştiam că sunt fiul lui Holberg şi că Audur era sora mea. Am aflat asta mai târziu. Felul cum am fost conceput. Atunci când am vorbit cu mama.

Se uită la Erlendur.

— După ce am descoperit că eram purtător.

— Cum ai făcut legătura între Holberg şi Audur?

— Cu ajutorul bolii. Al tulpinii. Tumora pe creier este rară.

Einar tăcu o clipă şi apoi începu, metodic şi fără nicio digresiune sau sentimentalism, o relatare exactă a faptelor sale, de parcă fusese pregătit să facă asta. Nu ridică deloc vocea, ci vorbi tot timpul pe acelaşi ton scăzut care uneori se transforma în şoaptă. Ploaia cădea pe pământ şi sicriu şi ecoul sec putea fi auzit în tăcerea nopţii. Descrise cum se îmbolnăvise fiica lui din senin atunci când avea doar patru ani. Boala se dovedise a fi greu de diagnosticat şi trecuseră luni întregi până ce doctorii ajunseseră la concluzia că era o boală neurală rară. Se crezuse că e transmisă genetic şi că se limita la anumite familii, însă chestia ciudată era că nu se întâmplase nici în familia mamei şi nici a tatălui său. Era un fel de deviaţie sau o tulpină diferită, pe care doctorii nu şi-o prea explicau, doar dacă nu cumva avusese loc vreun fel de mutaţie.

Îi spuseseră că boala se afla în creierul copilului şi că o putea omorî în câţiva ani. Ceea ce urmă fu o perioadă pe care Einar zise că nu i-o putea descrie lui Erlendur.

— Ai copii? întrebă el.

— Doi, zise Erlendur. Un băiat şi o fată.

— Noi am avut-o doar pe ea, zise el, şi ne-am despărţit când ea a murit. Într-un fel, nu mai era nimic care să ne ţină împreună, doar durerea şi amintirile şi lupta din spital. Când toate astea s-au terminat, s-au încheiat şi vieţile noastre. Nu mai rămăsese nimic.

Einar se opri din vorbit şi închise ochii de parcă era gata-gata să adoarmă. Ploaia îi curgea peste faţă.

— Am fost unul dintre primii angajaţi ai noii companii, zise el apoi. Când s-a înfiinţat baza de date, am revenit la viaţă. Nu puteam accepta răspunsurile doctorilor. Trebuia să găsesc explicaţii. Mi-am recâştigat interesul în a afla cum fusese boala transmisă fiicei mele, dacă era posibil. Baza de date medicale e legată de o bază de date genealogice şi dacă ştii ce cauţi şi ai cheia encriptării, poţi vedea unde se află boala şi o poţi repera de-a lungul arborelui genealogic. Poţi să vezi chiar şi deviaţiile. Deviaţii ca mine. Şi ca Audur.

— Am vorbit cu Karítas de la Centrul de Cercetare Genetică, zise Erlendur. Ea mi-a descris păcăleala pe care le-ai tras-o. Toate astea au fost o

noutate pentru noi. Oamenii nu înţeleg exact ce se poate face cu toate informaţiile care sunt adunate. Ce conţin şi cine se poate folosi de ele.

— Începusem să bănuiesc ceva. Doctorii fiicei mele aveau o teorie că boala era transmisă genetic. La început, am crezut că am fost pur şi simplu adoptat şi ar fi fost cu siguranţă mai bine să fie aşa. Apoi am început să o bănuiesc pe mama. Am păcălit-o să-mi dea o probă de sânge. Şi pe tata. Nu am găsit nimic la ei. La niciunul. Însă am găsit la mine.

— Nu ai niciun simptom?

— Foarte puţine, zise Einar. Mi-am pierdut aproape tot auzul într-un an. Am o tumoră lângă nervul aural. Benignă. Şi am semne pe piele.

— *Café au lait?*

— Ţi-ai făcut temele. Aş fi putut contacta boala printr-o modificare genetică. Însă am crezut că cealaltă explicaţie era mai plauzibilă. În cele din urmă, am intrat în baza de date şi am făcut rost de numele câtorva purtători cu care mama ar fi putut avea relaţii. Holberg a fost unul dintre ei. Mi-a spus toată povestea de la bun început când am adus în discuţie bănuielile mele. Cum a păstrat ea tăcerea în legătură cu violul şi că eu nu am suferit niciodată din cauza originii mele. Dimpotrivă. Sunt fiul cel mai mic, zise el pentru a explica. Băieţelul cel mic.

— Ştiu, zise Erlendur.

— Ce mai chestie! ţipă Einar în tăcerea nopţii. Eu nu eram fiul tatălui meu; adevăratul meu tată o violase pe mama; eram fiul unui violator; îmi dăduse gene stricate care nu mă atinseseră pe mine, însă îmi omorâseră fiica; aveam o soră vitregă care murise de aceeaşi boală. Tot nu pot înţelege acest lucru. Tot nu am reuşit să înţeleg asta. Când mama mi-a spus despre Holberg, furia a clocotit în mine şi am izbucnit pur şi simplu. Era un personaj respingător.

— Ai început să-i telefonezi.

— Voiam să-i aud vocea. Oare nu toţi bastarzii vor să-şi întâlnească tatăl? zise Einar, şi un zâmbet îi apăru pe buze. Chiar şi o singură dată.

44

Ploaia scăzuse în intensitate încet-încet, iar acum se oprise. Lanterna arunca o lumină galbenă pe pământ şi în apa care curgea în mici şuvoaie în josul potecii de lângă morminte. Ei rămaseră nemişcaţi, stând faţă în faţă, cu sicriul între ei, privindu-se în ochi.

— Trebuie să fi fost şocat atunci când te-a văzut, zise Erlendur, în cele din urmă.

Ştia că poliţia se îndrepta spre cimitir şi voia să profite de acest timp înainte ca nebunia să se declanşeze. Ştia, de asemenea, aproape sigur că Einar era înarmat. Nu se vedea nici urmă de puşcă, însă nu putea exclude faptul că Einar o avea cu el. Einar îşi ţinea o mână în interiorul hainei.

— Ar fi trebuit să-i vezi faţa, zise Einar. Era de parcă văzuse o fantomă din trecut, iar fantoma era propria lui persoană.

*

Holberg rămase în pragul uşii privind la bărbatul care sunase la uşă. Nu îl mai văzuse niciodată înainte, însă cu toate astea recunoscu chipul imediat.

— Bună, tată, zise Einar pe un ton sarcastic.

Nu-şi putea ascunde furia.

— Cine eşti? zise Holberg, uimit.

— Sunt fiul tău, răspunse Einar.

— Ce e toată chestia asta… tu eşti ăla care mă tot sună? Vreau să te rog să mă laşi în pace. Nu te cunosc câtuşi de puţin. Nu eşti zdravăn la cap.

Aveau aceeaşi înălţime şi înfăţişare, însă ceea ce Einar găsi foarte surprinzător fu cât de bătrân şi fragil părea Holberg. Când vorbea, o făcea cu un şuierat de undeva din interiorul plămânilor, după decenii întregi de fumat. Era palid, cu trăsături ascuţite, cu cearcăne negre sub ochi. Părul lui murdar şi cenuşiu îi stătea bine lipit de cap. Avea pielea ridată, buricele degetelor galbene, o uşoară gârbovire, ochii lipsiţi de culoare şi obtuzi.

Holberg era gata să închidă uşa, însă Einar era mai puternic şi îşi croi drum în apartament. Simţi imediat mirosul. La fel ca mirosul de la cai, însă

mai rău.

— Ce ţii aici înăuntru? zise Einar.

— Vrei să ieşi chiar în această clipă?

Vocea lui Holberg fu piţigăiată când ţipă la Einar şi se retrase cu spatele în camera de zi.

— Am tot dreptul să mă aflu aici, zise Einar, privind în jurul lui la raftul de cărţi şi la calculatorul din colţ. Sunt fiul tău. Fiul risipitor. Pot să te întreb un lucru, tată? Ai violat mai multe femei în afară de mama?

— O să chem poliţia!

Şuieratul din piept se intensifica pe măsură ce el era tot mai surescitat.

— Cineva ar fi trebuit să facă asta demult, spuse Einar.

Holberg ezită.

— Ce vrei de la mine? zise el.

— Nu ai idee de ce s-a întâmplat şi nu e deloc treaba ta. Nici măcar nu ţi-a păsat de asta. Am dreptate, nu-i aşa?

— Chipul ăsta, zise Holberg, însă nu termină propoziţia.

Se uită la Einar cu ochii lui lipsiţi de culoare şi îl urmări îndelung, până ce îşi dădu seama despre ce anume vorbea Einar, că era fiul lui. Einar îl observă cum ezită, văzu cât de mult îl uimise ceea ce spusese.

— Nu am violat niciodată pe nimeni în viaţa mea, zise Holberg în cele din urmă. E o minciună sfruntată. Au zis că am avut o fiică în Keflavík şi mama ei m-a acuzat de viol, însă nu a putut niciodată demonstra asta. Nu am fost niciodată condamnat.

— Ştii ce s-a întâmplat cu fiica aia a ta?

— Cred că fata a murit de mică. Nu am păstrat niciodată legătura cu ea sau cu mama ei. Cu siguranţă înţelegi acest lucru. M-a acuzat de viol, la dracu’!

— Poate ştii care e mortalitatea infantilă în familia ta? întrebă Einar.

— Despre ce vorbeşti?

— Au mai murit copii în familia ta?

— Despre ce e vorba?

— Cunosc câteva cazuri în acest secol. Unul dintre ele a fost sora ta.

Holberg se uită fix la Einar.

— Ce ştii despre familia mea? Cum…?

— Fratele tău, cu douăzeci de ani mai mare decât tine, a murit acum cincisprezece ani. Şi-a pierdut fiica în 1941. Tu aveai unsprezece ani. Aţi fost doar doi fraţi şi v-aţi născut atât de departe unul de altul.

Holberg nu zise nimic şi Einar continuă.

— Boala ar fi trebuit să moară odată cu tine. Tu ar fi trebuit să fii ultimul purtător. Ultimul descendent. Necăsătorit. Fără copii. Fără familie. Însă ai fost un violator. Un violator nenorocit şi incurabil!

Einar se opri din vorbit şi se uită fix la Holberg, cu ochi plini de ură.

— Şi acum eu sunt ultimul purtător.

— Despre ce vorbeşti?

— Audur a luat boala de la tine. Fiica mea a luat-o de la mine. E foarte simplu. Am găsit asta în baza de date. Nu au fost cazuri noi de boală în această familie de când a murit Audur, în afara fiicei mele. Noi suntem ultimii.

Einar făcu un pas mai aproape, ridică o scrumieră grea de sticlă şi o răsuci în mâini.

— Şi acum s-a terminat!

*

— Nu m-am dus acolo ca să-l omor. Trebuie să fi crezut că era în mare pericol. Nu ştiu de ce am ridicat scrumiera. Poate aveam de gând să o arunc înspre el. Poate voiam să-l atac. El a făcut prima mişcare. M-a atacat şi m-a apucat de beregată, însă l-am lovit peste cap şi a căzut la podea. Am făcut asta fără să mă gândesc. Eram nervos şi e posibil să-l fi atacat. Mă întrebasem cum avea să se sfârşească întâlnirea noastră, însă nu am anticipat niciodată asta. Niciodată. S-a lovit cu capul de masă când a căzut şi apoi s-a lovit de podea şi a început să sângereze. Am ştiut că a murit când m-am aplecat deasupra lui. M-am uitat în jurul meu, am văzut o bucată de hârtie şi un creion şi am scris că eu eram el. Era singurul lucru la care mă puteam gândi, după ce l-am văzut la uşă. Că eu eram el. Că eu eram acel bărbat. Şi că acel bărbat era tatăl meu.

Einar privi în jos la mormântul deschis.

— E apă înăuntru, zise el.

— O să ne ocupăm noi de asta, spuse Erlendur. Dacă ai arma cu tine, dă-mi-o mie. Erlendur se apropie mai mult de el, însă lui Einar nu părea să-i pese.

— Copiii sunt filosofi. Fiica mea m-a întrebat odată la spital: „De ce avem ochi?” Eu am zis că pentru a vedea.

Einar se opri.

— Ea m-a corectat, zise el ca pentru sine.

Se uită la Erlendur.

— A zis că avem ochi ca să putem plânge.

Apoi păru să ia o decizie.

— Cine eşti, dacă nu poţi fi tu însuţi? zise el.

— Linişteşte-te, spuse Erlendur.

— Cine eşti atunci?

— Totul va fi în regulă.

— Nu am plănuit ca lucrul acesta să ia o astfel de întorsătură, însă acum e prea târziu.

Erlendur nu-şi putea da seama la ce anume se referea.

— S-a terminat.

Erlendur se uită la el în lumina lanternei.

— Se sfârşeşte aici, zise Einar.

Erlendur îl văzu pe Einar scoţând puşca de sub haină şi îndreptând-o către el în timp ce se apropia. Erlendur se opri. Într-o clipită, Einar întoarse ţeava şi o îndreptă către inimă. O făcu într-o fracţiune de secundă. Erlendur făcu o mişcare spre el, strigând. Se auzi o împuşcătură puternică. Erlendur fu asurzit pentru o clipă. Se aruncă peste Einar şi amândoi căzură la pământ.

45

Uneori simţea de parcă viaţa îl părăsise şi că îi rămăsese doar trupul golit, privind fix cu ochi goi în întuneric.

Erlendur rămase pe marginea mormântului şi privi în jos, la Einar întins. Ridică lanterna, lumină şi văzu că Einar era mort. După ce puse lanterna jos, începu să coboare sicriul în pământ. Îl deschise mai întâi, puse borcanul înăuntru şi îl închise iar. Trebui să se lupte să coboare sicriul de unul singur, însă reuşi în cele din urmă. Găsi o lopată care fusese lăsată pe un morman de pământ. După ce făcu semnul crucii deasupra sicriului începu să arunce pământ peste sicriu. Îl durea de fiecare dată când pământul greu se lovea de capacul alb cu o bufnitură.

Erlendur luă ţăruşii albi care zăceau sfărâmaţi lângă mormânt, încercă să-i pună la loc şi fu nevoie de toată puterea lui ca să ridice piatra funerară. Îşi termina treaba când auzi primele maşini şi oameni strigând în timp ce soseau în cimitir. Îi auzi pe Sigurdur Óli şi pe Elínborg strigând pe rând la el. Auzi vocile oamenilor care erau luminaţi de faruri şi văzu umbrele lor gigantice în noaptea întunecată. Văzu din ce în ce mai multe raze de lanternă apropiindu-se de el.

O văzu pe Katrín şi curând după aceea o observă şi pe Elín. Katrín îi aruncă o privire întrebătoare şi, în momentul în care realiză ce se întâmplase, se aruncă peste Einar, plângând şi îmbrăţişându-l. El nu încercă să o oprească. O văzu pe Elín îngenunchind lângă ea.

Îl auzi pe Sigurdur Óli întrebând dacă era în regulă şi o văzu pe Elínborg ridicând puşca de pe pământ. Văzu alţi poliţişti sosind şi bliţuri ale aparatelor foto în depărtare scânteind ca nişte fulgere.

Ridică privirea. Începuse iar să plouă, însă crezu că ploaia era ceva mai blândă.

Einar fu înmormântat lângă fiica lui, în cimitirul Grafarvogur. Fu o ceremonie restrânsă. Erlendur o contactă pe Katrín. Îi spuse despre întâlnirea dintre Einar şi Holberg. Erlendur vorbi despre autoapărare, însă Katrín ştia că el încerca să-i mai aline durerea.

Continuă să plouă, însă vântul de toamnă se domoli. Curând aveau să vină iarna şi îngheţul şi întunericul. Erlendur întâmpina cu bucurie asta.

La insistenţele fiicei lui, Erlendur se duse în cele din urmă la doctor. Doctorul spuse că durerea din piept era cauzată de un cartilagiu costal rănit, care era probabil din cauză că dormea pe o saltea proastă şi de o lipsă generală de mişcare.

*

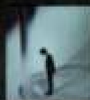
Într-o zi, deasupra unei farfurii aburinde de tocană cu carne, Erlendur o întrebă pe Eva Lind dacă ar putea alege el numele în cazul în care ea ar da naştere unei fetiţe. Eva spuse că se aştepta ca el să-i dea nişte sugestii.

— Cum vrei să o cheme? întrebă ea.

Erlendur o privi.

— Audur, zise el. Cred că ar fi drăguţ să o cheme Audur.

ARNALDUR INDRIDASON

NORDIC CRIME NOVEL AWARD

De data aceasta, Islanda este scena unui roman polițist cu intrigă ramificată...

Atunci când un septuagenar solitar este ucis în apartamentul său din Reykjavík, cazul este predat inspectorului-șef Erlendur Sveinsson, un detectiv foarte competent, tăcut, ursuz și cu umor sec, folosind metode dintre cele mai inedite.

Unicele indicii găsite la locul faptei sunt un bilet criptic lăsat de criminal și o fotografie cu mormântul unei fetițe. Inspectorul Erlendur descoperă că, în urmă cu mulți ani, victima a fost acuzată de un delict nerezolvat, un viol, însă n-a fost condamnată niciodată. S-a întors oare trecutul să-l bântuie pe acest bătrân? Pe măsură ce redeschide acest caz vechi, Erlendur găsește dovezi neobișnuite care îl duc spre secrete mult mai adânci decât uciderea bătrânului Holberg. Orașul Borcanelor este un loc tăinuit în care se păstrează organele prelevate pentru cercetare genetică. Odată pătruns în acest laborator de medicină legală, Erlendur găsește cheia unor fapte care au afectat mai multe generații.

O poveste puternică, prima parte a unui serial polițist care s-a bucurat de succes în lumea întreagă, dar și un palpitant thriller psihologic.

ISBN 978-973-707-446-1

www.edituratrei.ro

Observații

[←1]

Geysir (sau Marele Geysir) este un gheizer situat în partea central-sudică a Islandei, în valea Haukadalur, la 500 km în apropierea vulcanului Hecla. Este cel mai vechi gheizer cunoscut şi unul dintre cele mai impresionante exemple ale fenomenului. Originea cuvântului „gheizer” vine de la numele acestui „geysir”, provenit de la verbul „gjósa”, care înseamnă „a erupe” *(n.t.)*.

[←2]

Cafea cu lapte (fr.).

[←3]

Regim celular = regim special la care sunt supuşi, pe anumite perioade, deţinuţii în închisori, prin izolare severă în celule individuale.

Table of Contents